

RAPPORT 870

Eindverslag Zoutleeuw, Grote Markt

Opgraving naar aanleiding van een renovatie en
nieuwbouwproject De Dry Croonen

ARON bvba
Archeologisch Projectbureau

Natasja De Winter en Patrick Reygel
Februari 2022

ARON-RAPPORT 870

EINDVERSLAG

ZOUTLEEUW, GROTE MARKT OPGRAVING NAAR AANLEIDING VAN EEN RENOVATIE EN NIEUWBOUWPROJECT DE DRY CROONEN

Natasja De Winter & Patrick Reygel

Tongeren
2022

Colofon

ARON rapport 870 – Eindverslag Zoutleeuw, Grote Markt. Opgraving naar aanleiding van een renovatie en nieuwbouwproject ‘De Dry Croonen’

Erkend archeoloog:	Patrick Reygel (OE/ERK/Archeoloog/2015/00092)
Auteurs:	Natasja De Winter en Patrick Reygel
Foto's en tekeningen:	ARON bv (tenzij anders vermeld)
Wettelijk depot:	D/2022/12.651/14
Projectcode	2019H124
Duur opgraving:	2 september 2019 - 13 maart 2020
Met dank aan:	Josepha Van Damme (eindredactie)

ARON bv bewaart op een beveiligde wijze enkel informatie over opdrachtgevers en initiatiefnemers met specifieke doelen. Gegevens worden niet gedeeld met derden zonder uitdrukkelijke toestemming van de opdrachtgevers of initiatiefnemers. Gegevens worden op vraag van de opdrachtgevers of initiatiefnemers aangepast of gewist.

Op de teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Gelieve ons de wens om gebruik te maken van de teksten of illustraties schriftelijk over te maken op info@aron-online.be. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van ARON bv mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, bewerkt, en/of openbaar gemaakt door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

ARON bv
Archeologisch Projectbureau
Neremweg 110
3700 Tongeren
www.aron-online.be
info@aron-online.be
tel: 012/225.250

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1. BESCHRIJVEND GEDEELTE	4
1.1 Administratieve gegevens.....	4
1.2 Archeologische voorkennis	6
1.3 De onderzoeksopdracht	7
1.3.1 De geplande werken en hun impact.....	7
1.3.2 Vraagstelling	9
1.3.3 Randvoorwaarden	11
1.4 Werkwijze en strategie	11
2. DE ARCHEOLOGISCHE SITE	14
2.1 Het onderzoeksgebied	14
2.1.1 Landschappelijk kader	14
2.1.2 Historisch kader	18
2.1.3 Archeologisch kader	25
2.2 Bodemopbouw.....	27
2.3 De sporen	27
2.3.1 De sporen uit de 12 ^{de} en 13 ^{de} eeuw	27
2.3.2 De sporen uit de 14 ^{de} en 15 ^{de} eeuw	32
2.3.3 De postmiddeleeuwse periode	40
2.3.4 20 ^{ste} -eeuwse sporen	48
2.3.5 Niet nauwkeurig te dateren sporen	50
2.4 De vondsten	52
2.4.1 Aardewerk	52
2.4.2 Glas	62
2.5 Synthese van de kennis over de archeologische site	63
2.5.1 De sporen uit de 12 ^{de} en 13 ^{de} eeuw	63
2.5.2 De sporen uit de 14 ^{de} en 15 ^{de} eeuw	64
2.5.3 De postmiddeleeuwse en recente sporen.....	65
2.6 Samenvatting	68
3. DEPONEREN VAN HET ENSEMBLE.....	70
BIBLIOGRAFIE	72

BIJLAGEN

Bijlage 1: Lijst van afkortingen

Bijlage 2: Periodentabel

Bijlage 3: Sporenlijst

Bijlage 4: Vondsten- en stalenlijst

Bijlage 5: Fotolijst

Bijlage 6: Dagrapporten

Bijlage 7: Het assessmentrapport

Bijlage 8: Afbeeldingenlijst

Bijlage 9: Conservatierapport

Bijlage 10: Resultaten natuurwetenschappelijke analyses

Bijlage 11: Beschrijving kelders

Bijlage 12: Overzichtsplan vlak 1

Bijlage 13: Overzichtsplan vlak 2

Bijlage 14: Overzichtsplan vlak 3

Bijlage 15: Coupetekeningen en profielen

Bijlage 16: Overzichtsplan van de dieptes TAW tot waarop werd opgegraven

INLEIDING

De initiatiefnemer plant op een circa 1660 m² groot gebied aan de Grote Markt in Zoutleeuw (prov. Vlaams-Brabant) de renovatie en nieuwbouw van twee appartementsgebouwen waarvan één met handelspand en zijvleugel die dienst zal doen als bed and breakfast. Deze werken maken deel uit van het project 'De Dry Croonen'. Het projectgebied is kadastraal gekend als Zoutleeuw, 1ste afd., sectie. B, perceel 335B. Voor de huidige fase van het project is een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen vereist.

Zoutleeuw behoort tot het intergemeentelijk samenwerkingsverband Zuid-Hageland. Gezien voor de realisatie van dit project bodemingrepen uitgevoerd zullen worden, het terrein niet in een gebied ligt waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt, het terrein niet binnen een gabarit van een bestaande lijninfrastructuur valt, het terrein niet in een beschermde archeologische site ligt, het terrein in een vastgestelde archeologische zone valt, nl. de historische stadskern van Zoutleeuw, het perceelsoppervlak groter is dan 300 m² en de bodemingreep groter is dan 100 m², was het toevoegen van een bekrachtigde archeologienota aan de vergunningsaanvraag verplicht.¹

Naar aanleiding van de bouwplannen werden al in 2010 een beperkt archeologisch bureauonderzoek en een proefputtenonderzoek uitgevoerd door Studiebureau Archeologie.² In 2018 werd in het kader van hetzelfde project een archeologienota opgemaakt door ARON bv.³ Op basis van de archeologische verwachtingen en de bodemingrepen die zouden plaatsvinden, werd een vervolgonderzoek geadviseerd in de vorm van een archeologische opgraving voor de volledige oppervlakte waar bodemingrepen zullen plaatsvinden (1029 m²). De opgraving diende plaats te vinden voorafgaand aan de geplande werken. Vermits in een zone van ca. 746 m² centraal en in het westen van het terrein de bodemingrepen slechts beperkt zouden zijn en de stabiliteit van de nabijgelegen Sint-Leonarduskerk gegarandeerd moest worden, diende hier slechts één vlak opgegraven te worden. De resten die zich onder dit vlak bevinden, worden dan in situ behouden. Voor deze zone werd wel een werfbegeleiding geadviseerd bij lokale diepere uitgravingen zoals plantputten of sleuven voor riolering of nutsleidingen. Enkel in de zone daarbuiten, waar de bodemingrepen nog dieper zouden gaan, diende nog een tweede en eventueel een derde vlak te worden aangelegd. Tevens dienden de restanten van de kelders van het hoekgebouw geregistreerd te worden. Deze archeologienota werd door Onroerend Erfgoed in akte genomen, met bijkomende randvoorwaarden in functie van de stabiliteit van de nabijgelegen kerk (Zie H.1.3.3).

De opgraving (2019H124) werd met onderbrekingen tussen 2 september 2019 en 15 maart 2020 uitgevoerd. Er werd een vrij complexe stratigrafie vastgesteld, met verschillende fases van bewoning, waarbij de oudste sporen dateren uit de 12de eeuw. Op geen enkele locatie kon de moederbodem bereikt worden. De opgraving werd volledig afgerond, enkel de werfbegeleiding van enkele kleine lokale diepere ingrepen in de zone van 746 m² diende nog uitgevoerd te worden. Het archeologierapport met ID 855 werd ingediend op 11 mei 2020. Aangezien de werf in februari 2022 nog steeds niet terug werd opgestart, het niet duidelijk was of en wanneer de bouwplannen in hun huidige vorm nog gerealiseerd zouden worden, en de wettelijke termijn voor het indienen van het eindverslag ondertussen bijna verstreken was, werd dit eindverslag ingediend bij Onroerend Erfgoed.

Voorliggend eindverslag van deze opgraving geeft een beschrijving van de uitgevoerde werken, een overzicht van het sporen- en vondstenbestand en een synthese van de kennis van de archeologische site.

¹ Zie hiervoor de beslissingsboom voor verplicht archeologisch vooronderzoek bij het aanvragen of verlenen van vergunningen. https://www.onroenderfgoed.be/assets/files/news/downloads/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf

² Smeets & Steenhoudt 2010.

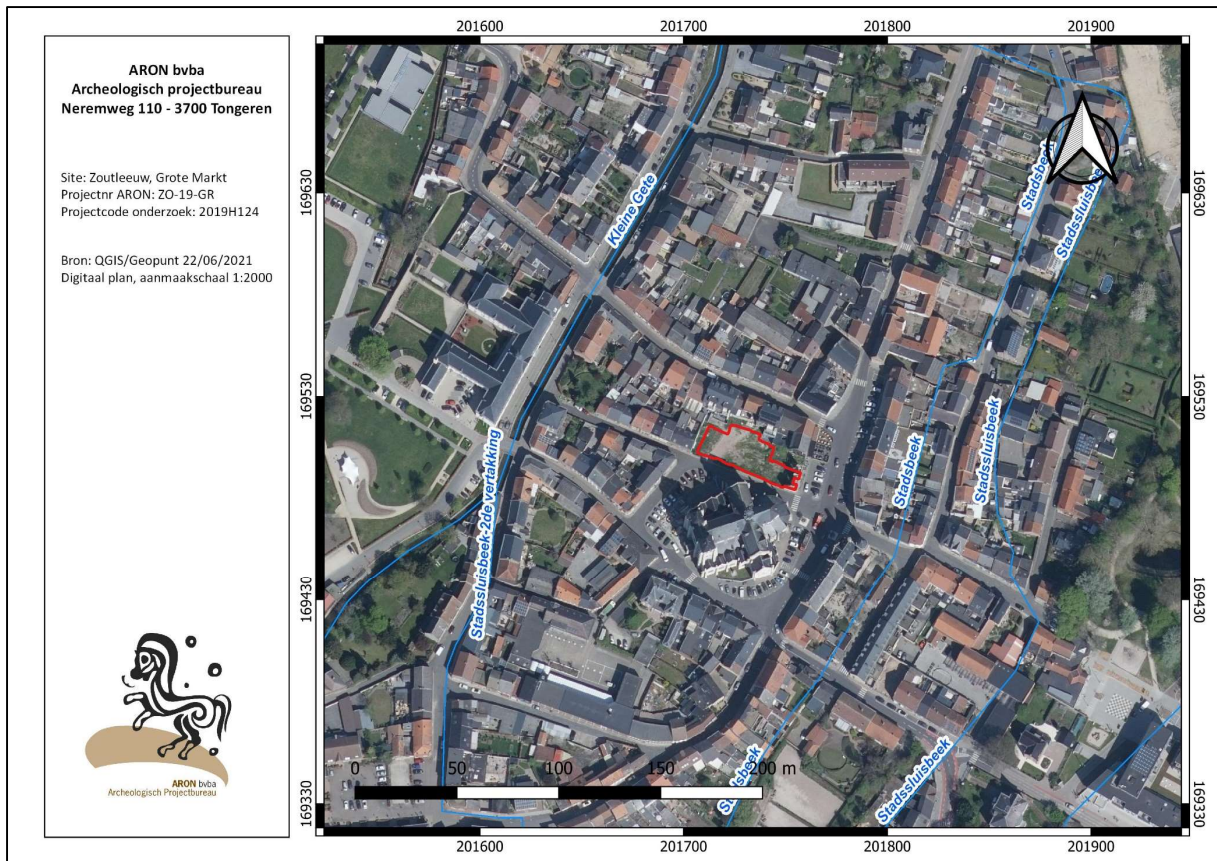
³ De Langhe & Wesemael 2018. ID 7507.

1. BESCHRIJVEND GEDEELTE

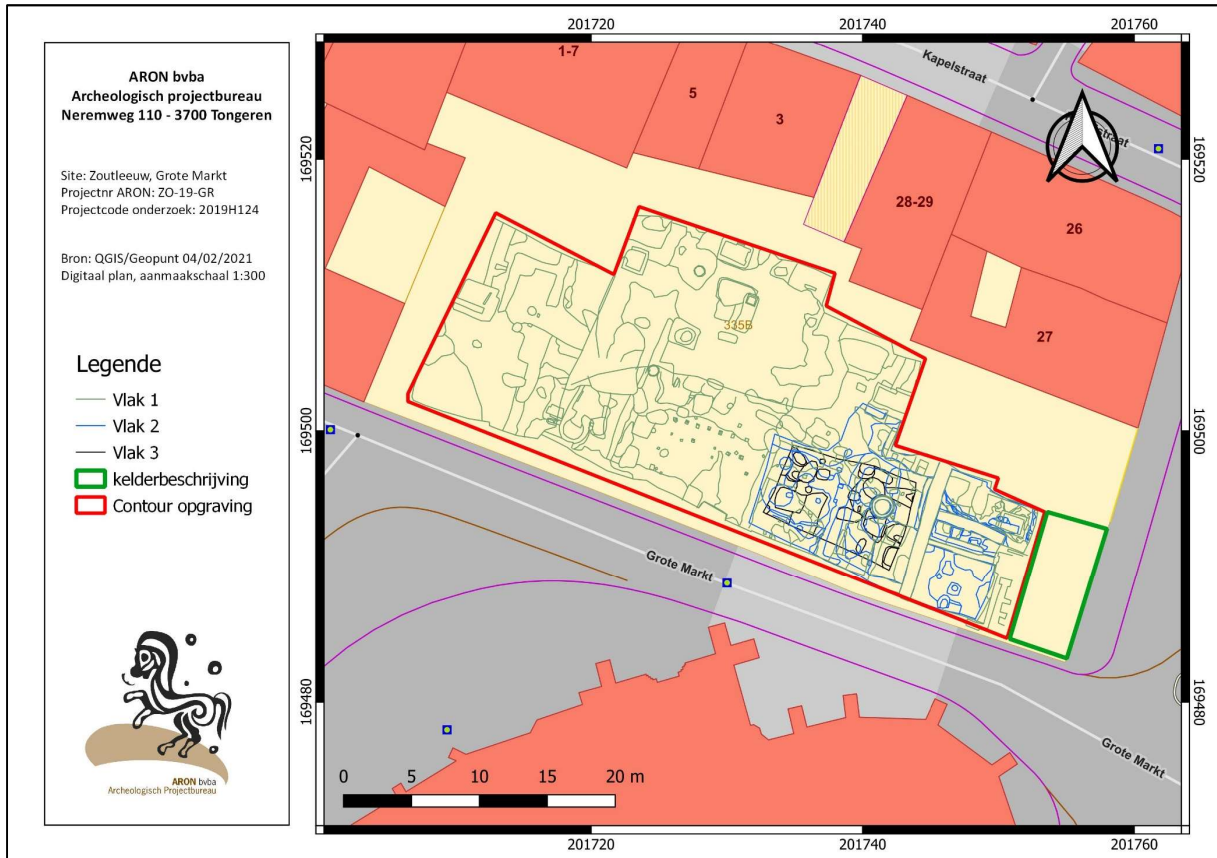
Patrick Reygel

1.1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

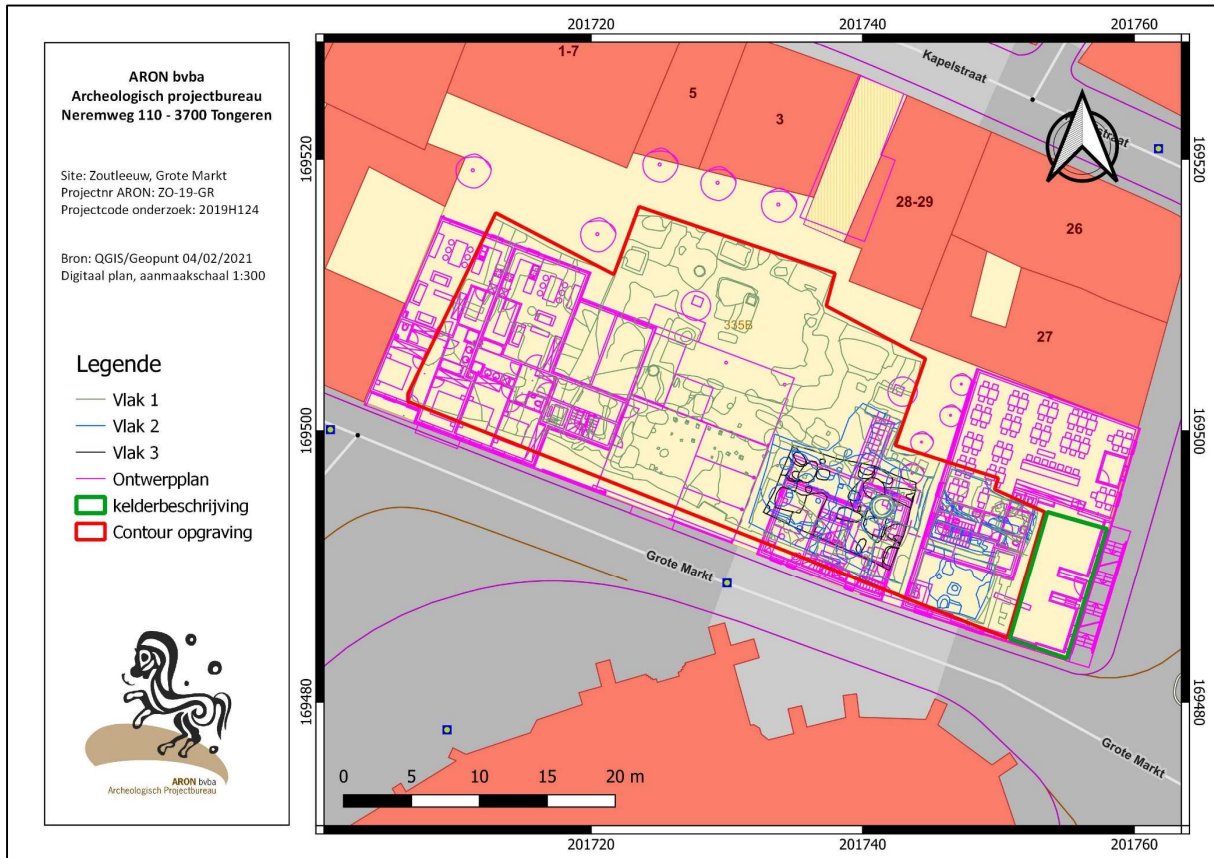
Projectcode	Proefputten Studiebureau Archeologie: vergunningnummer: 2010/063 Archeologienota: 2017F268; ID 7507 Opgraving: 2019H124	
Naam en erkenningsnummer Archeoloog	Patrick Reygel OE/ERK/Archeoloog/2015/00092	
Rechtspersoon	ARON bvba Archeologisch Projectbureau, Neremweg 110, 3700 Tongeren OE/ERK/Archeoloog/2015/00006	
Andere actoren en specialisten binnen het project	Functie	Naam
	<i>Projectleiding</i>	Elke Wesemael, Natasja De Winter
	<i>Veldwerkleider</i>	Patrick Reygel
	<i>Assistent-archeoloog</i>	Tom Lees
	<i>Stagiair</i>	Maarten Polmans
	<i>Assistent-aardkundige</i>	Patrick Reygel
	<i>Topograaf</i>	Joris Steegmans
	<i>Materiaaldeskundige</i>	Natasja De Winter
	<i>Erkend metaaldetectorist</i>	Patrick Reygel
	<i>Conservator</i>	Natalie Cleeren
<i>Wetenschappelijke begeleiding</i>	Natasja De Winter, Elke Wesemael	
Extern wetenschappelijk advies	<i>N.v.t.</i>	<i>N.v.t.</i>
Adresgegevens	Vlaams-Brabant, Zoutleeuw, Grote Markt	
Bounding box coördinaten	X-min,Y-min 201699.32,169488.83 : X-max,Y-max 201756.31,169542.57	
Kadaster	Zoutleeuw, 1ste afd., sectie B, perceel 335B	
Oppervlakte	Het totale projectgebied heeft een oppervlakte van 1660 m ² . De zone waar bodemingrepen zijn gepland, bedraagt ca. 1180 m ² . De oppervlakte die tijdens het onderzoek werd opgegraven bedraagt 1029 m ² voor vlak 1. Bijkomend werd 50 m ² historische kelderzone beschreven.	
Begin- en einddatum van het veldwerk	2 september 2019 tot en met 13 maart 2020 (met onderbrekingen)	

Afb. 1: Orthofoto met afbakening van het onderzochte gebied in het rood (QGIS/Geopunt). Schaal 1:2000.

Afb. 2: Projectie van de aangetroffen sporen op het Grootchalig Referentie Bestand (QGIS/Geopunt). Schaal 1:300.

Afb. 3: Projectie van de aangetroffen sporen op de bouwplannen en het Grootchalig Referentie Bestand (QGIS/Geopunt).
Schaal 1:300.

1.2 ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

Het onderzoeksgebied ligt binnen de vastgestelde archeologische zone van de historische stadskern van Zoutleeuw en maakt deel uit van een beschermd stads- en dorpsgezicht en een beschermd cultuurhistorisch landschap.⁴

Op het terrein werd in 2010 door Studiebureau Archeologie reeds een beperkte archeologische prospectie met ingreep in de bodem in de vorm van een proefputtenonderzoek uitgevoerd. Dit proefputtenonderzoek wordt in de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) aangeduid als CAI 150792. Hieruit bleek dat onder recente opvallingen een archeologisch pakket van ca. 2,2 m dik aanwezig is op ca. 90 cm diepte onder het maaiveld. Er werden muurrestanten aangetroffen, daterend uit de late middeleeuwen, hetgeen meteen impliceert dat het terrein al bebouwd was tijdens periodes waarvoor geen cartografische bronnen beschikbaar zijn (14de eeuw). Het vondstmateriaal bestond uit aardewerk, botfragmenten, glasfragmenten, vier metalen voorwerpen en fragmenten van bouw materiaal. Het aanwezige grondwater had echter een vrij grote impact op het onderzoek, waardoor de resultaten eerder beperkt bleven. In de onmiddellijke omgevingen zijn meerdere CAI-locaties gekend die tevens wijzen op een menselijke aanwezigheid vanaf de middeleeuwen.⁵

⁴ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/1749>.

⁵ Smeets & Steenhoudt 2010.

Gezien de wijziging in de archeologische wetgeving en een bijwerking in de ontwerpplannen werd in 2017 door ARON bv een archeologienota gemaakt onder de vorm van een bureauonderzoek voor het volledige gebied.⁶ Hierbij werd bijkomend aandacht besteed aan de landschappelijke opbouw en het landgebruik van het gebied.

1.3 DE ONDERZOEKSOPDRACHT

1.3.1 DE GEPLANDE WERKEN EN HUN IMPACT

Een uitgebreide beschrijving van de geplande werken kan gevonden worden in de hoger beschreven archeologienota.⁷ Hieronder wordt een samenvatting gegeven van de werken en hun bijhorende diepte en impact (Afb. 4). Voorafgaand aan het schrijven van de archeologienota werd reeds een paalfundering geplaatst over een oppervlakte van 101 m² ten noordoosten van het onderzoeksgebied. Net ten noorden van het terrein werd een woning met verharde inrit gebouwd (60 m²) tijdens een eerdere fase van het project.⁸

Afb. 4: Overzichtplan van de geplande werken en bodemingrepen met bijhorende verstoringdieptes. Schaal 1:200.

De overige geplande werken binnen het terrein van 1660 m² zijn de renovatie en nieuwbouw van twee appartementsgebouwen waarvan één met handelspand en de bouw van een zijvleugel die dienst zal doen als bed and breakfast. Deze zijvleugel omvat een oppervlakte van 1180 m². Op de overige terreindelen (480 m²) worden geen bodemingrepen gepland behorend tot de huidige vergunningsaanvraag.

⁶ De Langhe & Wesemael 2017.

⁷ De Langhe & Wesemael 2017.

⁸ Schriftelijke communicatie met Michaël Sarens (Driewerf Architectuur).

De voorgevel en een stuk van de zijgevel van het pand op de hoek van de Grote Markt (nr. 29) zullen bewaard blijven en worden gerestaureerd. Hiervoor zullen geen bodemingrepen plaatsvinden.

De geplande gebouwen worden gefundeerd op palen. Hiervoor zijn diepe bodemingrepen nodig, die het archeologische bodemarchief plaatselijk diepgaand zullen verstoren. Voor de hoekwoning gaat het om micropalen tot op een diepte van 2 m. Het ontwerp voor de fundamenteën voor het appartementsgebouw aan de Groenplaats is doelgericht met als opzet zo weinig mogelijk impact te hebben op de bodem en de omgeving. Op de palen worden funderingsbalken van 40 cm dik voorzien met daarop een betonplaat van 33 cm dik. Er zijn 26 palen nodig met een diameter van 60 cm. Diepe verstoringen zijn dan ook erg lokaal. De bodemingrepen voor de bodemplaats vinden plaats over een grotere oppervlakte, maar zullen minder diep zijn.

De vloerplaat van het pand achter de te behouden gevels (deel van het handelspand met appartementen) en de zijvleugel (bed and breakfast) wordt (deels) dieper aangelegd, maar ter hoogte van geroerde bodem van inmiddels gesloopte historische kelderruimtes, hetgeen maakt dat deze bodemingrepen voor de aanleg van de vloerplaat slechts beperkte nieuwe verstoringen zullen veroorzaken over een oppervlakte van 140 m². Voor de hoekwoning worden (deels) verstoringen verwacht tot op een niveau van 28,95 m TAW à 29,56 m TAW. Centraal wordt ook een liftput voorzien van 2,40 x 2,35 m. Deze wordt uitgegraven tot op niveau 28,31 m TAW. Voor de onderkelderde zijvleugel worden verstoringen verwacht tot op 28,07 m TAW.

De geplande gebouwen in het noordoosten aan de Grote Markt, t.h.v. de caféruimte, en het westelijk appartementsgebouw aan de Groenplaats, worden beiden gefundeerd op een vloerplaat op funderingsbalken over een totale oppervlakte van ca. 489 m². Over een oppervlakte van 101 m² is onder de toekomstige caféruimte (in het noordoosten) reeds een paalfundering geplaatst.⁹ De bodem is hier al sterk geroerd, zeker in de top laag. Hier zullen bijgevolg geen of amper bijkomende versturende bodemingrepen plaatsvinden in ongeroerde bodem binnen het huidige project. Er worden ter hoogte van de caféruimte verstoringen voorzien tot op 29,61 m TAW en ter hoogte van het appartementsgebouw tot op 29,54 m TAW voor de aanleg van de vloerplaten. Het inslaan van de palenfundering en de aanleg van leidingen veroorzaken uiteraard plaatselijk nog diepere bodemingrepen.

De ruimte tussen de geplande gebouwen wordt ingericht als parking, met enkele groen- en tuinzones. De parking op de binnenplaats wordt grotendeels verhard over een totale oppervlakte van ca. 310 m². Hier worden uitgravingen verwacht tot op ca. 29,42 m TAW. Onder de verhardingen van de parking worden nog nutsleidingen en riolering aangelegd, waarvoor de bodemingrepen plaatselijk dieper gaan. In de geplande groenzones, ingepland over een totale oppervlakte van 83 m², wordt de bodem verstoord tot op een niveau van 29,5 à 29 m TAW. Het gaat hier om vrij smalle stroken van maximaal 2 m breed waar o.a. bomen en struiken geplant worden.

Tussen het café en de zijvleugel en ten noordoosten van het westelijk appartementsgebouw worden 2 regenwaterputten van 5000 l gepland tot op een diepte van 80 cm onder het maaiveld. Deze bodemingrepen zijn dusdanig diep dat ze minimaal het eerste archeologische vlak en mogelijk zelfs het tweede en derde archeologische vlak aansnijden. Ook voor de aanleg van nutsleidingen kunnen bodemingrepen plaatselijk dieper gaan.

Uit bovenstaande beschrijving kan afgeleid worden dat geplande bodemingrepen een impact zullen hebben op de aanwezige archeologische resten in de zones waar effectief bodemingrepen zullen plaatsvinden in ongeroerde bodem op een niveau dieper dan 29,74 à 29,80 m TAW (niveau van het eerste vlak). Concreet betekent dit dat over een oppervlakte van ca. 1029 m² sporen onder dit niveau vergraven of verstoord worden.

Ter hoogte van de geplande parking, groenzones en het zuidwestelijk appartementsgebouw (746 m²) zijn de bodemingrepen over het algemeen beperkt qua diepte tot 29,42 à 29,54 m TAW. Onder het niveau van de

⁹ Schriftelijke communicatie met Michaël Sarens (Driewerf Architectuur).

diepste uitgraving vinden hier geen of slechts geringe bodemingrepen plaats en is er dus geen of nauwelijks impact op het archeologische bodemarchief.

Ter hoogte van de hoekwoning met zijvleugel en trap en de waterputten (in totaal een aaneengesloten zone van 278 m² en een geïsoleerde zone van 5 m²) vinden diepere bodemingrepen plaats tot op een niveau van 28,07 à 28,95 m TAW. Verwacht wordt dat in deze zone het aanwezige archeologisch bodemarchief op plaatsen bijna volledig vergraven of minimaal gecompacteerd zal worden tot op het diepste niveau (vermoedelijk 27,60 m TAW).

Enkel in een zone van ca. 161 m² in het noorden en noordoosten van het terrein (bestaande te behouden verhardingen en bestaande paalfundering) is er geen impact op het archeologisch bodemarchief vermits hier geen of nauwelijks bodemingrepen zullen plaatsvinden in ongeroerde bodem binnen de huidige fase van het project.

1.3.2 VRAAGSTELLING

Op basis van de resultaten van het veldwerk werd in het archeologierapport ingeschat dat de meeste onderzoeksvragen uit de archeologienota beantwoord kunnen worden. Menselijke resten werden niet aangetroffen. Onderzoeksvragen die betrekking hebben op de aanwezigheid van menselijke resten zullen dan ook niet beantwoord kunnen worden.

Doel van de archeologische opgraving is inzicht te verkrijgen in de aangetroffen archeologische site door:

1. Een beeld te vormen van de globale stratigrafische opbouw op het terrein.
2. De voornaamste vondsten, archeologische structuren, spoorcategorieën, spoorcombinaties en individuele sporen te registreren.
3. Een inschatting te maken van de aard en de hoeveelheid van de vondsten.
4. Vast te stellen wat er qua verder onderzoek moet gebeuren op het ingezamelde archeologisch ensemble.
5. Inzicht te verkrijgen in de archeologische site, m.n. de datering, ruimtelijke indeling en interpretatie.
6. Een inschatting te maken van de interpretatie van de aard en mogelijke betekenis van de archeologische site, o.m. in confrontatie met de op voorhand geformuleerde vraagstellingen en verwachtingen.

Tijdens het onderzoek moeten minimaal volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

Registratie van overblijfselen van de kelders:

- Zijn er restanten van vroegere bouwfases van het pand aanwezig?
- Indien ja, kunnen de vroegere bouwfases gedateerd worden?
- Zijn er restanten van de oorspronkelijke vloer aanwezig?
- Kan de ouderdom van het pand op basis van archeologische vondsten bevestigd worden?
- Zijn er eventueel nog vroegere (onbekende) bouwfases?
- Kunnen de resultaten van het bureauonderzoek fijngesteld worden?

De vindplaats:

- Hoe is de stratigrafische opbouw van het terrein?
- Zijn er sporen te herkennen? Wat is hun aard (functie), datering, verspreiding en ruimtelijke samenhang?
- Zijn er structuren in samenhangende sporen te herkennen? Wat is hun aard (functie), datering, verspreiding en ruimtelijke samenhang?

- Hoe was het gebied ruimtelijk ingericht? Is er sprake van een planmatige inrichting van dit stadsdeel? Zo ja wat is de aard en de datering van deze inrichting?

Zwarte lagen:

- Is er een 'zwarte laag' aanwezig?
- Zijn er sporen zichtbaar in de zogenaamde "zwarte laag"?
- Wat is de datering, ruimtelijke spreiding binnen het projectgebied en de samenstelling van de "zwarte laag"?

Artisanale activiteiten:

- Zijn er types van artisanale activiteiten vast te stellen? Zo ja, welke, wat is de datering, de aard en de omvang (kleinschalig, eigen gebruik versus grootschalig, marktgericht) van deze activiteiten? Is er een samenhang waar te nemen tussen deze sporen onderling enerzijds en deze sporen en de bewoningssporen anderzijds? Zijn er sporen van metaalbewerking? ovens? leemwinning? Komen er kuilen voor met sterk organische vulling, of met concentraties aan dierenbotten?

Bewoning:

- Welke evolutie is vast te stellen in de gebruikte bouwtechniek en plattegronden?
- Hoe eindigde iedere bewoningsfase (brand, afbraak, verbouwing,...)?
- Zijn er sporen van de stadsbranden van 1676, 1693 en 1713 te herkennen in de stratigrafie?
- Werde het terrein genivelleerd/geterasseerd voorafgaandelijk of na een bewoningsfase? Zijn er keermuren of terrasmuren aanwezig?
- Wat is de datering en samenstelling van de aangetroffen aanvullagen / ophogingslagen?
- Kunnen aangetroffen bewoningssporen gerelateerd worden aan bevindingen uit het bureauonderzoek of het proefputtenonderzoek, zoals vb. cartografische bronnen / sporen aangetroffen tijdens het proefputtenonderzoek?

Wegennet:

- Wat is de relatie van de aangetroffen sporen met het omliggende Middeleeuwse wegennet?
- Indien er een weg aanwezig is: wat is de opbouw, de fasering en de datering van deze weg?

De vondsten

- Tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren de vondsten, wat is de vondstdichtheid en de conserveringsgraad?
- Wat kan er op basis van het organische en anorganische vondstmateriaal gezegd worden over de datering, de functie, de materiële cultuur en de bestaanseconomie van de site?
- Wat zijn de resultaten van het natuurwetenschappelijk onderzoek?

Algemeen:

- Wat is de relatie van de aangetroffen sporen met omliggende CAI locaties?
- Welke relatie kan gelegd worden tussen de resten op het terrein en de sites die opgegraven werden in de nabije omgeving?
- Samenvattend: Wat is de datering, de aard en de evolutie van de inrichting, de begraafplaats, de bewoning en/of de artisanale activiteit op het terrein? Kunnen de volgende periodes onderscheiden en geduid worden: prehistorie, protohistorie, Romeinse periode, vroege middeleeuwen, volle middeleeuwen, late middeleeuwen, nieuwe tijd en nieuwste tijd?

1.3.3 RANDVOORWAARDEN

De archeologienota met het programma van maatregelen voor de archeologische opgraving (ID 7507) werd door het Agentschap Onroerend Erfgoed in akte genomen met bijkomende voorwaarden: *“De stabiliteitsingenieur van het nieuwbouwproject stelt zich in contact met de ingenieur van de kerk zodat de uitvoering van de graafwerken i.f.v. het archeologisch onderzoek door de ingenieur van de kerk kan bekeken en afgewogen worden op de huidige stabiliteit van de kerk. Indien de ingenieur van de kerk oordeelt dat er extra maatregelen dienen genomen te worden dan dient dit ook opgenomen te worden. Dit alles om te voorkomen dat de uitvoering van het archeologisch onderzoek de stabiliteit van de kerk verder in gevaar zou brengen. Dit overleg resulteert in een overlegdocument met afspraken die afgegeven wordt aan de vergunningverlener en het agentschap.”*

Bijgevolg werd beslist dat er nergens in het onderzoeksgebied tot op de onverstoorde moederbodem gegraven zou worden. In een zone van 746 m² zullen immers maar beperkte bodemingrepen plaatsvinden met een zo beperkt mogelijke impact op de ondergrond om de stabiliteit van de Sint-Leonarduskerk, die slechts op ca. 6 m ten zuiden van het onderzoeksgebied ligt, te garanderen.

1.4 WERKWIJZE EN STRATEGIE

De opgraving werd uitgevoerd volgens de strategie, de methoden en technieken die werden beschreven in de bekrachtigde archeologienota met ID 7507. De opgraving werd volledig uitgevoerd. Enkel de werfbegeleiding van een aantal werken die lokaal dieper zouden gaan dan het opgegraven archeologisch vlak binnen de zone van 746m² werden niet uitgevoerd, omdat de werken in februari 2022 nog altijd niet werden opgestart en niet duidelijk was of en wanneer dit nog zou gebeuren.

Op 12/08/2019 werd via het archeologieportaal bij het Agentschap Onroerend Erfgoed een melding van de aanvang van de opgraving ingediend met referentie ID 2379.

Bij de aanvang van de opgraving vond er op het terrein een startvergadering plaats tussen Patrick Reygel (ARON bv) en de initiatiefnemer. Gedurende deze vergadering werden afspraken gemaakt m.b.t. de praktische planning van de opgraving, het grondverzet en de grondafvoer. Er werd afgesproken dat de uitgegraven grond op de site zelf aanwezig zou blijven en dat er gewerkt zou worden in vier grotere werkputten die op elkaar aansloten. Verder werd ook afgesproken binnen welke zone de opgraving zou plaatsvinden. In de uiterste noordwesthoek van het onderzoeksgebied was immers al een verharde fietsenstalling aangelegd die uitgaaf op de achtertuinen. Verder werden ook de veiligheidsbuffers besproken die aangehouden werden aan de rand van het onderzoeksgebied. De zuidwestelijke rand van het terrein liep gelijk met de buitenzijde van een deels bewaarde en beschermde buitenmuur. Aangezien deze niet overal diep gefundeerd was, werd met het oog op de stabiliteit van de muur een buffer van 0,5 tot 1 m aangehouden. Aan de noordwestzijde werd een buffer van 2 m gehouden ten opzichte van het nog aanwezige gebouw. Aan de noordoostelijke zijde werd automatisch een buffer gecreëerd door de aanwezigheid van de fietsenstalling. Verderop werd een buffer gehouden van 0,5 tot 3 m ten opzichte van de buitenmuur van de woningen aan de Kapelstraat. Ter hoogte van de nog bewaarde gevel aan de markt nr. 29 werden de nog aanwezige kelderruimtes onderzocht en geregistreerd tot tegen de binnenzijde van de voorgevel. Uit veiligheidsoverwegingen en omwille van de stabiliteit van de beschermde voorgevel werden de nog aanwezige kelderzones niet machinaal verdiept naar een tweede vlak. Bij de verdieping naar het derde vlak werd een getrapte buffer van 2,5 m aangehouden ten opzichte van de beschermde buitenmuur.

De meerderheid van deze bufferzones namen ruimte in die bij de nieuwbouw als tuinzone zouden worden ingericht. De toekomstige verstoring zou hier bijgevolg dan ook minimaal blijven. Bij de verdere opvolging van de werken zullen de afgravingen van deze buffers wel mee opgevolgd worden. Bij deze werfbegeleiding zullen

ook de werken opgevolgd worden die lokaal dieper liggen dan het aangelegde en opgegraven archeologische vlak.

De eigenlijke opgraving werd met onderbrekingen uitgevoerd van 2 september 2019 tot en met 13 maart 2020. Patrick Reygel was veldwerkleider, Tom Lees assistent-archeoloog en Joris Steegmans stond in voor de digitale topografie en de planopmaak. Daarnaast waren er ook doorlopend één tot drie arbeiders aanwezig gedurende de opgraving. Eén archeologiestudent van de KULeuven, Maarten Polmans, liep twee weken stage op de opgraving. De graafwerken werden uitgevoerd door de firma *Hertigers bvba*. Dronefoto's werden in opdracht van ARON bv gemaakt door Marco van Mil (*HcCreate*). Elke Wesemael volgde het project op. De werken werden meermaals bezocht door de opdrachtgever.

Het programma van maatregelen zoals omschreven in de bekrachtigde archeologienota (ID 7507) voorzag in een archeologische opgraving binnen de zone waar bodemingrepen zouden plaatsvinden (1029 m²). Het *Programma van maatregelen* zoals omschreven in de bekrachtigde nota werd gevolgd. Er zou over de volledige oppervlakte één vlak worden aangelegd, enkel op de plaats waar de bodemingrepen dieper zouden verstoren, werd een tweede of een derde vlak aangelegd (Afb. 5). Zo werd getracht een zo minimaal mogelijke impact te veroorzaken op de bodem en de stabiliteit van de Sint-Leonarduskerk.¹⁰ Tevens werden de aanwezige overblijfselen van de historische kelders van de woning aan de Grote Markt geregistreerd. Zoals verwacht werd op geen enkele locatie de natuurlijke bodem aangetroffen. Het volledige terrein kan dan ook niet als archeologievrij beschouwd worden en de dieperliggende sporen zullen *in situ* beschermd/bewaard blijven onder de huidige nieuwbouw. Een plan van de dieptes waarop de archeologische sporen nog *in situ* bewaard zijn, is te vinden in bijlage 16.

Afb. 5: Overzichtsplan met de locatie van de archeologische werkputten. Schaal 1:150.

¹⁰ Triconsult 2016. Zie ook p. 59-60 van het Programma van Maatregelen van de Archeologienota ID 7507.

De vlakken werden aangelegd met een 21 ton kraan met een platte bak. Er werden 311 sporen aangetroffen. Alle sporen werden geregistreerd conform CGP 14.4. en CGP 14.7. Gezien de natuurlijke bodem nergens bereikt werd en de dieperliggende archeologische sporen *in situ* bewaard dienden te blijven, werden de aangetroffen sporen niet gecoupeerd. Enkel beerput S144, kuil S215 en de houten ton S247 werden gecoupeerd wegens hun archeologische waarde en potentieel belang voor de interpretatie van de site. Door het registreren van diverse profielen per werkput en vijf handmatige boringen kon een beeld gevormd worden van de algemene bodemopbouw.

Het opgravingsvlak, de sporen en de coupes werden ingemeten door middel van Leica Viva GPS, met de planimetrie in Lambert coördinaten (ESPG:31370), en de altimetrie ten opzichte van de Tweede Algemene Waterpassing, conform CGP 14.3. De gps-opmetingen werden uitgelezen in AutoCAD. De gegevens werden verwerkt om de gevraagde plannen op te leveren die conform CGP 14.3 werden opgesteld. De coupe –en profieltekeningen werden gedigitaliseerd in AutoCAD, conform CGP 14.4 en CGP 14.5. GIS-bestanden werden opgemaakt in QGis. Er werd een fotolijst opgesteld, conform CGP 14.11.4. De sporen werden opgenomen in een sporenlijst opgemaakt conform CGP 14.11.7. De sporen werden beschreven en geïnterpreteerd door middel van een assessment conform CGP 22.3.4. Daarnaast werd er ook een vondsten- en stalenlijst opgesteld conform CGP 14.11.5 en 14.11.6. De veldwerkleider hield de dagrapporten bij.

Er werden diverse zeefstalen genomen van interessante contexten met organische lagen en van diverse brandlagen. De inhoud van spoor S247 werd integraal bemonsterd.

Bij de opgraving werd doorlopend een metaaldetector (Garrett ACE250) gebruikt door het opgravingssteam.

Bij het onderzoek werden een matige hoeveelheid vondsten ingezameld (aardewerk, bot, metaal, glas, steen, leder, ..). Na het wassen en sorteren werd hierop een assessment uitgevoerd (Zie bijlage 7).

Een leerensemble werd na het beëindigen van de opgraving voor reiniging en conservatie overgedragen aan Natalie Cleeren (NC Archeologische Conservatie). Twee houtmonsters werden voor dendrochronologisch onderzoek opgestuurd naar het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK). Na expertise bleek de dendrochronologische kwaliteit van de monsters onvoldoende voor analyse. In overleg werd uiteindelijk de houtsoort van beide stalen geïdentificeerd en werden ze gedateerd via de radiokoolstofmethode.

2. DE ARCHEOLOGISCHE SITE

In dit hoofdstuk wordt eerst dieper ingegaan op het landschappelijke ligging van de site en wordt het historisch en archeologisch kader van de site en haar omgeving geschetst (2.1). Vervolgens wordt de bodemopbouw besproken (2.2). Daarna wordt de site beschreven aan de hand van het sporen- en vondstenbestand (2.3 en 2.4), en volgt een synthese van de kennis over de archeologische site (2.5).

Voor het assessmentrapport van de sporen, vondsten en stalen wordt verwezen naar het document in bijlage 7.

2.1 HET ONDERZOEKSGBIED

Een uitgebreide beschrijving van het onderzoeksgebied binnen de verschillende kaders kan teruggevonden worden in de archeologienota.¹¹ Onderstaande beschrijving omvat enkel de relevante informatie in het kader van de huidige opgraving.

2.1.1 LANDSCHAPPELIJK KADER

Patrick Reygel

Afb. 6: Middenschalige orthofotomozaïek (2019) met afbakening van het onderzoeksgebied (QGIS/Geopunt). Schaal 1:500.

Het onderzoeksgebied ligt in het centrum van Zoutleeuw op de hoek van de Grote Markt (ten oosten) met de Groenplaats (ten zuiden). De Sint-Leonarduskerk bevindt zich vlak ten zuiden van het onderzoeksgebied (Afb. 6). Het perceel is kadastraal gekend als Zoutleeuw, afd. 1, sectie B, perceel 335B en heeft een oppervlakte van ca. 1660 m². Tot een tiental jaar geleden waren hier twee woningen aan de Grote Markt gelegen, nr. 28 en 29, met

¹¹ De Langhe & Wesemael 2017. ID 7507.

achterbouw en tuin. Deze woningen werden afgebroken, enkel de voorgevel en een deel van de zijgevel van de beschermde hoekwoning in het zuidoosten bleven bewaard, de rest van het terrein ligt braak (Afb. 7). Ten noorden van het terrein bevinden zich de achterzijden van enkele nieuwbouwwoningen aan de Kapelstraat, in het zuidwesten wordt het terrein begrensd door de Groenplaats en in het noordwesten de zijgevel van een aanpalende woning in de Dr. R. Lowetstraat.

Afb. 7: het braakliggend onderzoeksgebied bij aanvang van de opgraving.

De Kleine Gete, die door Zoutleeuw loopt van zuid naar noord, loopt ca. 75 m ten noordwesten van het onderzoeksgebied en vormt de fysieke grens tussen het Hageland in het westen en Haspengouw in het oosten (Afb. 8).¹² Parallel aan de Kleine Gete lopen nog enkele kleine beken, waaronder de Stadsbeek die op ca. 40 m ten oosten van het onderzoeksgebied stroomt.

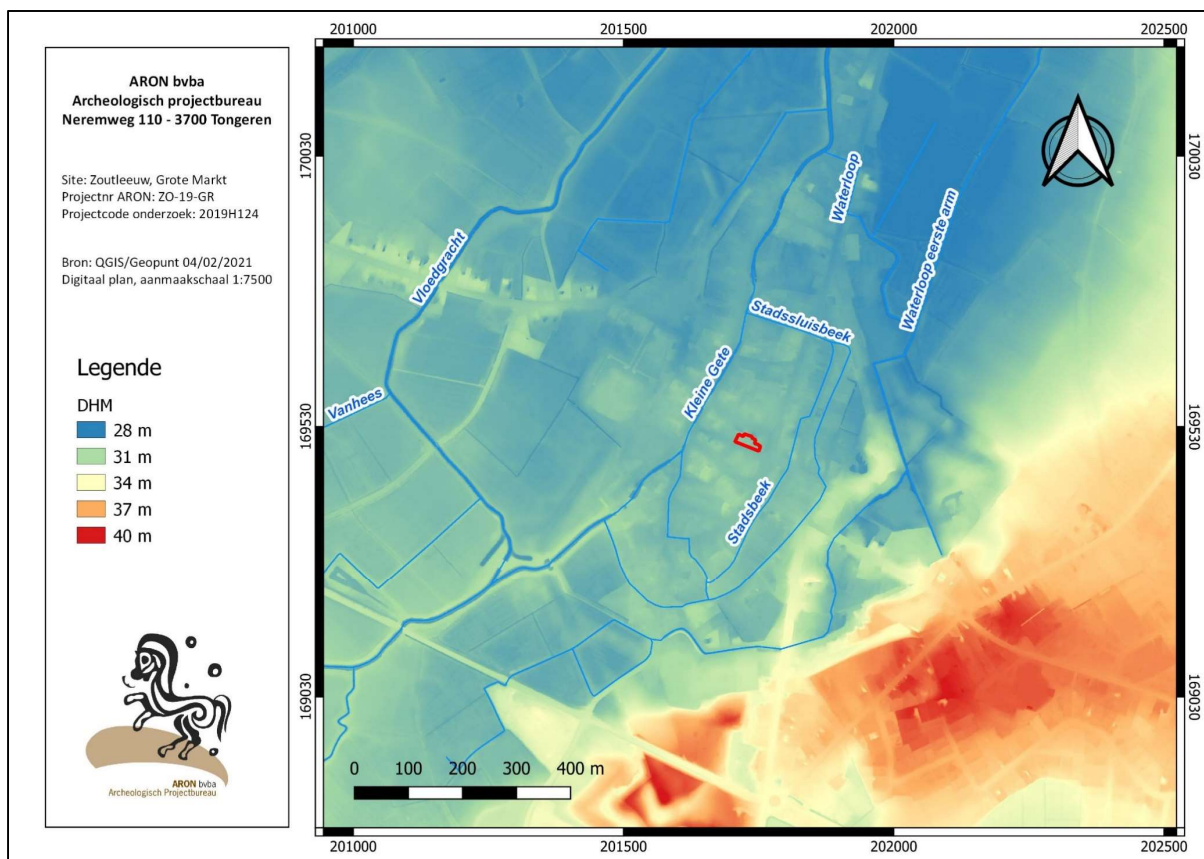
Omwille van de bebouwing kan de oorspronkelijke topografie binnen het stadsareaal moeilijk gereconstrueerd worden. Wel is duidelijk dat de historische stad zich ontwikkelde in een lager gelegen, relatief vlakke zone, aansluitend aan de vallei van de Kleine Gete (Afb. 8).¹³ Het onderzoeksgebied zelf wordt gekenmerkt door lichte antropogene hoogteverschillen met lichte ophogingen in het zuiden tot ca. 30,5 m TAW en afgravingen in het noorden tot ca. 29,5 m TAW.

De Tertiaire lagen werden niet aangesneden bij de huidige opgraving, hier zal dan ook niet dieper worden op ingegaan. Op het einde van het Tertiair, wanneer het gebied terug boven de zeespiegel uitstak, ontwikkelde er zich een rivierstelsel in de vrijgekomen schiervlakte. Met het terugschrijden van de zee sneden de rivieren zich in de Tertiaire sedimenten dieper in, erosie had vrij spel tijdens de ijstijden en het huidige reliëf kwam tot stand. Op dit onregelmatig oppervlak werden tijdens het Quartair de laatste sedimenten afgezet. Deze continentale afzettingen bestaan uit de Pleistocene zand- en leembekleding die tijdens de laatste ijstijd door de wind werd afgezet en uit Holocene rivierafzettingen.¹⁴

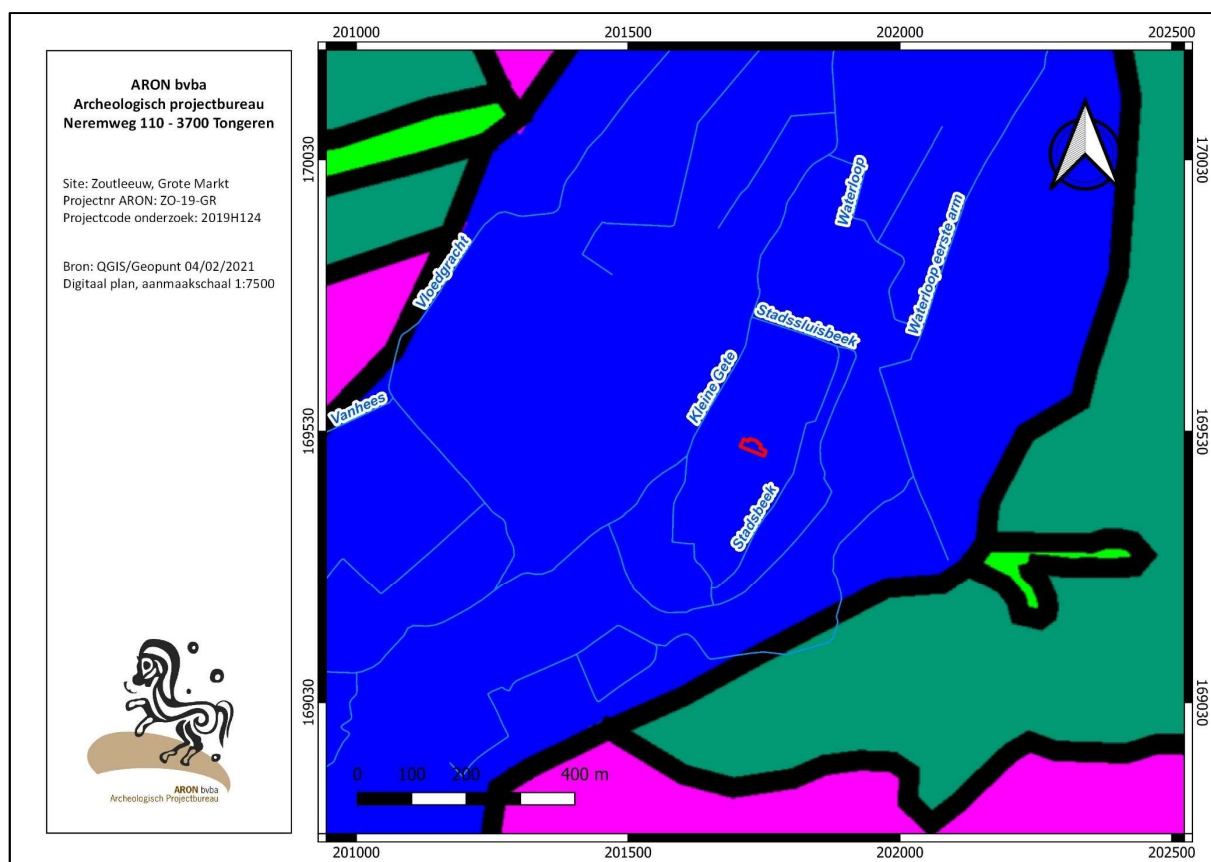
¹² <https://inventaris.onroerendergoed.be/cai/zone/140044>

¹³ Ryssaert *et al.* 2013, 123.

¹⁴ De Geyter 2001, 7.

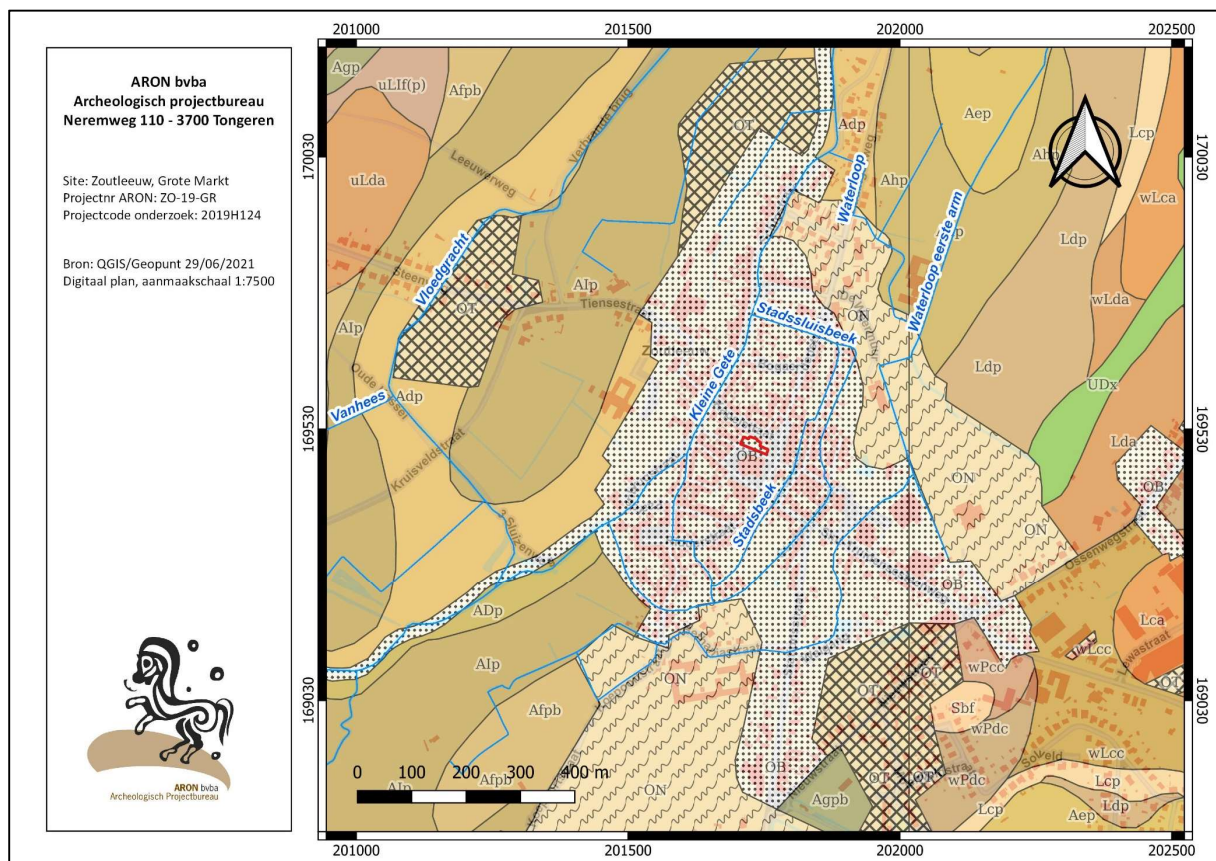
Afb. 8: DHM Vlaanderen II met de aanwezige waterlopen en het onderzoeksgebied (QGIS/Geopunt). Schaal 1:7500.

Afb. 9: Quartair profieltypekaart kaartblad 33: Sint-Truiden. Rood: onderzoeksgebied, blauw: Holocene rivierafzettingen (Formatie van Arenberg); lichtgroen: colluvium, groen: zandleem, roze: beekalluvium (QGIS/Geopunt). Schaal 1:7500.

Volgens de Quartair Profieltypekaart (Afb. 9) bestaan de Quartaire afzettingen ter hoogte van het onderzoeksgebied uit Holocene rivierafzettingen, behorend tot de *Formatie van Arenberg*. In deze rivierafzettingen kan een gelaagdheid onderscheiden worden, van oud naar jong bestaande uit het lid van Kortessem, het lid van Rotselaar, het lid van Korbeek-Dijle, het lid van Vliermaal en het lid van Rotspoel. Ter hoogte van het onderzoeksgebied ontbreekt enkel het lid van Vliermaal.

Het lid van Kortessem omvat basale essentieel detritische sedimenten, grove herwerkte zanden, gekenmerkt door eolische en fluviatiele structuren. Deze werden afgezet in de alluviale vlakte tijdens de recente Dryas. Het lid van Rotselaar omsluit venen en kleilig weinig kalkhoudende sedimenten. Grote houtresten en belangrijke molluskenfauna zijn verdere typerende kenmerken. Het lid werd hoofdzakelijk gevormd tijdens het Preboreaal, het Boreaal en het eerste gedeelte van het Atlanticum. Het lid van Korbeek-Dijle omvat een centrale detritische valleiopvulling. Het zijn kleiige lemen en lemige kleien, soms rijk aan organisch materiaal en doorgaans gekenmerkt door een sterke aanrijking van ijzer en vooral vivianietconcreties. De vorming van dit lid startte vanaf het tweede deel van het Atlanticum tot en met de Romeinse periode. Op sommige plaatsten startte de afzetting van deze laag vroeger, op andere plaatsen komt ze helemaal niet voor. Deze afzetting is essentieel te wijten aan de toenmalige lokalisatie van de rivier in één enkele bedding van waaruit de verticale opbouw van de alluviale vlakte gebeurde. Het lid van Rotspoel ten slotte omvat alle lemige, kleiige en zandige oppervlaktensedimenten van alluviale en colluviale oorsprong en met een sterke ijzer – of mangaanaanrijking. Deze zijn gelegen op het lid van Korbeek-Dijle ter hoogte van het onderzoeksgebied en werden afgezet gedurende de laatste 1000 jaar.¹⁵

Afb. 10: Bodemkaart geprojecteerd op het Grootchalig Referentie Bestand (GRB). Rood: onderzoeksgebied. (QGIS/Geopunt). Schaal 1:7500

Op de bodemkaart (Afb. 10) staan voor het centrum van Zoutleeuw OB-bodems gekarteerd: bodems in een bebouwde zone waarvan het bodemprofiel gewijzigd of vernietigd werd door de mens. Dit komt overeen met de

¹⁵ Goossens 2007, 20-21.

bevindingen uit het proefputtenonderzoek van 2010, waaruit bleek dat onder het tweede opgravingsvlak nog een antropogene laag voorkwam tot op 1,80 m diepte. Het oorspronkelijk bodemprofiel is dan ook diepgaand verstoord door menselijk ingrijpen. In de onmiddellijke omgeving van Zoutleeuw zijn natte leembodems zonder profielontwikkeling weergegeven (Afp, Ahp, Alp) hetgeen logisch is gezien de ligging in de vallei van de Kleine Gete. In het onderzoeksgebied kan dus ook een gelijkaardige bodem verwacht worden.

2.1.2 HISTORISCH KADER

Natasja De Winter en Patrick Reygel

2.1.2.1 BEKNOPTTE HISTORIEK VAN ZOUTLEEUEW

De oudste bewoning in de regio van Zoutleeuw gaat al terug tot de prehistorie. Vondsten in en om de motte Castelbergh, ongeveer twee km ten noordoosten van het huidige stadscentrum gelegen, wijzen op menselijke activiteit in de prehistorie, ijzertijd en Romeinse periode.¹⁶

De oudste schriftelijke vermelding van Zoutleeuw stamt uit 980 en luidt *Leuua*. Dit komt uit het Germaanse *hlaiwa*, wat 'bij de (graf)heuvels' betekent. De tot op heden oudst gekende vermelding met 'Zout' dateert pas van 1533. De betekenis van de term 'Zout' is onzeker: misschien bestaat er een verband met de taks op zout die Zoutleeuw mocht heffen en dat druk verhandeld werd in de stad. Een andere verklaring zou kunnen zijn dat het een afleiding is van 'solde', soldij, een verwijzing naar de soldeniers van het aanzienlijke garnizoen dat in de 16de eeuw in Leeuw was gelegerd.¹⁷

Algemeen neemt men aan dat er in de volle middeleeuwen in de regio Zoutleeuw een aantal zogenaamde primitieve bewoningskernen tot ontwikkeling waren gekomen, waarbij vooral twee gehuchten opvielen: Het gehucht Ophem ten zuiden van het huidige centrum met de Sint-Sulpitiuskapel, en het gehucht Dalhem aan de Kleine Gete waaruit het latere Zoutleeuw zou groeien.¹⁸

Uit de 11de eeuw bleef voor Zoutleeuw geen enkel geschreven document bewaard. Uit 12de- en 13de-eeuwse documenten blijkt dat de graven van Leuven – de latere hertogen van Brabant – er de macht hadden overgenomen. De hertogen hadden minstens twee redenen om de ontwikkeling van een stad te stimuleren: ten eerste was de controle van een versterkte, welvarende stad een instrument om de controle over de ganse regio te claimen en hun macht ter plaatse te consolideren. Op die manier konden ze zich afzetten tegen de bisschoppen van Luik, die al pogingen hadden ondernomen om de controle te verwerven over de regio. Ten tweede was een stad een cruciale bron van inkomsten, via belastingen uit de bloeiende handel en industrie. De regio met de primitieve bewoningskernen viel dus in de 12de eeuw onder controle van de hertogen van Brabant, die één van de primitieve kernen 'uitkozen' voor verdere ontwikkeling, wellicht omdat de natuurlijke omstandigheden er het meest geschikt waren voor bewoning en omdat er zich vermoedelijk al voorzichtige commerciële activiteiten ontplooiden. Zo bevond de bewuste kern Dalhem zich langs de bevaarbare Kleine Gete, die deel uitmaakte van het rivierennetwerk van het Scheldebekken. Deze kern bevond zich ook in een min of meer egale vlakte, terwijl de andere kernen in meer heuvelachtig gebied lagen. Vervolgens hebben de hertogen de verdere ontwikkeling van deze kern gestimuleerd via allerlei ingrepen. Vóór 1130 lieten de hertogen een stenen omwalling aanleggen rondom de kern, hetgeen de veiligheid van de inwoners verhoogde. Dit suggereert dat de kern toen al druk bevolkt moet geweest zijn. Op dat moment waren er ook al wevers actief. Vóór 1235 werd de Kleine Gete juist voor ze de stad bereikte opgesplitst en werd de Vloedgracht gegraven, zodat het overtollige water van de Kleine Gete via de Vloedgracht kon worden afgevoerd. Op die manier probeerde men overstromingen in te perken.

¹⁶ <https://inventaris.onroerendergoed.be/erfgoedobjecten/307856>

¹⁷ <https://inventaris.onroerendergoed.be/cai/zone/140044>

¹⁸ Ryssaert *et al* 2013, 47 ; Kempeneers 2003. 9-10 ; <https://inventaris.onroerendergoed.be/cai/zone/140044>.

Onder hertog Hendrik I (1190-1235) werd Zoutleeuw via het water verbonden met Halen, vanwaar men via de Demer, Dijle en Rupel de Schelde kon bereiken zodat een rechtstreekse verbinding met Antwerpen tot stand kwam. Dit werk werd in 1213 voltooid. Zoutleeuw was nu de meest inlands gelegen haven van het oostelijk Scheldebekken. In 1213 gaven de hertogen ook toestemming om een jaarmarkt te organiseren. De hertogen maakten van de kern een kruispunt tussen handelsroutes over land (tussen Tienen en Sint-Truiden en eventueel ook tussen Brugge en Keulen) en over water (als verplichte eindhalte voor scheepvaart via de Kleine Gete). Ten slotte werd in 1231 ook de parochiekerk verplaatst naar de Sint-Leonarduskerk in het centrum van het gebied binnen de omwalling. De bewoningskern Dalhem werd op die manier het economische, politieke én religieuze centrum van de regio. Met andere woorden: Dalhem werd Zoutleeuw. In 1284 werd Zoutleeuw tot de zeven 'goede' of 'vrije' steden van Brabant gerekend, samen met Brussel, Leuven, Antwerpen, 's-Hertogenbosch, Nijvel en Tienen.¹⁹ Het 'Leeuws laken' werd in het hele Maas- en Rijnland, Frankrijk en Engeland verhandeld. In 1316-1317 werd de lakenhal gebouwd.

In de 14de eeuw was er sprake van een crisis in het hertogdom Brabant. Enerzijds leden de steden onder de militaire activiteiten van de hertogen van Brabant, die de belastingen opdreven en de handel bemoeilijkten. Anderzijds verstoorde de nieuwe Engelse wol- en lakenpolitiek, waarbij de Engelsen de wolprijzen verhoogden, en nu zelf hoogwaardig laken gingen vervaardigen, het toenmalige evenwicht in de textielindustrie. De stad Zoutleeuw was dus het slachtoffer van regionale en Europese ontwikkelingen waar het zelf geen vat op had. Verschillende bronnen wijzen er echter expliciet op dat Zoutleeuw het in de 14de eeuw nog veel harder te verduren had dan andere Brabantse steden: de bevolking daalde, de belastingdruk werd immens, de ooit toonaangevende textielindustrie in de stad zou zich voortaan beperken tot de productie van laken voor lokaal gebruik en de ruimtelijke uitbreiding van de stadsoppervlakte stakte.²⁰ De verklaring voor deze evolutie is niet te herleiden tot één gebeurtenis of één fenomeen, maar was een samenspel van factoren, waar we hier echter niet uitgebreider zullen op ingaan. Er werd een tweede, grotere stadsomwalling opgetrokken in 1330-1350 om de constante dreiging vanuit Luik te kunnen weerstaan.²¹ Terwijl de oorspronkelijke stadskern haast volledig was volgebouwd op de kaart van Jacob Van Deventer (Afb. 11), laat diezelfde kaart ook zien dat het gebied tussen de eerste en de tweede omwalling veel minder dichtbevolkt is en dat er hier vooral langs de uitvalswegen gebouwd werd. De kern Ophem kwam nu ook binnen de omwalling te liggen. De andere bewoningskernen bleven buiten de omwalling liggen. Hoewel de titel van 'hoofdstad van Brabant' nog behouden bleef, daalde ook de reële politieke invloed van Zoutleeuw vanaf de tweede helft van de 15de eeuw.

Vanaf de 15de eeuw was de economische bloeiperiode van Zoutleeuw voorgoed voorbij. Concurrentie van laken uit Engeland zorgde voor de neergang van het Leeuwse laken. Die neergang werd nog versterkt door de opkomst van Tienen als handelscentrum, wanneer de Grote Gete in 1525 tot in die stad bevaarbaar werd. Het resultaat was dat Zoutleeuw onder andere de aansluiting verloor met de andere Brabantse hoofdsteden. Tijdens de godsdienstoorlogen in de 16de en 17de eeuw en de Tachtigjarige Oorlog (1568-1648) werd de stad enkele keren grondig vernield. Toch slaagde de stad erin de schijn van grootheid op te houden en bouwde ze in 1538 zelfs nog een prestigieus stadhuis, dat nu nog de Markt siert.²²

Op militair-strategisch vlak won Zoutleeuw echter wel nog aan belang. Vanaf 1552 werd gestart met de gefaseerde uitbouw van de derde wal, waarin de tweede stadsomwalling werd geïntegreerd. In de 17de eeuw, onder Spaans bewind, kreeg de stad een uitgesproken militaire functie. Vanaf 1642 werden de deels vervallen vestingen hersteld en aangevuld met monumentale aarden versterkingen in de vorm van halve manen of hoornwerken.²³ Een belangrijk element in de 17de-eeuwse versterkingen werd gevormd door lager gelegen

¹⁹ Lisson 2015, 135-136.

²⁰ Lisson 2015, 146-147

²¹ Ryssaert *et al.* 2013, 9.

²² <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/cai/zone/140044>

²³ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/cai/zone/140044>

gebieden die in tijden van oorlog onder water gezet konden worden.²⁴ Ten slotte kwam aan de zuidzijde van de stad de Citadel tot stand.²⁵ Zoutleeuw werd op deze manier in de 17de eeuw herschapen in een versterkte stad om de Spaanse Nederlanden te beschermen tegen Franse en Hollandse aanvallen. Als grensstad lag 'Leeuwe' immers op amper een steenworp van het Prinsbisdom Luik.²⁶

In 1678 en 1701 werd Zoutleeuw bezet door de Fransen. Pas in 1705 konden de geallieerden de stad heroveren. Al deze gebeurtenissen, evenals de verzanding van de Gete, veroorzaakten de verarming van de stad, die bovendien in 1676, 1693 en 1713 door brand werd geteisterd. Het Oostenrijks bewind zorgde voor een rustigere tijd, maar de vele kloosters werden zwaar getroffen door de hervormingen van Jozef II, die de kerk losmaakte van Rome en aan de staat onderwierp. Na de inlijving van onze gewesten bij Frankrijk, werd het prinsbisdom Luik opgeheven en hiermee viel ook de dreiging van deze regio weg. De vestingwerken raakten in verval. In 1784 begon de ontmanteling van de stadsomwallingen en de citadel. De wallen werden geslecht, de grachten opgevuld en de gronden werden daarna verkaveld en verkocht of verhuurd als grasland. Hierdoor verdween ook de strategische betekenis van Zoutleeuw.

In 1814 werd het Koninkrijk der Nederlanden opgericht en koning Willem streefde naar een herstel van de handel en nijverheid waardoor hij de bevolking op zijn hand kreeg. Het verzoek om de Kleine Gete terug bevaarbaar te maken werd echter niet ingewilligd. In 1830 viel de uitroeping van de Belgische Onafhankelijkheid voor Zoutleeuw samen met het verlies van haar stadstitel. Pas in 1985 kreeg Zoutleeuw die titel terug.²⁷

2.1.2.2. BEKNOPTE HISTORIEK VAN HET ONDERZOEKSGEBIED

Afb.11: Zoutleeuw ca. 1560, naar Jacob van Deventer. (<http://uurl.kbr.be/1043818>)

²⁴ Ryssaert et al. 2013, 10-11.

²⁵ Kempeneers 2003, 39.

²⁶ Moria 2005, 11.

²⁷ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/cai/zone/140044>

De oudst bekende kaart waarop Zoutleeuw is afgebeeld, is de kaart van *Jacob van Deventer*. Deze 16de-eeuwse stadsplattegronden zijn een mijlpaal voor de stedelijke cartografie. De cartograaf bracht – in opdracht van Filips II, koning van het Spaanse rijk – de steden van de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden nauwkeurig in kaart. Op de kaart ligt het onderzoeksgebied in een bebouwde zone binnen de oudste omwalling van Zoutleeuw (Afb. 11). Het bevindt zich tussen de Sint-Leonarduskerk in het zuiden en de Kapel van de Kapelbroeders in het noorden. De kaart is echter onvoldoende gedetailleerd om verder iets over de bebouwing te kunnen zeggen.

Op de *Villaretkaart* uit het midden van de 18de eeuw (1745-1748) is enkel aan de kant van de Markt bebouwing weergegeven (Afb. 12). Er is al sprake van een gebouw op het hoekperceel ten noorden van de kerk (het huidige nr. 29), en van een gebouw dat daar aan de noordzijde is tegenaan gebouwd (het huidige nr. 29).

Afb. 12: Detail uit de Villaretkaart (1745-1748) met situering van het onderzoeksgebied in het rood, bij benadering (QGIS/Geopunt). Schaal 1:1500.

De *Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden*, opgesteld op initiatief van *Graaf de Ferraris* (1777) geeft ook bebouwing weer aan de zijde van de Grote Markt (Afb. 13). Er is ook sprake van een achterbouw. De kaart is echter onvoldoende nauwkeurig, de situering van de kerk ten opzichte van het bouwblok ten noorden ervan lijkt ook niet te kloppen. Er kan dan ook niet veel meer gezegd worden dan dat de zijde van de Grote Markt volgebouwd was en dat ook daarachter nog gebouwen waren gelegen.

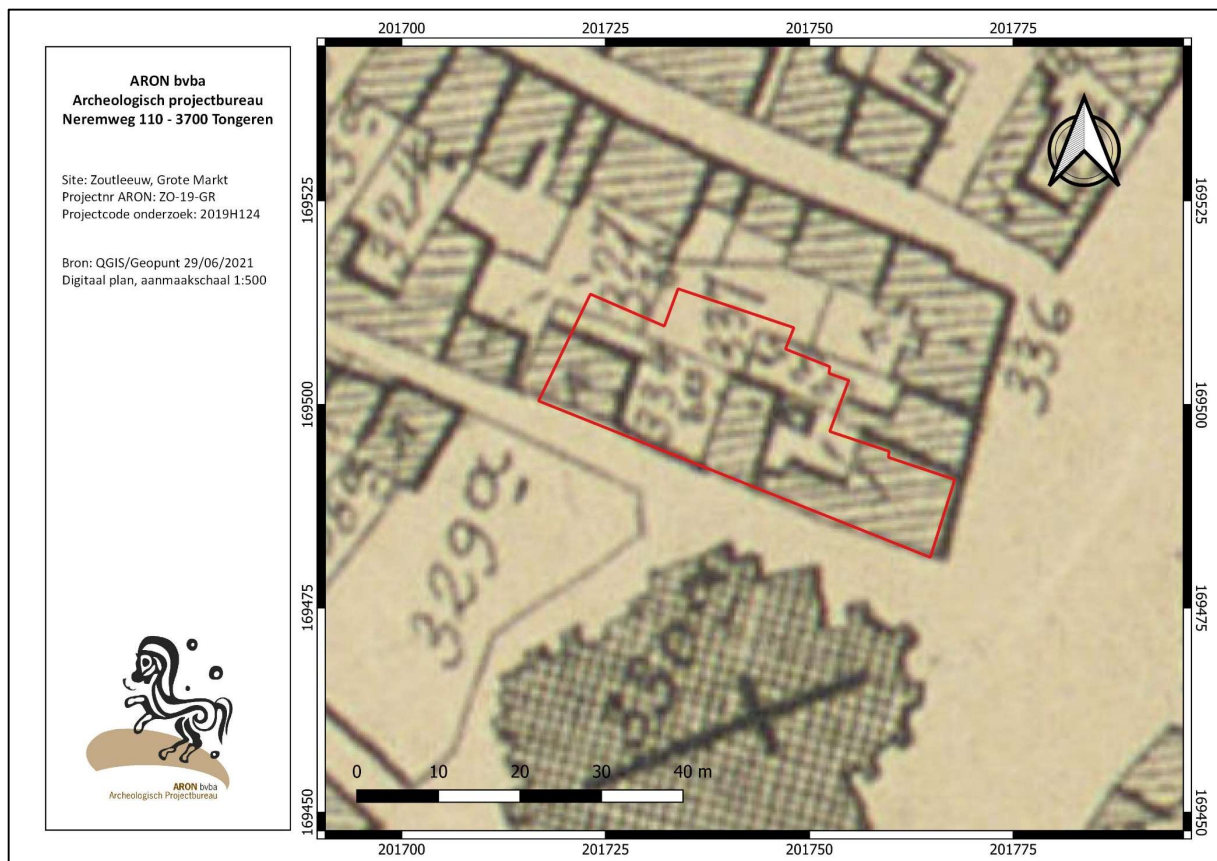
Het *Primitief Kadasterplan* (1828) is het eerste plan dat een duidelijk beeld geeft van het onderzoeksgebied (Afb. 14). Perceel 334bis, een langgerekt hoekperceel dat langsheen de Kerkhofstraat ligt (nu Dr. L. Lowetstraat), is grotendeels bebouwd. Het gaat om een hoofdgebouw dat aan de Grote Markt is gelegen (nr. 29), met verschillende achterbouwen. Daarlangs ligt perceel 335. Het gebouw op dit perceel ligt aan de Grote Markt (nr. 28), daarachter bevindt zich een onbebouwd gedeelte dat ook nog binnen het onderzoeksgebied valt. Ook perceel 337 maakt gedeeltelijk deel uit van het onderzoeksgebied. Ook hier gaat het om een onbebouwd gedeelte. Het *Gereduceerd Kadasterplan* (1825-1845), de *Atlas der Buurtwegen* (ca. 1840), de *Popp-kaart* (1842-1879, Afb. 15) en de *Vandermaelenkaart* (1846-1854) geven een gelijkaardige situatie weer.

Afb. 13: Detail uit de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgesteld op initiatief van Graaf de Ferraris (1771-1778) met situering van het onderzoeksgebied in het rood (QGIS/Geopunt). Schaal 1:1500.

Afb. 14: Primitief kadaster (1828) met aanduiding van het onderzoeksgebied in het rood (QGIS/Geopunt). Schaal 1:1500.

Afb. 15: Popkaart (1842-1879) met aanduiding van het onderzoeksgebied in het rood (QGIS/Geopunt). Schaal 1: 500.

Afb. 16: Kleurenorthofoto uit 2009 met situering van het onderzoeksgebied in het rood (QGIS/Geopunt). Schaal 1:500.

Latere topografische kaarten bieden weinig informatie voor het onderzoeksgebied vermits ze te weinig gedetailleerd opgemaakt werden.

Orthofoto's geven de situatie weer vóór de sloop van de bebouwing (Afb. 16). De kleurenorthofoto van 2009 toont aan dat de bouwvolumes langs de Grote Markt (nr. 28 en nr. 29) hetzelfde zijn gebleven. Ook de achterbouw van nr. 29 zou hetzelfde zijn gebleven. Het gebouw dat op 19de eeuwse kaarten centraal op perceel 334bis is gelegen, moet ondertussen afgebroken zijn en is vervangen door een gebouw dat anders georiënteerd is en in het verlengde van de nog bestaande achterbouw ligt. Het gebouw in de zuidwesthoek is verdwenen. De lege binnenruimte op perceel 337 is nu ingenomen door een grote loods.²⁸ Niet veel later werd alles in het onderzoeksgebied gesloopt, met uitzondering van de voor- en zijgevels en de kelder van de hoekwoning.

Over de twee panden aan de Grote Markt (nr. 28 en 29) die in het kader van het bouwproject werden afgebroken, is nog heel wat informatie beschikbaar uit historische bronnen (Afb. 17 en 18). Op de hoek van de Markt, naast de Sint-Leonarduskerk, stond op perceel B334bis (nu Grote Markt 29) eeuwenlang de Ooievaar, daarna de Keizer genoemd. In 1504 werd de waardin *in den Oeyenvere* betaald voor bier dat hier gehaald werd voor de pelgrims die naar Sint-Leonaart kwamen. In 1504 heette de herberg *den Odenuaer* (lees: Odenvaar) en in 1514 *den Oyenvare*. In de loop van de 16de eeuw veranderde de Ooievaar van naam en werd de Keizer. Beide namen bestonden een tijd lang naast elkaar. Michael a Villa Nova, een opstandig Spaans soldaat uit het regiment van Amanuel de Vega, werd dodelijk gewond en stierf op 4 december 1590 in de Keizer. De eigenaars van de Keyser waren in 1646 de erfgenamen van Willem van Meensele, daarna Jan Pluymers, in 1728 Joannes Egidius Pluymers met de erfgenamen van kapitein Maccollogh, in 1738-1756 sieur Cornelis vanden Putte, in 1757-1769 kanunnik Van Osmael en in 1780 en later Leonart Coenen. In 1865 woonde in de Keizer advocaat en griffier Fredericus Beckers.²⁹ De gevel die nu nog gedeeltelijk recht staat, zou uit het einde van de 18de eeuw dateren.³⁰

Naast de Ooievaar/Keizer stond de Drie Kronen, met kadasternummer B335 (Grote Markt 28). De datum 1676 stond bovenaan in een gevelsteen. Er zijn echter al oudere bewijzen voor een gebouw op dezelfde plek: Op 14 juni 1473 liet de pastoor beslag leggen op het huis *die Croenen*, omdat Kerstinen Cloets de cijns voor de verlichting niet had betaald. Op het huis stond ook een hertogelijke cijns *van eender loeben staende over de keldermont* (een afdak boven de kelderopening), die in 1507 betaald werd door Jan Bertelen. Van deze ging het huis *geheeten de drie croonen gelegen opte merct rgt. de valck ende den oyenvaer* naar Anna Bertelen, die getrouwd was met Willem Ruyschaerts. Op 30 januari 1539 droegen ze samen dit huis op aan de fabriek van Sint-Leonaarts. De latere eigenaars waren: in 1577 Adam Pruymen met zijn *huys genoempt die drey croonen*, in 1586 Joris Myes en vervolgens Jacques vander Horst met *die drye croonen*, in 1637 de weduwe van genoemde Vander Horst met *de dry croonen*. In 1787 was de eigenaar kanunnik Van Overstraeten. In het begin van de 20ste eeuw had de Drie Kronen een Franse naam: *A la Carabine*. Wanneer het opschrift 'Koning der Koningen van Brabant' in 2001 van de gevel werd weggenomen, kwam de Franse naam vaag te voorschijn.³¹

²⁸ Smeets & Steenhoudt 2010, 7.

²⁹ <https://kempeneers.org/2004/09/30/oost-brabantse-sprokkel-34-oude-leeuwse-huisnamen/>

Zie 1.9 Tussen kerk en kapel

³⁰ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Burgerhuis [online] <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/43142> (Geraadpleegd op 28-06-2021)

³¹ Agentschap Onroerend Erfgoed 2021: Woonhuis van 1676 [online] <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/43141> (Geraadpleegd op 28-06-2021)

Afb. 17: (links) Het ondertussen afgebroken pand Grote Markt 28. Foto Kris Vandevorst, 12-10-2006. <https://id.erfgoed.net/afbeeldingen/35169>.

Afb. 18: (rechts) Het pand Grote Markt 29, waarvan nu enkel nog de voorgevel en de zuidelijke zijgevel bewaard zijn. Foto Kris Vandevorst, 12-10-2006. <https://id.erfgoed.net/afbeeldingen/35170>.

2.1.3 ARCHEOLOGISCH KADER

Patrick Reygel

Het onderzoeksgebied ligt binnen de vastgestelde archeologische zone van de historische stadskern van Zoutleeuw en maakt deel uit van een beschermd stads- en dorpsgezicht en een beschermd cultuurhistorisch landschap.³² In het onderzoeksgebied werd in 2010 reeds een archeologische prospectie met ingreep in de bodem uitgevoerd (CAI 150792; Zie H. 1.2). Vondsten uit de steentijd, de metaaltijden en de Romeinse tijd maken duidelijk dat de ruime omgeving van Zoutleeuw reeds lang bewoond werd. In onderstaande tekst wordt enkel ingegaan op de nabijgelegen CAI-locaties die mogelijk relevant zijn voor onderzoeksgebied (Afb. 19).

CAI-locatie 5456 is de Sint-Leonarduskerk, gelegen vlak ten zuiden van het onderzoeksgebied. De eerste kapel zou dateren van 1125 en verder uitgebreid zijn in de 13de eeuw. In de loop der eeuwen werd de kerk steeds verder uitgebreid.³³

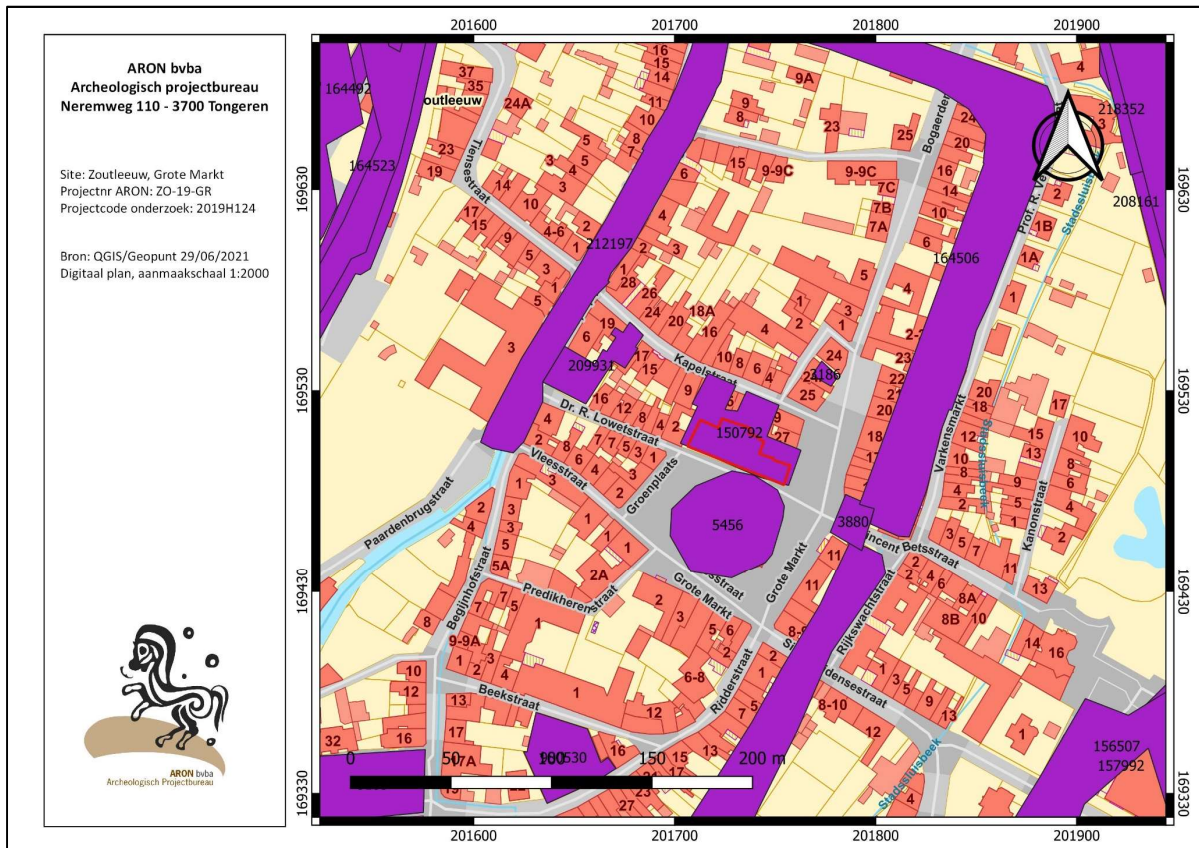
³²

<https://inventaris.onroerendergoed.be/aanduidingsobjecten/1749>;

<https://inventaris.onroerendergoed.be/aanduidingsobjecten/1795>;

<https://inventaris.onroerendergoed.be/aanduidingsobjecten/11932>

³³ <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/43127>; <https://cai.onroerendergoed.be/locatie/5456>

Afb. 19: Detail uit de Centrale Archeologische Inventaris (mei 2021) met aanduiding van de omliggende vindplaatsen (lichtblauw), gebeurtenissen (groen), het projectgebied (blauw) (QGIS/Geopunt). Schaal 1:2000.

De Kapel van de Kapelbroeders (CAI 3186) ligt op 25 m ten noordoosten van het onderzoeksgebied, aan de overzijde van de Kapelstraat. De kapel dateert mogelijk uit 1297 en de bijhorende begraafplaats zou dateren vanaf 1324.³⁴

Een vijftigtal meter ten noordwesten van het terrein werd in 2015 een archeologische prospectie met ingreep in de bodem uitgevoerd (CAI 209931). Er werd hier een zware, diep gefundeerde muur aangetroffen die mogelijk gelinkt kan worden aan bebouwing weergegeven op de *Ferrariskaart*. Het materiaal uit de archeologische lagen bestond uit laat- en postmiddeleeuwse vondsten.³⁵

CAI-locatie 3880, gelegen op ca. 30 m ten oosten van het terrein, geeft de locatie van de resten van de Sint-Truiderpoort met een deel van de muur en de gracht aan. Deze resten maakten deel uit van de eerste stadsomwalling (CAI locatie 164506)³⁶ CAI 164523 geeft de tweede stadsomwalling weer.³⁷

De meeste CAI-locaties binnen de onmiddellijke omgeving van het onderzoeksgebied kunnen dus gedateerd worden vanaf de volle middeleeuwen.

³⁴ <https://cai.onroerendergoed.be/locatie/3186>

³⁵ <https://cai.onroerendergoed.be/locatie/209931>

³⁶ <https://cai.onroerendergoed.be/locatie/3880>; <https://cai.onroerendergoed.be/locatie/164506>

³⁷ Ryssaert *et al.* 2013, 131.

2.2 BODEMOPBOUW

Patrick Reygel

De natuurlijke ondergrond werd nergens in het vlak aangesneden, maar enkel bereikt via een handmatige boring in werkput 3, vlak 3 (Afb. 20). Op 50 cm onder het laatste vlak (ca. 27,2 m TAW) bevond zich de watertafel en een kleiige, lichtzandige groengrijze bodem. Deze kan gezien worden als de quartaire Holocene rivierafzettingen behorend tot de Formatie van Arenberg. Meer specifiek gaat het vermoedelijk om het lid van Korbeek-Dijle dat bestond uit kleiige lemen en lemige kleien afgezet vanaf het tweede deel van het *Atlanticum* tot en met de Romeinse periode.

Afb. 20: Boring met natuurlijke donkergrijze kleiige bodem vanaf 50 cm diepte onder vlak 3.

2.3 DE SPOREN

Natasja De Winter en Patrick Reygel

Voor een overzicht van alle aangetroffen sporen wordt verwezen naar de sporenlijst in bijlage 3, naar de plannen in bijlagen 12, 13 en 14 en naar de verkleinde plannen in afbeeldingen 23, 24, 27, 42 en 43.

2.3.1 DE SPOREN UIT DE 12DE EN 13DE EEUW

De oudste sporen werden aangetroffen in vlak 3 van werkput 3, niet toevallig ook de zone die het diepst kon worden onderzocht (27,5-27,8 m TAW). De oudste laag die in deze werkput werd aangesneden, S270, was een donkere zandige kleilaag die over de volledige werkput aanwezig was (Afb. 21 en afb. 23: grijs). Dit pakket kon enkel dieper onderzocht worden via een boring. Het was nog ca. 50 cm dik alvorens de natuurlijke bodem werd bereikt. Het aardewerk dat in vlak 3 uit deze laag werd ingezameld, bestond uit fragmenten witbakkend Maaslands aardewerk (waaronder een hoge manchetrand) en een fragment Elmpeter waar.³⁸ Op basis van het aardewerk is deze laag in de 12de eeuw te dateren, vermoedelijk zelfs pas vanaf het midden van deze eeuw.

Een sterk gelijkende laag werd een vijftal meter oostelijker aangetroffen in coupe 3 (WP1, VL2). Naast enkele dierlijke botfragmenten en fragmenten metaal bevatte deze laag een twintigtal fragmenten aardewerk.³⁹ Het gaat om Maaslands aardewerk en één fragment van een pot met uitstaande rand in gedraaid grijsbakkend

³⁸ V133. Voor deze productie is nog geen uitgewerkte typochronologie beschikbaar. Algemeen kan deze aardewerksoort tussen het midden van de 12de en de eerste helft van de 14de eeuw gesitueerd worden (De Groote in Martens *et al.* 2019, 41).

³⁹ V87.

aardewerk. Op basis van de aanwezigheid van zowel een kruik in Maaslands aardewerk, die pas vanaf het midden van de 12de eeuw werden vervaardigd, als van een pot met manchetrans, die tot het einde van deze eeuw voorkomen, kan de laag in de tweede helft van de 12de eeuw gedateerd worden. Het is onduidelijk of de pakketten in werkput 3 en werkput 1 als éénzelfde laag gezien mogen worden. Vermoedelijk is dit wel het geval.

In principe kunnen er zich nog oudere sporen onder deze laag bevinden, die dan nog *in situ* bewaard zijn gebleven. Een mogelijke aanwijzing voor een nog oudere occupatie in het onderzoeksgebied is de vondst van een zeer sterk verweerde Romeinse *dupondius* uit de 1ste eeuw n. Chr. in één van de 12de-eeuwse sporen (Afb. 22).⁴⁰ Uiteraard is het ook mogelijk dat deze munt van elders afkomstig is en later in dit spoor is gedeponeerd.

Afb. 21 (links): Op de voorgrond werkput 3, vlak 3 met de oudste laag S270, te dateren in de 12de eeuw, doorsneden door enkele jongere sporen.

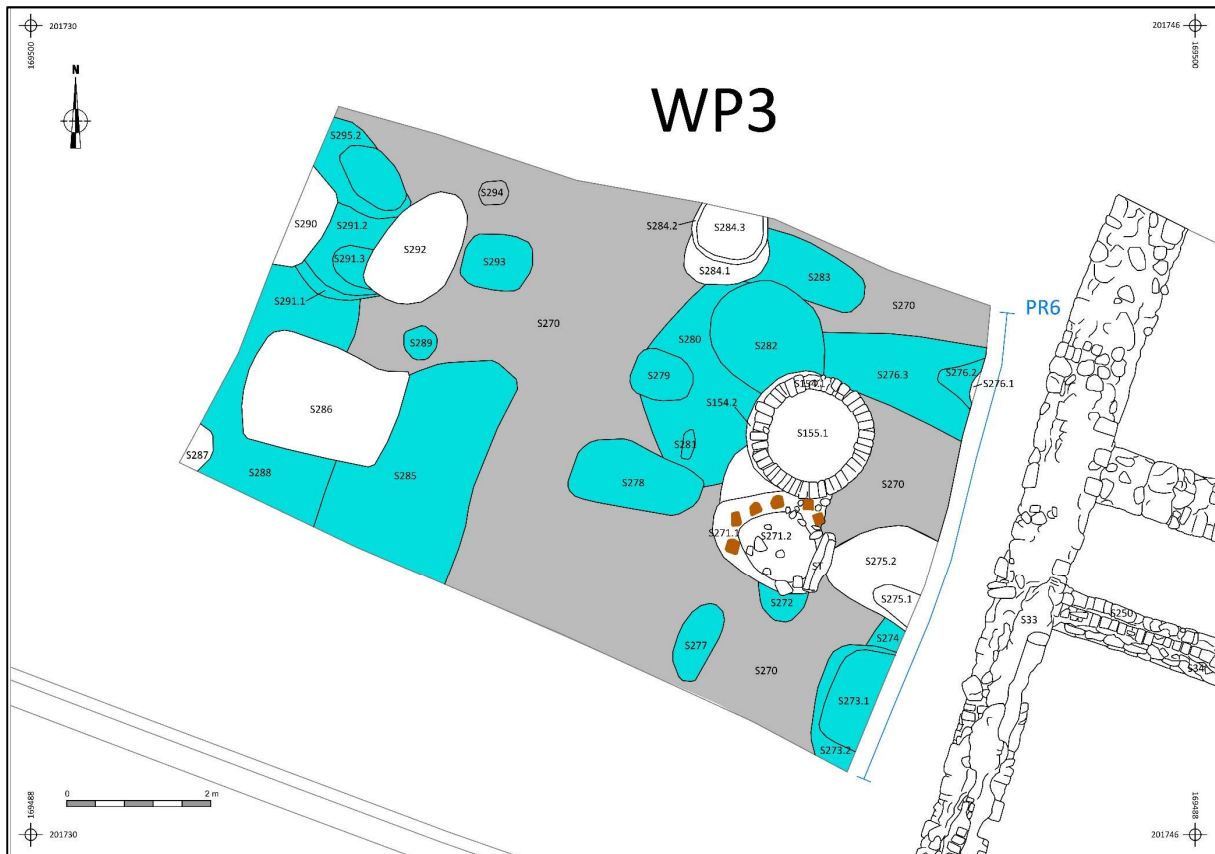
Afb. 22 (boven): V134MD: zeer sterk verweerde Romeinse *dupondius* uit de 1ste eeuw n. Chr., uit S282.

In de 12de-eeuwse laag S270 tekenden zich verschillende sporen af die op basis van de stratigrafie en/of het aardewerk dat in de sporen werd aangetroffen, nog in de 12de of al in de 13de eeuw te plaatsen zijn: S272 t.e.m. S274, S276 t.e.m. S283, S285, S288-289, S291, S293 t.e.m. S295 en S311 (Afb. 23: blauw).⁴¹ Deze sporen waren meestal zeer donker van kleur en erg nat, door het hoge niveau van het grondwater en de slechte doorlaatbaarheid van de natuurlijke bodem. Omdat de sporen niet gecoupeerd mochten worden wegens stabiliteitsredenen, konden ze enkel als 'kuil' omschreven worden. Kuil S283 bevatte veel organisch materiaal. Kuil S294, een rond spoor van slechts 40 cm diameter, viel op door de hoeveelheid aardewerk die het bevatte: één fragment grijs aardewerk en 45 fragmenten Maaslands witbakkend aardewerk. De fragmenten waren afkomstig van maximaal 19 verschillende individuen, waaronder twee tuitpotten met manchetrans (Afb.62).⁴² Deze dateren uit de 12de eeuw.

⁴⁰ V134MD uit S282.

⁴¹ V119 uit S272, V129 en V131 uit S276, V132 uit S283, V120 en V135 uit S285, V123 uit S288, V125 uit S293, V126 uit S295 en V138 uit S311.

⁴² V121.

Afb. 23: De sporen in WP3, vlak 3. 12de eeuw: grijs, 12-13de eeuw: blauw.

Er werden ook nog lagen uit deze periode aangetroffen in vlak 2 van werkput 3 (28,6-28,8 m TAW), hoewel dit bijna 1 m hoger gelegen was dan vlak 3 in dezelfde werkput (Afb. 24-25).⁴³ Laag S225 bevatte 21 fragmenten aardewerk, waaronder al protosteengoed, maar ook nog Maaslands aardewerk (witbakkend en oranje), waarvan enkele fragmenten versierd met radstempel.⁴⁴ Protosteengoed werd vervaardigd vanaf het begin van de 13de eeuw, maar radstempeldecoratie op Maaslands aardewerk verdwijnt na 1300.⁴⁵ Deze laag moet bijgevolg in de 13de eeuw te dateren zijn.

Laag S225 was op haar beurt jonger dan de lagen S217, S218 en S220.⁴⁶ Uit deze lagen werd fijn gedraaid grijsbakkend aardewerk ingezameld, en Maaslands aardewerk (witte en oranje baksels), waarvan enkele scherven met radstempels van lijnen rechthoekjes op de korte zijde. De oranje baksels bij het Maaslands aardewerk komen voor vanaf het begin van de 12de eeuw. Deze lagen horen op basis van de stratigrafie en het aanwezige aardewerk dus ook thuis in de 12de of 13de eeuw.

Laag S230 ten slotte bevatte protosteengoed en Maaslands aardewerk, waaronder een kan in oranje Maaslands aardewerk met een niet-verdijkt bandvormige rand met uitgeduwde doorn.⁴⁷ Bij Borremans worden deze kannen in periode IIIa, geplaatst, vanaf het tweede kwart tot einde 13de eeuw.⁴⁸

⁴³ S217, S218, S220, S225, S230.

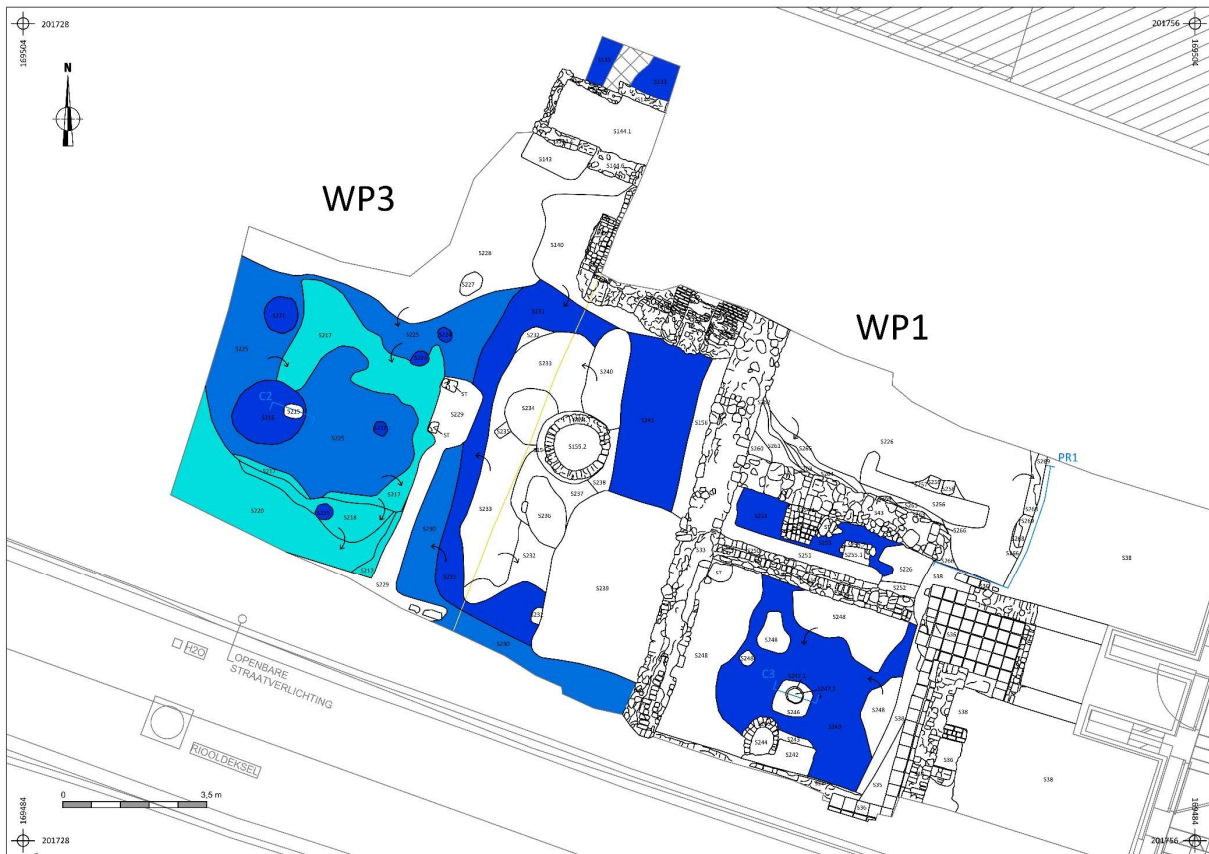
⁴⁴ V97.

⁴⁵ Persoonlijke mededeling Sophie Challe, archeoloog/ceramoloog Service public de Wallonie

⁴⁶ V100.

⁴⁷ V98.

⁴⁸ Borremans en Warginaire, 1966.

Afb. 24: Werkputten 1 en 3, vlak 2. Lichtblauw: 12de-13de eeuw, blauw: 13de eeuw, donkerblauw: 13de of begin 14de eeuw.

Afb. 25: 12de en 13de-eeuwse lagen in werkput 3, vlak 2.

In vlak 1 waren geen sporen uit deze periode meer aanwezig.

Omdat deze oudste sporen niet dieper onderzocht konden worden omwille van stabiliteitsredenen, is het moeilijk ze verder te interpreteren. Ze kunnen dan ook niet nauwkeuriger omschreven worden dan als 'lagen en kuilen'. Paalkuilen, greppels of andere fenomenen die te relateren kunnen zijn met gebouwen lijken echter te ontbreken in werkput 3. In werkput 1, aan de zijde van de Grote Markt, lijken in vlak 2 wél restanten van houten gebouwen en vloerniveaus zichtbaar (Afb. 26). Hoewel amper vondsten uit deze sporen konden worden ingezameld, kunnen deze structuren op basis van de stratigrafie ook in deze periode thuishoren.

Afb. 26: Paalkuilen in werkput 1, vlak 2, aan de zijde van de Grote Markt.

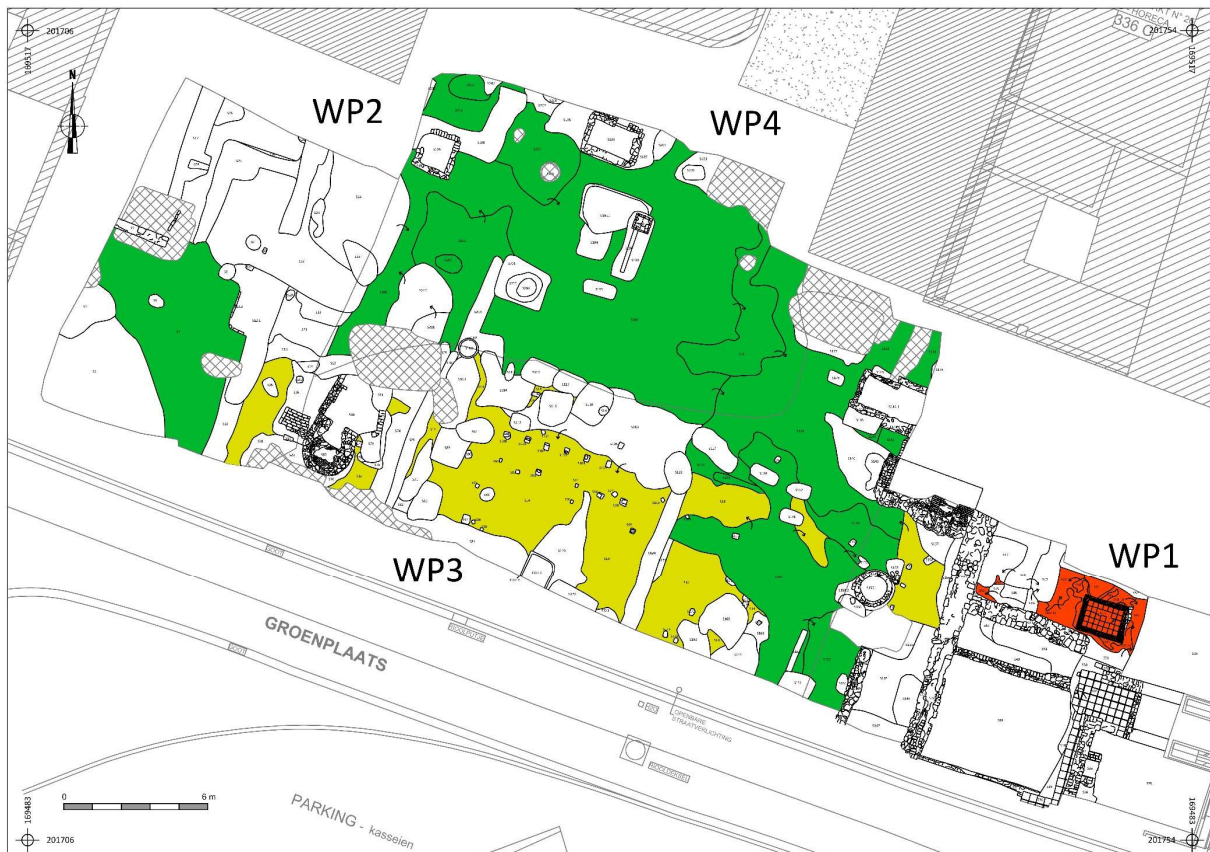
Op en door de lagen die hoger werden beschreven, werden in vlak 2 van de werkputten 1 en 3 nog enkele sporen aangetroffen die ofwel nog in de 13de eeuw thuishoren, of misschien toch al net in de 14de eeuw te dateren zijn: S231, S241, S253, S221, S216, S219, S222 t.e.m. S224 (Afb. 24, donkerblauw). Ze zijn jonger dan de hoger beschreven sporen, maar worden wel afgedekt door sporen die zeker in de 14de eeuw thuishoren. Ze bevatten over het algemeen weinig goed dateerbare vondsten, enkel wat Maaslands aardewerk (oranje/rode varianten en het zgn. *très cuite* aardewerk)⁴⁹. S253, een laag aan de zijde van de Grote Markt gelegen, bevatte een fragment van een grote kan in protosteengoed, met paarse engobe. Protosteengoed werd geproduceerd van het begin van de 13de eeuw tot aan het begin van de 14de eeuw.⁵⁰ De roodbruine tot grijszwart gevlekte laag bevatte opvallend veel verbrande leem en houtskool. Mogelijk is dit dezelfde laag als brandlaag S313 uit profiel 5 in WP1. In dat geval moet er dus in de loop van de 13de of ten laatste begin 14de eeuw op het vroegere perceel 334bis een houten gebouw zijn afgebrand dat aan de zijde van de Grote Markt gelegen was.

⁴⁹ Dit is de typische jongere Maaslandse groep van reducerend gebakken aardewerk, zoals onder meer in Andenne is aangetroffen. Het gaat om hard gebakken aardewerk met een fijne zandverschraling en een grijze, bruingrijze tot grijsbruine kleur, eventueel met een rode/bruinrode kern.

⁵⁰ V103.

2.3.2 DE SPOREN UIT DE 14DE EN 15DE EEUW

Heel wat sporen die aangetroffen werden zijn met zekerheid in de 14de eeuw te dateren op basis van de vondsten die er in werden aangetroffen (Afb. 27). Deze sporen bevatten nog Maaslands aardewerk en Elmpster aardewerk, maar ook al vroeg steengoed uit Langerwehe en Siegburg en/of roodbakend aardewerk. Het gaat hoofdzakelijk om ophogings- en nivelleringslagen die grote oppervlaktes in beslag nemen en om een waterput. Daarnaast werd in vlak 1 ook een hardvloer blootgelegd die uit de 14de eeuw of 15de eeuw moet dateren. Ten slotte kan ook een kuiltje met twee op hun kop geplaatste potten in aardewerk uit deze periode dateren.

Afb. 27: Contexten uit de 14de en 15de eeuw in vlak 1. Geelgroen: nivelleringslaag, vermoedelijk uit de 14de eeuw. Groen: 14de eeuw. Oranje: 14de of 15de eeuw.

2.3.2.1 OPHOGINGS- EN EGALISATIELAGEN

In vlak 1 in WP4⁵¹ (28,8 tot 29 m TAW) kwamen breed uitgestrekte bruingrijze tot zwartbruine lagen voor die op basis van de vondsten zeker 14de-eeuws zijn: S133, S200, S202, S208. De lagen nemen samen zo goed als de volledige oppervlakte van de werkput in beslag (Afb. 28). Deze lagen bevatten houtskool, bouwkeramiek en kalk.

S202 en S208 bevatten zowel steengoed uit Langerwehe als Maaslands oranje en *très cuite* aardewerk.⁵² Beide lagen zijn op hun beurt jonger dan S200, waaruit 70 fragmenten aardewerk werden ingezameld (Afb.29 en 30).⁵³ Het gaat om Maaslands aardewerk, waaronder zogenaamd *très cuite* aardewerk, om Elmpster waar (waaronder een kogelpot) en om steengoed uit Langerwehe en Siegburg. De drie randen in steengoed uit Langerwehe zijn afkomstig van evenveel kannen met bandvormige rand en complexe radstempel. Dit zijn de vroegste types die

⁵¹ WP 4 ligt grotendeels binnen het vroegere perceel 335.

⁵² V76 en V74.

⁵³ V80.

in Langerwehe werden geproduceerd in de 14de eeuw.⁵⁴ Naar Elmpter waar werd nog maar weinig onderzoek verricht, maar algemeen wordt uitgegaan van een datering tussen het midden van de 12de en het midden van de 14de eeuw.⁵⁵ Laag S200 zou dus in de eerste helft van de 14de eeuw te dateren zijn. De laag ligt op haar beurt op laag S133, een donkerbruingrijze laag die werd vastgesteld in werkput 4, maar ook in de werkputten 1 en 3 (vroegere perceel 334 bis). De laag bevatte zowel protosteengoed als steengoed.⁵⁶ Op basis daarvan is ze in de vroege 14de eeuw te dateren.

Afb. 28: WP4, VL1. De donkergrijze lagen in dit vlak zijn overwegend 14de-eeuws. De sporen die doorheen deze lagen zijn gegraven zijn veel jonger.

Afb. 29: Steengoed uit S200.

Afb. 30: Maaslands très cuite aardewerk uit S200.

Op verschillende locaties werd vastgesteld dat laag S133 zich onder S14 bevond. S14 was een opvallend 'propere' beige leemlaag die over een groot deel van het voormalige perceel 334bis werd aangetroffen (Afb. 27: geelgroen

⁵⁴ Hurst *et al.*, 1986, Langerwehe type 1.

⁵⁵ Martens *et al.* 2019, 41.

⁵⁶ V35.

en Afb. 31). Er werden enkel wat houtskool en brokjes bouwkeramiek in deze laag aangetroffen. Op laag S14 lag in het oosten van werkput 3 laag S130: een harde grijs-, bruin- en geelgekleurde zandleemlaag vermengd met veel fragmenten baksteen, steen, kiezel, houtskool, tufsteen van Lincent en wat ijzerzandsteen (Afb. 32). S130 bevatte een rand van een steengoed kan met afgeschuinde verdikte rand⁵⁷, naast Maaslands aardewerk (zgn. *très cuite* aardewerk) en vroeg roodbakend aardewerk.⁵⁸ Dit type steengoedkannen komt voor tot het midden van de 15de eeuw, maar op basis van de aanwezigheid van het *très cuite* aardewerk, wordt S130 nog in de 14de eeuw gedateerd. De propere leemlaag S14 werd geïnterpreteerd als een egalisatielaag en de harde laag S130 als een nieuw loopvlak, vermoedelijk van een koertje dat grensde aan de bebouwing die zich aan de Grote Markt bevond.

Afb. 31: Beige egalisatielaag S14 in het eerste opgravingsvlak van werkputten 1 en 3.

Afb. 32: S130, een verharding op laag S14.

⁵⁷ Langerwehe type III, Hurst et. al 1986, De Groote 2008, fig. 268: 3.

⁵⁸ V25.

Ook lagen S135 en S139 in WP1/3, S7 in WP2 VL1 en S228, S232, S233 en S238 in WP2 VL2 kunnen op basis van de vondsten en/of de stratigrafie nog in de 14de eeuw gedateerd worden.

2.3.2.2 PAALKUILEN

Uit dezelfde periode dateert mogelijk ook een houten structuur in werkput 3. Doorheen de beige nivelleringslaag S14 werd een reeks kleine paalkuilen gegraven. Het betrof twee rijen van kleine vierkante paalkuilen (10 x 10 cm tot 25 x 25 cm) die op ca. 0,9 m van elkaar lagen en enkele losse paalkuilen die vermoedelijk ook bij deze cluster hoorden. Tussen beide rijen was een afstand van 1,2 m. In verschillende van deze paalkuilen was nog een kern waar te nemen. Deze paalkuilen bevatten geen vondsten, maar aangezien ze S14 doorsnijden, moeten ze 14de-eeuws of jonger zijn. Het is niet duidelijk om welk soort structuur het gaat.

Mogelijk ging het om een houten gebouwtje dat in de late middeleeuwen achter de gebouwen aan de Markt gelegen was, al kan niet uitgesloten worden dat de paalkuilen veel jonger zijn.

Afb. 33: Beige nivelleringslaag S14 met twee rijen paalkuilen. Achteraan op de foto de kerk.

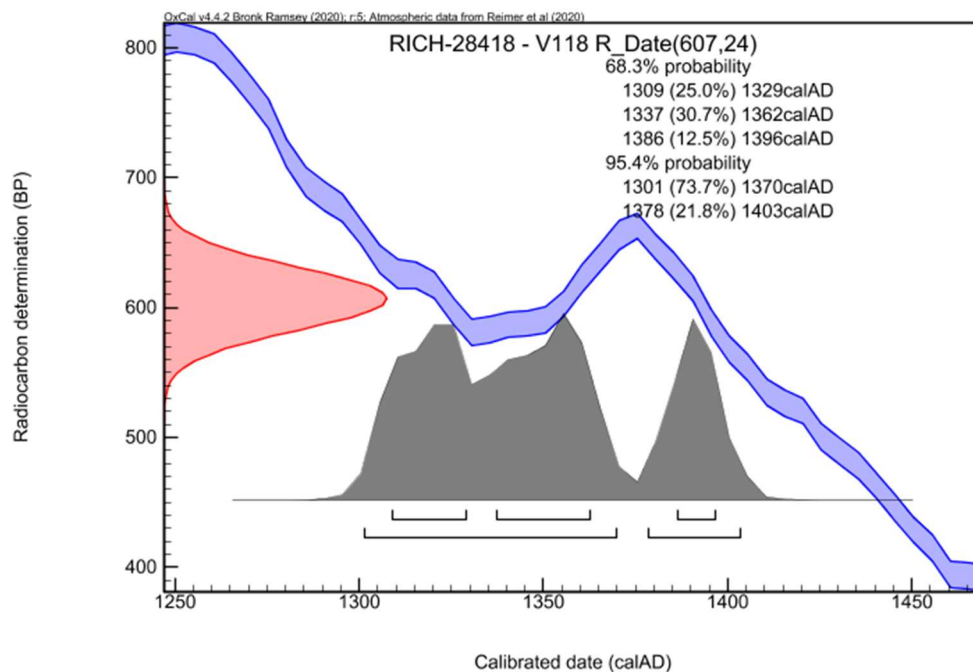
2.3.2.3 EEN WATERPUT

Eén van de waterputten die werd aangetroffen in werkput 3 vlak 3, S271, dateert zeker ook uit de 14de eeuw (Afb. 34). In vlakken 1 en 2 waren lagen nagezakt boven deze waterput. De put zelf werd pas duidelijk zichtbaar in vlak 3. Hij doorsneed verschillende 12de-13de-eeuwse sporen en werd op zijn beurt doorsneden door een bakstenen waterput. De put had een buitendiameter van ca. 1,5 m en moet op deze diepte oorspronkelijk beschoeid zijn geweest met dikke houten planken waarvan er nog enkele werden aangetroffen in een groengrijze zandige kleilaag die het spoor omrandde. In de jongere groengrijze opvulling van de put werden fragmenten natuursteen aangetroffen, vermoedelijk behorend tot de verdwenen bovenbouw van de put.

Afb. 34: Houten beschoeiing van de 14de-eeuwse waterput S271, met een jongere waterput rechts ervan.

De put zelf kon niet dieper onderzocht worden omdat er geen sporen mochten gecoupeerd worden omwille van stabiliteitsredenen. Een handmatige boring liep vast op de stenen in de vulling. Een fragment van één van de planken werd ter analyse opgestuurd naar het KIK voor dendrochronologische analyse.⁵⁹ Het betrof wilgenhout (*Salix*). Door de snelle houtgroei van deze boomsoort bevatte het fragment te weinig groeiringen voor een betrouwbare datering op basis van de ringen. Een radiokoolstofdatering op de jongste groeiring gaf echter een datering van 95,4% zekerheid tussen 1301 - 1370 n. Chr. (73,7%) of 1378 - 1403 n. Chr. (21,8%) (Afb. 35).⁶⁰ De vulling van de put bevatte een fragment van een drinknap in Siegburgs steengoed, te dateren tussen 1300 en 1550.⁶¹

Afb. 35: Gekalibreerde radiokoolstofdatering van de laatste jaarring van V118M, wilgenhout uit waterput S271.

⁵⁹ Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium, Jubelpark 1, B-1000 Brussel. V118: RICH-28418. Zie bijlage 10.

⁶⁰ Dit staal werden gekalibreerd met behulp van het programma Oxcal 4.4.4 (Bronk Ramsey 2009, updated 24/8/2020 (© Bronk Ramsey 2020) aan de hand van de IntCal20-kalibratiecurve (Reimer *et al.* 2020).

⁶¹ V128.

2.3.2.4 EEN HAARDVLOER

Afb. 36: S1 in WP1: Centrale haardvloer met brandsporen. Rechts op de foto een postmiddeleeuwse fundering.

In vlak 1, aan de zijde van de markt, werd een haardvloer aangetroffen (S1). De haard was rechthoekig van vorm (2 x 1,47 m) en bestond uit vijf rijen van zeven vierkante haardtegels (21 cm x 21 cm x 3 cm), ingesloten tussen rijen van op hun kant geplaatste tegels (Afb. 27: oranje en afb. 36). Aan de zuidoostzijde lagen enkele blokken steen. Centraal was een zeer duidelijke cirkelvormige brandplek zichtbaar. Eén zijde van de haard werd net niet doorsneden door een postmiddeleeuwse fundering. Het niveau van de haard bevindt zich dus zeker onder het postmiddeleeuwse looppniveau. Voor de rest zijn geen muren, funderingen of uitbraaksporen in de buurt van de haard te zien. Het gaat dus om een centrale haardvloer, waarbij de haard niet zoals later gebruikelijk was tegen een muur was gelegen, waarbij de rook werd afgevoerd door een schouw, maar om een haard, die in het midden van een grote open ruimte gelegen was, waarbij de rook door een gat in het dak werd afgevoerd (Afb. 37).

De vloer rond de haard lijkt uit een aangestampte lemen vloer te hebben bestaan (S50). In deze lemen vloer werd steengoed met paarse engobe uit Langerwehe aangetroffen. Deze vloer is op basis hiervan te dateren na 1300. De haard bevindt zich ongeveer op hetzelfde hoogteniveau (ca. 28,9 m) als de 14de-eeuwse lagen die meer westelijk werden aangetroffen. De Groote beschrijft gelijkaardige, iets kleinere, haardtegels uit een 14de-eeuwse context te Puurs Pullaar.⁶² In Leper dateren gelijkaardige haarden van het midden van de 13de eeuw tot het einde van de 14de eeuw.⁶³ In 's Hertogenbosch werden al op verschillende plaatsen 14de-eeuwse haardvloeren aangetroffen, opgebouwd uit baksteen, waarvan de randen waren afgewerkt met op hun kant geplaatste stenen.⁶⁴ Dit type haarden komt in het zuidoosten van Engeland ook voor in de centrale hal van de laatmiddeleeuwse *Wealden Hall Houses* (Afb. 38). Op basis van de gelijkenissen met bovenstaande voorbeelden en op basis van de vondsten die uit de lemen vloer rond de haard werden ingezameld, wordt de in Zoutleeuw aangetroffen haard gedateerd in de 14de of 15de eeuw. Het stond al vast dat er in deze periode bewoning in of in de buurt van het onderzoeksgebied moet geweest zijn, aangezien er ook een 14de-eeuwse waterput aanwezig is.

⁶² De Groote *et al.*, 2010, 130.

⁶³ Van Bellingen en Dewilde 1995, 154; Claus *et al.* 2016; De Gryse *et al.* 2011.

⁶⁴ Van Genabeek en Jayasena, 2021, 3.

Afb. 37: Afbeelding uit het laatmiddeleeuwse *Tacuinum Sanitatis* (f.97v), een handboek over gezond leven. Deze versie dateert uit de 14de eeuw. Afbeelding van een luxe centrale vuurplaats met primitief rookkanaal, waar de aanwezigen zich rond hebben verzameld.⁶⁵

Afb. 38: Centrale haard in Bayleaf Wealden House (15de eeuw – uit Chiddingstone / Kent) in Weald and Downland Open Air Museum. (www.wealddown.co.uk)

⁶⁵ <https://www.moleiro.com/en/books-of-medicine/tacuinum-sanitatis.html>

2.3.2.5. TWEE OP HUN KOP GEPLAATSTE POTTEN

Spoor S215 was een kleine kuil die in vlak 2 doorheen S216 was gegraven. In de kuil bevonden zich een kookkan en een grape op hun kop (Afb. 39-41). De bodems werden beschadigd bij de aanleg van het vlak, maar oorspronkelijk moet het om volledige recipiënten gegaan zijn.⁶⁶ De kookkan kan vanaf de 13de eeuw gedateerd worden⁶⁷ en heeft kleine enkelvoudige standvinnen, die typisch zijn voor de Maaslandse productie. Ze is sterk beroet over de volledige buitenzijde en moet intensief gebruikt zijn geweest. De grape heeft een schuin uitstaande hals, met een geprofileerde, wat bandvormige rand met geprononceerde boven- en onderlip.⁶⁸ Terwijl de kookkan enkel glazuur op de schouder heeft, is de volledige buitenzijde van de grape bedekt met loodglazuur van een goeie kwaliteit. Aan de binnenzijde zijn enkel de rand en de hals geglazuurd. Deze grape lijkt op basis van de vorm en het overvloedige glazuur van goeie kwaliteit eerder in de 15de of 16de eeuw thuis te horen.

In vlak 1 werd de kuil bij het onderzoek niet waargenomen, daar werd op die locatie egalisatielaag S14 vastgesteld. De kuil met de twee potten zou in vlak 1 dus moeten afgedekt zijn door deze egalisatielaag. Een andere mogelijkheid is dat kuil S215 toch door deze laag heen gegraven werd en er daarna ook werd mee opgevuld, waarbij de aflijning van de kuil dan niet werd herkend in vlak 1. De kleur van vulling van het kuiltje sluit inderdaad sterk aan bij die van de egalisatielaag.

Afb. 39: Kuil S215 met twee op zijn kop geplaatste potten.

Het waarom van het op zijn kop plaatsen van de potten is niet duidelijk. Dit fenomeen is zeldzaam, maar werd elders ook wel al vastgesteld. In 's Hertogenbosch bijvoorbeeld zijn negen gevallen bekend waarin bewust potten begraven zijn onder de (haard)vloer in een huis. Ze dateren enkel uit de 14de eeuw, buiten deze periode wordt het verschijnsel niet vastgesteld. In één geval was een pot onder een houten plank (drempel?) begraven; in de

⁶⁶ V84 en V85.

⁶⁷ De Grootte 2015, fig. 32: 10-21, fig. 35: 1-3

⁶⁸ De Grootte 2015, fig. 90.5, maar de bovenlip is minder sterk geprononceerd.

overige gevallen onder of in de buurt van een haard.⁶⁹ In Zoutleeuw is er echter geen aanwijzing voor de aanwezigheid van een haard in de buurt van de op hun kop geplaatste potten. In Vlaanderen werden op de site Oudenaarde Vleeshuis twee omgekeerde grappen aangetroffen.⁷⁰

Afb. 40-41: Grape (links) en kookkan (rechts) afkomstig uit kuil S215.

Het blijft onduidelijk waarom de potten op hun kop in een kuil geplaatst werden. Mogelijk gaat het om een bouwoffer. Bouwoffers zijn in de archeologie een bekend verschijnsel. Er zijn tientallen voorbeelden bekend van objecten die bij de bouw van een huis waren begraven of ingemetseld. Het ritueel was meestal bedoeld om te voorkomen dat hogere machten onheil over het huis of zijn bewoners zouden brengen, of om geluk en voorspoed af te roepen. Tal van vermeldingen in de literatuur, maar ook gebruiken die op het platteland tot voor kort nog algemeen werden toegepast, getuigen daarvan. Vooral de omgeving van de haard en de ingang van het huis werden veel gebruikt. Dit waren plaatsen waarlangs kwalijke invloeden het huis konden binnendringen. De haard vormde bovendien letterlijk en figuurlijk het centrum van het huis en dat verdiende dus extra bescherming. De zaken die geofferd werden kunnen zeer uiteenlopend van aard zijn. Vaak ging het om voedsel of drank zoals graan, brood, melk of eieren. Soms werden dieren begraven, vaak hanen of katten. In Engeland werden ook schoenen als offer achter de haard of tussen vloeren geplaatst. Daarnaast komen munten of voorwerpen met magische teksten of tekens voor.⁷¹ Potten die op hun kop geplaatst zijn, kunnen echter geen voedsel of drank bevat hebben. Het blijft dus onduidelijk hoe de kuil met de omgekeerde potten in Zoutleeuw moet geïnterpreteerd worden.

2.3.3 DE POSTMIDDELEEUWSE PERIODE

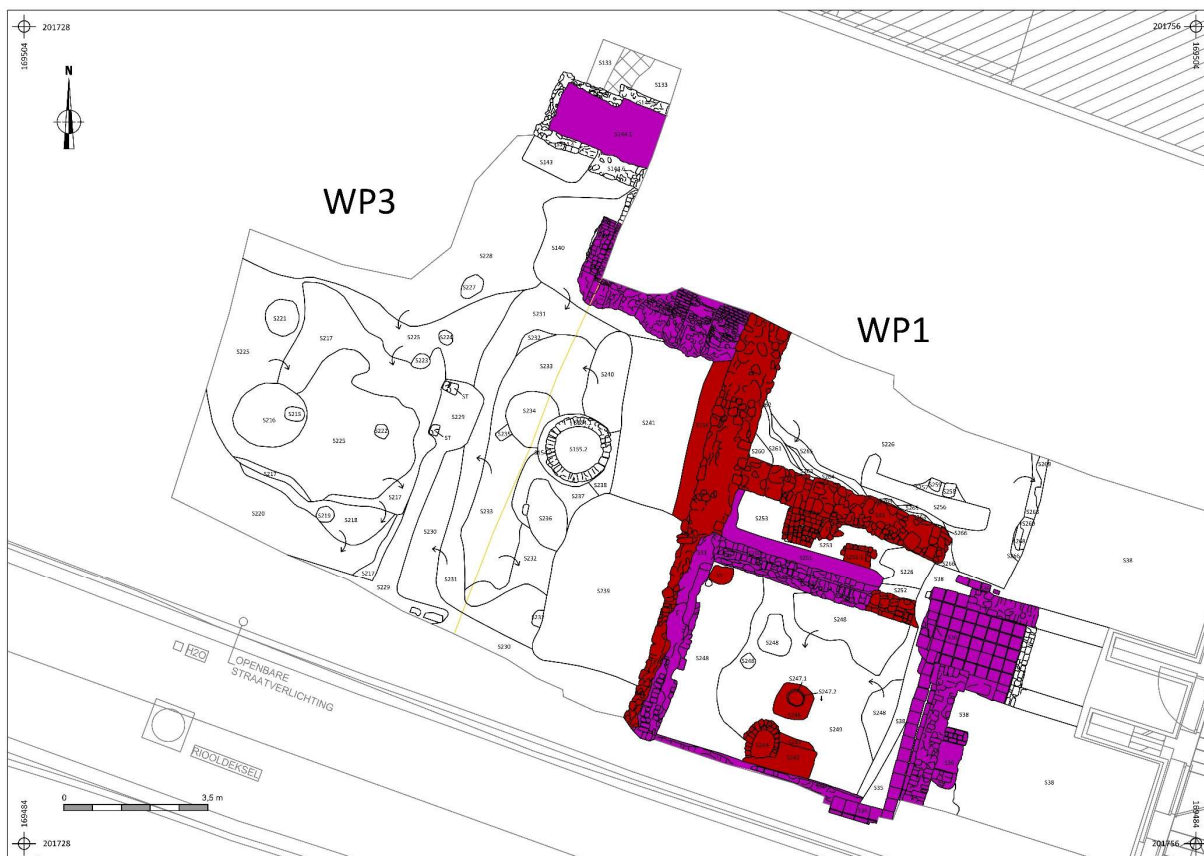
In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de activiteiten die in het onderzoeksgebied hebben plaatsgevonden na de middeleeuwen (Afb. 42-43). Op de oudst bekende figuratieve kaart Zoutleeuw, die van Jacob van Deventer van ca. 1560, is het volledige bouwblok waarbinnen het onderzoeksgebied zich bevindt, als bebouwd weergegeven. Dit is uiteraard slechts een schematische weergave, het betekent niet dat alle percelen ook echt volledig volgebouwd waren. Uit archivalische bronnen (*cf. supra*) is geweten dat er al zeker in het begin van de 16de eeuw een herberg was op het hoekperceel aan de Grote Markt (334 bis). Deze heette eerst *De Ooievaar*, later *De Keizer*. Het huis erlangs, *De Drie Kronen*, op perceel 335 werd volgens de gevelsteen gebouwd in 1627, maar de oudste vermeldingen van deze naam gaan al terug tot in de 15de eeuw.⁷² Ook dit huis moet dus zeker nog een voorganger hebben gehad. Hieronder worden de sporen beschreven die te relateren zijn aan deze beide panden.

⁶⁹ Van Genabeek en Yajasena, 2021, 8-9.

⁷⁰ Mailverkeer Koen De Groote: bij de opgravingen Oudenaarde Vleeshuis zouden ook twee op zijn kop geplaatste grappen zijn aangetroffen.

⁷¹ Van Genabeek en Yajasena, 2021, 8-13.

⁷² Zie 2.1.2.2

Afb. 42: Postmiddeleeuwse sporen in vlak 2. Donkerrood: 16-17de eeuw. Paars: 18de eeuw.

Afb. 43: Postmiddeleeuwse sporen in vlak 1. Rood: 15B-16A. Donkerrood: 16-17de eeuw. Lichtpaars: 16de-18de eeuw. Paars: 18de eeuw.

2.3.3.1 HET HUIS GENAAMD DE KEIZER

Het huidige gebouw op het hoekperceel, waarvan de voor- en zijgevels nog bewaard zijn, zou op basis van bouwhistorische kenmerken uit het einde van de 18de eeuw dateren (*cf. supra*). Dit gebouw is echter duidelijk op veel oudere funderingen gebouwd (Afb. 42-45). Op basis van de stratigrafie zouden deze oudere funderingen moeten dateren uit de 16de/17de eeuw. Deze sterk verweerde funderingen waren ca. 0,8 m breed en voornamelijk opgebouwd uit onregelmatige blokken tufsteen van Lincient vermengd met fragmenten baksteen en witgrijze kalkmortel.⁷³ De meest westelijke fundering, S33, was NNO-ZZW georiënteerd, minimum 10 m lang en op ca. 16 m afstand gelegen van de huidige voorgevel. Haaks op S33 liep een WNW-OZO lopende fundering: S43, met een gelijkaardige opbouw als S33. Deze fundering lijkt echter abrupt te stoppen. Ze is niet te zien in het profiel en ze lijkt ook geen hoek te maken (Afb. 46). Parellel met deze fundering lijkt echter nog de aanzet van een andere fundering in natuursteen te lopen, die is echter grotendeels verstoord door recentere ingrepen. De oudere natuurstenen fundering van de zuidelijke buitenmuur was niet zichtbaar. De fundering van de noordelijke buitenmuur werd niet aangesneden omdat deze buiten het onderzoeksgebied lag.

Opgaande muren van deze bouwphase werden hier niet aangetroffen en de diepte van de funderingen kon ook niet bepaald worden.

Afb. 44: Vlak 2, met op de voorgrond de oudere fundering in natuursteen.

⁷³ Met dank aan Roland Dreesen (Belgische Geologische Dienst en GRM).

Afb. 45: Luchtfoto van de nog gedeeltelijk bewaarde woning op het hoekperceel (rood) gebouwd op de funderingen van een oudere voorganger (geel). Rechts op de foto de kerk.

Afb. 46: Fundering S43 (rechts). Deze loopt duidelijk niet verder door richting marktzijde (links op foto), en maakt geen hoek. Daarachter is nog de aanzet van een gelijkaardige fundering te zien, met daarnaast een recentere fundering in baksteen.

In het zuiden van het gebouw werd zo een ruimte gevormd, die vanuit het noorden toegankelijk lijkt geweest te zijn (S254). In deze ruimte bevonden zich verschillende putten: S255, S247 en S244 (Afb. 47). In het noorden, tegen fundering S33 aan, bevond zich nog een platte steen, mogelijk is dit een restant van een vloer die voor de rest volledig werd uitgebroken.

De ovale put S244/245 was opgebouwd uit baksteen. De grijsbruine kleizandvulling bevatte veel houtskool, leisteen, baksteen, kalkspikkels en vier fragmenten roodbakkerd aardewerk die niet nauwkeuriger gedateerd konden worden dan vanaf de late middeleeuwen. Langs de put bevond zich ook nog een soort van platform (S242/S243). Het is niet duidelijk hoe deze sporen geïnterpreteerd dienen te worden.

In dezelfde ruimte werden ook de restanten van een tonput aangetroffen, S247. Deze put bevond zich op exact hetzelfde niveau als de bakstenen put, waardoor beide putten in dezelfde fase moeten te dateren zijn. Het betreft een ingegraven houten ton (Afb. 48) waarrond nog een ronde insteek zichtbaar was met een diameter van ca. 80 cm.⁷⁴ De houten ton was zeer goed bewaard en mat ca. 40 cm in diameter en ca. 70 cm in hoogte. De bodem van de ton was nog aanwezig, evenals enkele houten hoepels die de duigen omringden. Een dwarsdoorsnede van de bodemplaat werd voor analyse naar het KIK gestuurd. Het staal bevatte echter te weinig houtringen voor een betrouwbare dendrochronologische datering. Wel kon achterhaald worden dat de ton vervaardigd was uit dennenhout.⁷⁵ De ton kon wel gedateerd worden met behulp van de radiokoolstofmethode. De laatste jaarring is met 68,3% waarschijnlijkheid te dateren tussen 1499 en 1528 (20,2%), 1552 en 1600 (35,0%), of tussen 1615 en 1633 (13,1%) en met 95,4% waarschijnlijkheid tussen 1484 en 1637 (Afb. 49). De put moet dus in gebruik geweest zijn in de 16de of de 17de eeuw. Gezien de bodem afgesloten is, kan het een beerton zijn geweest. In de bemonsterde vulling van de put werden kleine fragmenten leer aangetroffen.⁷⁶

Afb. 47: WP1, vlak 2, met bakstenen put S245/246 (links) en tonput S247 (centraal).

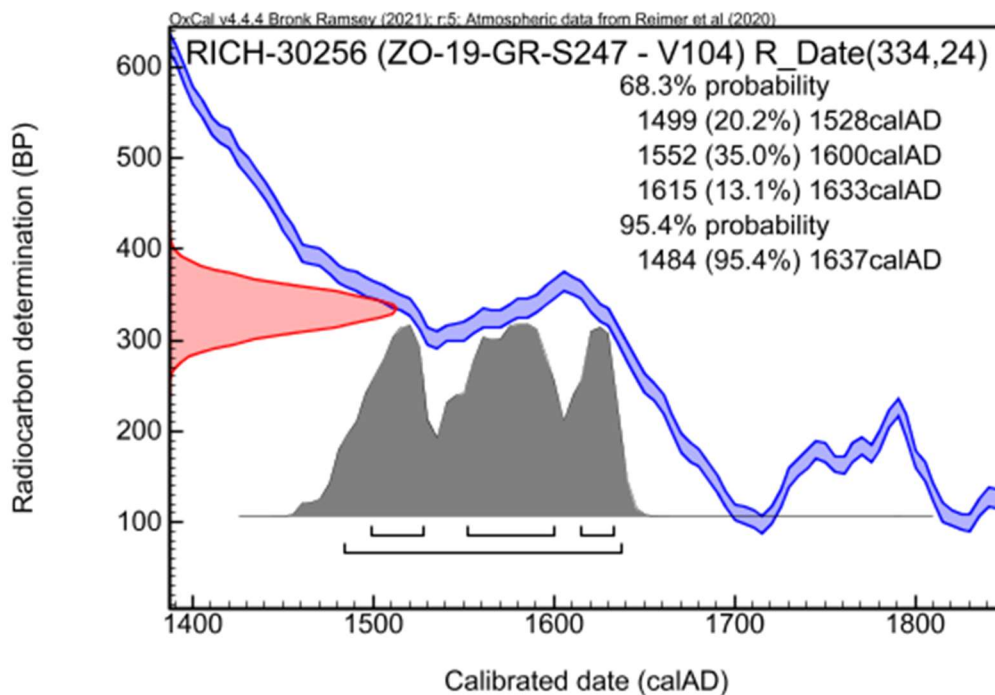
⁷⁴ S247 met insteek S246.

⁷⁵ Monsternamen op V104. Staal ID069/01/001. Het onderscheid tussen *Pinus sylvestris* (grove den) of *Pinus laricio* (Corsicaanse den) kon niet gemaakt worden, maar gezien de verspreiding is de grove den het meest voor de hand liggend

⁷⁶ V113 en V114.

Afb. 48:
Restanten van
houten ton S247.

Afb. 49: Gekalibreerde radiokoolstofdatering van V104, dennenhout van tonput S247.

In de 18de eeuw moet de ruimte waarin de putten zich bevonden opgevuld zijn geweest, gezien het aardewerk uit de laag die de putten afdekt (S39) duidelijk uit deze periode dateert.⁷⁷ Dit moet gebeurd zijn voordat de huidige woning werd opgetrokken. Deze nieuwe fase bestond uit onregelmatig gemetste funderingen in baksteen met enkele onregelmatige fragmenten tufsteen van Lincent en kwartsiet van Tienen die vermoedelijk gerecycleerd werden uit de oudere bouwfase.⁷⁸ Ook het metselwerk van de kelders met tongewelf lijkt

⁷⁷ V21: O.a een Chinees porseleinen kopje in capucijnerwaar (1700-1780) en een steengoed kan uit het Westerwald met paneeldecoratie.

⁷⁸ Funderingen: S31, 32, 34. Met dank aan Roland Dreesen (Belgische Geologische Dienst en GRM) voor de steendeterminaties.

oorspronkelijk uit deze periode afkomstig.⁷⁹ Enkele fragmenten blauwe hardsteen, gelegen onder de later toegevoegde wijnrekken, doen vermoeden dat dit de oorspronkelijke vloerbedekking van de kelder is geweest. Verder werden ook de restanten van twee bakstenen afvoerputjes aangetroffen die mogelijk uit deze fase dateren.⁸⁰

In WP3, vlak 1 werden ook nog enkele contexten uit deze periode aangesneden, die zich achter het hoofgebouw bevonden.

Put S121 was tegen de straatkant in werkput 3 gelegen en bevond zich deels in de putwand (Afb. 50). Een vergane organische rand (S121.2) toonde aan dat de put een vierkante of rechthoekige houten beschoeiing had met een afmeting van minimum 1,3 op 1,3 m. De bruingrijze gevlekte zandleemvulling bevatte baksteen, houtskool en kalk. Deze put doorsnijdt S120, een laag die vondsten bevat die pas ten vroegste vanaf het midden van de 16de eeuw te dateren zijn.⁸¹ Put S121 moet dus nog jonger zijn.

S84 was een ovale kuil met houtskool, steenfragmenten, spikkels baksteen en verschillende fragmenten roodbakend aardewerk, waaronder een vuurtest die te dateren is in de 16de of 17de eeuw.⁸²

Kuil S123 had een donkergrijze vulling en werd doorsneden door de putwand. De vulling bevatte veel houtskool en bevatte vijf fragmenten steengoed van een beker met vlakke bodem uit het Westerwald. Op basis van deze vondsten is de kuil vanaf het midden van de 17de eeuw te dateren, tot einde 18de eeuw. De kuil wordt doorsneden door S122, een context die dus ook ten vroegste pas uit de tweede helft van de 17de eeuw kan dateren.

Een laatste spoor uit deze periode was kuil S125. Dit ovaal spoor van 1,5 x 2 m had een witgrijze zandleemvulling vermengd met groengele kleileem en weinig houtskool en baksteenspikkels. Naast enkele fragmenten roodbakend aardewerk bevatte de kuil ook een fragment steengoed met paarse versiering en applique, te dateren vanaf het laatste derde van de 17de eeuw.⁸³

Afb. 50: Put S121.

Tegen de achtergevel van het gebouw op het hoekperceel, op de scheidingslijn met het gebouw erlangs, werd een grote bakstenen beerput met een tongewelf aangetroffen (Afb. 51).⁸⁴ Deze beerput lag echter in een zone die niet dieper mocht onderzocht worden. De vulling kon dus niet worden onderzocht op vondsten. Op basis van

⁷⁹ Kelder 1-3.

⁸⁰ S254 en S255.

⁸¹ V39: o.a. getijgerd steengoed uit Frechen.

⁸² V47: Type Bartels 1999, t-tes-5. Een vuurtest is een kom met pootjes, waar gloeiende kooltjes ingedaan werden.

⁸³ V31.

⁸⁴ S146.

gelijkenissen met een beerput op het aanpalende perceel (*cf. infra*), hoort deze put vermoedelijk in de 17de/18de eeuw thuis.

Afb. 51: Zicht op werkput 1 met de bakstenen beerput met tongewelf achter het gebouw op het hoekperceel (rode pijl). Op de foto is ook aangeduid waar de beerput waarvan sprake is in 2.3.3.2 zich bevond (groene pijl).

2.3.3.2 HET HUIS GENAAMD DE DRY CRONEN

Het eigenlijke gebouw op het vroegere perceel 335 (het afgebroken nr. 28) viel net buiten het huidige onderzoeksgebied. Aan de achterzijde van dit gebouw werd wel een stenen beerput (Afb. 52) teruggevonden die een herstellings-/verbouwingsfase vertoonde en waarvan het tongewelf gedeeltelijk was ingestort.⁸⁵ De rechthoekige put van ca. 3 x 2,2 m was opgebouwd uit kwartsiet van Tienen en was afgedekt met een bakstenen tongewelf.⁸⁶ De beerput was 110 cm diep, gemeten vanaf het tongewelf tot op de bodem. De bodem werd gevormd door een kleiige zandlaag.

De put bevatte nog een 80 cm dikke vulling met op de bodem enkele grote brokken muur uit baksteen en mortel, die vermoedelijk in de put beland zijn tijdens één van de verbouwingen.

Afb. 52: beerput S144, met een doorsnede van de opvulling.

⁸⁵ S143/144.

⁸⁶ Met dank aan Roland Dreesen (Belgische Geologische Dienst en GRM).

In de opvulling van de put bevonden zich naast heel wat aardewerk en glas (Afb. 70-77, 79 en 82) ook restanten van leren schoenen (Afb. 53-54).⁸⁷ Alle zoolfragmenten zijn afkomstig van meervoudige zolen met een randgenaaide constructie (*weltd construction*). Bij sommige van deze zoolconstructies is te zien dat er gebruik gemaakt is van spandraden. Een aantal fragmenten wijst op het voorkomen van hakken (houten kern, zool met 'knik'...). Het ensemble is algemeen zeker na 1600 te situeren.⁸⁸ Op basis van de aangetroffen vondsten is de jongste opvulling van de beerput te dateren in de 18de eeuw, de lagen eronder zijn iets ouder en zijn in de 17de eeuw te plaatsen.

Afb. 53: Schoenzolen uit S144.3

Afb. 54: Restanten van schoenen uit S144.3.

2.3.4 20STE-EEUWSE SPOREN

De kelders van het pand op het hoekperceel (huis de Keizer) werden in de 20ste eeuw voorzien van elektriciteit, sanitair, enkele muurtjes en een wijnrek (Afb. 55).⁸⁹ Een uitgebreide beschrijving van de kelders kan gevonden worden in Bijlage 11. Andere recente sporen bevonden zich aan de noordoostzijde van het onderzoeksgebied, in

⁸⁷ V65,66, 67 en 69.

⁸⁸ Met dank aan Jan Moens (erfgoedonderzoeker archeologie, Agentschap Onroerend Erfgoed) voor deze vaststellingen. De leerfragmenten werden geconserveerd (NC Archeologische Conservatie). De conservatiefiche is als bijlage 9 bij dit rapport gevoegd.

⁸⁹ S37, S52.

vlak 1 van werkput 2, het noorden van werkput 3 en in werkput 4. Deze bestonden uit verschillende uitbraaksporen, kuilen en smeerputten gevuld met recent puin (Afb. 56).

Afb. 55: Gemoderniseerde kelder van woning nr. 29.

Afb. 56: Vlak 1, werkput 4 gezien vanuit het zuiden met smeerputten, kuilen en uitbraaksporen..

2.3.5 NIET NAUWKEURIG TE DATEREN SPOREN

Van een aantal sporen kan enkel gezegd worden dat ze 14de-eeuws of jonger moeten zijn, op basis van de stratigrafie. Het gaat dan hoofdzakelijk om uitgebroken funderingen, naast een haard en een oven.

Afb. 57 uitbraakspoor S229 in WP3 VL2.

Afb. 58: ovenstructuur en haard in WP3 VL1.

In vlak 1 werden nog verschillende uitbraaksporen geregistreerd in de aangelegde werkputten 1 t.e.m. 3: S12, S25, S27, S78, S124, S163 en S209.⁹⁰ Deze uitbraaksporen lopen parallel met de nog bestaande voorgevel, het moet dus om gebouwen gaan met dezelfde oriëntering. Ook in vlak 2 werden nog uitbraaksporen aangetroffen: S229 (Afb. 57) en S240. Of hier om gebouwen gaat die volledig waren opgetrokken in steen, of om vakwerkgebouwen met enkel een stenen sokkel kan niet worden afgeleid. Gezien we hier in het centrum van de stad zitten, vlak langs de kerk, kunnen we er wel van uitgaan dat in deze zone toch de voornaamste huizen van de stad moeten hebben gestaan.

Beter bewaard, maar even onnauwkeurig te dateren, was de structuur van een haard, (bak)oven en bijhorende stookruimte (Afb. 58).⁹¹ De weinige fragmenten aardewerk die binnenin de vulling werden aangetroffen waren slechts te dateren na 1300. De haard bestond uit een vloerplaat van minstens 1 x 0,7, opgebouwd uit bakstenen die deels waren uitgebroken. Aan de zuidzijde werd de haardvloer begrensd door een deels uitgebroken muur van Lincet tufsteen en baksteen (S18) die aansloot op de muren van rondom de haard en stookruimte. De bakoven had een cirkelvormig grondvlak van ca. 1,4 m diameter opgebouwd uit streks in leem geplaatste bakstenen (S65) afgedekt met een versinterd laagje houtskool. In en rondom de haard en oven werd zeer veel houtskool, baksteen en Lincet tufsteen aangetroffen, afkomstig van de afbraak ervan. Het is op basis van de

⁹⁰ Uitbraaksporen zijn op de plannen van vlak 1 en 2 grijs ingekleurd.

⁹¹ Haard: S15-17; oven: S65-73; Stookruimte: S18-19, S30 en S75-77.

vondsten of de stratigrafie niet duidelijk uit welke periode de oven dateert. In deze zone kon slechts één vlak worden opgegraven

Net achter het hoofdgebouw op het hoekperceel werd een waterput van ca. 1,5 m diameter aangetroffen die volledig met puin was opgevuld (Afb. 59).⁹² De put was volledig opgebouwd uit bakstenen gevat in groengrijze mortel en kon zowel in vlak 1, 2 als 3 geregistreerd worden. In alle drie de vlakken was de grijsbeige zandleemvulling vermengd met baksteen, steen en spikkels houtskool. Vondsten waren niet in deze vulling aanwezig, en de put kon omwille van stabiliteitsredenen niet tot op de bodem worden onderzocht. Deze put doorsnijdt echter wel een oudere waterput die op basis van de radiokoolstofdatering in de 14de eeuw te dateren is. Waterput S154 moet dus wel zeker jonger zijn. Vermoedelijk is hij postmiddeleeuws, gezien het feit dat de put opgebouwd is uit baksteen.

Afb. 59: Waterput S154 in WP3 VL1.

⁹² S154 met vulling S155.

2.4 DE VONDSTEN

Natasja De Winter

Op basis van het assessment van de vondsten (zie bijlage 7) werd besloten dat enkel aardewerk en glas in aanmerking kwamen om nog verder geanalyseerd te worden. Deze beide materiaalcategorieën worden hieronder in detail besproken.

2.4.1 AARDEWERK

Het aardewerk dat werd aangetroffen op de site Zoutleeuw Grote Markt, is uitsluitend gedraaid. De oudste fragmenten dateren nog net uit het einde van de 11de, of al uit de 12de eeuw. In totaal werden 1029 fragmenten aardewerk geanalyseerd. Het gaat om 147 randfragmenten, 742 wandscherven, 114 bodemfragmenten en 26 oren. Hieronder wordt telkens een korte beschrijving gegeven per aardewerksoort.

2.4.1.1 REDUCEREND GEBAKKEN AARDEWERK

23 fragmenten aardewerk (3R, 12 W, 8B) uit negen verschillende sporen⁹³ zijn onder te brengen in de groep van het reducerend gebakken aardewerk. Meestal gaat het om fijne zandige grijze baksels, die op basis van de afwerking, de dikte en de hardheid van de scherven vermoedelijk Maaslands zijn.⁹⁴ In al deze contexten werd bovendien ook aardewerk aangetroffen dat wél met zekerheid als Maaslands te determineren is. De drie randen zijn afkomstig van evenveel potten.

2.4.1.2 MAASLANDS AARDEWERK

De op één na grootste aardewerksoort voor de site Zoutleeuw Markt is het Maaslands aardewerk met 358 scherven (bijna 35% van het totale aantal ingezamelde scherven, en meer dan 92% van het aardewerk dat in vlak 3, dus uit de oudste sporen op de site, werd ingezameld). Het gaat om 32 randen, 263 wandfragmenten, 49 fragmenten van bodems, en 12 oren.

Er werd een onderscheid gemaakt tussen de verschillende baksels op basis van de indeling die door De Grootte werd opgesteld voor de abdijsite van Herkenrode.⁹⁵ De meest voorkomende bakselgroep bij het Maaslands aardewerk is de technische groep met het witte baksel, T.G.1 (126 scherven), gevolgd door de groep met het oranje baksel T.G.3 (70 scherven). Ook T.G.7B is nog goed vertegenwoordigd (65 scherven). Deze groep wordt gekenmerkt door een oranje tot oranjerode bakselkleur, vaak met een grijze kern. Aan de buitenzijde is een grijze deklaag aangebracht. Technische groep 7, dezelfde bakselgroep maar dan zonder deklaag, telt acht scherven. Zestien scherven horen tot T.G.4, met hard tot klinkend hard baksel met grijze tot bruingrijze kleur (zgn. *très cuite* aardewerk). 22 fragmenten hebben hetzelfde klinkend harde grijze baksel, maar dan met een bruinrode kern (T.G.4B). *Très cuite* aardewerk is gebakken op temperaturen van meer dan 1000 graden en komt voor vanaf het tweede kwart van de 13de eeuw (Andenne IIIa).⁹⁶ 29 fragmenten hebben een lichtbeige tot oranjebeige baksel (T.G.2) en acht fragmenten een beigebruin baksel met opvallende chamotteverschraling (T.G.6). Mogelijk is de hierboven beschreven groep van reducerend gebakken aardewerk ook Maaslands, op basis van het baksel en de manier van afwerken is dit alleszins een mogelijkheid. Omdat het hier om een nog slecht onderzochte groep gaat (T.G. 5), werd er hier voor geopteerd om deze apart te bespreken.

⁹³ S51, S130, S182, S220, S225, S265, S270, S284, S285, S294.

⁹⁴ De Grootte 2015, technische groep 5. Deze groep is echter nog slecht gekend, vandaar dat er hier voor geopteerd werd om deze groep bij het reducerend aardewerk onder te brengen.

⁹⁵ Voor een beschrijving van deze bakselgroepen, zie De Grootte 2015, 246-248.

⁹⁶ Challe *et al.*, 146.

Zeven fragmenten Maaslands aardewerk zijn versierd met radstempels. In vijf gevallen gaat het om rijen van rechthoekjes staande op de smalle zijde, in één geval om vierkantjes en in een laatste geval om driehoekjes die op hun punt staan. Radstempelversiering komt niet meer voor na 1300. Opgelegde kleistrips komen niet voor.

De randen zijn afkomstig van 28 verschillende individuen (Afb. 60-64). Voor sommige randfragmenten kon niet worden bepaald om welk type of om welke vorm het ging, omdat ze te fragmentair bewaard waren gebleven. Tabel 1 geeft een overzicht van alle types die voor het Maaslands aardewerk konden gedetermineerd worden.

Afb. 60: Pot met manchetrans en beker uit S270.

Afb. 61: Rand van kom met haaks uitstaande rand uit S51.

Afb. 62: Tuitpotten uit S294.

Afb. 63: Verdikte rand van kan / kruik met geultje uit S285.

Afb. 64: Kan / kruik met bandvormige rand en doorn uit S230.

Spoor	Vorm	Type en datering	T.G.	Beschrijving
7	Kan / Kruik	<ul style="list-style-type: none"> – Lauwerijs 1975-76: Pl. 5.5 (begin 13de E) – Witvrouw en Witvrouw 1973-74: pl. 17.1 (13de E), 18.5 (begin 13de E), 18.11 (eind 12de E, begin 13de E) 	T.G.3	Blokvormig verdikte rand, lichte geul op bovenzijde
7	Pot	<ul style="list-style-type: none"> – Witvrouw en Witvrouw 1973-74: Pl. 21.14 (geen datering) 	T.G.1	Bandrand met driehoekige smalle doorsnede, licht ondersneden
51	Olielamp		T.G.3	Bewaard van bodem tot rand, ca. 2,5 cm hoog, gietsneb. Slordig geknepen standring. Geen aanwijzing voor meerdere schaaltes boven elkaar
51	Kom	<ul style="list-style-type: none"> – Borremans 1966, A4b/c: 4 (Periode IV: 1350-1400), A4d/3/j: 1 (Periode IIIa: 1225-1300) – Witvrouw en Witvrouw 1973-74, Pl. 16, 1, 6, 7, 12, 13 (13de E). – De Groote 2015, fig. 45 en p.234 (vanaf 12de E, zeer populair in 13de en 14de E). 	T.G.1	Halfbolvormige kom met haaks uitstaande rand (Afb. 61).
200	Kan / Kruik	<ul style="list-style-type: none"> – De Groote 2015, fig. 13, 1-10 	T.G.4B	Verdikte rand met minder geprononceerde doorn. De verdikking betreft enkel de doorn.
200	Kan / Kruik	<ul style="list-style-type: none"> – Borremans 1966, A4d/b: 39 (Periode IIIa: 1225-1300) – De Groote 2015, fig. 12, 1-8. 	T.G.7B	Niet verdikte bandvormige rand met een uitgeduwde doorn.
200	Kom	<ul style="list-style-type: none"> – Borremans 1966, A4b/c: 4 (Periode IV: 1350-1400), A4d/3/j: 1 (Periode IIIa: 1225-1300) – Witvrouw 1973-74, Pl. 16, 1, 6, 7, 12, 13 (13de E). – De Groote 2015, fig. 45 en p.234 (vanaf 12de E, zeer populair in 13de en 14de E). 	T.G.1	Halfbolvormige kom met haaks uitstaande rand.
215	Kookkan	<ul style="list-style-type: none"> – De Groote 2015, fig. 32: 10-21, fig. 35: 1-3 	T.G.7B	Uitgeduwde rand met blokvormige doorsnede, dekselgeul. Sterk beroet, standvinnen

Spoor	Vorm	Type en datering	T.G.	Beschrijving
230	Kan / Kruik	<ul style="list-style-type: none"> – Borremans 1966, A4d/b: 39. (Periode IIIa: 1225-1300) – Lauwerijs 1975-76, Pl. 5.8 (eerste kwart 13de E) – De Grootte 2015, fig. 12.1, 4 en 8 	T.G.3	Niet verdikte bandvormige rand met een uitgeduwde doorn (Afb. 64)
270	Kan / Kruik	<ul style="list-style-type: none"> – Borremans 1966, A4/b: 12 (Periode IIa: 1175-1200) 	T.G.2	Cilindrische hals, verdikte rand.
270	Beker	<ul style="list-style-type: none"> – Borremans 1966, A3/b: 2 (Periode I: 1050-1175) 	T.G.1	Bolle beker met uitstaande hals en eenvoudige rand (Afb. 60)
270	Pot	<ul style="list-style-type: none"> – Borremans 1966, A3/b: 3, A4/four: 1, A36/d: 27.1, A56/b: 2, A57b: 3 en 7 (allen periode I: 1050-1175) 	T.G.1	Manchtrand (Afb. 60)
285	Kan / Kruik	<ul style="list-style-type: none"> – Borremans 1966, A8/9: 2. – Witvrouw 1973, Pl. 17.2 (12de E), pl. 18.4 en 18.11 (8) begin 13de E 	T.G.2	Verdikte rand met geultje op top (Afb. 63).
285	Pot	<ul style="list-style-type: none"> – Borremans 1966, A4/a: 4, A4/b:7 (Periode II: 1175-1225) – Witvrouw 1973-74 PL. 19.1,2 en 3 (12de, begin 13de E) – De Grootte 2015, fig.38, 1-12. 	T.G.6	Undersneden bandvormige rand met afgeronde top. Spatjes loodglazuur, zeer sterk beroet op rand.
288	Pot	<ul style="list-style-type: none"> – Borremans 1966, A56/b: 7 (Periode I: 1050-1175) 	T.G.6	Omgebogen rand, verdikt, maar niet ondersneden
294	Tuitpot	<ul style="list-style-type: none"> – Borremans 1966, A3/b: 3; A11a/d: 4 (Periode I: 1050-1175) 	T.G.1	Manchtrand. Aanzet bandoor. Hoort niet bij andere tuitpot uit deze context (Afb. 62)
294	Tuitpot	<ul style="list-style-type: none"> – Borremans 1966, A3/b: 3; A11a/d: 4 (Periode I: 1050-1175) 	T.G.1	Manchtrand. Tuit (Afb. 62)

Tabel 1: Determinatie van de randen bij het Maaslands aardewerk

2.4.1.3 ELMPTER WAAR

57 scherven van de site Zoutleeuw Markt (1R, 54W, 2B) werden ondergebracht in de groep van Elmpter waar. Ze werden ingezameld uit slechts zes verschillende contexten.⁹⁷ 42 wandfragmenten werden ingezameld uit éénzelfde context. Het productiegebied van deze aardewerksoort is gelegen op de rand van de Maasvallei, tussen Monchengladbach (D.) en Roermond (NL.). Momenteel zijn minstens vier productieplaatsen gekend: Elmpt, Overhetfeld, Obel en Bruggen⁹⁸. Er is nog maar weinig onderzoek naar de aardewerksoort verricht, en er is nog geen uitgewerkte typonomie beschikbaar. De aanvangsperiode ligt ergens in de 11de-12de eeuw, het aardewerk komt voor in contexten tot in de eerste helft van de 14de eeuw. Eén rand is afkomstig van een kogelpot met aan de bovenzijde afgevlakte en gegroefde rand (Afb. 65-66).⁹⁹ De Groote dateert dit specifieke randtype tussen het einde van de 12de en het derde kwart van de 13de eeuw.¹⁰⁰

Afb. 65: Rand van kogelpot in verweerd Elmpter aardewerk. Afb. 66: Doorsnede van rand van kogelpot in Elmpter waar.

2.4.1.4 PROTOSTEENGOED EN BIJNASTEENGOED

De groep van het bijnasteengoed en het protosteengoed (Afb. 67) wordt vertegenwoordigd door respectievelijk twee en acht fragmenten, ingezameld uit zeven verschillende contexten.¹⁰¹ De scherven zijn nog niet volledig versinterd en bedekt met een parse of bruine engobe. Randen waren niet aanwezig. Eén wandscherf met worstoor is afkomstig van een grote kan of kruik. Eén bodem heeft een uitgeknepen standring.

Afb. 67: Protosteengoed uit S230.

⁹⁷ S7, S200, S213, S214, S219, S270.

⁹⁸ De Groote 2015, 260-262.

⁹⁹ Deventer: bl-kog-3

¹⁰⁰ De Groote 2015, 262.

¹⁰¹ Bijnasteengoed: S140 en S239; Protosteengoed: S51, S133, S225, S230 en S253.

2.4.1.5 STEENGOED

121 fragmenten aardewerk van de site Zoutleeuw Grote Markt konden als steengoed geïdentificeerd worden. Het gaat om negentien fragmenten van randen, 94 wandfragmenten, veertien bodemfragmenten en zes oren.

Drie randen zijn afkomstig van evenveel kannen/kruiken met ondersneden bandvormige rand (Afb. 68).¹⁰² De drie randen zijn versierd met radstempelmotieven. Ze werden alle drie ingezameld uit het hetzelfde spoor, S200. De vorm en versiering zijn afgeleid van types uit Brunssum-Schinveld. Deze randen dateren uit de 14de eeuw. Eén kan/kruik met bruine engobe en zoutglazuur en verdikte en afgeschuinde rand uit S130 is mogelijk iets jonger.¹⁰³ Deze dateert uit de tweede helft van de 14de of de eerste helft van de 15de eeuw. Uit S145 werd een rand van een kan/kruik met doorn en zoutglazuur ingezameld. Het betreft een klein fragment dat niet verder gedetermineerd kan worden. Vermoedelijk is het te dateren aan het eind van de 15de of in de 16de eeuw. Twee bodems met uitgeknepen standring en bruine engobe en zoutglazuur uit S22 en S130 zijn vermoedelijk ook afkomstig van kannen/kruiken. Ze zijn ten laatste te dateren tot rond het midden van de 16de eeuw.

Een rand met bruine engobe en zoutglazuur uit S228 is afkomstig van een biconische beker (Afb. 69).¹⁰⁴ Dit type werd reeds vanaf de eerste helft van de 14de eeuw geproduceerd in Langerwehe, maar komt in groter formaat nog voor tot in de eerste helft van de 16de eeuw. Hier gaat het echter om een kleiner formaat, dus de beker is vermoedelijk nog laatmiddeleeuws.

Afb. 68: Kannen Langerwehetype I uit S200.

Afb. 69: Biconische beker uit S228.

Twee randen zijn afkomstig van drinknappen uit Siegburg.¹⁰⁵ Deze drinknappen waren zeker al in het tweede kwart van de 14de eeuw in gebruik en worden in contexten tot de eerste helft van de 16de eeuw aangetroffen. Eén in Zoutleeuw aangetroffen exemplaar, uit S232, heeft een afgeronde knik tussen rand en bodem en is op basis daarvan te dateren tot het midden van de 15de eeuw, het andere exemplaar, uit S22, heeft een uitgesproken doorn en is bijgevolg iets jonger. Deze drinknap is te dateren van het midden van de 15de tot het midden van de 16de eeuw.¹⁰⁶ Eén bodem ten slotte is afkomstig van nog een andere drinknap uit Siegburg. Een andere bodem uit S113 is vermoedelijk afkomstig van een eierdopbeker uit dezelfde productieplaats.

Enkele contexten bevatten jonger steengoed. Beerput S144 bevatte 56 fragmenten steengoed. Twee kannen met hoge cilindrische geribbelde hals¹⁰⁷, bruine engobe en zoutglazuur uit S144.2 en 3 werden geproduceerd in Raeren vanaf het einde van de 16de eeuw (Afb. 70). In dezelfde opvullingslaag werd ook nog een kannetje in wit baksel, met cilindrische hals met ribbels en drie appliques van gezichten aangetroffen (Afb. 74-75). De kan had

¹⁰² Hurst et. al. 1986, Langerwehetype I, 186-187. De Grootte 2008, fig. 268.1

¹⁰³ Hurst et. al. 1986, Langerwehetype III, 186-187. De Grootte 2008, fig. 268.3

¹⁰⁴ Hurst 1977, 234, fig. 6: 3; De Grootte 2008, fig. 268: 8; Hurst 1977, 234, fig. 6: 3. Deventerclassificatie: s2-bek-2.

¹⁰⁵ De Grootte 2008, fig. 269.6 en 7 en p. 374. Deventerclassificatie: s1-dri-2 en s1-dri-3.

¹⁰⁶ De Grootte 2008, 374.

¹⁰⁷ Deventerclassificatie: S2-kan-64.

kerfsneeversiering op de schouder, en een vlakke voet. Mogelijk is ze afkomstig uit Siegburg, maar er werden geen gelijkende kannen gevonden in de literatuur. 29 fragmenten uit S144.1, zijn afkomstig van twee kannen uit het Westerwald met hoge wijde hals en ribbel en versiering met kobaltblauw (Afb. 71-73).¹⁰⁸ Ze dateren uit de 18de eeuw. Zeven wandfragmenten met vage vlekken in kobaltblauw en een vlakke bodem uit S144.1 zijn ten slotte afkomstig van een 18de-eeuwse uivormige fles.¹⁰⁹ S39 bevatte een bolle kan met wijde hals en kraagrand uit het Westerwald met paneeldecoratie. Deze komen voor vanaf de 17de eeuw, maar de kan uit deze context is op basis van de andere vondsten die ermee geassocieerd zijn (o.a. Chinees capucijnerwaar) te dateren in de 18de eeuw. Twee wandfragmenten en vier fragmenten van een vlakke bodem uit de sporen S123 en S125 zijn afkomstig van kannen die vanaf 1665 te dateren zijn. Ze zijn versierd met paars en kobaltblauw. Kobaltblauw komt al vanaf 1582 voor, mangaanpaars pas na 1665.¹¹⁰

Afb. 70: Kan uit Raeren uit S144.3.

Afb. 71: Rand van kan uit het Westerwald uit S144.1.

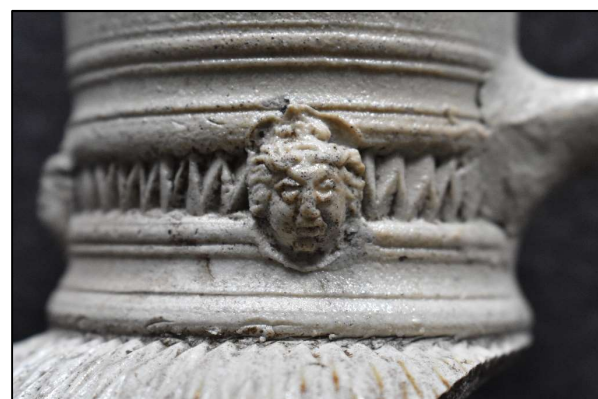
Afb. 72: Bodem van kan uit het Westerwald uit S144.1.

Afb. 73: Fragmenten van kan uit het Westerwald uit S144.1.

Afb. 74: Kannetje in witbakkend steengoed uit S144.3.

Afb. 75: Detail kannetje in witbakkend steengoed uit S144.3.

¹⁰⁸ Deventerclassificatie: S2-kan-68.

¹⁰⁹ Bartels 1999, s2-fle-10

¹¹⁰ Hurst et al. 1986, 222-224.

2.4.1.6 ROODBAKKEND AARDEWERK

In totaal werden 395 scherven roodbakkend aardewerk ingezameld (71R, 287W, 30B en 7 oren). Het is daarmee de grootste groep voor de site Zoutleeuw Markt. De randen zijn afkomstig van 44 verschillende individuen.

De 30 bodemfragmenten zijn afkomstig van 25 verschillende individuen. De uitgeknepen standring komt voor in acht gevallen. Zes individuen hebben pootjes. In twee gevallen ging het om brede standvinnen, in twee andere gevallen om een vlakke bodem. Gedraaide standringen, van zes individuen, werden enkel aangetroffen in S144. Eén bodem heeft een rij uitgeschulpte voetjes.

Vijf randen en 80 wandfragmenten zijn afkomstig van vijf grape. Een eerste grape, uit S22, heeft een licht uitstaande rand met afgeronde top en wat puntige externe lip, op een korte hals met lichte dekselgeul.¹¹¹ Een tweede grape, uit S47, heeft een uitstaande, bovenaan verbrede rand met afgeplatte tot licht afgeronde top.¹¹² Een grape uit S131 heeft een uitstaande, verdikte en afgeronde rand met uitgesproken dekselgeul.¹¹³ Uit S144 werd een grape ingezameld met uitstaande, verdikte en afgeronde rand, maar zonder uitgesproken dekselgeul.¹¹⁴ Op basis van de datering van het geassocieerde aardewerk moet deze uit de tweede helft van de 17de of de 18de eeuw dateren. Uit S215 ten slotte komt een grape met korte, schuin uitstaande hals, met een geprofileerde, wat bandvormige rand met geprononceerde boven- en onderlip.¹¹⁵

Vijf randen zijn afkomstig van evenveel kannen of kruiken.

Achttien randen zijn afkomstig van vier borden. Eén bord uit S22 heeft een naar buiten geknikte rand met afgeplatte top en licht opstaande lip.¹¹⁶ Dit type wordt bij De Groote aangetroffen in 15de en 16de-eeuwse contexten. Drie andere geglazuurde borden op gedraaide standring zijn afkomstig uit S144. Deze borden zijn versierd met concentrische slijblijnen. Bij één bord worden deze lijnen doorkruist door een golvende groene lijn (Afb. 76). Bij de twee andere borden is de spiegel versierd met slordige tekeningen van een bloem en een druiventros (Afb. 77). Op basis van het andere aardewerk uit deze context moeten de borden 17de- of 18de-eeuws zijn.

Afb. 76: Bord met slijblijnversiering uit S144.7

Afb. 77: Bord met slijblijnversiering uit S144.7

¹¹¹ De Groote 2008, L129.

¹¹² De Groote 2008, L124C-D.

¹¹³ De Groote 2008, L132B.

¹¹⁴ De Groote 2008, L123A.

¹¹⁵ De Groote 2015, fig. 90.5. De bovenlip is bij het voorbeeld van Zoutleeuw veel minder sterk geprofileerd.

¹¹⁶ De Groote 2008, L152B.

Acht randen zijn afkomstig van zes teilen. In vier gevallen gaat het om een bandvormige rand, twee teilen hebben een manchetrand met geprononceerde boven- en onderlip en afgeronde top. Vijf van deze teilen werden ingezameld uit S144 en zijn op basis van de geassocieerde vondsten te dateren in de tweede helft van de 17de of tot het derde kwart van de 18de eeuw. Een laatste teil heeft een eenvoudige niet ondersneden rand die bovenaan lichtjes verdikt is. Van een andere bandvormige rand met driehoekige doorsnede en afgeronde top kan niet met zekerheid gezegd worden of hij van een teil of een kom afkomstig is.

Zeven randfragmenten, elf wanden en een bodem zijn afkomstig van een test met geknikte wand en rechtopstaande eenvoudige rand.¹¹⁷ Deze komen voor vanaf het midden van de 16de eeuw tot begin 18de eeuw.

Drie randen zijn afkomstig van potten, twee van kommen. Eén van de potten is aan de buitenzijde versierd met bogen van sliblijnen. Een van de kommen is aan de binnenzijde bedekt met koperglazuur.

Een rand met driehoekige doorsnede is vermoedelijk afkomstig van een deksel, een naar buiten geplooid rand met uitgesproken dekselgeul is afkomstig van een steelkom.

2.1.4.7 PORSELEIN

Porselein werd enkel aangetroffen in S39. Het gaat om één kopje in capucijnerwaar (Afb. 78), met een bruine buitenkant, dat werd vervaardigd in China tussen 1700 en 1780.

Afb. 78: Kopje in capucijnerwaar uit S39.

Afb. 79: Plooischtel in faïence uit S144.3.

2.1.4.8 FAÏENCE

Faïence was op de site Zoutleeuw Grote Markt uitsluitend aanwezig in S144. Eén rand uit S144.1 is afkomstig van een bord in faïence met smalle vlag.¹¹⁸ Er is een aanzet van een blauw motief te zien. Dergelijk type van borden komt in Nederland voor vanaf het einde van de 17de eeuw, maar is typisch voor de 18de eeuw. Een klein randfragment met blauwe motieven uit dezelfde laag is afkomstig van een plooischotel. De rand is te fragmentair om een type te kunnen bepalen. In dezelfde context bevond zich ten slotte ook nog een wand in faïence met groene en rode motieven aan de binnenzijde. In laag 3 bevond zich een plooischotel op standring, met knik van spiegel naar vlag (Afb. 79).¹¹⁹ Dergelijk type plooischotel komt in Nederland voor vanaf ca. 1625 tot 1725.

¹¹⁷ Deventerclassificatie r-tes-5

¹¹⁸ Deventerclassificatie: f-bor-5.

¹¹⁹ Deventerclassificatie: f-plo-2.

2.1.4.9 WITBAKKEND AARDEWERK

34 scherven werden ondergebracht in de groep van het witbakkend aardewerk (13R, 12W, 9B) dat niet tot de oudere Maaslands groep kan gerekend worden.

De meeste van deze scherven zijn afkomstig uit S144. Het gaat onder andere om twee borden met koperglazuur en een afhanginge rand met driehoekige doorsnede. Eén van deze borden is versierd met een ingegroefde golvende lijn. 18 fragmenten uit S144.7 zijn afkomstig van een vergiet met koperglazuur op drie pootjes en puntige onderlip en naar buiten afhanginge bovenlip (Afb. 80-81). Gelijkaardige randen werden aangetroffen in Tongeren aan de Hasseltsepoort.¹²⁰ Daar gaat het wel om roodbakkend aardewerk. Deze randen worden daar in de 17de eeuw geplaatst. Drie andere randfragmenten uit dezelfde context zijn afkomstig van een schaal met koperglazuur en golvende lijnen. Een gelijkaardige schaal werd aangetroffen in Tongeren.¹²¹ Daar wordt ze eveneens in de 17de eeuw gedateerd.

Afb. 80: Vergiet in witbakkend aardewerk uit S144.7

Afb. 81: Detail rand vergiet uit S144.7.

Uit de sporen S24, S127 en S271 werd telkens één fragment witbakkend aardewerk met loodglazuur ingezameld. Deze fragmenten leken op basis van het baksel en de afwerking niet thuis te horen in de Maaslandse productie en dus jonger te zijn.

2.1.4.10 KLEIPIJPEN

Enkel uit S144 werden fragmenten van klei pijpen ingezameld. Het gaat om negen fragmenten van stelen, en een pijpenkop met merk met een gekroonde IH op de hiel. Deze pijpenkop werd ingezameld uit S144.1. Het merk IH is op veel verschillende plaatsen in Nederland gebruikt, waaronder Amsterdam, Alkmaar, Gorinchem, Leiden, Gouda, Schoonhoven...¹²² Het komt voor van ca. 1630 tot het midden van de 18de eeuw. Op basis van de slanke vorm van de pijpenkop lijkt deze uit het laatste kwart van de 17de of uit de eerste helft van de 18de eeuw te dateren.

¹²⁰ Wouters et. al. 1994, fig. 8, 7-9.

¹²¹ Wouters et. al. 1994, fig. 11,6.

¹²² <https://www.claypipes.nl/merken/letters/ih/>

2.4.2 GLAS

In totaal werden 109 fragmenten glas ingezameld op de site Zoutleeuw Markt. Eén hoog opgestoken bodem in groen glas komt uit S21, al de rest van het materiaal (26R, 54W, 26B, 2oren) komt uit verschillende opvullingslagen van beerput S144.

Het glas uit de bovenste vulling van de put (laag 1) is duidelijk iets jonger dan het glas uit de overige lagen en dateert uit de 18de eeuw. Het glas uit deze laag bestaat uit een bodem van een beker in krijtglas met ingeslepen versiering, een rand van een beker in dik krijtglas, een rand van een beker met ingeslepen versiering, maar in veel dunner glas, en zeven fragmenten van een recipiënt met verticale ribbels in donkerblauw glas. Al deze fragmenten vertonen sporen van irisatie.

Afb. 82: Fragmenten van kelken en bekers uit S144.7.

In de overige opvullingslagen van de beerput werden zes fragmenten groen vensterglas aangetroffen. De overige glasfragmenten zijn afkomstig van glazen drinkgerei: bekers en kelken (Afb. 82). Hier gaat het overwegend om fijn en kleurloos glas (*façon de Venise*). Elf randfragmenten en twee wanden zijn afkomstig van tien gladde bekers in kleurloos glas. Eén van deze bekers heeft een blauwe lipband, een andere beker heeft een witte lipband. Het glas is in de meeste gevallen erg fijn, en goed bewaard. Slechts één rand en wand van een gladde beker zijn vervaardigd in iets dikker glas, dat mogelijk al krijtglas is. Een wand en een bodem zijn afkomstig van een beker in kleurloos glas met opgelegde glasdraadversiering. De beker heeft een opgestoken bodem, met pontilmerk. Er is sprake van irisatie. Twee randfragmenten, een wand en een bodem zijn afkomstig van een knobbelbeker in dun groen glas. De beker heeft een matig opgestoken bodem met pontilmerk. Een rand, drie wandfragmenten en een voet zijn afkomstig van een netwerkbeker op voet in kleurloos glas. Het glas is erg goed bewaard. Vier randfragmenten zijn afkomstig van een ribbeker in kleurloos, vrij dun glas. De beker heeft een blauwe lipband. Acht bodemfragmenten zijn afkomstig van vijf verschillende bekers. Het is niet duidelijk in hoeverre ze bij de hoger beschreven bekers horen. Het gaat om twee opgebolde bodems in kleurloos glas, een bolle bodem met omgeslagen rand, eveneens in kleurloos glas, een spits opgestoken bodem met gekerfde blauwe standring, en een bodem in groen glas met getande standring. Alle bodems hebben een pontilmerk. Elf fragmenten glas zijn afkomstig van kelken in kleurloos glas met holle stam. 37 wandfragmenten in kleurloos dun glas in goede conditie konden niet aan een bepaalde vorm toegewezen worden. Drie bodems met omgeslagen rand kunnen niet met zekerheid aan een bepaalde vorm worden toegewezen. Vermoedelijk zijn ze afkomstig van kelken. Tot slot is er nog een hol oor in kleurloos glas, en een oortje met blauwe braamnop. Het glas uit de overige opvullingslagen is tussen het midden van de 16de en de 17de eeuw te dateren, op basis van het aardewerk en het leer dat uit deze lagen werd ingezameld, zou het glas 17de-eeuws zijn.

2.5 SYNTHESE VAN DE KENNIS OVER DE ARCHEOLOGISCHE SITE

Natasja De Winter

2.5.1 DE SPOREN UIT DE 12DE EN 13DE EEUW

Algemeen wordt aangenomen dat er in de volle middeleeuwen in de regio Zoutleeuw al een aantal zogenaamde primitieve bewoningskernen tot ontwikkeling waren gekomen, waarbij vooral twee gehuchten van belang waren: Het gehucht Ophem ten zuiden van het huidige centrum met de Sint-Sulpitiuskapel, en het gehucht Dalhem aan de Kleine Gete. Uit historische bronnen is bovendien geweten dat in de vroege 12de eeuw een eerste omwalling werd gebouwd rond het gehucht Dalhem, waartoe het onderzoeksgebied behoort. Deze kern was gunstig gelegen, aan de bevaarbare Kleine Gete. De kern bevond zich ook in een min of meer egale vlakte, terwijl de andere bestaande kernen in meer heuvelachtig gebied lagen. Het feit dat het bewoonde areaal beschermd werd met een omwalling, laat vermoeden dat deze zone al vrij dicht bewoond moet geweest zijn op het moment dat ze omwijd werd.

De oudste sporen die tijdens het huidige onderzoek werden aangetroffen dateren vermoedelijk niet toevallig ook uit de 12de eeuw. De oudste laag die kon worden geregistreerd, was een donkergrijze zandige laag die over de volledige werkput 3 aanwezig was en 12de-eeuwse vondsten bevatte (Afb. 23). Helaas kon enkel in werkput 3 en in coupe 3 in werkput 1 tot op dit niveau opgegraven worden (27,5 à 27,7 m TAW), maar vermoedelijk zijn deze lagen in het ganse onderzoeksgebied aanwezig. Het donkergrijze pakket dat in werkput 3 werd vastgesteld in het vlak kon daar enkel nog dieper onderzocht worden door middel van een boring. Het pakket was op die plaats nog ongeveer een halve meter dik alvorens de natuurlijke bodem werd bereikt. Het werd geïnterpreteerd als een ophogingspakket, dat oorspronkelijk vermoedelijk uit verschillende lagen bestond, waartussen echter geen onderscheid meer zichtbaar is door de vochtige omstandigheden. Waarschijnlijk probeerde men er door het aanbrengen van dit pakket voor te zorgen dat het gebied iets hoger kwam te liggen en minder gevoelig werd voor overstromingen.

In de 12de-eeuwse laag tekenden zich in werkput 3 verschillende sporen af die op basis van de stratigrafie en/of het aardewerk dat in de sporen werd aangetroffen, nog in de 12de of al in de 13de eeuw te plaatsen zijn. Ook in vlak 2 van werkput 3 dateren nog sporen uit deze periode (Afb. 24). De kleinschaligheid van de onderzochte zone en het feit dat sporen niet mochten gecoupeerd worden omwille van stabiliteitsredenen, maakte het interpreteren van de oudste sporen op de site erg moeilijk. Ze kunnen dan ook niet nauwkeuriger omschreven worden dan als 'lagen en kuilen'. Paalkuilen, greppels of andere fenomenen die te relateren kunnen zijn met gebouwen lijken echter wel te ontbreken in werkput 3. In werkput 1, aan de zijde van de Grote Markt, zijn in vlak 2 nog net de aanzet van restanten van paalkuilen en vloerniveaus zichtbaar. Hoewel amper vondsten uit deze sporen konden worden ingezameld, kunnen deze structuren op basis van de stratigrafie ook in de 12de-13de eeuw thuishoren. Dan zou er dus sprake geweest zijn van houtbouw woningen aan de zijde van de Grote Markt, met daarachter allerlei sporen die met deze bewoning in verband kunnen worden gebracht.

In principe kunnen er zich nog oudere sporen onder de donkergrijze ophogingslagen bevinden, die dan nog *in situ* bewaard zijn gebleven. In één van de 12de-eeuwse sporen werd een zeer sterk verweerde Romeinse munt, een *dupondius* uit de 1ste eeuw n. Chr., aangetroffen (Afb. 22). Dit kan wijzen op een nog oudere occupatie binnen het onderzoeksgebied zelf, maar uiteraard is het evengoed mogelijk dat deze munt van elders afkomstig is. Het moet hier altijd erg vochtig zijn geweest door de nabijheid van de Kleine Gete, de kans dat er op deze plek al bewoning was voordat het gebied werd opgehoogd, lijkt ons inziens eerder klein.

2.5.2 DE SPOREN UIT DE 14DE EN 15DE EEUW

In de 14de eeuw was er sprake van een crisis in het hertogdom Brabant. Enerzijds leden de steden onder de militaire activiteiten van de hertogen van Brabant, die de belastingen opdreven en de handel bemoeilijkten. Anderzijds verstoorde de nieuwe Engelse wol- en lakenpolitiek, waarbij de Engelsen de wolprijzen verhoogden, en nu zelf hoogwaardig laken gingen vervaardigen, het toenmalige evenwicht in de textielindustrie. De stad Zoutleeuw was dus het slachtoffer van regionale en Europese ontwikkelingen. Er werd een grotere stadsomwalling opgetrokken tussen 1330-1350 om de constante dreiging vanuit Luik te kunnen weerstaan. De kern Ophem kwam nu ook binnen de wallen te liggen. De andere kernen bleven buiten de omwalling liggen. Hoewel de titel van 'hoofdstad van Brabant' behouden bleef, daalde ook de reële politieke invloed van Zoutleeuw vanaf de tweede helft van de 14de eeuw. Vanaf de 15de eeuw was de economische bloeiperiode van Zoutleeuw voorgoed voorbij. Concurrentie van laken uit Engeland zorgde voor de neergang van het Leeuwse laken.

Hoewel de economische bloei in deze periode voorbij was, werden in het onderzoeksgebied aan de Grote Markt toch heel wat sporen aangetroffen die uit de 14de of 15de eeuw dateren.

In het noorden van het onderzochte gebied (ca. 29 m TAW) bevatte het eerste (en enige) aangelegde vlak breed uitgestrekte bruingrijze tot zwartbruine lagen die op basis van de vondsten zeker 14de-eeuws zijn (Afb. 27). De lagen nemen samen zo goed als de volledige oppervlakte van werkput 4 in beslag. Deze lagen werden ook al vastgesteld bij het vooronderzoek in 2010. Ze worden geïnterpreteerd als ophogingspakketten. In werkput 1 werd een opvallend 'propere' beige leemlaag (29,1 m TAW) aangetroffen over een groot deel van het hoekperceel langs de straat. Deze laag werd geïnterpreteerd als een egalisatielaag, een nieuw niveau van waarop gebouwd werd. Op de beige egalisatielaag lag plaatselijk een harde zandleemlaag vermengd met veel fragmenten steen en baksteen. De vondsten uit deze laag dateren eveneens uit de 14de eeuw. Deze laag werd als een verharde koer geïnterpreteerd. Aan de zijde van de Grote Markt werd plaatselijk een brandlaag vastgesteld die op basis van de vondsten nog uit de 13de eeuw of uit het begin van de 14de eeuw moet dateren. Mogelijk werd het terrein dus na een brand opgehoogd, geëgaliseerd en opnieuw bebouwd.

In werkput 3 werd ook een waterput aangetroffen waarvan de houten beschoeiing met de radiokoolstofmethode in de 14de eeuw kon worden gedateerd. De put was pas duidelijk te zien in vlak 3, in de hogere vlakken was de put uitgebroken en verstoord door jongere sporen.

Aan de zijde van de Grote Markt werd een grote rechthoekige hardvloer blootgelegd die uit deze periode moet dateren. De hard bestond uit vijf rijen van zeven vierkante ingesloten tussen rijen van op hun kant geplaatste tegels. Centraal was een zeer duidelijke cirkelvormige brandplek zichtbaar. Eén zijde van de hard werd net niet doorsneden door een postmiddeleeuwse fundering. Het niveau van de hard (ongeveer 1 meter lager dan het niveau van de huidige straat) bevindt zich dus zeker onder het postmiddeleeuwse looppniveau, en ongeveer op hetzelfde niveau als de 14de-eeuwse ophogings- en egalisatielagen waarvan eerder sprake. Verder waren geen muren, funderingen of uitbraaksporen in de buurt van de hard te zien. Het moet dus om een centrale hardvloer gaan, waarbij de hard niet zoals later gebruikelijk was tegen een muur was gelegen en waarbij de rook werd afgevoerd door een schouw, maar om een hard, die in het midden van een ruimte gelegen was, waarbij de rook door een gat in het dak werd afgevoerd. De vloer rond de hard lijkt uit een aangestampte lemen vloer te hebben bestaan. Op basis van de gelijkenissen met voorbeelden uit Vlaanderen en Engeland en op basis van de stratigrafie en de vondsten die uit de lemen vloer rond de hard werden ingezameld, wordt de in Zoutleeuw aangetroffen hard gedateerd in de 14de of 15de eeuw.

Ten slotte zou ook een kuiltje met twee op hun kop geplaatste potten in aardewerk uit deze periode kunnen dateren. In de kuil bevonden zich een kookkan en een grape op hun kop. De grape lijkt op basis van de vorm en het overvloedige glazuur van goeie kwaliteit in de 15de of 16de eeuw thuis te horen, de kookkan lijkt zeker niet ouder dan de late middeleeuwen te zijn. In vlak 1 werd de kuil bij het onderzoek niet waargenomen, daar werd

op die locatie de beige leemlaag vastgesteld die over een groot deel van het hoekperceel aanwezig was. De kuil zou in vlak 1 dus moeten afgedekt zijn door deze laag. Een andere mogelijkheid is dat het kuiltje toch door deze leemlaag heen gegraven werd en er daarna ook werd mee opgevuld, en daardoor niet werd herkend in vlak 1. De kleur van vulling van de kuil sluit inderdaad sterk aan bij die van de leemlaag. Het waarom van het op zijn kop plaatsen van de potten is niet duidelijk. In 's Hertogenbosch zijn negen gevallen bekend waarin bewust potten begraven zijn in een huis. Ze dateren enkel uit de 14de eeuw, buiten deze periode wordt het verschijnsel niet vastgesteld. In één geval was een pot onder een houten plank (drempel?) begraven; in de overige gevallen onder of in de buurt van een haard. In Zoutleeuw is er echter geen aanwijzing voor de aanwezigheid van een haard in de buurt van de op hun kop geplaatste potten. In Vlaanderen werden op de site Oudenaarde Vleeshuis twee omgekeerde graven aangetroffen. Het blijft onduidelijk waarom de potten op hun kop geplaatst werden. Mogelijk gaat het om een bouwoffer. Er zijn tientallen voorbeelden bekend uit opgravingen van objecten die bij de bouw van een huis waren begraven of ingemetseld. Het ritueel was meestal bedoeld om te voorkomen dat hogere machten onheil over het huis of zijn bewoners zouden brengen, of om geluk en voorspoed af te roepen.

2.5.3 DE POSTMIDDELEEUWSE EN RECENTERE SPOREN

Uit archivalische bronnen is geweten dat er al zeker in het begin van de 16de eeuw een herberg was op het hoekperceel aan de Grote Markt (334 bis). Deze heette eerst De Ooievaar, later De Keizer. Het huis erlangs op perceel 335, De Drie Kronen, werd volgens de gevelsteen gebouwd in 1627. De oudste vermeldingen van deze naam gaan echter al terug tot in de 15de eeuw. Ook dit huis moet dus zeker nog een voorganger hebben gehad.

De bij de opgraving aangetroffen postmiddeleeuwse sporen zijn hoofdzakelijk gesitueerd op het hoekperceel, waar De Keizer zich bevond. Het gebouw erlangs was buiten het onderzoeksgebied gelegen. Enkel een beerput die vlak achter de vroegere Drie Kronen was gelegen, kon worden opgegraven. In deze beerput bevonden zich heel wat voorwerpen in aardewerk en glas en restanten van lederen schoenen. De jongste opvullingsfase van de beerput dateert uit de 18de eeuw, maar oudere opvullingslagen en een verbouwingsfase suggereren dat de beerput in oorsprong zeker al uit de 17de eeuw dateert, of mogelijk zelfs nog ouder is, aangezien we moeten rekening houden met de mogelijkheid dat de put (meermaals) geruimd werd.

De postmiddeleeuwse sporen ter hoogte van het hoekperceel bestaan hoofdzakelijk uit muurfunderingen, lagen en putten (Afb. 42-43). Het huidige gebouw aan de Grote Markt, dat op basis van bouwhistorische kenmerken einde 18de eeuw zou zijn opgetrokken, is gefundeerd op nog oudere funderingen. Op basis van de stratigrafie zouden deze moeten dateren uit de 16de/17de eeuw. In een ruimte tussen deze funderingen werden een houten tonput en een bakstenen put vastgesteld. De tonput is via radiokoolstofdatering gedateerd in de 16de of 17de eeuw en moet dus ook bij de voorganger van het huidige gebouw op het hoekperceel hebben gehoord. De twee putten waren afgedekt door een dikke laag die 18de-eeuwse vondsten bevatte, en die werd geïnterpreteerd als een ophoging en egalisatie die aan het optrekken van het huidige hoekgebouw voorafging. Tegen de achterzijde van het gebouw op het hoekperceel lag ook een bakstenen beerput. Deze kon niet verder onderzocht worden, maar gezien hij tegen de funderingen van het gebouw op het hoekperceel is aangemetseld, moet hij of bij het gebouw uit de 18de eeuw hebben gehoord, of bij de voorganger ervan. Achter het hoofdgebouw op het hoekperceel lagen nog enkele putten en kuilen die op basis van de vondsten die er in werden aangetroffen kunnen gedateerd worden tussen de 16de en de 18de eeuw.

De uitbraaksporen die bij de opgraving werden aangetroffen op het hoekperceel (Afb. 83, blauw), lijken niet direct in verband te brengen met de gebouwen die ingetekend staan op het primitief kadaster. Enkel het meest zuidoostelijk gelegen uitbraakspoor ('1' op afb. 83) is vermoedelijk wel een restant van het gebouw aan het 'Buyten Straetje' dat op het primitief kadaster is weergegeven. De overige uitbraaksporen op het hoekperceel (Afb. 84, aangeduid met 2, 3 en 4) zijn in verband te brengen met de achterbouwen die op nog op de orthomozaiëk van 2012 te zien zijn, en pas recent werden afgebroken.

Afb. 83: Projectie van enkele van de aangetroffen sporen op het primitief kadaster van 1828. Blauw: uitbraaksporen. Rood: funderingen. Paars: bakstenen beerputten. Groen: oven. (QGIS/Geopunt). Schaal 1: 500.

Afb. 84: Projectie van enkele van de aangetroffen sporen op de middenschalige orthofotomosaïek uit 2012. Blauw: uitbraaksporen. Rood: funderingen. Paars: bakstenen beerputten. Groen: oven. (QGIS/Geopunt). Schaal 1: 500.

De 20ste-eeuwse muurresten, kuilen en smeerpotten aan noordelijke zijde van het onderzoeksgebied konden dan weer in verband gebracht worden met bouwvallige garageloods die nog zichtbaar was op de recentere luchtfoto's (Afb. 85) en tijdens het vooronderzoek in 2010 (Afb. 86).¹²³

Een (bak)oven die werd aangetroffen in het zuidwesten van het projectgebied kon niet aan de voorhanden zijnde historische kaarten gelinkt worden. Op basis van de stratigrafie kan enkel gezegd worden dat hij jonger is dan de 14de eeuw. Vermoedelijk hoorde hij bij het gebouw, een herberg, op het hoekperceel. Ook waterput S154 moet bij dit gebouw gehoord hebben, maar het is niet duidelijk of het hier om het gebouw gaat dat nu nog op het hoekperceel staat, of de voorganger ervan.

Afb. 85: Luchtfoto uit de jaren '90. Duidelijk zichtbaar is de tuinzone met achterbouw op het hoekperceel en de loods met het rode dak. (Delcampe.net).

Afb. 86: Garageloods met het rode dak bij het onderzoek in 2010. (Foto van Studiebureau Archeologie).

¹²³ S25, S27, S63, S78, S177 en S181-214.

2.6 SAMENVATTING

De initiatiefnemer plande op een circa 1660 m² groot terrein aan de Grote Markt in Zoutleeuw (prov. Vlaams-Brabant) de nieuwbouw van twee appartementsgebouwen waarvan één met handelspand en zijvleugel die dienst zal doen als bed and breakfast. Deze werken maken deel uit van het project 'De Dry Croonen'. Het projectgebied is kadastraal gekend als Zoutleeuw, 1ste afd., sectie. B, perceel 335B.

Het onderzoeksgebied ligt in het centrum van Zoutleeuw, aan de westelijke zijde van de Grote Markt. De Sint-Leonarduskerk bevindt zich vlak ten zuiden van het onderzoeksgebied. Tot een tiental jaar geleden waren hier twee gebouwen aan de Grote Markt gelegen, nr. 28 en 29. Deze woningen werden afgebroken, enkel de voorgevel en een deel van de zijgevel van de beschermde hoekwoning bleven bewaard.

Naar aanleiding van de bouwplannen werden al in 2010 een beperkt archeologisch bureauonderzoek en een proefputtenonderzoek uitgevoerd door Studiebureau Archeologie. In 2018 werd in het kader van hetzelfde project een archeologienota opgemaakt door ARON bv. Op basis van de archeologische verwachtingen en de bodemingrepen die zouden plaatsvinden, werd een vervolgonderzoek geadviseerd in de vorm van een archeologische opgraving voor de volledige oppervlakte waar bodemingrepen gepland waren (1029 m²). Vermits in een zone van ca. 746 m² centraal en in het westen van het terrein de bodemingrepen slechts beperkt zouden blijven en de stabiliteit van de nabijgelegen Sint-Leonarduskerk gegarandeerd moest worden, diende hier slechts één vlak opgegraven te worden. De resten die zich dieper dan dit vlak bevonden, blijven in situ behouden. Voor deze zone werd wel een werfbegeleiding geadviseerd bij lokale diepere uitgravingen zoals plantputten of sleuven voor riolering of nutsleidingen. Enkel in de zone daarbuiten, waar de bodemingrepen nog dieper zouden gaan, diende nog een tweede en eventueel een derde vlak te worden aangelegd. Tevens dienden de restanten van de kelders van het hoekgebouw geregistreerd te worden. Deze archeologienota werd door Onroerend Erfgoed in akte genomen, met bijkomende randvoorwaarden in functie van de stabiliteit van de nabijgelegen kerk.

De opgraving (2019H124) werd met onderbrekingen tussen 2 september 2019 en 13 maart 2020 uitgevoerd. De opgraving werd volledig afgerond, enkel een laatste werfbegeleiding van lokale diepere ingrepen in de zone van 746 m² dient nog uitgevoerd te worden. Aangezien de werf in februari 2022 nog steeds niet terug werd opgestart, het niet duidelijk was of en wanneer de bouwplannen in hun huidige vorm nog gerealiseerd zouden worden, en de wettelijke termijn voor het indienen van het eindverslag ondertussen bijna verstreken was, werd dit eindverslag ingediend bij Onroerend Erfgoed.

Algemeen wordt aangenomen dat er in de volle middeleeuwen in de regio Zoutleeuw al een aantal primitieve bewoningskernen tot ontwikkeling waren gekomen, waarbij vooral twee gehuchten van belang waren: Het gehucht Ophem ten zuiden van het huidige centrum, en het gehucht Dalhem aan de Kleine Gete. Uit historische bronnen is geweten dat in de vroege 12de eeuw een eerste omwalling werd gebouwd rond het gehucht Dalhem, waartoe ook het onderzoeksgebied behoort.

De oudste vondsten die in het verleden in de omgeving van het onderzoeksgebied werden aangetroffen, dateren uit de volle middeleeuwen.

De oudste sporen die bij het huidige archeologische onderzoek werden aangetroffen, dateren uit de 12de eeuw. Over de volledige werkput 3, waar het diepst kon worden opgegraven, maar bij uitbreiding vermoedelijk over het volledige onderzoeksgebied, is een dik donkergrijs pakket aanwezig dat vondsten uit de 12de eeuw bevat. Waarschijnlijk probeerde men er door het aanbrengen van dit pakket voor te zorgen dat het gebied iets hoger kwam te liggen en minder gevoelig werd voor overstromingen. In de bovenkant van dit pakket tekenden zich verschillende sporen af die in de 12de of al in de 13de eeuw te dateren zijn, maar omwille van stabiliteitsredenen niet verder konden worden onderzocht. Paalkuilen, greppels of andere fenomenen die te relateren kunnen zijn

met gebouwen lijken hier te ontbreken. Aan de zijde van de Grote Markt waren op ongeveer hetzelfde niveau echter wel nog paalkuilen en vloerniveaus zichtbaar. Dan zou er dus voor deze periode sprake geweest zijn van houtbouw woningen aan de zijde van de Grote Markt, met daarachter allerlei sporen die met deze bewoning in verband kunnen worden gebracht.

In principe kunnen er zich nog oudere sporen onder het donkergrijze ophogingspakket bevinden, aangezien de natuurlijke bodem nergens kon worden bereikt. In één van de 12de-eeuwse sporen werd een Romeinse munt aangetroffen, die in principe zou kunnen afkomstig zijn uit een ouder, verspit spoor. Het moet hier echter altijd erg vochtig zijn geweest door de nabijheid van de Kleine Gete. De kans dat er op deze plek al bewoning was voordat het gebied werd opgehoogd, lijkt daarom eerder klein. De munt is vermoedelijk van elders afkomstig.

Een brandlaag laat vermoeden dat het gebouw aan de Grote Markt afbrandde, nog in de 13de of het begin van de 14de eeuw. In de 14de eeuw is er sprake van een ophoging en egalisatie in het onderzoeksgebied, ter voorbereiding van een nieuwe bewoningsfase. In het noorden van het onderzoeksgebied konden enkel deze egalisatielagen worden vastgesteld, aan de zijde van de Grote Markt is er echter zeker sprake van bewoning. Het gebouw op het hoekperceel was voorzien van een grote centrale haard. Achter de woning lag een verharde koer. Hier lag ook een waterput die uit de 14de eeuw dateert. Over hoe het gebouw er verder heeft uitgezien, hebben we geen aanwijzingen.

Uit archivalische bronnen is geweten dat er al zeker in het begin van de 16de eeuw een herberg was op het hoekperceel aan de Grote Markt (334 bis). Deze heette eerst De Ooievaar, later De Keizer. Het huis erlangs, De Drie Kronen, op perceel 335 werd volgens de gevelsteen gebouwd in 1627, maar de oudste vermeldingen van deze naam gaan al terug tot in de 15de eeuw. Ook dit huis moet dus zeker nog een voorganger hebben gehad.

De bij de opgraving aangetroffen postmiddeleeuwse sporen zijn hoofdzakelijk gesitueerd op het hoekperceel. Het gebouw erlangs was immers grotendeels buiten het onderzoeksgebied gelegen. Enkel een beerput die vlak achter de vroegere Drie Kronen was gelegen, kon worden opgegraven. In deze beerput bevonden zich heel wat voorwerpen in aardewerk en glas en restanten van lederen schoenen. De jongste opvullingsfase van de beerput dateert uit de 18de eeuw, de oudere opvullingslagen uit de 17de eeuw.

Het huidige gebouw op de hoek aan de Grote Markt, dat op basis van bouwhistorische kenmerken einde 18de eeuw zou zijn opgetrokken, is gefundeerd op nog oudere funderingen. Op basis van de stratigrafie zouden deze moeten dateren uit de 16de/17de eeuw. In een ruimte tussen deze funderingen werden een houten tonput en een bakstenen put vastgesteld. De tonput is via radiokoolstofdatering gedateerd in de 16de of 17de eeuw en moet dus ook bij de voorganger van het huidige gebouw op het hoekperceel hebben gehoord. Beide putten waren afgedekt door een dikke 18de-eeuwse laag, die werd geïnterpreteerd als een ophoging en egalisatie die aan het optrekken van het huidige hoekgebouw voorafging. Tegen de achterzijde van het gebouw op het hoekperceel lag ook een bakstenen beerput. Deze kon niet verder onderzocht worden, maar gezien hij tegen de funderingen van het gebouw op het hoekperceel is aangemetsd, moet hij of bij het gebouw uit de 18de eeuw hebben gehoord, of bij de voorganger ervan. Achter het hoofdgebouw op het hoekperceel lagen nog enkele putten en kuilen die op basis van de vondsten die er in werden aangetroffen kunnen gedateerd worden tussen de 16de en de 18de eeuw.

Enkele uitbraaksporen die achter de gebouwen werden aangetroffen, zijn te relateren aan achterbouwen die zichtbaar zijn op historische kaarten uit de 19de eeuw, en op (lucht)foto's uit de 20ste eeuw.

Een oven en een waterput die achter de gebouwen op het hoekperceel waren gelegen, konden niet precies in de tijd worden geplaatst, maar zijn zeker jonger dan de 14de eeuw.

3. DEPONEREN VAN HET ENSEMBLE

Uit de Code van Goede Praktijk, 31.1:

“De overdracht van het archeologisch ensemble vindt plaats na het beëindigen van de verwerking en het opleveren van de rapportering (archeologienota, nota of eindverslag). Het archeologisch ensemble wordt overgedragen door de erkende archeoloog aan de eigenaar, het erkende onroerendergoeddepot of de door de eigenaar bepaalde andere bewaarplaats. Ook bij een definitieve bewaring van het archeologisch ensemble bij de erkende archeoloog zelf vindt een overdracht van tijdelijke opslag naar langdurige opslag plaats. “

“Het archeologisch ensemble bestaat uit het geheel van archeologische artefacten en onderzoeksdocumenten. Het bevat niet alleen de vondsten en de stalen, maar ook de rapportering, en alle aangemaakte en verzamelde onderzoeksdocumenten, zowel analoog als digitaal. Met betrekking tot de onderzoeksdocumenten gaat het om alle tijdens het volledige verloop van het onderzoek aangemaakte onderzoeksdocumenten, dus zowel ruwe data als verwerkte gegevens. Indien analoge documenten aangemaakt en later gedigitaliseerd werden, maken zowel de analoge documenten als de gedigitaliseerde versie daarvan deel uit van het archeologisch ensemble. Van foto's worden steeds zowel het onbewerkte originele digitale bestand als eventuele bewerkte versies opgenomen. Bij databanken gaat het niet om het datamodel van de databank, maar wel om de inhoudelijke gegevens uit de databank, die desgewenst in een ander formaat opgeslagen worden dan de oorspronkelijke databank, mits behoud van de functionaliteiten en relaties. De documentatie beperkt zich dan ook uitdrukkelijk niet tot de elementen die deel uitmaken van de rapportering en daarmee moeten ingediend worden.”

“Er wordt een inventaris opgemaakt van de overgedragen vondsten, stalen en onderzoeksdocumenten (zie 31.4 en 31.6). De inventarislijsten worden door de erkende archeoloog aan de bewaarder van het ensemble bezorgd bij de overdracht voor langdurige bewaring. De erkende archeoloog houdt een kopie van de digitale bestanden bij tot de overdracht van het archeologisch ensemble is afgerond.”

“Het ensemble wordt voor de overdracht op een dusdanige manier verpakt dat enerzijds de fysieke bewaring van alle elementen erin verzekerd wordt, en dat anderzijds het inhoudelijk verband tussen de verschillende elementen bewaard blijft. De vondsten en stalen worden correct verpakt conform de bepalingen uit hoofdstuk 30.2 “preventieve conservatie” en voldoen, in voorkomend geval, aan de aanvaardingscriteria van het erkende onroerendergoeddepot. De documentatie is opgebouwd conform de technische vereisten aan de onderzoeksdocumenten (zie hoofdstuk 6 en hoofdstuk 14).”

Het archeologisch ensemble werd tijdelijk bewaard bij *ARON bv* aan de Neremweg 110 te Tongeren tot aan de publicatie van het eindverslag. Na het beëindigen van de verwerking en het opleveren van het eindverslag werd het archeologisch ensemble gedeponerd bij de Stad Zoutleeuw - Aen den Hoorn 1 - 3440 Zoutleeuw (contactpersoon Johan Thomas). De stad Zoutleeuw zal het archeologisch ensemble later overdragen aan het Onroerendergoeddepot van de provincie Vlaams-Brabant.

We willen er op wijzen dat de eigenaar/zakelijkrechthouder het archeologisch ensemble na oplevering ervan conform afdeling 2. Verplichtingen zakelijkrechthouders en gebruikers archeologische artefacten en archeologische ensembles van het Decreet van 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed, gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014, als een geheel dient te bewaren, in goede staat dient te behouden en voor wetenschappelijk onderzoek beschikbaar te houden (art. 5.2.1). De eigenaar/zakelijkrechthouder die het beheer van een archeologisch ensemble toevertrouwt aan een erkend onroerend erfgoeddepot, voldoet aan de hierboven vermelde verplichtingen.

Indien de bewaarplaats van de vondsten gewijzigd wordt binnen het Vlaamse Gewest, dient dit binnen 30 dagen aan het Agentschap Onroerend Erfgoed gemeld te worden (art. 5.2.2). Indien de vondsten buiten het Vlaamse

Gewest gebracht worden, dient dit minstens 30 dagen voorafgaand hieraan aan het Agentschap gemeld worden (art. 5.2.3).

BIBLIOGRAFIE

Bartels M. 1999 (red.): *Steden in scherven/cities in sherds. Vondsten uit beerputten in Deventer, Dordrecht, Nijmegen en Tiel (1250-1900)*, Zwolle/Amersfoort.

Bronk Ramsey C. 2009: Bayesian analysis of radiocarbon dates, *Radiocarbon* 51 (1), 337-360.

Bruijn A. 1965: *De middeleeuwse pottenbakkerijen in Zuid-Limburg (Nederland)*, Publicaties van het Provinciaal Gallo-Romeins Museum te Tongeren 9, Tongeren.

Borremans R. & R. Warginaire 1966: *La céramique d'Andenne. Recherches de 1956-1965*, Rotterdam.

CGP: *Code van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 4.0.*

Challe S., de Longueville, S., Delaunois E. & C. Hardy 2017: Fouilles préventives dans le parc et sur les abords du Château Noël à Andenelle: du chantier au laboratoire, dialogue entre la réalité de terrain et la recherche céramologique, in: C. Piechowski (coord.), *La derle - Li dièle. L'habile argile du Condroz. Vingt siècles de céramiques en terres d'Andenne (Les dossiers de l'IPW, 22)*, Namur, p. 141-150.

Claus A., Terryn B., Vanoverbeke R., 2016: *Archeologische opgraving Ieper, Sint-Jacobsstraat Vort'n Vis*, BAAC Vlaanderen, Rapport 363.

De Gryse J., Boncquet T., Pype P., 2011. *Archeologisch Onderzoek van de Solidum Terra-Site (Ieper). Zevenhonderd Jaar Wonen En Werken*, Ruben Willaert.

De Langhe H. & Wesemael E. 2017: *Archeologienota Zoutleeuw, Grote Markt. De Dry Croonen*. ARON Rapport 440, Tongeren.

De Geyter 2001: *Toelichtingen bij de geologische kaart van België, Vlaams Gewest, Kaartblad 33: Sint-Truiden*, Brussel.

De Groote K. 2008: Middeleeuws aardewerk in Vlaanderen. Techniek, typologie, chronologie en evolutie van het gebruiksgoed in de regio Oudenaarde in de volle en late middeleeuwen (10de-16de eeuw), *Relicta Monografieën* 1, twee delen, Brussel.

De Groote K. 2015: Technische en typologische analyse van het aardewerk uit drie afvalcontexten (13de-16de eeuw) afkomstig uit de cisterciënzerinnenabdij van Herkenrode, *Relicta* 13, 201-300.

De Groote K., Bourgeois I., Lentacker A. & A Erynck 2010: Puur afval? Een bijzondere 14de-eeuwse landelijke afvalcontext op de site Pullaar te Puurs (prov. Antwerpen), *Relicta* 6, 99-144.

De Groote K. & N. De Winter 2017: Het middeleeuws en postmiddeleeuws aardewerk. In: Erynck A. & A. Vanderhoeven (red.), *Het archeologisch en bouwhistorisch onderzoek van de O.L.V.-basiliek van Tongeren (1997-2013)*. Deel 2. Studie van de vondsten, *Relicta Monografieën*, Brussel, 189-222.

Erynck A., Debruyne S. & Ribbens R. 2015: *Assessment: handleiding voor een archeoloog*. Brussel.

Goossens E. 2007: *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart, kaartblad 33: Sint-Truiden*.

Gysseling M. 1960: *Toponymisch woordenboek van België, Nederland, Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland (vóór 1226)* II, 1105.

Hazen P. 2014: *De verdedigingswerken van De Vesten onderzocht. Een archeologische opgraving aan De Vesten (vzw Kamiano) te Zoutleeuw*, VEC rapport 21, Leuven.

Henkes H.E., 1994: *Glas zonder glans. Vijf eeuwen gebruiksglas uit de bodem van de Lage Landen 1300-1800*. Herent (Rotterdam Papers 9).

Hurst J. G. 1977: Langerwehe stoneware of the fourteenth and fifteenth centuries. In: M.R. Apted, R. Gilyard-Beer & A.D. Saunders (eds.), *Ancient monuments and their interpretation. Essay presented to A.J. Taylor*, London, 219-238.

Hurst J.G., Neal D.S. & H.J.E. Van Beuningen 1986: *Pottery produced and traded in north-west Europe 1350-1650*, Rotterdam Papers VI, Rotterdam.

Kempeneers P. 2003: *Zoutleeuw: een toponymisch-geschiedkundige studie*, Nomina Geographica Flandrica, Monografieën 19, Leuven: Instituut voor Naamkunde.

Lisson, J. 2015: *Zoutleeuw in de middeleeuwen. Van platteland tot stad. Stadsontwikkeling in de Nederlanden*, Gent.

Martens M., Vynckier G., De Grootte K., Van Laecke J., Cooremans B., Deforce K. & A. Lentacker 2019: *Middeleeuwse bewoning langs de Heirstraat te Opgrimbie (Limburg)*. Eindverslag van een toevalsvondst, *Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed* nr. 110, Brussel.

Opsteyn L. 1996: *Grote vondsten uit de Kleine Gete. Recent archeologisch onderzoek te Zoutleeuw, De Brabantse Folklore en Geschiedenis* 289, Leuven.

Reimer P.J., Austin W., Bard E., Bayliss A., Blackwell P.G., Bronk Ramsey C., Butzin M., Cheng H., Edwards R., Friedrich M., Grootes P.M., Guilderson T.P., Hajdas I., Heaton T.J., Hogg A.G., Hughen K.A., Kromer B., Manning S.W., Muscheler R., Palmer J., Pearson C., Van Der Plicht J., Reimer R.W., Richards D.A., Scott E.M., Southon J.R., Turney C.S.M., Wackler L., Adolphi F., Bütgen U., Capano M., Fahrni S., Fogtmann-Schulz A., Friederich R., Köhler P., Kudsk S., Miyake F., Olsen J., Reinig F., Sakamoto M., Sookdeo A., & Talamo S. 2020: The IntCal20 Northern Hemisphere radiocarbon age calibration curve (0–55 cal kBP). *Radiocarbon*, 62. DOI:10.1017/RDC.2020.41

Ryssaert C., Maes D., Exaltus R., Orbon J. & Sevenants W. 2013: *Archeologische evaluatie en waardering van de Spaanse Citadel. Zoutleeuw, provincie Vlaams-Brabant*, Antwerpen.

Smeets M. & Steenhoudt M. 2010: *Het archeologische vooronderzoek aan 'De Dry Croonen' te Zoutleeuw*, Archeo-rapport 27.

Triconsult 2016: *Sint-Leonarduskerk te Zoutleeuw. Stabiliteits-Technisch vooronderzoek*. S.I.

Van Bellingen S., Dewilde M., 1995. De verdwenen Sint-Michielswijk te Ieper (prov. West-Vlaanderen) Interimverslag 1994. *Archeologie in Vlaanderen IV*, 149–167.

Van Genabeek R. & Jayasena R. 2021: *Offers voor geesten of afzweren van het kwaad? Onverklaarbare vondsten van op hun kop begraven potten*, Silva - Online cultuurhistorisch tijdschrift over 's-Hertogenbosch 2(1), 3-14.

Vandenbergh S. 1980: Archeologische vondsten in Zoutleeuw, *De Brabantse Folklore* 227-228, 406-408.

Verbeeck M. 1993: De Castelbergh-motte te Zoutleeuw (Brab.), *Archaeologia Mediaevalis* 16.1, 34-35.

Verbeeck M. 1993: Archeologie in de regio Zoutleeuw, In: Verbeeck, M. (ed.), *Zoutleeuws verleden aan het woord. Eerste resultaten van het archeologisch en archivalisch onderzoek*, 39-60.

Verbeeck M. 1994: De castrale motte de Castelberg te Zoutleeuw (Brab.), *Archaeologia Mediaevalis* 17, 26-27.

Verjans R. 2011: *De stadsversterkingen van Tienen en Zoutleeuw: 14de -17de eeuw* (Masterproef aan de KULeuven, Master in de geschiedenis), Leuven.

Wouters W., Erynck A., Cooremans B., Van Neer W. en G. Van Bulck 1994: Een postmiddeleeuwse beerput aan de Hasseltse Poort te Tongeren (prov. Limburg), *Archeologie in Vlaanderen* IV, 323-363.

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/thesaurus>

<https://cai.onroerenderfgoed.be>

BIJLAGEN

Bijlage 1: Lijst van afkortingen

Bijlage 2: Periodentabel

Bijlage 3: Sporenlijst

Bijlage 4: Vondsten- en stalenlijst

Bijlage 5: Fotolijst

Bijlage 6: Dagrapporten

Bijlage 7: Het assessmentrapport

Bijlage 8: Afbeeldingenlijst

Bijlage 9: Conservatierapport

Bijlage 10: Resultaten natuurwetenschappelijke analyses

Bijlage 11: Beschrijving kelders

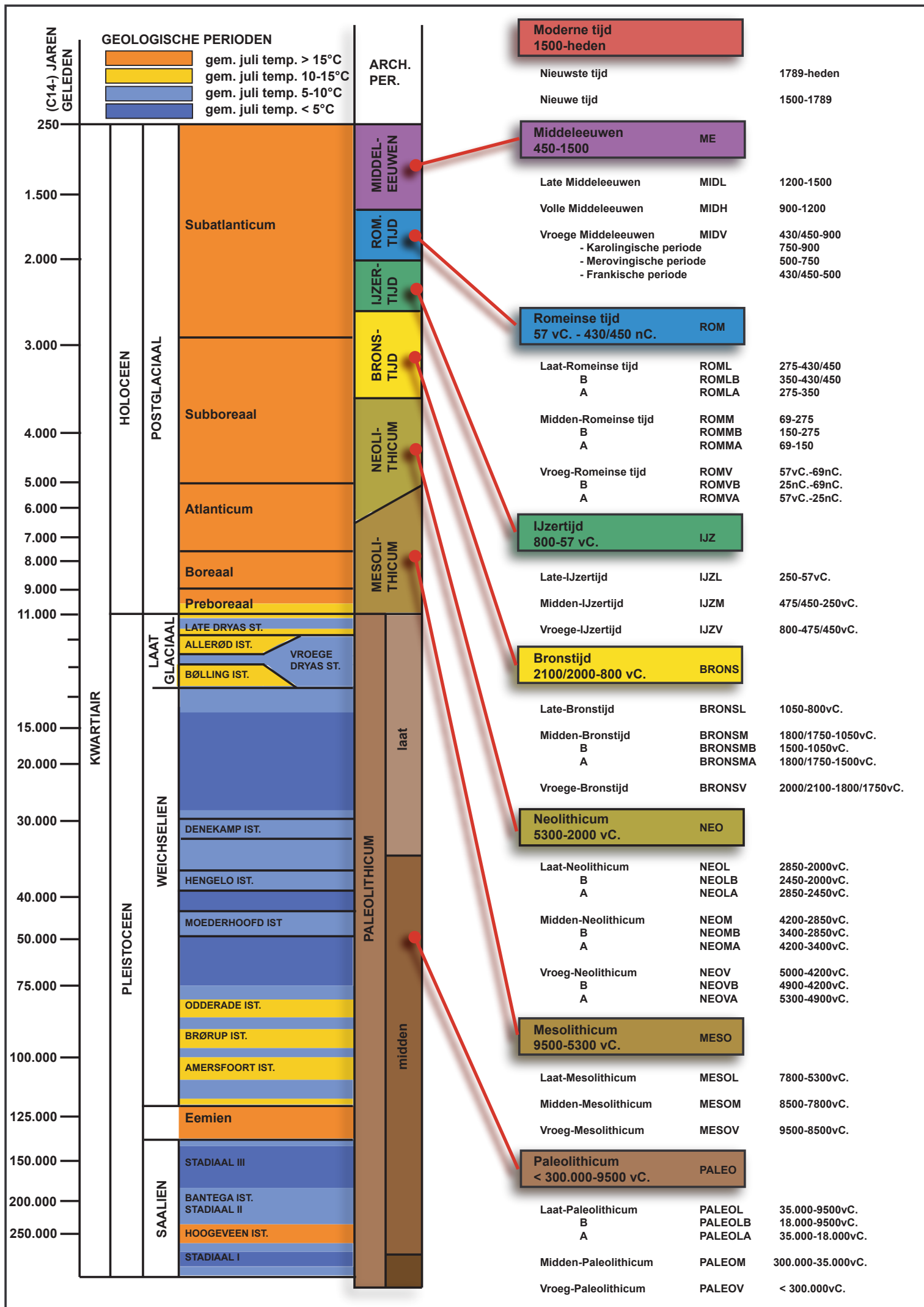
Bijlage 12: Overzichtsplan vlak 1

Bijlage 13: Overzichtsplan vlak 2

Bijlage 14: Overzichtsplan vlak 3

Bijlage 15: Coupetekeningen en profielen

Bijlage 16: Overzichtsplan van de dieptes TAW tot waarop werd opgegraven

Kleur:

Blauw	BL
Bruin	BR
Donker (kleur)	DO
Geel	GE
Gevlekt	VL
Grijs	GR
Groen	GRO
Leemkleurig	LE
Licht (kleur)	LI
Oranje	OR
Paars	PA
Roest(kleurig)	ROE
Rood	RO
Wit	WI
Zwart	ZW

Samenstelling:

Baksteen	Ba
Dakpan	Dp
Fosfaat	Ff
Grind	Gr
Hout	Ho
Houtskool	Hk
Kalk	Ka
Kalksteen	Ks
Kei	Kei
Kiezel	Kz
Klei	Kl
Leem	Le
Leisteen	Lei
Mangaan	Mn
Mergel	Me
Moederbodem	Moe
Mortel	Mo
Silex	Si
Slak	Sl
Steenkool	Sk
Verbrand	Vb
Zand	Za
Zandsteen	Zs

Hoeveelheid:

Zeer weinig	zw
Weinig	w
Matig	m
Veel	v
Zeer veel	zv

Periodes:

bronstijd	BRONS
- vroege bronstijd	BRONSV
- midden bronstijd	BRONSM
- late bronstijd	BRONSL
ijzertijd	IJZ
- vroege ijzertijd	IJZV
- midden ijzertijd	IJZM
- late ijzertijd	IJZL
Romeins	ROM
- vroeg-Romeins	ROMV
- midden-Romeins	ROMM
- laat-Romeins	ROML
middeleeuwen	MID
- vroege middeleeuwen	MIDV
- volle middeleeuwen	MIDVOL
- late middeleeuwen	MIDL
- postmiddeleeuws	MIDP

Materiaal categorie:

Aardewerk	AW
Bouwkeramiek	BK
Glas	GL
Metaal	MET
Mortel	MO
Organisch	ORG
Pleisterwerk	PL
Steen	ST
Terracotta	TC

Aardewerk:

Amfoor (ROM)	AM
Bijnasteengoed (MID)	BSTG
Dolium (ROM)	DO
Dunwandig (ROM)	DW
Faïence (MIDP)	FAI
Gebronsd (ROM)	GB
Geverfd (ROM)	GV
Gladwandig (ROM en MIDV)	GW
Grijsbakkend (MID)	GRIJS
Handgevormd	HA
Kurkwaar (ROM)	KU
Lowlands (ROM)	LL
Maaslands (MID)	MAAS
Majolica (MIDP)	MAJ
Pompejaans rood (ROM)	PR
Porselein (MIDP)	POR
Protosteengoed (MID)	PSTG
Roodbakkend (MID)	ROOD
Roodbeschilderd (MID)	RBES
Ruwwandig (ROM en MIDV)	RW
Steengoed (MID)	STG
Terra nigra (ROM)	TN
Terra rubra (ROM)	TR
Terra sigillata (ROM)	TS
Witbakkend (MIDP)	WIT
Wrijfschaal (ROM)	MO

Spoor	Laag	WP	VL	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (in m)	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Aflijning	Relaties	Fotonummer	Plan
1	0	1	1	Haard	Vrij liggende haardvloer, zonder schouw	Rechthoek	2 x 1,75 x 0,03	/	/	NW-ZO	Duidelijk	Jonger dan S45; ouder dan S50	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
1	1	1	1	Haardvloer	Centrale gedeelte bestaande uit tegels van 0,21 x 0,21 x 0,03 m. Centraal bevindt zich een brandplek van ca. 60 cm diameter.	/	/	RO	BK (Zv)	/	/	Gelijktijdig met S1.2 en S1.3	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
1	2	1	1	Rand van haard	Rand van de haard uit rechtopstaande tegels en stenen.	/	/	RO, GR	BK (Zv) + Ns (w)	/	/	Gelijktijdig met S1.1 en S1.3	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
1	3	1	1	Haardconstructie	Restant van ijzeren staaf, vermoedelijk van haardconstructie.	/	/	BRGR	Fe	/	/	Gelijktijdig met S1.1 en S1.2	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
2	1	2	1	Puinlaag	Puinlaag	Onregelmatig	/	BRGR VL DOBR	ZaLe + Hk (v), Ba (v), Ka (v), Kz (w), Sk (v), KaMo (v), Lei (v)	/	Vaag	Ouder dan S3	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
3	1	2	1	Puinlaag	Puinlaag	Onregelmatig	/	BR VL BEI	ZaLe + Hk (w), Ka (zv), Ba (v), Sk (w), Lei (w)	/	Vaag	Jonger dan S2	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
4	1	2	1	Kuil	Kuil met puin in laag S7	Ovaal	0,6 x 0,4	BRGR	ZaLe + Dp (zv), Hk (v), St (w)	ZO-NW	Duidelijk	Jonger dan S7	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
5	1	2	1	Fundering	Muurfundering ook aangetroffen in vooronderzoek van 2010. Deels uitgebroken.	Langwerpig	0,45 m breed	BRGR, RO	FeZaSt (zv) + Ba (m) + KaMo (w)	ONO-WZW	Duidelijk	Onduidelijk door versterking door proefput.	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
5	2	2	PR2	Uitbraakspoor	Uitbraak van S5.1	Langwerpig	0,5 m breed	BRGR	ZaLe + FeZaSt (v) + Ba (m) + KaMo (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S56, S60	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
6	1	2	1	Rioolbuis	Recentere rioolbuis, roodbakkend met loodglazuur.	Langwerpig	Diameter van ca. 15 cm.	ROBR	Aw	NNO-ZZW	Duidelijk	Jonger dan S5	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
7	1	2	1	Laag	Laag met minder puin dan S2 en S3.	Onregelmatig	/	BR, ZW, BEI gevl.	ZaLe + St (w), Hk (w), KaMo (w), Ba (w), Lei (w)	/	Vaag	Jonger dan S12	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
8	1	2	1	Kuil	Ronde kuil	Rond	0,6 diam.	ZWGR	ZaLe + Lei (w), Hk (w), Ba (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S7, 12 en 22	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
9	1	2	1	Kuil	Rechthoekige kuil	Rechthoek	0,2 x 0,3	ZWGR	ZaLe + Ba (w), KaMo (w), Hk (w)	NW-ZO	Duidelijk	Jonger dan S22	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
10	1	2	1	Kuil	Ovale kuil	Ovaal	0,2 x 0,3	ZWGR	ZaLe + Ba (w), KaMo (zw), Hk (w)	NO-ZW	Duidelijk	Jonger dan S12	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
11	1	2	1	Kuil	Kleine kuil	Ovaal	0,3 diam.	ZWGR	ZaLe + Lei (w), Hk (w), Ba (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S22	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
12	0	2	1	Uitbraakspoor	Rechthoekig (1,5 x 2,5) met langwerpige uitstulping (3 x 0,5)	Onregelmatig	Zie beschrijving	BRGR VL BEI, GR, RO, WI	ZaLe + Lei (w), Hk (w), Ba (v), KaMo (v), Ka (v), Lei (v), FeZaSt (w), Dp (w), Kl (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
13	1	2	1	Laag	/	Onregelmatig	/	BEIBR	ZaLe + Hk (w), Ba (w), MaKo (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S12	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
14	1	2	1	Laag	Vrij zuivere beige-keurige laag die over grote oppervlakte voorkomt. Egalisatielaag?	Onregelmatig	/	BEI VL WIGR	ZaLe + Hk (zw), Ba (zw)	/	Duidelijk	Ouder dan S13, S16	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
15	1	2	1	Laag	Stooklaag restant van haardje S17	Onregelmatig	/	ZWBR	ZaLe + Hk (zv)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
16	1	2	1	Laag	Stooklaag restant van haardje S17. Achter de haard is de laag minder vuil door de houtskool.	Onregelmatig	/	BEI VL ZWGR	ZaLe + Hk (zv), Vb Le (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
17	1	2	1	Laag	Haardvloertje met brandsporen. Stookkern = gelegen tegen ZZW-wand. Vloer = verbrande Bs (1 laag dik) 24 x 11 x 3 cm. Gelegen in S16	Rechthoek	ca. 1 x 0,5	ROBR	Vb Ba + le	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
18	1	2	1	Muur	Achterwand haardje of schouw	Langwerpig	min. 0,25 m breed	WIGR VL BR	Vb Tuf.Linc.	WNW-OZO	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
19	1	2	1	Fundering	Fundering van de achterwand haardje of schouw	Onregelmatig	min. 0,3 m breed	GR	Ns	WNW-OZO	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
20	1	2	1	Laag	Idem als S14 maar verkleurd door stookolie	Onregelmatig	/	BEI VL ZWGR	ZaLe + Hk (zw), Ba (zw)	/	Vaag	Idem S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
21	1	2	1	Laag	/	Onregelmatig	/	DOBR VL BEI WIGR	ZaLe + KaMo (zv), Hk (v), Sk (w), Ba (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S13	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
22	1	2	1	Laag	Puinlaag waar enkele uitbraaksporen doorlopen	Onregelmatig	/	BEIBR VL BEI, GROGR	ZaLe + Ba (v), Hk (v), Ka 'w), Sk (w), KaMo (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S13, Ouder dan S7, S25	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
23	1	2	1	Laag	/	Onregelmatig	/	GROBEI VL LIGR	Le + Fo (v), Hk (zw), Ba (zw)	/	Duidelijk	Jonger dan S22, S24	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
24	1	2	1	Laag	Bevat meer grof puin	Onregelmatig	/	DOBRGR VL BEI	ZaLe + St (v), Ba (v), Dp (v), Hk (v), Sk (v), Lei (v), Mo (v), Ka (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S22, Ouder dan S23	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
25	1	2	1	Uitbraakspoor	Idem als S27, uitgebroken doorheen lagen S7 en S25. Vermoedelijk muren van achterbouw.	Langwerpig	0,5 tot 0,8 m breed	BEI, BR, GR gevl.	ZaLe + KaMo (zv), Ba (v), Hk (v), Sk (v), Lei (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S7, S22. Gelijktijdig aan S27	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
26	1	2	1	Laag	/	Onregelmatig	/	BEI	Le + Hk (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S7	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1

Spoor	Laag	WP	VL	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (in m)	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Aflijning	Relaties	Fotonummer	Plan
27	1	2	1	Uitbraakspoor	Idem als S25	Langwerpig	0,5 tot 0,9 m breed	BEI, BR, GR gevl.	ZaLe + KaMo (zv), Ba (v), Hk (v), Sk (v), Lei (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S7	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
28	1	2	1	Uitbraakspoor	Leemplek in uitbraakspoor	Langwerpig	0,2 x 0,4	BEI VL GR	Le + Sp Hk (zw)	/	Duidelijk	Idem S27	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
29	1	2	1	Natuursteen	Gelegen onder laag S21	Onregelmatig	/	GR	Ns	/	Duidelijk	Ouder dan S21	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
30	1	2	1	Paalkuil	Van stookruimte?	Rond	0,25 diam.	ZWGR	ZaLe + Hk (v), Vb Ka (w), Ba (zw)	/	Duidelijk	Gelijktijdig met S17	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
31	1	1	1	Fundering	Van buitenmuur. Behorend tot 18de -eeuwse woning of recentere fase. Onregelmatig gemetst. Verschillend van bovenliggende 20e -eeuwse buitenmuur.	Langwerpig	/	RO + GRGE	Ba (zv) + Ns (w), KaMo (v)	ZO-NW	Duidelijk	Gelijktijdig met S32 en S34	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
32	1	1	1	Fundering	Van achtermuur. Gebouwd op ouder fundament S33. Gelijktijdig aan S31 en S34. Onregelmatig gemetst.	Langwerpig	0,5 m breed	WIGR + RO	Ba (zv) + KaMo (m), Ns (v), Tuf. Linc. (m)	NO-ZW	Duidelijk	Jonger dan S33	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
33	1	1	1	Fundering	Oudere funderingsfase, gelijktijdig aan S43. Sterk verbrokkeld	Langwerpig	1 m breed	WIGR + GR	Tuf. Linc. (zv), Ba (zw), KaMo (w)	NO-ZW	Duidelijk	Ouder dan S31 en S34)	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
34	1	1	1	Muur	Muur of fundering horend bij S32.	Langwerpig	0,4 m breed	WIGR + RO	Ba (zv) + KaMo (m), Tuf. Linc. (m)	ZO-NW	Duidelijk	Ouder dan S36 en S38	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
35	1	1	1	Ophoging	gelegen op puin S39 en onder stabilisé S38	Onregelmatig	/	ZWGR	ZaLe + Hk (v), Ba (v), Ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S39, ouder dan S38	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
36	1	1	1	Vloer	Tegelvloer van recentste kelder: cement tegels	Onregelmatig	Tegels: 0,3 x 0,3 x 0,04	GR	Cement	/	Duidelijk	Jonger dan S38	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
37	1	1	1	Keldermuur	Keldermuur van kelder 3: zuidwestmuur. Deels afgebroken. Zie beschrijving kelder 3.	Langwerpig	Ca. 40 cm breed	RO + GR	Ba + KaMo	NO-ZW	Duidelijk	Gelijktijdig met S36	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
38	1	1	1	Stabilisé	Stabilisé van vloer S36	Onregelmatig	/	GROGR	Za	/	Duidelijk	Ouder dan S36	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
39	1	1	1	Laag	Puinlaag op opvulling van oudere kelder	Onregelmatig	/	ZW, GR, WIGR gevl.	ZaLe + KaMo (zv), Ba (zv), Hk (zv), Lei (w), St (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S35, jonger dan S31.	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
40	1	1	1	Uitbraakspoor	/	Langwerpig	0,6 x 3	BEI VL RO, WI, GE	Zle + Ba (zv), KaMo (v), Hk (w)	NW-ZO	Duidelijk	Jonger dan S51, ouder dan S34	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
41	1	1	1	Laag	/	Onregelmatig	/	BEIBRGR gevl.	ZaLe + Hk (v), Ba (v), Ka (v), Za (v), Le (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S42	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
42	1	1	1	Laag	Zandige laag op S41	Onregelmatig	/	BEI WI VL BRGR	Za + Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S45	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
43	1	1	1	Fundering	Oudere funderingsfase, gelijktijdig aan S33. Sterk verbrokkeld	Langwerpig	1 m breed	WIGR + GR	Tuf. Linc. (zv), Ba (zw), KaMo (w)	NW-ZO	Duidelijk	Gelijktijdig aan S33	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
44	1	1	1	Insteek	Insteek van S33. Muren S33 en 34: vermoedelijk jonger dan S42	Onregelmatig	/	BRGR	ZaLe + Hk (v), Ba (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S42	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
45	1	1	1	Vloer	Vloer/looplaag gelijktijdig met haard S1.	Onregelmatig	/	ZWBR	ZaLe + Hk (v), Sp Ba (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S50	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
46	1	1	1	Laag	/	Onregelmatig	/	BR VL WIGE	ZaLe + Hk (w), Ba (w), Ka (zw)	/	Duidelijk	Jonger dan S45	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
47	1	1	1	Laag	/	Onregelmatig	/	BRBEI VL BR, GR, BEI	ZaLe + Sp Ka (v), Ba (w), Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S42	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
48	1	1	1	Uitbraak of laag	Ondiepe uitbraak of laag	Onregelmatig	/	BR BEI GR gevl.	ZaLe + ba (w), Hk (w), KaMo (v), Ka (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S47	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
49	1	1	1	Uitbraak of laag	Ondiepe uitbraak of laag	Onregelmatig	/	BR BEI GR gevl.	ZaLe + ba (w), Hk (w), KaMo (v), Ka (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S47	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
50	1	1	1	Laag	Egalisatielaag op vloerniveau S45. Vermoedelijk zelfde als S14	Onregelmatig	/	BEI VL BRBEI, BR	Le + ZaLe, Sp Hk (w), Ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S1	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
51	1	1	1	Laag	/	Onregelmatig	/	BRZW	ZaLe + Ba (v), Hk (v), Lei (w), St (w), Ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S50	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
52	1	1	1	Insteek	Insteek recentere keldermuur	Langwerpig	/	RO, BR, GR gevlekt	Puin	/	Duidelijk	Jonger dan S51	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
53	1	2	PR2	Laag	Recentere laag	/	/	ZWGR	ZaLe + KaMo (zv), St (v), Ba (v), Sk (v), Sk (v), Lei (v), Hk (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S54	Zie fotolijst	Profiel 2
54	1	2	PR2	Laag	Recentere laag: brandlaag	/	/	ROBR	ZaLe + Vb le (v), Dp (w), Hk (w), Lei (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S55	Zie fotolijst	Profiel 2
55	1	2	PR2	Laag	Recentere laag: grote puinfragmenten	/	/	ZWGR	ZaLe + KaMo (zv), St (v), Ba (v), Sk (v), Sk (v), Lei (v), Hk (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S56	Zie fotolijst	Profiel 2

Spoor	Laag	WP	VL	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (in m)	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Aflijning	Relaties	Fotonummer	Plan
56	1	2	PR2	Laag	Recentere laag	/	/	BEIBR	ZaLe + Ba (v), Hk (v), Lei (v), KaMo (v), St (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S59	Zie fotolijst	Profiel 2
57	1	2	PR2	Laag	Recentere laag: verzakt	/	/	BEIBR VL WIGR	ZaLe + Ka (zv), KamO (zv), Hk (w), Ba (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S56	Zie fotolijst	Profiel 2
58	1	2	PR2	Laag	Recentere laag	/	/	DOBR	ZaLe + Hk (w), Ba (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S3	Zie fotolijst	Profiel 2
59	1	2	PR2	Laag	Recentere laag: geheel van verschillende laagjes met veel Hk	/	/	ZWGR	ZaLe + Hk (zv), Ka (v), Ba (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S7	Zie fotolijst	Profiel 2
60	1	2	PR2	Laag	Recentere laag	/	/	ZWBR VL BRGR	ZaLe + Hk (zv), Ba (zw), ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S7	Zie fotolijst	Profiel 2
61	1	2	PR2	Laag	Recentere laag	/	/	ROBR	Vb Le (v), Ba (v), Dp (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S60	Zie fotolijst	Profiel 2
62	1	2	PR2	Laag	Recentere laag	/	/	BRGR	ZaLe + Hk (v), Ka (w), Ba (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S61	Zie fotolijst	Profiel 2
63	1	2	PR2	Muur	Recentere muur	/	0,5 m breed	WIGR	Ba (zv), WIGR mortel	/	Duidelijk	Jonger dan S53	Zie fotolijst	Profiel 2
64	1	1	1	Laag	Verbrande leemlaag onder S1	/	/	BEIRO	Le + Vb Le (v)	/	Duidelijk	Ouder dan S1	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
65	1	3	1	Ovenvloer	Ovenvloer van verbrande baksteen afgedekt met versinterd laagje houtskool (en mogelijk steenkool). Streks geplaatste Bs. Gevat in leem.	Rond	ca. 1 m diam.	ROBR	Vb Ba (zv) + Hk (v), Sk (w), Le (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
66	1	3	1	Ovenwand	Fundering van ovenkoepel	Hoefijzervormig	0,5 tot 0,3 m breed	ROBRGR	Ns (w), Tuf. Linc. (zv), Dp (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
67	1	3	1	Muur	Fundering van muur van de stookruimte. Vermoedelijk oorspronkelijk een houtlemen bovenbouw.	Langwerpig	0,3 m breed	ROBRGR	Ns (w), Tuf. Linc. (zv), Dp (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
68	1	3	1	Muur	Bs randje gelegen tegen muur S67	Langwerpig	0,1 x 0,6	ROBR	Ba (v)	/	Duidelijk	Gelijktijdig aan S66	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
69	1	3	1	Laag	Opvulling van de stookruimte: afbraakpuin van de oven, oude houtskool,...	Onregelmatig	/	BEI VL ZWBRGRO	Le + Ba (zv), Vb Le (v), Hk (v), Sk (w), Ka (w), Ns (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S65	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
70	1	3	1	Insteek	Insteek rondom ovenwand S66	Onregelmatig	/	BRGR VL BEI	ZaLe + Sp Hk (w), Kz (zw)	/	Duidelijk	Ouder dan S66	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
71	1	3	1	Uitbraakspoor	Uitbraak van muur S72	Onregelmatig	/	BRGR VL BEI	ZaLe + Ba (v), Hk (w), Ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S72, S69	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
72	1	3	1	Muur	Zijwand van stookruimte. Tegenhanger van S67 mar loopt er niet parallel mee	Langwerpig	0,3 m breed	ROBR VL BEI	Ba (v) + Le (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S69	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
73	1	3	1	Laag	Vermoedelijke laag van opslagruimte voor steenkool/houtskool	Onregelmatig	/	ZWBR	Hk (v), Sk (v), Ba (w), ZaLe	/	Duidelijk	Jonger dan S66	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
74	1	3	1	Laag	Mogelijk idem aan S14	Onregelmatig	/	BRBEI	ZaLe + Hk (w), Ka (zw)	/	Vaag	Ouder dan S78	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
75	1	3	1	Laag	Mogelijk insteek van muur S72	Onregelmatig	/	DOBRGR VL BEI	ZaLe + Hk (v), Sk (w), Ka (w), Ba (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
76	1	3	1	Paalkuil	Vermoedelijk van stookruimte constructie	Onregelmatig	0,4 x 0,3	ZWGR VL BEI	ZaLe + Sp Hk (v), Ka (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S73	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
77	1	3	1	Paalkuil	Vermoedelijk van stookruimte constructie	Onregelmatig	0,4 x 0,3	ZWGR VL BEI	ZaLe + Sp Hk (v), Ka (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S73	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
78	1	3	1	Uitbraakspoor	Mogelijk van achterbouw thv. bakhuis	Langwerpig	0,4 - 0,5 m breed	DOBRGR VL BEI	ZaLe + Ns (w), Hk (v), FeZaSt (w), Ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
79	1	3	1	Laag	Oude laag onder S14. Mogelijk idem aan S133	Onregelmatig	/	ZWGR VL BR	KlLe + Sp Hk (v), Ba (w), Ka (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
80	1	3	1	Kuil	Mogelijk beerput?	Afgeronde rechthoek	1 x 1,5	ZWGR, BEI GROGR gevl.	ZaLe + Hk (w) + Ka (w), Ba (w)	NNO-ZZW	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
81	1	3	1	Laag	/	Onregelmatig	/	ZWBR VL GROGR	Le + Sp hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
82	1	3	1	Laag	Lijkt om S74	Onregelmatig	/	BEI VL BRGR	Le + Sp Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
83	1	3	1	Kuil	Mogelijk beerput?	Afgeronde rechthoek	1 x 1,5	ZWGR, BEI GROGR gevl.	ZaLe + Hk (w) + Ka (w), Ba (w)	NNO-ZZW	Duidelijk	Ouder dan S84	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
84	1	3	1	Kuil	/	Onregelmatig	1 x 1,5	BR VL BEI	Le + Hk (v), St (v), Dp (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S83	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
85	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Afgerond vierkant	0,1 x 0,1	BRGR VL BEI	KlLe + Sp Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1

Spoor	Laag	WP	VL	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (in m)	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Aflijning	Relaties	Fotonummer	Plan
86	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Afgerond vierkant	0,1 x 0,1	BRGR VL BEI	KlLe + Sp Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
87	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Vierkant	0,3 x 0,3	ZWBR VL GROGR	KlLe + Sp Hk (v), Ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
88	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Ovaal	0,4 x 0,5	BEI VL BRGR	KlLe + Sp Hk (w)	NO-ZW	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
89	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Afgerond vierkant	0,1 x 0,1	BRGR VL BEI	KlLe + Sp Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
90	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Afgeronde rechthoek	0,3 x 0,2	BRGR	KlLe + Sp Hk (w), Ba (w)	NW-ZO	Duidelijk	Jonger dan S14, ouder dan S83	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
91	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Ovaal	0,1 x 0,15	BEIGR	KlLe + Sp Hk (zw)	NO-ZW	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
92	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Afgerond vierkant	0,1 x 0,1	BRGR	ZaLe + Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
93	0	3	1	Paalkuil met paalkern	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Vierkant	0,2 x 0,2	/	/	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
93	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Vierkant	0,2 x 0,2	BRGR	ZaLe + Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
93	2	3	1	Paalkern	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Ovaal	0,05 x 0,1	DOBR	ZaLe	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
94	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Vierkant	0,1 x 0,1	BRGR	ZaLe + Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
95	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Rechthoek	0,08 x 0,1	DOBRZW	ZaLe + Sp Hk (w)	NO-ZW	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
96	0	3	1	Paalkuil met paalkern	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Rechthoek	0,2 x 0,25	/	/	ZO-NW	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
96	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Rechthoek	0,2 x 0,25	BRGR	ZaLe + Hk (w)	ZO-NW	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
96	2	3	1	Paalkern	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Vierkant	0,18 x 0,18	DOBR	ZaLe + Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
97	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Afgerond vierkant	0,22 x 0,22	BRGR	ZaLe + Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
98	0	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Rechthoek	0,2 x 0,25	/	/	ZO-NW	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
98	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Rechthoek	0,2 x 0,25	BRGR	ZaLe + Hk (w)	ZO-NW	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
98	2	3	1	Paalkern	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Vierkant	0,18 x 0,18	DOBR	ZaLe + Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
99	0	3	1	Paalkuil met paalkern	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Vierkant	0,2 x 0,2	/	/	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
99	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Vierkant	0,2 x 0,2	BRGR	ZaLe + Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
99	2	3	1	Paalkern	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Rechthoek	0,1 x 0,15	DOBR	ZaLe + Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
100	0	3	1	Paalkuil met paalkern	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Onregelmatig	0,2 x 0,3	/	/	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
100	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Onregelmatig	0,2 x 0,3	DOBR WIGR gevl.	ZaLe + Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
100	2	3	1	Paalkern	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Onregelmatig	0,1 x 0,15	BRGR	ZaLe + Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
101	0	3	1	Paalkuil met paalkern	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Rechthoek	0,25 x 0,2	/	/	NO-ZW	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
101	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Rechthoek	0,25 x 0,2	DOBR WIGR gevl.	ZaLe + Hk (w)	NO-ZW	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
101	2	3	1	Paalkern	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Rechthoek	0,08 x 0,15	BRGR	ZaLe + Hk (w)	NO-ZW	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
102	0	3	1	Paalkuil met paalkern	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Rechthoek	0,25 x 0,2	/	/	NO-ZW	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
102	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Rechthoek	0,25 x 0,2	DOBR WIGR gevl.	ZaLe + Hk (w)	NO-ZW	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1

Spoor	Laag	WP	VL	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (in m)	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Aflijning	Relaties	Fotonummer	Plan
102	2	3	1	Paalkern	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Rechthoek	0,08 x 0,15	BRGR	ZaLe + Hk (w)	NO-ZW	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
103	0	3	1	Paalkuil met paalkern	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Rechthoek	0,25 x 0,2	/	/	NO-ZW	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
103	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Rechthoek	0,25 x 0,2	DOBR WIGR gev.	ZaLe + Hk (w)	NO-ZW	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
103	2	3	1	Paalkern	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Afgerond vierkant	0,08 x 0,08	ZWGR	ZaLe + Hk (w)	NO-ZW	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
104	0	3	1	Paalkuil met paalkern	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Rechthoek	0,25 x 0,2	/	/	NO-ZW	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
104	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Rechthoek	0,25 x 0,2	DOBR WIGR gev.	ZaLe + Hk (w)	NO-ZW	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
104	2	3	1	Paalkern	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Afgerond vierkant	0,08 x 0,08	ZWGR	ZaLe + Hk (w)	NO-ZW	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
105	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Rechthoek	0,2 x 0,3	DOBR WIGR gev.	ZaLe + Hk (zw)	NO-ZW	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
106	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Rechthoek	0,2 x 0,3	DOBR WIGR gev.	ZaLe + Hk (zw)	NO-ZW	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
107	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Rechthoek	0,2 x 0,3	DOBR WIGR gev.	ZaLe + Hk (zw)	NO-ZW	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
108	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Ovaal	0,2 x 0,15	DOBR GROGR gev.	ZaLe + Hk (zw)	NW-ZO	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
109	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Ovaal	0,2 x 0,15	DOBR GROGR gev.	ZaLe + Hk (zw)	NW-ZO	Duidelijk	Jonger dan S130	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
110	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Afgeronde rechthoek	0,25 x 0,3	ZWGR VL GR	ZaLe + Hk (v), Ba (v), Ka (w)	O-W	Duidelijk	Jonger dan S130	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
111	1	3	1	Paalkuil	Reeks parallelle paalkuilen, jonger dan egalisatielaag S14	Afgerond vierkant	0,1 x 0,1	BRGR	ZaLe + Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
112	1	3	1	Kuil	/	Ovaal	0,6 x 0,8	BRGR VL DOGR	ZaLe + Hk (m), Ba (w), St (w)	OZO-WZW	Duidelijk	Jonger dan S113	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
113	1	3	1	Laag	Uitgestrekte laag die op S14 ligt in noordelijk deel van WP3	Onregelmatig	/	DOBRGR	ZaLe + Kl (w), Hk (w), Ka (w), Sk (zw), Ba (w), St (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
114	1	3	1	Laag	Mogelijk verzakking op S113	Onregelmatig	/	BEGR VL LIGR	ZaLe + Sp Hk (w), Ba (w), Ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S113	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
115	1	3	1	Laag	Mogelijk verzakking op S113	Afgeronde rechthoek	1 x 1,5	BEGR VL LIGR	ZaLe + Sp Hk (w), Ba (w), Ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S113	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
116	1	3	1	Paalkuil?	/	Rechthoek	0,18 x 0,3	DOBRGR	ZaLe + Hk (w), Ba (v)	O-W	Duidelijk	Jonger dan S114	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
117	1	3	1	Laag	Mogelijk verzakking op S113	Afgeronde rechthoek	1 x 1,5	BEGR VL LIGR	ZaLe + Sp Hk (w), Ba (w), Ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S113	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
118	1	3	1	Kuil	/	Onregelmatig	1 x 1,4	BRGR VL BEIWI	ZaLe + Hk (v), ba (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S113	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
119	1	3	1	Kuil	/	Onregelmatig	1,8 x 1,6	ZWGR VL BEI, WI, GROGE	ZaLe + Hk (v), ba (w), FeZaSt (w), Ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S113	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
120	1	3	1	Insteek	Vermoedelijke insteek van waterput 121	Onregelmatig	/	BEI VL ZWGR	Le + ZaLe, Hk (w), Ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
121	0	3	1	Waterput	Mogelijk ook beerput. Met houten rand (.2).	Vierkant	1,3 x 1,3	/	/	/	Duidelijk	Jonger dan 120	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
121	1	3	1	Waterput	Vulling	Vierkant	1,3 x 1,3	BRGR VL BEI, WIGR	ZaLe + Hk (v), Ba (v), Ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan 120	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
121	2	3	1	Waterput	Houten rand	Vierkant	1,3 x 1,3	BR	Org	/	Duidelijk	Jonger dan 120	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
122	1	3	1	Fundering	Vermoedelijk recentere fundering van buitenmuur of afgebroken woning	Langwerpig	1,5 x 0,5 m	ROBRGR	Ba (v) + Ns (v)	ZO-NW	Duidelijk	Jonger dan S120	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
123	1	3	1	Laag	/	Onregelmatig	/	ZWGR	ZaLe + Hk (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
124	1	3	1	Uitbraakspoor	Vermoedelijk van recentere gebouwen	Langwerpig	0,5 m breed	ZWGR	ZaLe + Sp Sk (v), Ba (v), Hk (v), Ka (w)	NNO-ZZW	Duidelijk	Jonger dan S130/S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
125	1	3	1	Kuil	Vermoedelijk van recentere gebouwen	Ovaal	1,5 x 2	WIGR VL GROGE, BR	ZaLe + Klle, Hk (w), Ba (zw)	N-Z	Duidelijk	Jonger dan S124	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1

Spoor	Laag	WP	VL	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (in m)	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Aflijning	Relaties	Fotonummer	Plan
126	1	3	1	Laag	/	Onregelmatig	/	ZWGR	ZaLe + Hk (w), Ba (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
127	1	3	1	Laag	Mogelijk vervolg van S130	Onregelmatig	/	ZWGRBR	ZaLe + St (zv), Ba (w), FeZaSt (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S133	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
128	1	3	1	Laag	Organische laag. Mogelijk resten van houten balk	Langwerpig	2 x 0,3 m	ZWGR	Org + Hk (v)	WNW-OZO	Duidelijk	Jonger dan S126	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
129	1	3	1	Kuil	/	Afgeronde rechthoek	0,45 x 1,2	DOBRGR VL BEIGR	ZaLe + Ba (w), Ka (w), Hk (w)	NW-ZO	Duidelijk	Jonger dan S164	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
130	1	3	1	Laag	Verharde laag: mogelijk koer	Onregelmatig	/	GE, BR, GR gevl.	ZaLe + Ba (v), St (zv), Hk (v), FeZaSt (w), Tuf. Linc. (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
131	1	3	1	Kuil	/	Afgeronde rechthoek	0,45 x 1,2	DOBRGR VL BEIGR	ZaLe + Ba (w), Ka (w), Hk (w)	NW-ZO	Duidelijk	Jonger dan S164	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
132	1	3	1	Kuil	/	Afgeronde rechthoek	0,45 x 1,2	DOBRGR VL BEIGR	ZaLe + Ba (w), Ka (w), Hk (w)	NW-ZO	Duidelijk	Jonger dan S164	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
133	1	3	1	Laag	Donkere laag die overal onder S14 ligt, ook in boring 1 en 2	Onregelmatig	/	DOBR	ZaLe + Hk (w), Ba (w), Ka (zw)	/	Duidelijk	Ouder dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
134	1	3	1	Laag	/	Onregelmatig	/	DOBRGR VL BEI	ZaLe + Le (v), Hk (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
135	1	3	1	Laag	/	Onregelmatig	/	DOBRGR VL GROGR	KlLe + Ba (v), Hk (v), Kz (w), ka (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S130	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
136	1	3	1	Laag	Verstoring veroorzaakt door waterput	Onregelmatig	/	DOBRGR	ZaLe + St (zv), Ba (zv), Hk (zv)	/	Duidelijk	Jonger dan S154	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
137	1	3	1	Paalkuil	/	Onregelmatig	0,4 x 0,3	DOBRGR	ZaLe + Sp Hk (w), Ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S139	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
138	1	3	1	Paalkuil	/	Afgeronde rechthoek	0,4 x 0,3	ZWGR	ZaLe + Sp Hk (w)	NO-ZW	Duidelijk	Jonger dan S139	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
139	1	3	1	Laag	Overgangslaag tussen 133 en 14	Onregelmatig	/	DOBR VL BEIGR	ZaLe + Sp Hk (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S14, Jonger dan S133	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
140	1	3	1	Insteek	Vermoedelijke aanlegkuil voor beerput S140 of herstelling ervan (146.2)	Onregelmatig	/	DOBRGR	ZaLe + Sk (zv), Hk (v), Ba (w), Ka (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S146.2	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
141	1	3	1	Laag	Deel van S140	Onregelmatig	/	GE BR GR gevl.	ZaLe + Sk (zv), Hk (w), Ba (w), Ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S140	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
142	1	3	1	Laag	Vermoedelijk zelfde laag als S133	Onregelmatig	/	DOBR	ZaLe + Hk (w), Ba (w), Ka (zw)	/	Duidelijk	Ouder dan S140	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
143	1	3	1	Kuil	Vermoedelijke aanlegkuil voor de herstelling/uitbreiding van beerput 144.4	Onregelmatig	/	BRGR VL WIGRO	ZaLe + Ba (w), Hk (v), St (w), Ka (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S144.3	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
144	0	3	1	Beerput	Achterwand ligt gelijk met profiel 3. Duidelijk nog tongewelf zichtbaar. Vermoedelijk hersteld of uitgebreid thv. 144.4.	Rechthoek	3 x 2,5	/	/	NW-ZO	Duidelijk	Jonger dan S133	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
144	1	3	1	Laag	Laag in beerput: vermoedelijk ingestort na in onbruik geraken	/	/	BRGR	ZaLe + Hk (v), Ba (v), Ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S144.5	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
144	2	3	1	Laag	Laag in beerput	/	/	BRGRZW	ZaLe + Org. (v)	/	Duidelijk	Ouder dan S144.8	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
144	3	3	1	Laag	Laag in beerput: sterk organische laag	/	/	ZWBR	Org.	/	Duidelijk	Ouder dan S144.9	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
144	4	3	1	Muur	NW-buitenwand van beerput: bijgebouwd. Dunnere muurconstructie dan S144.5 en 144.6	/	/	RO, GR VL BEI	Ba (v) + Ns (zv) + Mo (GROWI)	/	Duidelijk	Ouder dan S144.3	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
144	5	3	1	Muur	Oorspronkelijke beerput	/	/	RO, GR VL BEI	Ba (v) + Ns (zv) + Mo (WIGR)	/	Duidelijk	Ouder dan S144.4	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
144	6	3	1	Muur	Oorspronkelijke beerput	/	/	RO, GR VL BEI	Ba (v) + Ns (zv) + Mo (WIGR)	/	Duidelijk	Ouder dan S144.4	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
144	7	3	1	Laag	Laag in beerput	/	/	DOBR	Org (zv)	/	Duidelijk	Ouder dan S144.1	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
144	8	3	1	Laag	Laag in beerput	/	/	BRGR	ZaLe + Ba (v), Ka (v), Hk (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S144.7	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
144	9	3	1	Laag	Laag in beerput, puinlaagje	/	/	BEIGR	ZaLe + Ba (v), St (v), Hk (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S144.2	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
144	10	3	1	Muur	Muurfragment. Vermoedelijk in de beerput gevallen na de restauratie van 144.4.	/	/	ROBR	Ba	/	Duidelijk	Ouder dan S144.9	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
145	1	3	1	Laag	Afbraak/puinlaag	Onregelmatig	/	GRO, BR, GR, ZW gevl.	ZaLe + KaMo (zv), Ba (v), Sk (w), Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S149	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1

Spoor	Laag	WP	VL	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (in m)	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Aflijning	Relaties	Fotonummer	Plan
146	0	3	1	Beerput	Loopt parallel met S144. Grotendeels buiten werkput.	Rechthoek	min. 2 x 4	/	/	NW-ZO	Duidelijk	Jonger dan S133	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
146	1	3	1	Beerput	Massief met gebogen tongewelf en steunberen aan de zijkant.	Onregelmatig	/	ROBR	Ba (zv) + KaMO (WI) (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S133	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
146	2	3	1	Beerput	Later toegevoegd muurtje aan de NW zijde	Langwerpig	0,4 x 1,5	ROBR	Ba (zv) + KaMO (WI) (v)	NO-ZW	Duidelijk	Jonger dan S146.1	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
146	3	3	1	Beerput	Losse puinopvulling tussen steunberen	Onregelmatig	/	RO, BR, GR gevL;	Ba puin	/	Duidelijk	Jonger dan S146.1	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
147	1	3	1	Laag	/	Onregelmatig	/	ZWGR	KlLe + Ba (v), St (v), Ka (w), Mo (zw)	/	Duidelijk	Jonger dan S145	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
148	1	3	1	Laag	/	Onregelmatig	/	BEIBR	KlLe + Ba (zv), KaMo (zv), Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S145	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
149	1	3	1	Muur	Ondiep gefundeerde bakstenen muur	Langwerpig	0,4 - 0,5m breed	ROBR VL WIGR	Ba (v) + Ns (v) + Kamo WI (w)	NNO-ZZW	Duidelijk	Jonger dan S130	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
150	1	3	1	Laag	/	Onregelmatig	/	ZWBR, WIGE gevL.	ZaLe + Ba (v), KaMo (w), Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S145	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
151	1	3	1	Kuil	/	Onregelmatig	Ca; 0,5 x 0,6	BEIBR VL GR	ZaLe + KaMo v), Hk (v), Ba (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S135	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
152	1	3	1	Beerput	Deels in profiel	Rechthoek	min. 1 x 1,3	BRGROGR	ZaLe + St (v), Ba (v), KaMo (v), Hk (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S135	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
153	1	3	1	Balk	Resten van houten balk.	Langwerpig	0,2 tot 0,3 m breed	BRGR	Org.	NNO-ZZW	Duidelijk	Jonger dan S130	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
154	0	3	1	Waterput	Ronde bakstenen waterput	Rond	1,5 m diam.	/	/	/	Duidelijk	Jonger dan S130	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
154	1	3	1	Waterput	Baksteen constructie	Rond	1,5 m diam.	GROGR	Ba + KaMo	/	Duidelijk	Jonger dan S130	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
154	2	3	1	Insteek	Insteek van de waterput	Onregelmatig	/	BRGR	ZaLe + Ba (zv), Hk (w), Ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S130	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
155	1	3	1	Laag	Vulling waterput S154	/	/	BEGR	ZaLe + Ba (v), St (v), Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S154	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
155	2	3	2	Laag	Vulling waterput S154	Onregelmatig	/	BEGR	ZaLe + Ba (v), St (v), Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S154	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
156	1	3	1/2	Insteek	Insteek muur S33	Langwerpig	Min. 0,3 m breed	BRGR VL BEI	ZaLe + KlLe (v), Ba (v), KaMo (v), Hk (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S33, jonger dan S157/158	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
157	1	3	1	Laag	/	Onregelmatig	/	ZWGR	KlLe + Sp Ba (w), Hk (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S33	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
158	1	3	1	Paalkuil	/	Onregelmatig	Ca. 0,2 x 0,3 m	BRBEI VL GR	ZaLe + Hk (w), Ka (w), Ba (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S161	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
159	1	3	1	Paalkuil	/	Onregelmatig	Ca. 0,2 x 0,3 m	BRBEI VL GR	ZaLe + Hk (w), Ka (w), Ba (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S161	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
160	1	3	1	Paalkuil	/	Onregelmatig	Ca. 0,2 x 0,3 m	BRBEI VL GR	ZaLe + Hk (w), Ka (w), Ba (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S161	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
161	1	3	1	Laag	Vermoedelijk idem aan S14	Onregelmatig	/	BEI VL WIGR	ZaLe + Hk (zw), Ba (zw)	/	Duidelijk	Jonger dan S133	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
162	1	3	1	Paalkuil	/	Onregelmatig	Ca. 0,2 x 0,3 m	BRBEI VL GR	ZaLe + Hk (w), Ka (w), Ba (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S161	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
163	1	3	1	Uitbraakspoor	/	Onregelmatig	/	BRGR	ZaLe + Ns (zv), Ba (v), Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S161	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
164	1	3	1	Paalkuil	/	Afgerond vierkant	ca. 0,25 x 0,25 m	BRGR	ZaLe + Ba (zv), KamO (w), St (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S130	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
165	1	3	1	Laag	/	Onregelmatig	/	ZWBR VLBEI	ZaLe + Hk (zv), Ba (w), Ka (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S168	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
166	1	3	1	Laag	/	Onregelmatig	/	GROBEI	ZaLe + Hk (w), Ba (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S165	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
167	1	3	1	Paalkuil	/	Afgerond vierkant	0,2 x 0,2	ZWGR	ZaLe + Hk (w), St (w), Ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S166	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
168	1	3	1	Laag	Vermoedelijk in relatie met S165	Onregelmatig	/	BEI VL BRGRE	Le + St (v), Vb Le (v), Ba (zv)	/	Duidelijk	Jonger dan S134	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
169	1	3	1	Paalkuil	Mogelijk ook restant van een laag	Onregelmatig	0,2 x 0,3	BEI VL GR	Le + Sp Hk (w), Ba (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1

Spoor	Laag	WP	VL	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (in m)	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Aflijning	Relaties	Fotonummer	Plan
170	1	3	1	Paalkuil	Mogelijk ook restant van een laag	Onregelmatig	0,2 x 0,3	BEI VL GR	Le + Sp Hk (w), Ba (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
171	1	3	1	Laag	/	Onregelmatig	/	ZWGR	ZaLe +Hk (zv)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
172	1	3	1	Paalkuil	/	Rechthoek	0,2 x 0,25	DOBRGR VL BEI	ZaLe +Sp Hk (v)	N-Z	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
173	1	3	1	Paalkuil	/	Rechthoek	0,2 x 0,25	DOBRGR VL BEI	ZaLe +Sp Hk (v)	N-Z	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
174	1	3	1	Paalkuil	/	Rechthoek	0,2 x 0,25	DOBRGR VL BEI	ZaLe +Sp Hk (v)	N-Z	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
175	1	3	1	Uitbraakspoor	Deel van S124	Langwerpig	/	BEI, ZW, GR gevl.	ZaLe + Hk (w)	NO-ZW	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
176	1	3	1	Kuil	Misschien verzakte laag S14	Rechthoek	0,4 x 0,5	BEIBR VL GR	ZaLe + Sp Hk (w), Ka (w), Ba (w)	WNW-OZO	Duidelijk	Jonger dan S133	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
177	1	3	1	Laag	Laag of uitbraak, vermoedelijk van recentere loods	Langwerpig	2 x 0,4	BEIBR vL GR	Za + Sp Hk (w), Sk (w), Ka (w), Mo (w), St (w), Ba (w)	NW-ZO	Duidelijk	Jonger dan S133	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
178	1	3	1	Kuil	Deels in profiel 3	Onregelmatig	/	BRGR VL BEI	ZaLe + Ba (w), Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
179	1	3	PR3	Insteek	Insteek beerput 144	Onregelmatig	/	ZWGR	ZaLe + Hk (v), Ba (v), Ka (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
180	1	3	PR3	Puinlaag	Puinlaag op S14	Onregelmatig	/	ZWGR	ZaLe + Sp Hk (v), Sk (w), Ka (zv), Mo (zv), St (w), Ba (zv), Lei (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S14, S178, 179, 144	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
181	1	4	1	Laag	/	Onregelmatig	/	GROGR VL GR	ZaLe + Fo (v), Hk (v), Ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S200	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
182	1	4	1	Laag	/	Onregelmatig	/	GR VL GROGR BR	ZaLe + Sk (zv), Ba (w), Ka (w)	/	Duidelijk	jonger dan S181	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
183	1	4	1	Laag	Vulling recentere beer/smeerput	Onregelmatig	/	BRGR	ZaLe + Ba(v), Lei (w), Hk (w), Sk (w), Ka (w)	/	Duidelijk	jonger dan S184	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
184	1	4	1	Beer of smeerput	In profiel verbonden met recente riool	Rechthoek	2 x 3	RO VL WIGR	Ba (v) + KaMo (v)	ZO-NW	Duidelijk	jonger dan S185	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
185	1	4	1	Insteek	Insteek put 184	Onregelmatig	/	ZWGR VL GRBR	ZaLe + Kl (v), Hk (v), Ba (v), Sk (w), Ka (w), St (w)	/	Duidelijk	jonger dan S200	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
186	1	4	1	Fundering	Gat voor funderingspaal?	Rond	0,8 m diam.	GROGR	ZaLe + Kl (v), Hk (w), KaMo (v), Ba (v)	/	Duidelijk	jonger dan S202	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
187	1	4	1	Fundering	Gat voor funderingspaal? Deel van S186	Rond	0,8 m diam.	BRGR	KlLe	/	Duidelijk	jonger dan S202	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
188	1	4	1	Fundering	Gat voor funderingspaal?	Rond	0,8 m diam.	GROGR	ZaLe + Kl (v), Hk (w), KaMo (v), Ba (v)	/	Duidelijk	jonger dan S209	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
189	1	4	1	Fundering	Gat voor funderingspaal? Deel van S188	Rond	0,8 m diam.	BRGR	KlLe	/	Duidelijk	jonger dan S209	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
190	1	4	1	Uitgebroken riolering	Recent	Afgeronde rechthoek	3 x 1,5	ZWGR	ZaKlLe + Ka (w), Sk (w)	NO-ZW	Duidelijk	jonger dan S200	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
191	1	4	1	Houten balk	Onderdeel van S190	Langwerpig	2 x 0,2	BR	Org	/	Duidelijk	jonger dan S190	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
192	1	4	1	Rioolput	Bodem van put = .1; Cement en Bs rand = .2	Vierkant	0,5 x 0,5	RO VL GR	Ba + Cement (zv)	/	Duidelijk	jonger dan S190	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
193	1	4	1	Kuil	Bevat veel botmateriaal	Rechthoek	0,5 x 1,5	DOGR VL GROGR	KlLe + Org (zv), Hk (w), Ka (w)	ZO-NW	Duidelijk	jonger dan S200	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
194	1	4	1	Kuil	/	Onregelmatig	/	BRGR VL GRO, GR, BR	KlLe + Sk (zv), Hk (v), Ba (v), Ka (w)	/	Duidelijk	jonger dan S200	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
195	0	4	1	Kuil	Organische rand (195.2)	Onregelmatig	/	/	/	/	Duidelijk	Jonger dan S200	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
195	1	4	1	Laag	/	Onregelmatig	/	ZWGR VL WIGRO	ZaLe + KlLe, Hk (v), Ba (w), Ka (w)	/	Duidelijk	/	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
195	2	4	1	Organische rand	/	Onregelmatig	/	BRGR	Org	/	Duidelijk	/	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
196	1	4	1	Laag	Vulling put	Onregelmatig	/	BRGR	ZaLe + Ba(v), Lei (w), Hk (w), Sk (w), Ka (w)	/	Duidelijk	jonger dan S197	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
197	1	4	1	Put	bakstenen beer- of bezinkput	Vierkant	2 x 2	RO VL WIGR	Ba + KaMo (v)	/	Duidelijk	jonger dan S198	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1

Spoor	Laag	WP	VL	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (in m)	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Aflijning	Relaties	Fotonummer	Plan
198	1	4	1	Uitbraakspoor	Uitbraak van gebouw in noordhoek	Langwerpig	1 m breed	ROBRGR	Ba (zv) + Kmo (zv), ZaLe (w)	NO-ZW en ZO-NW	Duidelijk	jonger dan S200	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
199	1	4	1	Muur	Muurrest horend bij S198	Indet.	/	RO VL GRO	Ba (zv) +KaMo (m)	/	Duidelijk	jonger dan S200	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
200	1	4	1	Laag	Laag op S14	Onregelmatig	/	ZWBR VL GROGR, BEI	ZaLe + KLLe, Sp Ba (v), Hk (v), Sk (w), Ka (w), St (w)	/	Duidelijk	jonger dan S14	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
201	1	4	1	Laag	Verzakking van laag S202	Afgeronde rechthoek	2 X 1,8	ZWGR	KILe + Sk (w), Ka (zw), Lei (w), Ba (zw)	ZO-NW	Duidelijk	jonger dan S202	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
202	1	4	1	Laag	/	Onregelmatig	/	ZWGR	KILe + Sk (w), Ka (zw), Lei (w), Ba (zw)	/	Duidelijk	jonger dan S200	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
203	1	4	1	Laag	Verzakking laag	Ovaal	1 x 1,5	GRGRO	KILe + Sp Hk (w), Ka (w)	ZO-NW	Duidelijk	jonger dan S201	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
204	1	4	1	Laag	Verzakking laag	Ovaal	1 x 0,8	GEGRO	Le	ZO-NW	Duidelijk	jonger dan S203	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
205	1	4	1	Laag	/	Onregelmatig	/	BEI VL GROGE, GR	Le + Sp Hk (w), Ba (w)	/	Duidelijk	jonger dan S200	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
206	1	4	1	Laag	Vermengde laag S202 en S207	Onregelmatig	/	ZWGR VL GROGR	ZaLe + KILe, Sp Hk (w)	/	Duidelijk	jonger dan S200	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
207	1	4	1	Laag	Vervuild door stookolie.	Onregelmatig	/	BEI VL GRO, GR, ZW	ZaLe + Kl, Hk (w)	/	Duidelijk	jonger dan S200	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
208	1	4	1	Kuil	Zeer veel botmateriaal (koe?)	Onregelmatig	Ca; 1 x 0,5 m	ZWBR	ZaLe + Hk (w), Org (v), Sk (w)	/	Duidelijk	jonger dan S202	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
209	1	4	1	Uitbraakspoor	/	Langwerpig	Ca. 0,5 m breed	BRGR VL GRO, WIGR	ZaLe + KILe, KaMo (w), Sk (w), Hk (w)	NO-ZW	Duidelijk	jonger dan S200	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
210	1	4	1	Laag	/	Onregelmatig	/	BRZW	ZaLe + Org (v), Sk (zv), Hk (w), Ba (w)	/	Duidelijk	jonger dan S200	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
211	1	4	1	Laag	/	Onregelmatig	/	BR, GROGE, ZW gevl.	ZaLe + Sk (v), KaMo (w)	/	Duidelijk	jonger dan S210	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 1
212	1	4	PR 4	Laag	/	/	/	BEI, LIBR, WIGE gevl.	Le + Sp Hk (w)	/	Duidelijk	jonger dan S207	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
213	1	4	2	Laag	/	Onregelmatig	/	DOZWGR	KIZaLe + Sp Sk (zv), Hk (w), Ka (w)	/	Vaag	Ouder dan S200	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
214	1	4	2	Laag	/	Onregelmatig	/	ZWGR VL DOGR	KILe + Hk (w)	/	Vaag	Ouder dan S200	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
215	1	1-3	2	Kuil	Kuil met 2 omgekeerde potten	Onregelmatig	0,4 x 0,3	GROGR	KIZa + Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S216	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
216	1	1-3	2	Kuil	Ondiep	Onregelmatig	Ca. 2 m diam.	GRO, BR, GR, ZW gevl.	KI Za + Sp Hk (v), Ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S225	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
217	1	1-3	2	Kuil	Houtskoolrijke laag: verzakte kuil met brandpuin opgevuld	Onregelmatig	/	ZWBR	ZaKI + Hk (v), Sp Ba (v), Ka (w), FeZaSt (w), Vb Le (w), Lei (zw)	/	Duidelijk	Jonger dan S218; ouder dan S225	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
218	1	1-3	2	Laag	/	Onregelmatig	/	GR vL BEI	KIZaLe + Sp Hk (w), Vb Le (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S217; Jonger dan S220	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
219	1	1-3	2	Pot	Pot in Elmpter waar in laag S218	Onregelmatig	Ca. 0,3 m diam.	BRGR	Aw	/	Duidelijk	Jonger dan S218	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
220	1	1-3	2	Laag	/	Onregelmatig	/	GRBR VL GROBEI	ZaKILe + Sp Hk (w), Ba (w), Ka (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S218	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
221	1	1-3	2	Laag	Verzakte laag	Rond	0,9 m diam.	ZWBR	KIZa + Hk (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S225	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
222	1	1-3	2	Laag	Verzakte laag	Rond	0,35 m diam	ZWBR	KIZa + Hk (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S225	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
223	1	1-3	2	Laag	Verzakte laag	Rond	0,35 m diam	ZWBR	KIZa + Hk (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S225	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
224	1	1-3	2	Laag	Verzakte laag	Rond	0,35 m diam	ZWBR	KIZa + Hk (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S225	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
225	1	1-3	2	Laag	/	Onregelmatig	/	BRGR VL GROGRBEI	ZaKILe + Hk (v), Ba 'zw), Ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S217	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
226	1	1-3	2	Laag	/	Onregelmatig	/	GROGR VL BEI	KIZaLe + Hk (v), Vb Le (w), Ka (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S265	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
227	1	1-3	2	Laag	Verzakte laag	Ovaal	0,3 x 0,4	ZWBR	KIZa + Hk (v)	O-W	Duidelijk	Jonger dan S228	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2

Spoor	Laag	WP	VL	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (in m)	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Aflijning	Relaties	Fotonummer	Plan
228	1	1-3	2	Laag	/	Onregelmatig	/	BR VL BRGR	ZaLe + Ba (w), Hk (v), FeZaSt (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S225; Ouder dan S133	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
229	1	1-3	2	Uitbraakspoor	/	Langwerpig	0,5 tot 1 m breed	BRGR VL GROGRBEI	ZaKlLe + Hk (v), Ba (zw), Ka (w), Ns (zv)	NNO-ZZW	Duidelijk	Jonger dan S225	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
230	1	1-3	2	Laag	/	Onregelmatig	/	ZWGR VL GROGR	KlZaLe + Sp Hk (v), Ka (w), FeZaSt (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S231	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
231	1	1-3	2	Laag	/	Onregelmatig	/	ZWGR VL GRO	Kl ZaLe + Hk (v), Kl (m), Ba (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S230; Ouder dan S232	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
232	1	1-3	2	Laag	/	Onregelmatig	/	GROGR	KlZa + Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S231	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
233	1	1-3	2	Laag	/	Onregelmatig	/	GROBR VL ZWGR	KlZa + Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S232	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
234	1	1-3	2	Laag	Verzakte laag boven oudere kuil	Onregelmatig	Ca. 1,4 m diam.	ZWGROGR	KlZa + Hk (v), St (w), Org	/	Duidelijk	Ouder dan S155; Jonger dan S232	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
235	1	1-3	2	Paalkuil	/	Rechthoek	0,2 x 0,35 m	ZWGROGR	KlZa + Hk (v), St (w), Org	O-W	Duidelijk	Jonger dan S232	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
236	1	1-3	2	Laag	Verzakte laag	Onregelmatig	/	BEI VL BR	Le + Ba (zv), Hk (w)		Duidelijk	Jonger dan S237	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
237	1	1-3	2	Laag	Verzakte laag	Onregelmatig	/	GR VL BEI	ZaLe + Kl (m), Hk (v), Ba (zv), St (w), KaMo (w)		Duidelijk	Jonger dan S232, ouder dan S155	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
238	1	1-3	2	Laag	/	Onregelmatig	/	BEIGR VL ZWGR	KlZa + KaMo (w), Hk (w)		Duidelijk	Ouder dan S237	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
239	1	1-3	2	Uitbraakspoor	Mogelijk van een achterbouw	Rechthoek	3 x 4,5 m	GROGR VL ZW	KlZa + KaMo (zv), Ba(v), St (w), Hk (w), Lei (w)	NNO-ZZW	Duidelijk	Jonger dan S237	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
240	1	1-3	2	Kuil	/	Langwerpig	1 x 1,25 m	BRGR VL GROGRBEI	ZaKlLe + Hk (v), Ba (zw), Ka (w), Ns (zv)	NNO-ZZW	Duidelijk	Jonger dan S232	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
241	1	1-3	2	Laag	Idem als 230?	Onregelmatig		ZWGR VL GROGR	KlZaLe + Sp Hk (v), Ka (w), FeZaSt (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S240	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
242	1	1-3	2	Fundering	Fundering onder muur S31. zelfde opbouw als S33	Rechthoek	1,2 x 0,5	WIGR + GR	Tuf. Linc. (zv), Ba (zw), KaMo (w)	OZO-WNW	Duidelijk	Jonger dan S249	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
243	1	1-3	2	Insteek	Insteek S242	Onregelmatig	/	GRO	KlZa + KaMo (v), Ba (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S249	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
244	1	1-3	2	Laag	Vulling S245	Onregelmatig	/	GRBR	KlZa + Hk (v), Lei (v), Ba (v), Ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S245	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
245	1	1-3	2	Waterput	Gebouwd doorheen S243. Baksteen in losverband	Gebogen	Diam. Ca. 0,5 m	RO	Ba	/	Duidelijk	Jonger dan S242	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
246	1	1-3	2	Insteek	Insteek S247	Onregelmatig	1 x 0,8 m	GROGR VL GR	KlZa + Hk (v), Lei (w), Ba (w), Ka(zw)	/	Duidelijk	Jonger dan S249	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
247	0	1-3	2	Ton	Houten ton doorheen laag S249: vermoedelijk waterputje	Rond	0,6 m diam.	/	/	/	Duidelijk	Jonger dan S246	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
247	1	1-3	2	Ton	Houten ton met bodem	Cilinder	0,6 x 0,6 x 0,8	BR	Org	/	Duidelijk	Jonger dan S246	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
247	2	1-3	2	Laag	Laag in ton: nagezakt	/	/	GRBR	ZaLe + Sp Hk (w), Ba (w), Ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S247.1	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
247	3	1-3	2	Laag	Laag in ton: werkelijke vulling	/	/	BRGR	Zle + Hk (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S247.2	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
248	1	1-3	2	Laag	Puinlaag	Onregelmatig	/	ZWGR	ZaLe + Ba (v), Ka (v), Hk (v), KaMo (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S249	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
249	1	1-3	2	Laag	/	Onregelmatig	/	GROGR	KlZa + Sp Hk (w), Ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S270	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
250	1	1-3	2	Fundering	Fundering onder muur S34. Horend bij muren S33 e.a.	Langwerpig	Ca. 1 m breed	WIGR + GR	Tuf. Linc. (zv), Ba (zw), KaMo (w)	ZO-NW	Duidelijk	Ouder dan S34	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
251	1	1-3	2	Insteek	Insteek S250	Onregelmatig	/	BRGR VL BEI	ZaLe + KlLe (v), Ba (v), KamO (v), Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S253	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
252	1	1-3	2	Laag	Uitbraak of insteek	Onregelmatig	/	ZWGR VL BRRO	ZaLe + Vb Le (v), Hk (v), KaMo (zv)	/	Duidelijk	Jonger dan S254	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
253	1	1-3	2	Brandlaag		Onregelmatig	/	ROBR GRZW gevl.	ZaLe + Vb Le (zv), Hk (v), Ba (v), KaMo (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S254, 255, 252, 251	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
254	1	1-3	2	Putje	baksteen afvoerputje, deels afgebroken	Onregelmatig	Ca. 0,5 x 0,5	ROBR	Ba (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S253	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2

Spoor	Laag	WP	VL	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (in m)	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Aflijning	Relaties	Fotonummer	Plan
255	1	1-3	2	Putje	baksteen afvoerputje, deels afgebroken. .1 = Bs put. .2 = vulling	Onregelmatig	ca. 0,5 x 0,3	BRGRO	Ba + ZaLe + Hk (w), KaMo (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S253	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
256	1	1-3	2	Laag	Misschien deel van laag 226	Onregelmatig	/	GROGR VL BEI	KIZaLe + Hk (v), Vb Le (w), Ka (w)	/	Duidelijk	Gelijktijdig aan S226	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
257	1	1-3	2	Laag	/	Onregelmatig	/	BEI	KILe + Hk (w), Vb Le (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S226	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
258	1	1-3	2	Paalkuil?	Onduidelijk	Onregelmatig	ca. 0,3 x 0,2	GROGR VL BEI	KIZaLe + Hk (v), Vb Le (w), Ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S257	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
259	1	1-3	2	Paalkuil?	Onduidelijk	Onregelmatig	ca. 0,3 x 0,2	GROGR VL BEI	KIZaLe + Hk (v), Vb Le (w), Ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S257	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
260	1	1-3	2	Insteek	Idem S251	Onregelmatig	/	BRGR VL BEI	Zale + KILe (v), Ba (v), KamO (v), Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S261	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
261	1	1-3	2	Laag	Verbrande leemlaag onder muren S43	Onregelmatig	/	RO	VbLe (zv)	/	Duidelijk	Ouder dan S43	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
262	1	1-3	2	Brandlaag	/	Onregelmatig	/	ZW	Hk (zv)	/	Duidelijk	Ouder dan S261	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
263	1	1-3	2	Laag	/	Onregelmatig	/	BRGR	KILe +Hk (v)	/	Duidelijk	Ouder dan S262	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
264	1	1-3	2	Brandlaag	/	Onregelmatig	/	BEI VL ZWBR	Vb Le (zv), Hk (zv)	/	Duidelijk	Ouder dan S263	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
265	1	1-3	2	Laag	/	Onregelmatig	/	BEI VL BR	KILe + Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S226; ouder dan S264	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
266	1	1-3	2	Laag	Leemlaag gelijkaardig aan S262 maar andere fase	Onregelmatig	/	BEI VL BR	KILe + Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S265	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
267	1	1-3	2	Brandlaag	/	Onregelmatig	/	ZW	Hk (zv)	/	Duidelijk	Jonger dan S226	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
268	1	1-3	2	Laag	Leemlaag. Vermoedelijk idem aan S265	Onregelmatig	/	BEI VL BR	KILe + Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S226	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
269	1	1-3	2	Paalkuil	Verschillende paalkuilen die hetzelfde nummer hebben gekregen	Onregelmatig	/	BRGR	KILe +Hk (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S268	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
270	1	1-3	2	Laag	/	Onregelmatig	/	ZWGR	KIZaLe + Hk (w), Ka (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S249	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 2
271	0	3	3	Waterput	Ouder dan S154/155	Onregelmatig	Ca; 1,5 x 1,5	/	/	/	Vaag	Ouder dan S154/155; jonger dan S272, 270, 275	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
271	1	3	3	Waterput	Putrand met veel fragm. Houten balk en natuursteen gevat in Kl	/	/	GROGR VL ZW	KIZa + Org (v), St (v)	/	Vaag	Ouder dan S154/155; jonger dan S272, 270, 275	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
271	2	3	3	Waterput	Vulling	/	/	GROGR VL ZW	KIZa + Org (w), St (w), Hk (w)	/	Vaag	Jonger dan S271.1	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
272	1	3	3	Kuil	/	Onregelmatig	/	ZWGR VL GROGR	KIZa + Hk (w)	/	Vaag	Ouder dan S271; Jonger dan S270	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
273	0	3	3	Kuil	Mogelijk oude waterput	Onregelmatig	/	/	/	/	Duidelijk	Jonger dan S270, S274	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
273	1	3	3	Laag	Laag van kuil	/	/	BRGR VL GROGR	kleZa + Hk (w)	/	Duidelijk	/	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
273	2	3	3	Laag	Laag van kuil	/	/	GROGR	KIZa	/	Duidelijk	/	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
274	1	3	3	Laag	/	Onregelmatig	/	ZWGR	KIZaLe + Ka (v)	/	Duidelijk	Ouder dan S273, S275	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
275	0	3	3	Waterput	Vermoedelijk ouder dan waterput S271	Onregelmatig	/	/	/	/	Duidelijk	Jonger dan S270; Ouder dan S271	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
275	1	3	3	Laag	Laag van waterput	/	/	BRGRO	KIZa + St (w)	/	Duidelijk	/	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
275	2	3	3	Laag	Laag van waterput	/	/	ZWBRGR	KIZa + Org (zv), Hk (v), Ka (w)	/	Duidelijk	/	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
276	0	3	3	Kuil	Langwerpige kuil. Misschien waterput?	Langwerpig	Min. 2 x 1 m	/	/	/	Duidelijk	Jonger dan S270	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
276	1	3	3	Laag	/	/	/	BRGRO	KIZa + St (w)	/	Duidelijk	/	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
276	2	3	3	Laag	/	/	/	ZWGR	KIZa + Hk (w)	/	Duidelijk	/	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3

Spoor	Laag	WP	VL	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (in m)	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Aflijning	Relaties	Fotonummer	Plan
276	3	3	3	Laag	/	/	/	ZWGR VL GROGR	KIZa + Org (zv), Hk (w), Ka (w)	/	Duidelijk	/	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
277	1	3	3	Kuil	/	Ovaal	1,5 x 0,8 m	ZWGR	KIZaLe + Hk (w), Ka (zv)	/	Duidelijk	Jonger dan S270	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
278	1	3	3	Kuil	/	Ovaal	2 x 1 m	ZWGR VL GRO	KIZaLe + Hk (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S280	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
279	1	3	3	Kuil	/	Onregelmatig	1 x 0,5 m	DOBRZW	KIZaLe + Org (zv), Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S280	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
280	1	3	3	Kuil	/	Onregelmatig	/	ZWGR VL GR	KIZaLe + Org (w), St (w), Hk (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S155, 278, 279, 282	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
281	1	3	3	Hout	Houten balk, mogelijk horend bij S280	Onregelmatig	/	BR	Org	/	Duidelijk	Jonger dan S280	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
282	1	3	3	Kuil	/	Onregelmatig	/	DOZWBR	KIZaLe + Org (zv), Hk (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S155; Jonger dan S284	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
283	1	3	3	Kuil	Veel organisch materiaal	Langwerpig	1,5 x 1 m	DOBR VL ZWGR	KIZaLe + Org (zv), Hk (v)	/	Duidelijk	Ouder dan S284	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
284	0	3	3	Waterput	/	Onregelmatig	Ca. 1,2 m diam.	/	/	/	Duidelijk	Ouder dan S282	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
284	1	3	3	Insteek	Insteek van de waterput	/	/	GROGR VL ZW	KI + Hk (w)	/	Duidelijk	/	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
284	2	3	3	Waterput	Organische rand van de waterput	/	/	BR	Org (zv)	/	Duidelijk	/	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
284	3	3	3	Laag	Vulling van waterput	/	/	ZWBR VL GROGR	KIZa + Org (v), Hk (v)	/	Duidelijk	/	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
285	1	3	3	Greppel	Vermoedelijk greppel of zeer langwerpige kuil	Onregelmatig	min. 3,5 x 2,5 m	DOBRZW	KIZaLe + Org (v), Hk (w), Ka zw)	/	Duidelijk	Ouder dan S286; Jonger dan S270	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
286	1	3	3	Kuil	Kuil gevuld met brandpuin. Mogelijk zelfde als laag S218 in VL2	Rechthoek	2 x 1,5 m	ZW VL ROBR	Hk (zv), Vb Le (v), Org (w), KIZa (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S290	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
287	1	3	3	Laag	/	Onregelmatig	/	GROGR	KIZa	/	Duidelijk	Jonger dan S288	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
288	1	3	3	Laag	/	Onregelmatig	/	DOGROZW	KIZaLe + Fo (w), Hk (v), Org (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S270	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
289	1	3	3	Kuil	/	Onregelmatig	/	ZWGR	ZaLeKI + Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S270	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
290	1	3	3	Kuil	Kuil gevuld met brandpuin. Mogelijk zelfde als laag S218 in VL2	Onregelmatig	/	GROGR	KIZa	/	Duidelijk	Jonger dan S288	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
291	0	3	3	Kuil	Gelaagde kuil	Onregelmatig	/	/	/	/	Duidelijk	Jonger dan S288	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
291	1	3	3	Laag	Laag van kuil	/	/	GROBR	KIZa + Hk (w)	/	Duidelijk	/	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
291	2	3	3	Laag	Laag van kuil	/	/	GR, GRO, WIGR gevl.	KIZaLe + Hk (w), KaMo (w), Ka (w)	/	Duidelijk	/	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
291	3	3	3	Laag	Laag van kuil	/	/	GRZW VL BEI	KIZaLe + Hk (w)	/	Duidelijk	/	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
292	1	3	3	Kuil	/	Ovaal	1,5 x 2 m	GROBEI	KIZaLe + St (v), Hk (w), KaMo (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S270	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
293	1	3	3	Kuil	Lijkt sterk op laag/greppel S285	Rechthoek	1,2 x 1 m	DOBRZW	KIZaLe + Org (v), Hk (w), Ka zw)	/	Duidelijk	Jonger dan S270	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
294	1	3	3	Kuil	Of laag.	Rond	Ca. 0,5 m	ZWGR	KIZaLe + Hk (w), Ka (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S270	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
295	0	3	3	Kuil	Kuil	Langwerpig	1 x 2 m	/	/	/	Duidelijk	Jonger dan S291	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
295	0	3	3	Laag	Laag van kuil	/	/	BRZW	ZaLe + FEZaSt (zv), Hk (w), St (w)	/	Duidelijk	/	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
295	0	3	3	Laag	Laag van kuil	/	/	ZWGR	KIZaLe + Hk (v), KaMo (w)	/	Duidelijk	/	Zie fotolijst	Overzichtsplan vlak 3
296	1	3	PR6	Laag	/	/	/	BEIGR	/	/	Duidelijk	Jonger dan S297	Zie fotolijst	Profiel 6
297	1	3	PR6	Laag	Brandlagen pakket	/	/	ZW, RO, OR gevl.	ZaLe + Hk (v), Vb Le (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S298	Zie fotolijst	Profiel 6

Spoor	Laag	WP	VL	Soort	Beschrijving	Vorm	Afmetingen (in m)	Kleur	Samenstelling	Oriëntatie	Aflijning	Relaties	Fotonummer	Plan
298	1	3	PR6	Laag	/	/	/	BEIGR	ZaLe + Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S311	Zie fotolijst	Profiel 6
299	1	3	PR6	Laag	Verzakking boven kuil S276	/	/	ZWBR	ZaLe + Hk (w), Le (w), Org (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S300	Zie fotolijst	Profiel 6
300	1	3	PR6	Laag	/	/	/	ZW VL BEI	ZaLe + Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S276.1	Zie fotolijst	Profiel 6
301	1	3	PR6	Laag	/	/	/	GRBEI	ZaLe + Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S270	Zie fotolijst	Profiel 6
302	1	3	PR6	Laag	/	/	/	BR	ZaLe	/	Duidelijk	Jonger dan S303	Zie fotolijst	Profiel 6
303	1	3	PR6	Laag	Verzakking boven waterput S275	/	/	GR, BEI, GRO, WI	ZaLe + Ka (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S304	Zie fotolijst	Profiel 6
304	1	3	PR6	Laag	Verzakking boven waterput S275	/	/	GRO, BEI, GR gevl	ZaLe + k (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S311	Zie fotolijst	Profiel 6
305	1	3	PR6	Laag	/	/	/	BEI VL LIGR	ZaLe + k (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S306	Zie fotolijst	Profiel 6
306	1	3	PR6	Laag	Puinlaag	/	/	GR	Puinlaag: Ba, Mo (v)	/	Duidelijk	Jonger dan S307	Zie fotolijst	Profiel 6
307	1	3	PR6	Laag	Verzakking boven waterput S275	/	/	BEI VL LIGR	ZaLe + Hk (w), Ba (w), Mo (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S308	Zie fotolijst	Profiel 6
308	1	3	PR6	Laag	Verzakking boven waterput S275	/	/	BEI, VL ZW	ZaLe + Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S309	Zie fotolijst	Profiel 6
309	1	3	PR6	Laag	Vulling van houten ton gelijkaardig aan S247	/	/	ZWBR	ZaLe + Hk (m)	/	Duidelijk	Jonger dan S273.1	Zie fotolijst	Profiel 6
310	1	3	PR6	Laag	/	/	/	ZWBR	ZaLe + Hk (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S307	Zie fotolijst	Profiel 6
311	1	3	PR6	Laag	/	/	/	ZWBR	ZaLe + Hk (m), Org (v), Le (w)	/	Duidelijk	Jonger dan S299	Zie fotolijst	Profiel 6
312	1	1	PR5	Laag	Laag uit profiel	/	/	BRGRBEI	ZaLe + Hk (m), Ba (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S45	Zie fotolijst	Profiel 5
313	1	1	PR1/5	Laag	Laag uit profiel. Brandlaag	/	/	ROBR VL ZW, GR	ZaLe + Hk (v), Ba (w), Vb Le (m)	/	Duidelijk	Ouder dan S312	Zie fotolijst	Profiel 5
314	1	1	PR1/5	Laag	Laag uit profiel.	/	/	GRBR	ZaLe + Hk (w), Ba (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S313	Zie fotolijst	Profiel 5
315	1	1	PR1/5	Laag	Laag uit profiel.	/	/	ZWGR	ZaLe + Hk (v)	/	Duidelijk	Ouder dan S314	Zie fotolijst	Profiel 5
316	1	1	PR1/5	Laag	Laag uit profiel.	/	/	GR VL BEI	ZaLe + Hk (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S315	Zie fotolijst	Profiel 5
317	1	1	PR5	Laag	Laag uit profiel.	/	/	ZWGR	ZaLe + Hk (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S316	Zie fotolijst	Profiel 5
318	1	1	PR1/5	Laag	Laag uit profiel.	/	/	GROGR VL ZW	Le + ZaLe (v), Hk (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S317	Zie fotolijst	Profiel 5
319	1	1	PR5	Laag	Laag uit profiel. Vermoedelijk idem als S270	/	/	GR VL ZW	ZaLe + Hk (m)	/	Duidelijk	Ouder dan S318	Zie fotolijst	Profiel 5
320	1	1	PR5	Laag	Laag uit profiel. Vermoedelijk idem als S270	/	/	ZWGR VL GR	ZaLe + Hk (m)	/	Duidelijk	Ouder dan S319	Zie fotolijst	Profiel 5
321	1	1	PR5	Laag	Laag uit profiel. Vermoedelijk idem als S270	/	/	ZWBRGR	ZaLe + Hk (v)	/	Duidelijk	Ouder dan S320	Zie fotolijst	Profiel 5
322	1	1	PR5	Laag	Laag uit profiel.	/	/	ZWGR	ZaLe + Hk (v)	/	Duidelijk	Ouder dan S319	Zie fotolijst	Profiel 5
323	1	1	PR1	Laag	Laag uit profiel.	/	/	ROBR VL ZW, GR	ZaLe + Hk (m), Ba (w), Vb Le (m)	/	Duidelijk	Ouder dan S315	Zie fotolijst	Profiel 5
324	1	1	PR1	Laag	Laag uit profiel.	/	/	BEI VL ZWGR	Le + ZaLe + HK (w)	/	Duidelijk	Ouder dan S317	Zie fotolijst	Profiel 5

Vondst	Staal	WP	Vlak	Spoor	Laag	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	O	MAI	Afwerking	Versiering	Baksel	Opmerkingen	Determinatie	Doos	
1	Nee	2	1	2		AW	MAAS			850	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG1		De Winter, N.	1	
1	Nee	2	1	2		AW	MAAS			1125	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG3		De Winter, N.	1	
1	Nee	2	1	2		AW	MAAS			850	1400	0	0	1	0	1			MV-TG1		De Winter, N.	1	
2	Nee	2	1	3		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Gevogelte, snijsporen.	Lees, T.	8	
3	Nee	2	1	4		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Bruine engobe; Zoutglazuur	Radstempel	RY	Slordige streepjes op ribbel, vermoedelijk van schouder	De Winter, N.	1	
4	Nee	2	1	5		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Grootvee, snijsporen.	Lees, T.	8	
5	Nee	2	1	6		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	2				Kleinvee, snijsporen.	Lees, T.	8	
6	Nee	2	1	7		AW	MAAS	Kan / Kruik	Lauwerijs 1975-76, plaat 5.5 (begin 13de E), Witvrouw 1973-74, pl. 17.1 (13de E), 18.5 (begin 13de E), 18.11 (eind 12de E, begin 13de E)	1125	1225	1	0	0	0	1				MV-TG3	Blokvormige rand, lichte geul op bovenzijde/ Zoals De Grootte L64B, maar niet ondersneden	De Winter, N.	1
6	Nee	2	1	7		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Bruine engobe; Zoutglazuur		RY		De Winter, N.	1	
6	Nee	2	1	7		AW	MAAS				1400	0	1	0	0	1			MV-TG2	Beige baksel en grijze kern	De Winter, N.	1	
6	Nee	2	1	7		AW	ELMPT			1150	1350	0	3	0	0	1	Reducerend				De Winter, N.	1	
6	Nee	2	1	7		AW	MAAS			1225	1400	1	0	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG4	Kort uitstaand randje, hele lichte geul. Geen vergelijking gevonden	De Winter, N.	1	
6	Nee	2	1	7		AW	MAAS			1125	1400	0	0	1	0	1	Loodglazuur		MV-TG3	Lensbodem	De Winter, N.	1	
6	Nee	2	1	7		AW	MAAS	Kom?			1400	1	0	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG7	Haaks uitstaande rand, maar geen glazuur aan binnenzijde, ook niet bol	De Winter, N.	1	
6	Nee	2	1	7		AW	MAAS	Pot	Witvrouw en Witvrouw 1973-74, Pl. 21.14	13de eeuw?	13de eeuw?	1	0	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG1	Bandrand met driehoekige smalle doorsnede, licht ondersneden	De Winter, N.	1	
6	Nee	2	1	7		AW	MAAS			1225	1400	0	1	0	0	1			MV-TG4B		De Winter, N.	1	
6	Nee	2	1	7		AW	MAAS			1125	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG3		De Winter, N.	1	
6	Nee	2	1	7		MET	FE	Nagel				0	0	0	1	1					Reygel, P.	12	
6	Nee	2	1	7		MET	FE					0	0	0	2	2				Sterk gecorrodeerde brokken.	Reygel, P.	12	
6	Nee	2	1	7		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Klein en grootvee (rund en paard), snijsporen.	Lees, T.	8	
7	Nee	2	1	9		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Kleinvee, snijsporen.	Lees, T.	8	
8	Nee	2	1	12		AW	ROOD					0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG7	Mangaan. Oor ontbreekt, worstoor	De Winter, N.	1	
8	Nee	2	1	12		AW	ROOD					0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG3		De Winter, N.	1	
8	Nee	2	1	12		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Kleinvee, snijsporen.	Lees, T.	8	
9	Nee	2	1	13		AW	ROOD					0	1	0	0	1					De Winter, N.	1	
10	Nee	2	1	14		AW	ROOD					0	1	0	0	1					De Winter, N.	1	
10	Nee	3	1	14		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Grootvee (rund).	Lees, T.	8	

Vondst	Staal	WP	Vlak	Spoor	Laag	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	O	MAI	Afwerking	Versiering	Baksel	Opmerkingen	Determinatie	Doos	
11	Nee	2	1	15		AW	MAAS			850	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG1		De Winter, N.	1	
11	Nee	2	1	15		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Zoutglazuur		RY	Donkergrijs baksel	De Winter, N.	1	
12	Nee	2	1	22		AW	ROOD			1200		0	2	0	0	2	Loodglazuur				De Winter, N.	1	
12	Nee	2	1	22		AW	ROOD	Bord	De Grootte 2008, L152B	15de eeuw	16de eeuw	1	0	0	0	1	Loodglazuur				Naar buiten geknikte rand met afgeplatte top en licht opstaande lip. Exact gelijkend op voorbeeld bij De Grootte	De Winter, N.	1
12	Nee	2	1	22		AW	ROOD	Grape	De Grootte 2008, L129	1450		1	0	0	0	1	Loodglazuur				Licht uitstaande rand met afgeronde top en wat puntige externe lip, op een korte hals met lichte dekselgeul.	De Winter, N.	1
12	Nee	2	1	22		AW	ROOD			1200		1	0	0	0	1	Loodglazuur				Vorm niet determineerbaar, open vorm, verdikte rand, geen glazuur op rand.Kom of teil?	De Winter, N.	1
12	Nee	2	1	22		AW	STG	Drinknap	De Grootte 2008, fig. 269.7; s1-dri-2	1450	1550	1	0	0	0	1			RY-SI	Doorn	De Winter, N.	1	
12	Nee	2	1	22		AW	ROOD	Grape		14de eeuw		0	0	2	0	2	Loodglazuur				Pootje	De Winter, N.	1
12	Nee	2	1	22		AW	STG	Kan / Kruik		1300	1550	0	0	1	0	1	Bruine engobe; Zoutglazuur		RY		Uitgeknepen standing	De Winter, N.	1
12	Nee	2	1	22		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Bruine engobe; Zoutglazuur		RY			De Winter, N.	1
12	Nee	2	1	22		MET	FE	Nagel				0	0	0	1	1						Reygel, P.	12
12	Nee	2	1	22		GL	GRO					0	0	1	0	1					Hoog opgestoken bodem, niet duidelijk van welke vorm.	De Winter, N.	16
12	Nee	2	1	22		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1					Kleinvee, snijsporen.	Lees, T.	8
13	Nee	2	1	24		AW	ROOD					0	1	0	0	1	Loodglazuur				Lijkt op très cuite, met grijze deklaag, maar niet zo hard gebakken	De Winter, N.	1
13	Nee	2	1	24		AW	WIT			1400	17de eeuw	0	1	0	0	1	Loodglazuur				Brede standvin	De Winter, N.	1
13	Nee	2	1	24		AW	ROOD	Kan				0	3	0	1	1					Bandoor, fel oranje-rood baksel. Rode deklaag maar geen glazuur	De Winter, N.	1
13	Nee	2	1	24		AW	ROOD			1200	1550	0	1	1	0	1	Loodglazuur				Oranje-rood baksel met brokjes beige potgruis. Hard gebakken. Grijze slijblaag buiten. Ziet eruit als Maaslands, maar uitgeknepen standing	De Winter, N.	1
13	Nee	2	1	24		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	8					Klein en grootvee, snijsporen.	Lees, T.	8
14	Nee	2	1	25		AW	MAAS				1400	0	0	0	1	1			MV-TG7B		Bandoor, vermoedelijk kan, grijze slijblaag buiten en enkel op binnenzijde rand	De Winter, N.	1
14	Nee	2	1	25		MET	FE	Nagel				0	0	0	1	1						Reygel, P.	12
14	Nee	2	1	25		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1					Kleinvee, snijsporen.	Lees, T.	8
15	Nee	2	1	27		AW	IN					0	4	0	0	1	Loodglazuur				Lichtoranje baksel met bruinrode deklaag aan buitenzijde, verschaal met lichtgekleurd potgruis, veel ruwer aan buitenzijde dan normaal Maaslands	De Winter, N.	1
16	Ja	2	1	16		ORG	HK					0	0	0	1	1					Doel: datering.	Lees, T.	14
17	Nee	1	1	45		AW	STG			1300		0	4	0	0	1	Bruine engobe; Zoutglazuur		RY		Lichtbegegrijs baksel	De Winter, N.	1
17	Nee	1	1	45		AW	ROOD					0	0	0	1	1	Loodglazuur				Holle steel, aanzet wand niet bewaard, dus niet duidelijk door wand of niet, grootste binnendiameter 32 mm. In Andenne steelkommen vanaf IIIa (1225-1300). Spatten strooiglazuur. Lijkt korte steel, aanzet lichaam lijkt al te beginnen. Nog 5 cm bewaard	De Winter, N.	1
17	Nee	1	1	45		AW	ROOD			1200		0	1	0	0	1					grijze deklaag buiten	De Winter, N.	1
18	Nee	1	1	47		AW	MAAS				1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG7B			De Winter, N.	1

Vondst	Staal	WP	Vlak	Spoor	Laag	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	O	MAI	Afwerking	Versiering	Baksel	Opmerkingen	Determinatie	Doos
18	Nee	1	1	47		AW	ROOD	Grape	De Groote 2008, L124C-D	1450		1	4	0	0	1	Loodglazuur			Uitstaande, bovenaan verbrede rand met afgeplatte tot licht afgeronde top.	De Winter, N.	1
18	Nee	1	1	47		MET	BR	Plaatje				0	0	0	1	1				gekromd plaatje.	Reygel, P.	12
19	Nee	1	1	50		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Paarse engobe		RY-LA	Donkergrijs baksel met grijze kern	De Winter, N.	1
20	Nee	1	1	51		AW	MAAS			850	1400	0	0	1	0	1	Loodglazuur		MV-TG2	Beige met oranje kern. Lensbodem	De Winter, N.	1
20	Nee	1	1	51		AW	MAAS	Kom	Borremans 1966, A4b/c: 4, A4d/3/j: 1; De Groote 2015, fig. 45	12de eeuw	1400	1	0	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG1	Halfbolvormige kom met haaks uitstaande rand. Kommen met omgeplooid en afgeplatte rand komen bij Borremans voor van periode I tot IV. Zie ook De Groote 2015, 234-235. Halfbolvormige kommen komen voor vanaf 12de eeuw, zeer populair in 13de en 14de eeuw	De Winter, N.	1
20	Nee	1	1	51		AW	MAAS	Olielamp		1125	1400	1	0	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG3	Bewaard van bodem tot rand, ca. 2,5 cm hoog, gietsneb aanwezig. Slordig geknepen standring. Geen aanwijzing voor meerdere schaaltes boven elkaar	De Winter, N.	1
20	Nee	1	1	51		AW	PSTG?					0	0	1	0	1	Paarse engobe			Uitgeknepen standring, slordig, gebarsten. Oranjebeige baksel, vorm ziet er uit als bij steengoed.	De Winter, N.	1
20	Nee	1	1	51		AW	PSTG			1200	1325	0	1	0	0	1	Paarse engobe		TG25		De Winter, N.	1
20	Nee	1	1	51		AW	MAAS			850	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG2	Beige	De Winter, N.	1
20	Nee	1	1	51		AW	MAAS			1125	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG3		De Winter, N.	1
20	Nee	1	1	51		AW	MAAS			850	1400	0	2	0	0	2	Loodglazuur		MV-TG1		De Winter, N.	1
20	Nee	1	1	51		AW	GRIJS					0	1	0	0	1	Reducerend			Fijn grijs zandig baksel, dunne scherf	De Winter, N.	1
20	Nee	1	1	51		MET	FE	Slak				0	0	0	1	1				Kom met haaks uitstaande rand	Reygel, P.	12
20	Nee	1	1	51		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	4				Kleinvee (varken), snijsporen.	Lees, T.	8
21	Nee	1	1	39		AW	ROOD			1200		0	0	0	1	1	Loodglazuur			Worstoor	De Winter, N.	1
21	Nee	1	1	39		AW	POR	Kopje		1700	1780	1	0	0	0	1			CH-CAP	Chinees landschap in kobaltblauw aan binnenzijde, bruine buitenzijde, capucijnerwaar	De Winter, N.	1
21	Nee	1	1	39		AW	STG	Kan / Kruik	Bartels 1999, s2-kan-5	1720	1760	1	0	0	0	1	Zoutglazuur		RY-WW	Kobaltblauw. Paneeldecoratie	De Winter, N.	1
21	Nee	1	1	39		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Kleinvee, snijsporen.	Lees, T.	8
22	Ja	1	1	45		ORG	HK					0	0	0	1	1				Doel: datering.	Lees, T.	14
23	Nee	1	1b	64		AW	ROOD					0	1	0	0	1					De Winter, N.	1
23	Nee	1	1b	64		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Paarse engobe		RY	Geen glazuur	De Winter, N.	1
23	Nee	1	1b	64		AW	ROOD					0	2	0	0	2				Bizarre vorm. Mogelijk sliblijn in witte klei	De Winter, N.	1
23	Nee	1	1b	64		AW	MAAS				1400	0	1	0	0	1			MV-TG7B	Ribbels	De Winter, N.	1
23	Nee	1	1b	64		AW	ROOD					0	0	1	0	1				Veel mica in baksel. Lensbodem met standvin	De Winter, N.	1
23	Nee	1	1b	64		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Kleinvee.	Lees, T.	8
24	Nee	1	1b	1	3	MET	FE	Buis				0	0	0	1	1				Stuk van een holle ijzeren leiding dat door één van de tegels van een haardvuur ging.	Reygel, P.	12
25	Nee	3	1	130		AW	ROOD	Grape		14de eeuw		0	0	1	0	1	Loodglazuur			Pootje. Grijze buitenzijde	De Winter, N.	1
25	Nee	3	1	130		AW	MAAS			1225	1400	0	0	0	1	1			MV-TG4	Klinkend hard. Bandoor	De Winter, N.	1

Vondst	Staal	WP	Vlak	Spoor	Laag	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	O	MAI	Afwerking	Versiering	Baksel	Opmerkingen	Determinatie	Doos
25	Nee	3	1	130		AW	MAAS			1225	1400	0	1	0	0	1			MV-TG4B	Klinkend hard	De Winter, N.	1
25	Nee	3	1	130		AW	ROOD			1200		0	0	1	0	1	Loodglazuur			Bodem met rij uitgeschulpte voetjes. Grof oranje baksel met beige potgruis. Vroeg	De Winter, N.	1
25	Nee	3	1	130		AW	ROOD			1200		0	4	0	0	4				Grijze sliblaag buiten. Rood genoemd omdat baksel lijkt op dat van uitgeknepen standring	De Winter, N.	1
25	Nee	3	1	130		AW	ROOD			1200		0	7	0	0	7	Loodglazuur			Rood genoemd omwille van baksel dat grover is dan Maaslands, minder hard gebakken. Roodbruin slib.	De Winter, N.	1
25	Nee	3	1	130		AW	ROOD			1200	1550	0	0	2	0	2				Uitgeknepen standring. Grijze sliblaag buiten, rood genoemd omwille van standring	De Winter, N.	1
25	Nee	3	1	130		AW	MAAS			1125	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG3		De Winter, N.	1
25	Nee	3	1	130		AW	ROOD			1200		0	0	0	1	1				Worstoor. Beroet	De Winter, N.	1
25	Nee	3	1	130		AW	ROOD			1200	1550	0	0	1	0	1	Loodglazuur			Uitgeknepen standring	De Winter, N.	1
25	Nee	3	1	130		AW	STG	Kan / Kruik	Langerwehe type III, De Groote 2008, fig. 268.3; Hurst et. al 1986, fig. 91.273, Deventer s2-kan-50	1350	1450	1	0	0	0	1	Bruine engobe; Zoutglazuur		RY	Afgeschuinde verdikte rand. Zonder radstempel. Donkergrijs baksel	De Winter, N.	1
25	Nee	3	1	130		AW	ROOD	Kan / Kruik		1200		1	0	0	0	1	Loodglazuur			Verdikte afgeschuinde rand. Veel te slordig voor Maaslands	De Winter, N.	1
25	Nee	3	1	130		AW	GRIJS					0	0	1	0	1	Reducerend			Te hard gebakken	De Winter, N.	1
25	Nee	3	1	130		AW	STG			1300	1550	0	0	1	0	1	Bruine engobe; Zoutglazuur		RY	Uitgeknepen standring. Beige baksel, zeer plomp	De Winter, N.	1
25	Nee	3	1	130		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	25-50				Klein en grootvee, snijsporen.	Lees, T.	8
26	Nee	3	1	127		AW	ROOD					1	0	0	0	1	Loodglazuur			Lichtoranje baksel, beige buitenzijde, verschaald met brokjes beige potgruis. Brede en plumpe manchtrand met puntige bovenlip en onderlip	De Winter, N.	1
26	Nee	3	1	127		AW	WIT			1400		1	0	0	0	1	Loodglazuur			Driehoekig naar buiten verdikte rand, heel lichte geul	De Winter, N.	1
26	Nee	3	1	127		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Grootvee, snijsporen.	Lees, T.	8
27	Nee	3	1	126		AW	ROOD			1200		0	2	0	0	2	Loodglazuur			Lichtoranjebruin baksel met brokjes beige en rood potgruis. Bruingrijze sliblaag	De Winter, N.	1
27	Nee	3	1	126		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Paarse engobe; Zoutglazuur		RY-LA	Grijs baksel met beige kern	De Winter, N.	1
28	Nee	3	1	128		AW	STG			1300	1400	0	1	0	0	1	Bruine engobe; Zoutglazuur	Radstempel	RY	Aanzet van ribbel met radstempel	De Winter, N.	1
28	Nee	3	1	128		AW	ROOD					0	0	1	0	1	Loodglazuur			Glazuur binnenzijde. Lensbodem	De Winter, N.	1
29	Nee	3	1	129		AW	MAAS			1125	1400	0	1	0	0	1			MV-TG3		De Winter, N.	1
30	Nee	3	1	112		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	2				Grootvee, snijsporen.	Lees, T.	8
31	Nee	3	1	125		AW	STG	Kan		1665		0	1	0	0	1	Zoutglazuur		RY-WW	Beige baksel, paarse versiering + applique	De Winter, N.	2
31	Nee	3	1	125		AW	ROOD			1200		0	1	0	0	1				Bruine engobe	De Winter, N.	2
31	Nee	3	1	125		AW	ROOD	Kan / Kruik		1200		1	0	0	0	1	Loodglazuur			Verdikte rand, worstoor	De Winter, N.	2
32	Nee	3	1	124		AW	ROOD			1200		0	2	0	1	1	Loodglazuur			Mangaan. Worstoor, vermoedelijk grape	De Winter, N.	2
32	Nee	3	1	124		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	6				Klein en grootvee, snijsporen.	Lees, T.	8
33	Nee	3	1	121	1	AW	ROOD	Steelekom	De Groote 2008, L111B?	1450		1	0	0	0	1	Loodglazuur			Aanzet gietsluit. Naar buiten geplooid rand met uitgesproken dekselgeul. Meer afgerond dan vb bij De Groote. Steelkommen bij de Groote vanaf tweede	De Winter, N.	2

Vondst	Staal	WP	Vlak	Spoor	Laag	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	O	MAI	Afwerking	Versiering	Baksel	Opmerkingen	Determinatie	Doos
																				helft 15de eeuw		
33	Nee	3	1	121	1	AW	MAAS					0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-IN	Beige scherf met lichtoranje kern	De Winter, N.	2
33	Nee	3	1	121	1	AW	ROOD			1200		0	4	0	0	4	Loodglazuur			Glazuur aan binnenzijde, mogelijk teilen	De Winter, N.	2
33	Nee	3	1	121	1	AW	ROOD			1200		1	0	0	0	1	Loodglazuur			Te fragmentair voor determinatie	De Winter, N.	2
34	Nee	3	1	132		AW	ROOD			1200		0	1	0	0	1	Loodglazuur				De Winter, N.	2
34	Nee	3	1	132		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Paarse engobe; Zoutglazuur		RY	Lichtoranje baksel	De Winter, N.	2
34	Nee	3	1	132		AW	ROOD	Pot	De Groote 2008, L15B?			2	0	0	0	1	Loodglazuur			Bovenaan afgeplatte en onderaan afgeschuinde, horizontaal naar buiten geplooid rand. Mangaan	De Winter, N.	2
34	Nee	3	1	132		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Zoutglazuur		RY	Grijs baksel	De Winter, N.	2
34	Nee	3	1	132		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	3				Kleinvee, snijsporen.	Lees, T.	8
35	Nee	3	1	133		AW	ROOD			1200		0	4	0	0	4	Loodglazuur			Glazuur binnen en buiten	De Winter, N.	2
35	Nee	3	1	133		AW	MAAS			1225	1400	0	0	1	0	1			MV-TG4B	Lensbodem met standvin (2 lobben)	De Winter, N.	2
35	Nee	3	1	133		AW	ROOD			1200		1	0	0	0	1	Loodglazuur			Plomp, gegolfde rand, glazuur binnen en op rand, vetvanger?	De Winter, N.	2
35	Nee	3	1	133		AW	MAAS				1400	0	1	0	0	1			MV-TG1		De Winter, N.	2
35	Nee	3	1	133		AW	ROOD	Kan / Kruik		1200		1	0	0	0	1	Loodglazuur			Grijze sliblaag. Rechte rand met driehoekige doorsnede	De Winter, N.	2
35	Nee	3	1	133		AW	MAAS			1225	1400	0	0	1	0	1			MV-TG4	Lensbodem	De Winter, N.	2
35	Nee	3	1	133		AW	MAAS			1225	1400	0	2	0	0	2	Loodglazuur		MV-TG4		De Winter, N.	2
35	Nee	3	1	133		AW	MAAS			1225	1400	0	4	0	0	4	Loodglazuur		MV-TG4		De Winter, N.	2
35	Nee	3	1	133		AW	PSTG			1200	1325	0	1	0	0	1				Geen engobe	De Winter, N.	2
35	Nee	3	1	133		AW	MAAS			1225	1400	0	3	0	0	3			MV-TG4B		De Winter, N.	2
35	Nee	3	1	133		AW	PSTG			1200	1325	0	1	0	0	1	Bruine engobe			Geknikte en geribbelde wand. Aanzet oor. Zoals in Zuid-Limburg	De Winter, N.	2
35	Nee	3	1	133		AW	ROOD			1200		0	4	0	0	4	Loodglazuur			Glazuur binnen	De Winter, N.	2
35	Nee	3	1	133		AW	STG	Beker	De Groote 2008, fig. 268: 8; Hurst 1977, 234, fig. 6: 3	1300	1450	0	0	0	1	1	Bruine engobe; Zoutglazuur		RY-LA	Klein formaat, dus vermoedelijk MIDL	De Winter, N.	2
35	Nee	3	1	133		AW	STG			1300		0	1	0	0	1			RY-SI	Geen glazuur, vermoedelijk kan, veel ribbels	De Winter, N.	2
35	Nee	3	1	133		AW	ROOD			1200		0	0	1	0	1	Loodglazuur			Vlakke bodem	De Winter, N.	2
35	Nee	3	1	133		AW	MAAS			1125	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG3		De Winter, N.	2
35	Nee	3	1	133		AW	ROOD			1200		0	10	0	0	10	Loodglazuur				De Winter, N.	2
35	Nee	3	1	133		AW	ROOD			1200		0	7	0	0	7					De Winter, N.	2
35	Nee	3	1	133		AW	ROOD			1200		0	4	0	0	4				Grijze sliblaag	De Winter, N.	2
35	Nee	3	1	133		AW	STG			1300		0	4	0	0	4	Bruine engobe; Zoutglazuur		RY	Grijs baksel	De Winter, N.	2
35	Nee	3	1	133		AW	ROOD			1200		0	1	0	0	1	Loodglazuur			Glazuur binnen	De Winter, N.	2

Vondst	Staal	WP	Vlak	Spoor	Laag	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	O	MAI	Afwerking	Versiering	Baksel	Opmerkingen	Determinatie	Doos	
35	Nee	3	1	133		AW	PSTG			1200	1325	0	1	0	0	1	Bruine engobe				De Winter, N.	2	
35	Nee	3	1	133		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Grootvee (rund), snijsporen.	Lees, T.	8	
36	Nee	3	1	131		AW	ROOD	Deksel		1200		1	0	0	0	1	Loodglazuur				Rand met driehoekige doorsnede	De Winter, N.	2
36	Nee	3	1	131		AW	ROOD			1200		0	3	0	0	2	Loodglazuur				Glazuur aan binnen- en buitenzijde	De Winter, N.	2
36	Nee	3	1	131		AW	MAAS			1225	1400	0	1	0	0	1			MV-TG4B		Klinkend hard	De Winter, N.	2
36	Nee	3	1	131		AW	ROOD	Teil				1	0	0	0	1	Loodglazuur				Bandvormige rand met geprononceerde en ondersneden doorn, naar buiten omgeploide en afgeplatte bovenlip	De Winter, N.	2
36	Nee	3	1	131		AW	ROOD	Kamerpot?		14de eeuw		1	0	0	0	1	Loodglazuur				Haaks uitstaande rand met verdikte lip en afgeplatte en gegroefde bovenzijde	De Winter, N.	2
36	Nee	3	1	131		AW	ROOD	Grape	De Grootte 2008, L132B	14de eeuw		1	0	0	0	1	Loodglazuur				Uitstaande, verdikte en afgeronde rand met uitgesproken dekselgeul.	De Winter, N.	2
36	Nee	3	1	131		AW	ROOD			1200		0	3	0	0	1	Loodglazuur				Enkel kleine spatje glazuur aan buitenzijde. Grijseliblaag buitenzijde	De Winter, N.	2
36	Nee	3	1	131		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	2					Grootvee, snijsporen.	Lees, T.	8
37	Nee	3	1	113		AW	ROOD			1200	1550	0	0	1	0	1	Loodglazuur				Uitgeknepen standring	De Winter, N.	2
37	Nee	3	1	113		AW	ROOD			1200		0	3	0	0	3						De Winter, N.	2
37	Nee	3	1	113		AW	STG			1300	1550	0	0	1	0	1			RY-SI		Uitgeknepen standring. Geen glazuur of blos. Vermoedelijk eierdopbeker of trechterbeker	De Winter, N.	2
37	Nee	3	1	113		AW	ROOD			1200		0	1	0	0	1	Loodglazuur					De Winter, N.	2
38	Nee	3	1	119		AW	MAAS			1125	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG3			De Winter, N.	2
39	Nee	3	1	120		AW	STG			midden 16de eeuw	1900	0	1	0	0	1	Bruine engobe; Zoutglazuur		RY-FR		Getijgerd.	De Winter, N.	2
39	Nee	3	1	120		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1					Kleinvee.	Lees, T.	9
40	Nee	3	1	71		AW	ROOD			1200		0	1	0	0	1	Loodglazuur					De Winter, N.	2
40	Nee	3	1	71		AW	ROOD	Teil of kom		1200		1	0	0	0	1	Loodglazuur				Mangaan. Korte bandvormige rand met driehoekige doorsnede en afgeronde top	De Winter, N.	2
40	Nee	3	1	71		AW	ROOD			1200		0	1	0	0	1	Loodglazuur				Mangaan	De Winter, N.	2
41	Nee	3	1	117		MET	FE	Haak				0	0	0	1	1					Gecorrodeerd haakje.	Reygel, P.	12
41	Nee	3	1	117		AW	ROOD			1200		0	1	0	0	1	Loodglazuur					De Winter, N.	2
41	Nee	3	1	117		AW	ROOD			1200		0	0	1	0	1	Loodglazuur				Pootje, glazuur aan binnenzijde	De Winter, N.	2
41	Nee	3	1	117		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	2					Kleinvee, gevogelte, snijsporen.	Lees, T.	9
42	Nee	3	1	74		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1					Grootvee.	Lees, T.	9
43	Nee	3	1	145		AW	ROOD			1200		0	1	0	0	1	Loodglazuur					De Winter, N.	2
43	Nee	3	1	145		AW	STG	Kan / Kruik		1450		1	0	0	0	1	Zoutglazuur		RY		Doorn. Donkergrijs baksel. Raeren of Aken	De Winter, N.	2
44	Nee	3	1	114		AW	ROOD			1200		0	1	0	0	1					Grijze engobe	De Winter, N.	2
44	Nee	3	1	114		AW	ROOD	Kom met horizontale oren		15de eeuw		1	0	0	0	1	Koperglazuur				Kom met niet-geribbelde bandvormige rand, geprononceerde doorn, uitstaande bovenlip met geul. Groen aan binnenzijde. Horizontale oren	De Winter, N.	2

Vondst	Staal	WP	Vlak	Spoor	Laag	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	O	MAI	Afwerking	Versiering	Baksel	Opmerkingen	Determinatie	Doos
45	Nee	3	1	69		MET	FE	Nagel				0	0	0	3	3					Reygel, P.	12
45	Nee	3	1	69		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Paarse engobe; Zoutglazuur		RY		De Winter, N.	2
45	Nee	3	1	69		AW	ROOD			1200		0	1	0	0	1					De Winter, N.	2
46	Ja	3	1	69		ORG	HK					0	0	0	1	1				Doel: datering.	Lees, T.	14
47	Nee	3	1	84		MET	FE					0	0	0	1	1				Mogelijk een sterk gecorrodeerde langwerpige nagel.	Reygel, P.	12
47	Nee	3	1	84		AW	ROOD			1200		0	1	0	0	1	Loodglazuur				De Winter, N.	2
47	Nee	3	1	84		AW	ROOD	Test	Bartels 1999, r-tes-5	1550	1700	7	11	1	0	1	Loodglazuur			Diepe ronde vuurtest met scherpe knik bodem-wand en rechte rand, op poten	De Winter, N.	2
47	Nee	3	1	84		AW	ROOD					0	6	0	0	1	Loodglazuur	Sliblijnen		Versiering met gele bollen en bogen aan buitenzijde. Zeker postmiddeleeuws	De Winter, N.	2
47	Nee	3	1	84		AW	ROOD			1200	17de eeuw	0	0	1	0	1	Loodglazuur			Standvin	De Winter, N.	2
48	Nee	3	1	137		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Bruine engobe; Zoutglazuur		RY	Beige baksel, ribbel	De Winter, N.	2
48	Nee	3	1	137		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Kleinvee, snijsporen.	Lees, T.	9
49	Nee	3	1	134		AW	MAAS				1400	0	1	0	0	1			MV-TG7B	dikte van baksel en afwerking binnenzijde: Maas	De Winter, N.	2
50	Nee	3	1	73		AW	ROOD			1200	17de eeuw	2	0	0	0	1	Loodglazuur			Klein kommetje met standvinnen, glazuur aan binnenzijde	De Winter, N.	2
50	Nee	3	1	73		AW	ROOD			1200		0	1	0	0	1					De Winter, N.	2
50	Nee	3	1	73		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Kleinvee, snijsporen.	Lees, T.	9
51	Nee	3	1	70		AW	ROOD			1200		0	2	0	0	2	Bruine engobe			Bruine engobe aan buitenzijde	De Winter, N.	2
52	Nee	3	1	118		AW	ROOD			1200		0	1	0	0	1					De Winter, N.	2
52	Nee	3	1	118		AW	ROOD			1200		1	0	0	0	1				Vermoedelijk van pot	De Winter, N.	2
52	Nee	3	1	118		AW	ROOD			1200		0	1	0	0	1	Loodglazuur				De Winter, N.	2
52	Nee	3	1	118		AW	STG	Kan / Kruik	Deventer S2-kan-9, s2-kan-34, s2-kan-45	1475	1525	0	1	0	0	1	Bruine engobe; Zoutglazuur		RY-RA	met gezicht van puntneusbaardman, ingesneden versiering en 2 vijftienbladige rozetstempels, grijs baksel, lichtbruine binnenzijde. De Groote 2008, voetnoot 913	De Winter, N.	2
53	Nee	3	1	136		AW	ROOD			1200		0	2	0	0	2	Loodglazuur				De Winter, N.	2
53	Nee	3	1	136		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Kleinvee, snijsporen.	Lees, T.	9
54	Nee	3	1	113		MET	FE	Nagel				0	0	0	1	1					Reygel, P.	12
54	Nee	3	1	142		AW	ROOD			1200		0	1	0	0	1	Loodglazuur			Glazuur volledige binnenzijde	De Winter, N.	2
54	Nee	3	1	113		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Kleinvee.	Lees, T.	9
55	Nee	3	1	138		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Kleinvee, snijsporen.	Lees, T.	9
56	Nee	3	1	135		ORG	HOUT					0	0	0	1	1				Plank die afgezaagd is aan één zijde.	Lees, T.	16
57	Nee	3	1	78		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	4				Kleinvee (schaap of geit), snijsporen.	Lees, T.	9
58	Nee	3	1	115		AW	ROOD			1200		0	1	0	0	1	Loodglazuur			Mangaan	De Winter, N.	2

Vondst	Staal	WP	Vlak	Spoor	Laag	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	O	MAI	Afwerking	Versiering	Baksel	Opmerkingen	Determinatie	Doos
60	Nee	3	1	143		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Paarse engobe; Zoutglazuur		RY	Grijs baksel	De Winter, N.	2
60	Nee	3	1	143		AW	ROOD	Pot	De Groote 2008, L38?	1150?		1	0	0	0	1	Loodglazuur			Manchetrand met puntige onder- en bovenlip	De Winter, N.	2
61	Nee	3	1	140		AW	ROOD			1200		0	2	0	0	2	Loodglazuur				De Winter, N.	2
61	Nee	3	1	140		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Paarse engobe; Zoutglazuur		RY-LA	Grijs baksel met beige kern	De Winter, N.	2
61	Nee	3	1	140		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Bruine engobe; Zoutglazuur		RY	Grijs baksel	De Winter, N.	2
61	Nee	3	1	140		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Zoutglazuur		RY	Grijs baksel met beige kern	De Winter, N.	2
61	Nee	3	1	140		AW	ROOD			1200		0	1	0	0	1				Grijze engobe	De Winter, N.	2
61	Nee	3	1	140		AW	ROOD			1200	17de eeuw	0	0	1	0	1				Standvin	De Winter, N.	2
61	Nee	3	1	140		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Kleinvee, snijsporen.	Lees, T.	9
62	Nee	3	1	141		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Bruine engobe		RY	Beige baksel	De Winter, N.	2
62	Nee	3	1	141		AW	ROOD			1200		0	2	0	0	2	Loodglazuur				De Winter, N.	2
63	Nee	3	1	139		AW	STG			1300		0	3	0	0	1	Zoutglazuur		RY	Grijs baksel	De Winter, N.	2
64	Nee	3	1	80		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Paarse engobe; Zoutglazuur		RY-LA		De Winter, N.	2
64	Nee	3	1	80		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	5				Kleinvee, snijsporen.	Lees, T.	9
65	Nee	3	1	144	1	MET	FE	Sleutel				0	0	0	1	1				Gecorrodeerde sleutel.	Reygel, P.	12
65	Nee	3	1	144	1	MET	FE	Nagel				0	0	0	3	3					Reygel, P.	12
65	Nee	3	1	144	1	GL	DOBL					0	7	0	0	1				Verticaal geribbelde wand. Blauw glas.	De Winter, N.	16
65	Nee	3	1	144	1	GL	KLEURLOOS	Beker	Gladde beker	18de eeuw	18de eeuw	0	0	1	0	1				Vlakke bodem. Dik. Irisatie. Krijtglas. Ingeslepen versiering	De Winter, N.	16
65	Nee	3	1	144	1	GL	KLEURLOOS	Beker	Gladde beker	18de eeuw	18de eeuw	1	0	0	0	1				Dik. Irisatie. Krijtglas.	De Winter, N.	16
65	Nee	3	1	144	1	GL	KLEURLOOS	Beker	Gladde beker	18de eeuw	18de eeuw	1	1	0	0	1				Irisatie. Ingeslepen versiering	De Winter, N.	16
65	Nee	3	1	144	1	AW	ROOD			1150		0	0	0	1	1	Loodglazuur			Holle steel van grote vorm	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	AW	ROOD					2	0	0	0	1	Loodglazuur			Open vorm met omgebogen rand. Mogelijk pispot.	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	AW	STG	Fles	Deventer, s2-fle-10	18de eeuw	18de eeuw	0	7	1	0	1	Zoutglazuur		RY-WW	Lichtbeige baksel, vlakke bodem, vage vlekken kobaltblauw	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	AW	STG	Kan / Kruik	Deventer, s2-kan-68	1720	1760	1	2	1	0	1	Zoutglazuur		RY-WW	Kobaltblauw, versiering met kerfsnee en achtbladige bloemen. Vlakke standvoet	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	AW	STG			1590		0	0	1	0	1	Zoutglazuur		RY-WW	Kobaltblauw, versiering met blauwe lijn. Vlakke standvoet	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	AW	STG	Kan / Kruik	Deventer, s2-kan-68	1720	1760	5	12	3	0	1	Zoutglazuur		RY-WW	Kobaltblauw, versiering met lijnen en bollen. Vlakke standvoet	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	AW	STG			1300		0	0	0	1	1	Zoutglazuur		RY	Drielobbig oor	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	AW	STG			1300		0	2	0	0	2	Zoutglazuur		RY		De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	AW	STG			1590		0	2	0	0	2	Zoutglazuur		RY-WW	Kobaltblauw, ribbels	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	AW	ROOD	Teil				2	0	0	0	1	Loodglazuur			Bandrand met doorn en sterk geprononceerde bovenlip	De Winter, N.	3

Vondst	Staal	WP	Vlak	Spoor	Laag	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	O	MAI	Afwerking	Versiering	Baksel	Opmerkingen	Determinatie	Doos
65	Nee	3	1	144	1	AW	ROOD	Kan / kruik		1150		1	0	0	0	1	Loodglazuur			Licht uitstaande geribbelde hals, eenvoudige rand met licht geultje	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	AW	ROOD					1	0	0	0	1	Loodglazuur			Open vorm met eenvoudige dekselgeul. Mogelijk pispot?	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	AW	ROOD					0	0	1	0	1				Donkerbruine sliblaag, scherf is sterk afgesleten, niet meer te zien of het standring of standvin is	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	AW	ROOD			15de eeuw		0	0	1	0	1	Loodglazuur			Gedraaide standring, loodglazuur aan buitenzijde. Grijs sliblaag	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	AW	ROOD			1150		0	2	0	0	2	Loodglazuur			Glazuur binnen- en buitenzijde, paarse kleur	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	AW	WIT			1400		0	1	0	0	1	Loodglazuur			Glazuur binnen- en buitenzijde	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	AW	FAI			17de eeuw		0	1	0	0	1	Tinglazuur			Rode en groene versiering. Imitatie van porselein?	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	AW	FAI	Bord	Deventer f-bor-5	1675	1800	1	0	0	0	1	Tinglazuur			Kobaltblauw. Plooschotel	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	AW	ROOD			1150		0	1	0	0	1				Grijze sliblaag	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	AW	FAI	Plooschotel		1650	Einde 18de eeuw	1	0	0	0	1	Tinglazuur			Kobaltblauw	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	AW	ROOD			1150		0	1	0	0	1				Geen glazuur	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	AW	ROOD			1150		0	6	0	0	6	Loodglazuur			Glazuur enkel aan buitenzijde	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	AW	ROOD			1150		0	2	0	0	2	Loodglazuur			Glazuur binnen- en buitenzijde	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	AW	ROOD			1150		0	7	0	0	7	Loodglazuur			Glazuur enkel aan binnenzijde	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	AW	ROOD			1150		0	2	0	0	2	Loodglazuur	Sliblijnen		Gele sliblijnen	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	AW	WIT	Bord				1	1	0	0	1	Koperglazuur			Rand met driehoekige doorsnede, ingegroefde golvende versiering	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	AW	WIT	Bord				1	0	0	0	1	Koperglazuur			Rand met driehoekige doorsnede, kleiner formaat dan andere rand in deze context	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	AW	ROOD			15de eeuw		0	0	1	0	1	Loodglazuur			Gedraaide standring, loodglazuur aan binnenzijde	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	TC	PIJP			1630	1750	1	0	0	0	1				Pijpenkop met hielmerk IH gekroond. https://www.claypipes.nl/merken/letters/ih/ . Slink model pijpenkop, vanaf tweede helft 17de eeuw, vermoedelijk laatste twee decennia 17de eeuw of begin 18de eeuw	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	TC	PIJP			17de eeuw		0	0	0	7	7				Fragmenten van pijpensteeltjes. Een met spiraalvormige versiering	De Winter, N.	3
65	Nee	3	1	144	1	ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Kleinvee, snijsporen.	Lees, T.	9
65	Nee	3	1	144	1	ORG	LEER	Schoen				0	0	0	16	16				Delen van schoenen.	Lees, T.	Doos Natalie Cleeren
66	Nee	3	1	144	2	MET	FE	Schup				0	0	0	1	1				Sterk gecorrodeerde schup/spade.	Reygel, P.	12
66	Nee	3	1	144	2	MET	FE	Nagel				0	0	0	7	7					Reygel, P.	12
66	Nee	3	1	144	2	MET	FE	Naald				0	0	0	1	1				Gecorrodeerde naald.	Reygel, P.	12
66	Nee	3	1	144	2	MET	FE					0	0	0	1	1				Sterk gecorrodeerd, lijkt een klein handvat te hebben.	Reygel, P.	12
66	Nee	3	1	144	2	GL	LIGRO	Beker				0	1	1	0	1				Irisatie. Getande standring. Pontilmerk	De Winter, N.	16
66	Nee	3	1	144	2	GL	KLEURLOOS	Beker				0	1	0	0	1				Ingeslepen versiering. Geen irisatie. Nog vrij dun glas. Geen krijtglas?	De Winter, N.	16

Vondst	Staal	WP	Vlak	Spoor	Laag	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	O	MAI	Afwerking	Versiering	Baksel	Opmerkingen	Determinatie	Doos
66	Nee	3	1	144	2	AW	ROOD			1150		0	9	0	0	9	Loodglazuur			Enkel glazuur aan binnenzijde	De Winter, N.	3
66	Nee	3	1	144	2	AW	STG	Kan / Kruik	Deventer s2-kan-64	1575	1675	1	1	0	0	1	Bruine engobe; Zoutglazuur		RY-RA	Rechte geribbelde hals, eenvoudige rand. Zeer hard, mooie afwerking.	De Winter, N.	3
66	Nee	3	1	144	2	AW	ROOD	Teil	De Grootte 2008, L57D			1	0	0	0	1	Loodglazuur			Brede manchetvormige rand met geprononceerde boven- en onderlip en afgeronde top.	De Winter, N.	3
66	Nee	3	1	144	2	AW	ROOD	Pot		1150		1	0	0	0	1	Loodglazuur	Sliblijnen		Bolle pot zonder hals en met naar buiten gekrulde rand (cfr. ST 201A). Binnen en buiten glazuur, bogen van witte sliblijnen	De Winter, N.	3
66	Nee	3	1	144	2	AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Zoutglazuur		RY	Donkergrijs	De Winter, N.	3
66	Nee	3	1	144	2	AW	STG			1575		0	1	0	0	1	Bruine engobe; Zoutglazuur		RY-RA	Zeer hard, mooie afwerking. Decoratie in reliëf, niet te zien wat er is afgebeeld	De Winter, N.	3
66	Nee	3	1	144	2	AW	STG			1575		0	6	0	0	4	Bruine engobe; Zoutglazuur		RY-RA	Zeer hard, mooie afwerking.	De Winter, N.	3
66	Nee	3	1	144	2	AW	ROOD					0	0	1	0	1				Gedraaide standring,	De Winter, N.	3
66	Nee	3	1	144	2	AW	ROOD	Grape	De Grootte 2008, L123A	15de eeuw		1	3	0	1	1	Loodglazuur; Paarse engobe			Uitstaande, verdikte en afgeronde rand. Glazuur aan binnen-en buitenzijde, veel roet, paarse kleur aan buitenzijde.	De Winter, N.	3
66	Nee	3	1	144	2	AW	ROOD			1150		0	4	0	0	1	Loodglazuur			Glazuur aan binnen-en buitenzijde	De Winter, N.	3
66	Nee	3	1	144	2	AW	ROOD			1150		0	8	2	0	1	Loodglazuur			Uitgeknepen standring. Enkel glazuur aan binnenzijde. Kalkaanslag binnen.	De Winter, N.	3
66	Nee	3	1	144	2	AW	WIT			1400		0	0	1	0	1	Loodglazuur			Vlakke bodem	De Winter, N.	3
66	Nee	3	1	144	2	AW	WIT			1400		0	2	0	0	2	Loodglazuur				De Winter, N.	3
66	Nee	3	1	144	2	AW	WIT			1400		0	1	0	0	1	Koperglazuur				De Winter, N.	3
66	Nee	3	1	144	2	AW	ROOD			1150		0	4	0	0	4	Loodglazuur			Glazuur aan binnen-en buitenzijde	De Winter, N.	3
66	Nee	3	1	144	2	AW	MAAS				1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG7B		De Winter, N.	3
66	Nee	3	1	144	2	AW	ROOD			1150		1	0	0	0	1	Loodglazuur			Rand van grote open vorm. Manchetrand met afgeplatte top. Geen vergelijking gevonden	De Winter, N.	3
66	Nee	3	1	144	2	ORG	BOT DIER					0	0	0	0	2				Kleinvee, snijsporen.	Lees, T.	9
67	Nee	3	1	144	3	MET	FE					0	0	0	1	1				Object met aan weerszijde een haak. Mogelijk een soort van werktuig?	Reygel, P.	13
67	Nee	3	1	144	3	MET	FE	Nagel				0	0	0	4	4					Reygel, P.	13
67	Nee	3	1	144	3	MET	FE	Schaar				0	0	0	1	1				Eén zijde van een(schoenmakers)schaar.	Reygel, P.	13
67	Nee	3	1	144	3	MET	FE	Schup				0	0	0	1	1				Gecorrodeerde en gebogen schup	Reygel, P.	13
67	Nee	3	1	144	3	MET	FE					0	0	0	1	1				één sterk gecorrodeerd bolvormig object (grootte van kanonskogel?).	Reygel, P.	13
67	Nee	3	1	144	3	GL	KLEURLOOS	Beker	Beker met glasdraadversiering (Henkes 1994, 35)	1550	1700	1	0	1	0	1				Dun glas. Irisatie. Opgestoken bodem. Pontilmerk.	De Winter, N.	16
67	Nee	3	1	144	3	GL	KLEURLOOS	Beker	Gladde beker			1	0	0	0	1				Dun glas. Geen irisatie	De Winter, N.	16
67	Nee	3	1	144	3	GL	KLEURLOOS	Beker	Gladde beker			1	1	0	0	1				Vrij dun glas. Witte lipband. Sterke irisatie	De Winter, N.	16
67	Nee	3	1	144	3	AW	ROOD			1150		1	0	0	0	1	Loodglazuur			Eenvoudige rand, binnen en buiten glazuur, te fragmentair voor determinatie	De Winter, N.	3
67	Nee	3	1	144	3	AW	ROOD			1150		0	2	0	0	1	Loodglazuur			Enkel binnenzijde glazuur	De Winter, N.	3
67	Nee	3	1	144	3	AW	ROOD			1150		0	3	0	0	3	Loodglazuur			Binnen- en buitenzijde glazuur	De Winter, N.	3

Vondst	Staal	WP	Vlak	Spoor	Laag	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	O	MAI	Afwerking	Versiering	Baksel	Opmerkingen	Determinatie	Doos
67	Nee	3	1	144	3	AW	ROOD	Teil	De Grootte 2008, L57D			2	0	0	0	1	Loodglazuur			Brede manchenvormige rand met geprononceerde boven- en onderlip en afgeronde top.	De Winter, N.	3
67	Nee	3	1	144	3	AW	ROOD			1150	1550	0	0	1	0	1	Loodglazuur			Uitgeknepen standring, binnenzijde volledig glazuur, buiten spatzen, open vorm	De Winter, N.	3
67	Nee	3	1	144	3	AW	ROOD	Teil	De Grootte 2008, L57C			1	0	0	0	1	Loodglazuur			Brede bandvormige, sterk ondersneden rand met afgeronde top.	De Winter, N.	3
67	Nee	3	1	144	3	AW	MAAS			1125	1400	0	0	1	0	1	Loodglazuur		MV-TG3	Lensbodem	De Winter, N.	3
67	Nee	3	1	144	3	AW	STG	Kan / kruik				1	3	0	1	1	Zoutglazuur	Kerfband	RY-SI?	Wit baksel, slechts hier en daar vlekken zoutglazuur. .Korte geribbelde hals met eenvoudige rand en aan drie zijden appliques van gezichten. Vlakke bodem	De Winter, N.	3
67	Nee	3	1	144	3	AW	ROOD	Teil		1150		0	1	0	0	1	Loodglazuur			Onderzijde bandrand	De Winter, N.	3
67	Nee	3	1	144	3	AW	ROOD	Kom	De Grootte 2008, fig 180.11	15de eeuw		1	0	0	0	1	Loodglazuur			Exact gelijkend op kom bij De Grootte	De Winter, N.	3
67	Nee	3	1	144	3	AW	STG	Kan / kruik	Deventer s2-kan-64	1575	1675	1	1	0	0	1	Bruine engobe; Zoutglazuur		RY-RA	Rechte geribbelde hals, eenvoudige rand. Zeer hard, mooie afwerking.	De Winter, N.	3
67	Nee	3	1	144	3	AW	ROOD					1	9	2	0	1	Loodglazuur			Pootjes, dikke zwarte vuile laag over hele pot. Schuinstaande hals met iets uitstaande rand	De Winter, N.	3
67	Nee	3	1	144	3	ORG	BOT DIER					0	0	0	0	10-25				Grootvee, snijsporen.	Lees, T.	9
67	Nee	3	1	144	3	ORG	LEER	Schoen				0	0	0	24	24				Delen van schoenen.	Lees, T.	Doos Natalie Cleeren
68	Ja	3	1	144	3	ORG	HK					0	0	0	2	2				Doel: datering, twee staalzakken: één van 1 L en één van 3 L.	Lees, T.	15
69	Nee	3	1	144	7	MET	FE					0	0	0	1	1				Sterk gecorrodeerd, plaatvormig.	Reygel, P.	13
69	Nee	3	1	144	7	GL	KLEURLOOS	Beker	Gladde beker			1	0	0	0	1				Geen irisatie. Blauwe lipband	De Winter, N.	16
69	Nee	3	1	144	7	GL	KLEURLOOS	Beker	/			0	0	2	0	1				Beker met opgebolde bodem. Geen irisatie. Pontilmerk	De Winter, N.	16
69	Nee	3	1	144	7	GL	KLEURLOOS	Kelk	/			0	0	8	0	8				Holle stammen van kelken, verschillende individuen.	De Winter, N.	16
69	Nee	3	1	144	7	GL	GRO	Vensterglas	/			5	1	0	0	1				Irisatie	De Winter, N.	16
69	Nee	3	1	144	7	GL	KLEURLOOS	Kelk	/			0	0	1	0	1				Voet van kelk. Pontilmerk. Geen irisatie. Duidelijke luchtbelletjes in glas	De Winter, N.	16
69	Nee	3	1	144	7	GL	KLEURLOOS	Kelk	/			0	0	1	0	1				Aanzet cuppa van kelk. Geen irisatie. Duidelijke luchtbelletjes in glas	De Winter, N.	16
69	Nee	3	1	144	7	GL	KLEURLOOS	Beker	/			0	0	1	0	1			/	Spits opgestoken bodem. Gekerfde blauwe standring. Pontilmerk. Irisatie.	De Winter, N.	16
69	Nee	3	1	144	7	GL	KLEURLOOS	Beker	Gladde beker			3	0	0	0	2				Geen irisatie. Zeer dun glas.	De Winter, N.	16
69	Nee	3	1	144	7	GL	KLEURLOOS	Beker	Gladde beker			2	0	0	0	2				Geen irisatie. Dikker glas.	De Winter, N.	16
69	Nee	3	1	144	7	GL	KLEURLOOS	Beker	Gladde beker			1	1	0	0	1				Opaak. Dik glas (krijtglas?). Irisatie	De Winter, N.	16
69	Nee	3	1	144	7	GL	KLEURLOOS	Beker	/			0	0	1	0	1				Opaak. Irisatie. Opgebolde bodem	De Winter, N.	16
69	Nee	3	1	144	7	GL	KLEURLOOS	/	/			0	0	0	1	1			/	Hol oor. Geen irisatie	De Winter, N.	16
69	Nee	3	1	144	7	GL	KLEURLOOS	Beker	/			0	0	3	0	1			/	Bolle bodem omgeslagen rand. Pontilmerk. Geen irisatie.	De Winter, N.	16
69	Nee	3	1	144	7	GL	KLEURLOOS	Beker	Gladde beker			1	0	0	0	1				Geen irisatie. Zeer dun glas. Witte lipband	De Winter, N.	16
69	Nee	3	1	144	7	GL	KLEURLOOS	/	/			0	0	0	1	1			/	Oor met braamnop. Geen irisatie	De Winter, N.	16
69	Nee	3	1	144	7	GL	KLEURLOOS	/	/			0	37	0	0	37				Kleurloze wandscherven van verschillende individuen. Geen irisatie	De Winter, N.	16

Vondst	Staal	WP	Vlak	Spoor	Laag	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	O	MAI	Afwerking	Versiering	Baksel	Opmerkingen	Determinatie	Doos
69	Nee	3	1	144	7	GL	KLEURLOOS	Beker	Netwerkbeker (Henkes 1994, 32)	16de eeuw	18de eeuw	1	3	1	0	1				Beker op voet. Pontilmerk. Geen irisatie. Netwerk.	De Winter, N.	16
69	Nee	3	1	144	7	GL	GRO	Beker	Knobbelsbeker (Henkes 1994, 31)	1550	1700	2	1	1	0	1				Beetje irisatie. Vrij dun glas. Knobbels. Matig opgestoken bodem. Geen standring. Pontilmerk. Bodem is verdraaid.	De Winter, N.	16
69	Nee	3	1	144	7	GL	KLEURLOOS	Kelk	/			0	0	1	0	1				Stam volledig bewaard, met aanzet cuppa. Geen irisatie. Pontilmerk	De Winter, N.	16
69	Nee	3	1	144	7	GL	KLEURLOOS	Beker	Ribbeker (Henkes 1994, 33)	1550	1700	4	0	0	0	1				Geen irisatie. Vrij dun glas. Blauwe lipband. Schuine vlakken	De Winter, N.	16
69	Nee	3	1	144	7	GL	KLEURLOOS	Beker	Gladde beker			1	0	0	0	1				Irisatie (witte vlek)	De Winter, N.	16
69	Nee	3	1	144	7	GL	KLEURLOOS	/	/			0	0	3	0	2			/	Omgelagen rand. Geen irisatie	De Winter, N.	16
69	Nee	3	1	144	7	ORG	HOUT					0	0	0	4	4				plank met een gat doorheen.	Lees, T.	16
69	Nee	3	1	144	7	AW	ROOD			1150		0	3	0	0	3	Loodglazuur			Mangaan buiten. Glazuur binnen en buiten	De Winter, N.	4
69	Nee	3	1	144	7	AW	ROOD	Bord		17de eeuw	18de eeuw	8	0	0	0	1	Loodglazuur	Sliblijnen	/	Nagenoeg volledig bord, met slordige afbeelding van druiventros. 10 concentrische cirkels, poging om Werra-waar te imiteren. Geen standvlak maar gedraaide standring. Diameter 25,5 cm	De Winter, N.	4
69	Nee	3	1	144	7	AW	WIT	Schaal	Wouters et al 1994, fig. 11.6	17de eeuw	17de eeuw	3	1	0	0	1	Koperglazuur		/	.		4
69	Nee	3	1	144	7	AW	ROOD	Bord		17de eeuw	18de eeuw	1	0	0	0	1	Loodglazuur	Sliblijnen	/	Half bewaard bord. 17 concentrische cirkels in geel, met soort ster in groen, poging om Werra-waar te imiteren? Geen standvlak maar gedraaide standring. Diameter 31 cm	De Winter, N.	4
69	Nee	3	1	144	7	AW	ROOD			1150		0	12	0	0	1	Loodglazuur			Glazuur binnen en buiten	De Winter, N.	4
69	Nee	3	1	144	7	AW	ROOD	Bord		17de eeuw	18de eeuw	8	1	1	0	1	Loodglazuur	Sliblijnen	/	Volledig bord, met slordige afbeelding van bloem. Lelie? 10 concentrische cirkels, poging om Werra-waar te imiteren. Geen standvlak maar gedraaide standring. Diameter 28 cm	De Winter, N.	4
69	Nee	3	1	144	7	AW	WIT	/	/			1	0	0	0	1	Loodglazuur		/	Mangaan, bijna zwart. Korte ondersneden bandrand met geul aan binnenzijde, vermoedelijk van een soort pot.	De Winter, N.	4
69	Nee	3	1	144	7	AW	STG	/	/	1300		0	1	0	0	1	Bruine engobe; Zoutglazuur		RY	/	De Winter, N.	4
69	Nee	3	1	144	7	AW	ROOD			1150		0	1	0	0	1	Loodglazuur			Glazuur buitenzijde. Aanzet van oor of pootje	De Winter, N.	4
69	Nee	3	1	144	7	AW	ROOD			1150		0	1	0	0	1	Loodglazuur			Glazuur binnenzijde	De Winter, N.	4
69	Nee	3	1	144	7	AW	FAI	Plooischotel	Deventer f-plo-2	1625	1725	1	0	1	0	1	Tinglazuur		/	Kobaltblauwe versiering, bomen en huizen. Standring	De Winter, N.	4
69	Nee	3	1	144	7	AW	ROOD			15de eeuw		0	0	2	0	1	Loodglazuur			Gedraaide standring. Glazuur binnen en buiten	De Winter, N.	4
69	Nee	3	1	144	7	AW	ROOD			1150		0	1	0	0	1	Loodglazuur			Glazuur buitenzijde	De Winter, N.	4
69	Nee	3	1	144	7	AW	WIT	Vergiet	Wouters et al 1994, fig. 8, 7-9	17de eeuw	17de eeuw	6	4	8	0	1	Koperglazuur		/	Drie massieve pootjes en horizontale handvaten. Mooi afgewerkt, puntige onderlip en naar buiten afhangende bovenlip. Exact gelijkende rand bij rood AW Hasseltsepoort. Wouters et al 1994, fig. 8: 7-9. Daar 17de eeuw		4
69	Nee	3	1	144	7	TC	PIJP	/	/	17de eeuw		0	0	0	2	1			/	Twee stukken steel in witte pijpaaide. Lange steel	De Winter, N.	4
69	Nee	3	1	144	2	ORG	BOT DIER					0	0	0	0	2				Klein en grootvee, snijsporen.	Lees, T.	9
69	Nee	3	1	144	7	ORG	LEER	Schoen				0	0	0	62	62				Delen van schoenen.	Lees, T.	Doos Natalie Cleeren
70	Nee	4	2	213		AW	ROOD					0	0	1	0	1	Loodglazuur			Plompe vlakke bodem. Paar spatten strooiglazuur op onderzijde	De Winter, N.	4

Vondst	Staal	WP	Vlak	Spoor	Laag	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	O	MAI	Afwerking	Versiering	Baksel	Opmerkingen	Determinatie	Doos
70	Nee	4	2	213		AW	ROOD			1200		0	2	0	0	2					De Winter, N.	4
70	Nee	4	2	213		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Bruine engobe; Zoutglazuur		RY	Grijs baksel	De Winter, N.	4
70	Nee	4	2	213		AW	MAAS			1125	1400	0	0	2	0	1	Loodglazuur		MV-TG3	Lensbodem met standvinnen (2 lobben). Spatjes strooiglazuur enkel op onderzijde	De Winter, N.	4
70	Nee	4	2	213		AW	ROOD	Kan / kruik		1200		1	0	0	0	1	Loodglazuur			Rechtopstaande rand met licht spitse top en uitgesproken doorn. Vlekken glazuur, enkel op buitenzijde	De Winter, N.	4
70	Nee	4	2	213		AW	ELMPT			1150	1350	0	1	0	0	1	Reducerend				De Winter, N.	4
70	Nee	4	2	213		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	2				Kleinvee.	Lees, T.	9
71	Nee	4	2	214		AW	ELMPT			1150	1350	0	2	0	0	2	Reducerend				De Winter, N.	4
71	Nee	4	2	214		AW	MAAS				1400	0	1	0	0	1			MV-TG1		De Winter, N.	4
71	Nee	4	2	214		AW	MAAS			1225	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG4B		De Winter, N.	4
72	Nee	4	1	193		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Paarse engobe		RY-LA	Grijs baksel, beige kern	De Winter, N.	4
72	Nee	4	1	193		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	10-25				Klein en grootvee (paard en schaap/geit), snijsporen,	Lees, T.	9
73	Nee	3	1	144	8	MET	FE					0	0	0	5	5				Sterk gecorrodeerde onregelmatige brokken, mogelijk slakken?	Reygel, P.	13
73	Nee	3	1	144	8	BK	IN					0	2	0	0	2				Brokken van onregelmatige BK	Lees, T.	16
74	Nee	4	1	208		AW	ROOD			1200		0	2	0	0	2	Bruine engobe			Bruine deklaag binnen en buitenzijde	De Winter, N.	4
74	Nee	4	1	208		AW	ROOD			1200	1550	0	0	1	0	1	Loodglazuur			Uitgeknepen standring, slordig, oranje zandig baksel met brokken beige potgruis, één spat loodglazuur	De Winter, N.	4
74	Nee	4	1	208		AW	MAAS			1225	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG4B		De Winter, N.	4
74	Nee	4	1	208		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Paarse engobe; Zoutglazuur		RY-LA		De Winter, N.	4
74	Nee	4	1	208		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	50-100				Klein en grootvee, snijsporen.	Lees, T.	9
75	Nee	4	1	194		AW	ROOD			1200		0	2	0	0	2					De Winter, N.	4
75	Nee	4	1	194		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	4				Klein en grootvee, snijsporen.	Lees, T.	9
76	Nee	4	1	202		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	10-25				Klein en grootvee, snijsporen.	Lees, T.	10
76	Nee	4	1	202		AW	STG			1300		0	0	0	1	1	Paarse engobe; Zoutglazuur		RY-LA	Aanzet bandoor, oranje binnenzijde	De Winter, N.	5
76	Nee	4	1	202		AW	STG			1300		0	3	0	0	3	Paarse engobe; Zoutglazuur		RY-LA		De Winter, N.	5
76	Nee	4	1	202		AW	MAAS			1125	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG3	Mangaan in glazuur, volledig oranje scherf	De Winter, N.	5
76	Nee	4	1	202		AW	MAAS			850		0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG1		De Winter, N.	5
76	Nee	4	1	202		AW	ROOD					0	1	0	0	1	Loodglazuur			Volledige buitenzijde glazuur	De Winter, N.	5
76	Nee	4	1	202		AW	STG			1300		0	0	1	0	1	Paarse engobe; Zoutglazuur		RY-LA		De Winter, N.	5
76	Nee	4	1	202		AW	MAAS			1225	1400	0	1	0	0	1			MV-TG4		De Winter, N.	5
76	Nee	4	1	202		AW	MAAS			1125		0	2	2	0	1			MV-TG7B	Lensbodem met standvinnen, grijze tot rode deklaag	De Winter, N.	5
76	Nee	4	1	202		AW	MAAS			1125		0	0	0	1	1			MV-TG7B	Bandoor, grijze deklaag	De Winter, N.	5

Vondst	Staal	WP	Vlak	Spoor	Laag	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	O	MAI	Afwerking	Versiering	Baksel	Opmerkingen	Determinatie	Doos
77	Nee	4	1	209		AW	MAAS			1225	1400	0	2	0	0	2	Loodglazuur		MV-TG4B	Strooiglazuur	De Winter, N.	5
77	Nee	4	1	209		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Paarse engobe		RY		De Winter, N.	5
78	Nee	4	1	196		MET	FE	Nagel				0	0	0	1	1				Spijker.	Reygel, P.	13
78	Nee	4	1	196		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Zoutglazuur		RY		De Winter, N.	5
79	Nee	4	1	186		AW	ROOD			1200		0	3	0	0	1	Loodglazuur				De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	10-25				Klein en grootvee, snijsporen.	Lees, T.	10
80	Nee	4	1	200		MET	FE	Nagel				0	0	0	2	2				Twee spijkers, gecorrodeerd.	Reygel, P.	13
80	Nee	4	1	200		AW	STG			1300		0	2	0	0	2	Bruine engobe; Zoutglazuur		RY		De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	STG			1300		1	0	0	0	1	Zoutglazuur		RY	Eenvoudig randje, te klein voor determinatie, lichtgrijs baksel	De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	STG	Kan / Kruik	Langerwehe type I, De Grootte 2008, 268.1; Hurst et. al 1986, fig. 91.272	1300	1350	1	0	0	0	1	Bruine engobe; Zoutglazuur	Radstempel	RY-LA	Engobe tot aan de binnenzijde van de rand	De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	STG			1300		0	0	0	1	1	Bruine engobe; Zoutglazuur		RY		De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	MAAS	Kan / Kruik		1150	1400	0	0	0	1	1			MV-TG3	Worstoor	De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	STG			1300		0	2	0	0	2	Bruine engobe; Zoutglazuur		RY		De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Zoutglazuur		RY-SI	Rode blos	De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	ELMPT			1150	1350	0	0	1	0	1	Reducerend			Standvin	De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	ELMPT			1150	1350	0	3	0	0	3	Reducerend				De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Paarse engobe; Zoutglazuur		RY		De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	STG			1300	1400	0	2	0	0	2	Bruine engobe; Zoutglazuur	Radstempel	RY	Ribbels met radjes (parallele schuine streepjes die na en paar streejes 90 graden van richting veranderen	De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	MAAS			1225	1400	0	2	0	0	1			MV-TG4		De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Zoutglazuur		RY		De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	STG	Kan / Kruik	Langerwehe type I, De Grootte 2008, 268.1; Hurst et. al 1986, fig. 91.272	1300	1350	1	0	0	0	1	Bruine engobe; Zoutglazuur	Radstempel	RY-LA		De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	MAAS			1225	1400	0	1	0	0	1			MV-TG4B		De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	MAAS			1225	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG4		De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	MAAS	Kan / Kruik	De Grootte 2015, fig. 13, 1-10	1225	1400	1	0	0	1	1	Loodglazuur		MV-TG4B	Verdikte rand met minder geprononceerde doorn. De verdikking betreft enkel de doorn.	De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	MAAS	Kan / Kruik	De Grootte 2015, fig. 12, 1-8. Borremans 1966 A4d/b: 39			1	0	0	1	1	Loodglazuur		MV-TG7B	Niet verdikte bandvormige rand met een uitgeduwde doorn.	De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	STG	Kan / Kruik	Langerwehe type I, De Grootte 2008, 268.1; Hurst et. al 1986, fig. 91.272	1300	1350	1	0	0	0	1	Paarse engobe; Zoutglazuur	Radstempel	RY-LA	Grijs baksel, grijze kern	De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	MAAS				1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG7		De Winter, N.	5

Vondst	Staal	WP	Vlak	Spoor	Laag	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	O	MAI	Afwerking	Versiering	Baksel	Opmerkingen	Determinatie	Doos
80	Nee	4	1	200		AW	ELMPT	Kogelpot	De Groote 2015, fig. 27.2; bl-kog-3	1150	1350	1	2	0	0	1	Reducerend				De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	ELMPT			1150	1350	0	1	0	0	1	Reducerend				De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	IN	Kom				1	0	0	0	1	Loodglazuur			Lijkt meest op TG 6, maar niet enkel chamotte, maar ook witbakkend potgruis. Lijkt op Borremans 1966 A33/a (hier wel zonder versiering). Vroeg rood? Maaslands?	De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	MAAS			1125	1400	0	0	1	0	1	Loodglazuur		MV-TG2	Beige buitenzijden, grijze kern. Lensbodem met standvinnen	De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	MAAS			850	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG2	Beige buitenzijden, grijze kern	De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	STG			1300		0	1	0	0	1			RY-SI	Rode blos	De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	MAAS				1400	0	0	1	0	1	Loodglazuur		MV-TG7B	Lensbodem	De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	MAAS			1225	1400	0	1	0	0	1			MV-TG4		De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Paarse engobe		RY	Volledig versinterd, maar lichtoranje buitenzijde en grijze kern	De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	MAAS	Kom	De Groote 2015, fig. 45-46	12de eeuw	1400	1	0	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG1	Halfbolvormige kom met haaks uitstaande rand. Kommen met omgeplooid en afgeplatte rand komen bij Borremans voor van periode I tot IV. Zie ook De Groote 2015, 234-235. Halfbolvormige kommen komen voor vanaf 12de eeuw, zeer populair in 13de en 14de eeuw	De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	MAAS			1225	1400	0	0	0	1	1	Loodglazuur		MV-TG4B		De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	MAAS			1225	1400	0	2	0	0	2			MV-TG4B		De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	MAAS			1225	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG4B		De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	MAAS			1225	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG4		De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	MAAS			1125	1400	0	2	0	0	2			MV-TG3		De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	MAAS	Pot	Borremans 1966 A8/e: 1 en 2?			1	0	0	0	1			MV-TG7	Bandrand, bovenaan afgeplat met kleine lip, niet ondersneden. Geen echt gelijkende types gevonden	De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	MAAS			1125	1400	0	0	1	0	1	Loodglazuur		MV-TG3	Lensbodem	De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	MAAS			1125	1400	0	4	0	0	4	Loodglazuur		MV-TG3		De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	MAAS			850	1400	0	2	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG2	Beige	De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	MAAS			1125	1400	0	4	0	0	4			MV-TG3	Worstoor	De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	MAAS				1400	0	3	0	0	3	Loodglazuur		MV-TG7B	Grijze sliblaag, enkel buitenzijde	De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	MAAS			850	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG2	Beige met grijze kern	De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	MAAS				1400	0	5	0	0	5			MV-TG7B	Grijze sliblaag, enkel buitenzijde	De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		AW	MAAS				1400	0	0	2	0	1			MV-TG7B	Grijze sliblaag, enkel buitenzijde. Aanzet uitgeknepen standring?	De Winter, N.	5
80	Nee	4	1	200		TC	ROOD	Tegel		1200		3	0	0	0	3	Loodglazuur			Verschillende diktes	De Winter, N.	5
81	Nee	4	1	201		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Kleinvee.	Lees, T.	10
81	Nee	4	1	201		AW	MAAS			1125	1400	0	2	0	0	2			MV-TG3		De Winter, N.	5

Vondst	Staal	WP	Vlak	Spoor	Laag	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	O	MAI	Afwerking	Versiering	Baksel	Opmerkingen	Determinatie	Doos	
81	Nee	4	1	201		AW	MAAS	Kan / Kruik		1150	1400	0	0	0	1	1	Loodglazuur		MV-TG3	Worstoor, vlek loodglazuur	De Winter, N.	5	
82	Nee	4	1	182		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Kleinvee, snijsporen.	Lees, T.	10	
82	Nee	4	1	182		ORG	SCHELP	Mossel				0	0	0	1	1						Lees, T.	16
82	Nee	4	1	182		AW	ROOD			1200		0	2	0	0	1	Loodglazuur					De Winter, N.	5
82	Nee	4	1	182		AW	GRIJS					0	1	0	0	1	Reducerend				Gedraaid fijn grijs. Dun, ribbels. Zou Maaslands kunnen zijn.	De Winter, N.	5
82	Nee	4	1	182		AW	MAAS				1400	1	0	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG7B	Grijze sliplaag aan buitenzijde en aan binnenzijde op hals. Oranje baksel en grijze kern. Bandoor. Uitstaande hals. Vermoedelijk kookkan. Lijkt meest op Borremans fig. 26/10, periode IIIB	De Winter, N.	5	
83	Nee	3	2	83		MET	BR	Munt				0	0	0	1	1					Munt, afbeelding weggecorrodeerd. (gewicht?)	Reygel, P.	13
84	Nee	3	2	215		AW	ROOD	Grape	De Groote 2015, fig. 90.5			1	72	0	0	1	Loodglazuur				korte, schuin uitstaande hals, met een geprofileerde, wat bandvormige rand met geprononceerde boven- en onderlip	De Winter, N.	5
85	Nee	3	2	215		AW	MAAS	Kookkan	De Groote 2015, fig. 32: 10-21, fig. 35: 1-3	13de eeuw		3	34	4	0	1	Loodglazuur		MV-TG7B	Uitgeduwde rand met blokvormige doorsnede waarbij soms een dekselgeul ontstaat. Sterk beroet, kleine standvinnen die typisch zijn voor de Maaslandse productie	De Winter, N.	5	
86	Nee	3	2	241		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	2					Grootvee (rond).	Lees, T.	11
86	Nee	3	2	241		AW	MAAS				1400	0	1	0	0	1						De Winter, N.	5
86	Nee	3	2	241		AW	MAAS			1225	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG4			De Winter, N.	5
87	Nee	1	2	270		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	2					Kleinvee, snijsporen.	Lees, T.	11
87	Nee	1	2	270		MET	FE	Plaatje				0	0	0	1	1					één gecorrodeerd plaatje met een gaatje in.	Reygel, P.	13
87	Nee	1	2	270		MET	FE	Buis				0	0	0	1	1					Deel van een holle ijzeren staaf, deel v. een leiding?	Reygel, P.	13
87	Nee	1	2	270		MET	FE	Slak				0	0	0	10	10						Reygel, P.	13
87	Nee	1	2	270		MET	FE	Naald				0	0	0	1	1						Reygel, P.	13
87	Nee	1	2	270		MET	FE	Nagel				0	0	0	3	3						Reygel, P.	13
87	Nee	1	2	270		ORG	HOUT					0	0	0	1	1					stuk hout onder ton S247	Lees, T.	16
87	Nee	1	2	270		AW	MAAS			850	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG1	Witgele oppervlaktelaag	De Winter, N.	6	
87	Nee	1	2	270		AW	MAAS	Kan / Kruik		1150	1400	0	0	0	1	1	Loodglazuur		MV-TG1	Worstoor. Kleine aanzet van rand met geultje naar binnenzijde bewaard.	De Winter, N.	6	
87	Nee	1	2	270		AW	MAAS	Kan / Kruik	Borremans 1966 A4/b: 12, misschien ook A7/c:4, Witvrouw en Witvrouw 1973-74, Pl. 18, 11.3	1175	1225	1	0	0	0	1				MV-TG2	Beige baksel, lichtoranje kern, oranjegele oppervlaktelaag.	De Winter, N.	6
87	Nee	1	2	270		AW	MAAS				1400	1	0	0	0	1				MV-TG2	Beige baksel, lichtoranje kern, oranjegele oppervlaktelaag. Eenvoudige rand, iets spitse top. Geen vergelijking bij Borremans of Basiliek. Mogelijk beker bij De Groote 2015, fig. 5.2	De Winter, N.	6
87	Nee	1	2	270		AW	MAAS				1400	0	1	0	0	1				MV-TG2	Beige baksel	De Winter, N.	6
87	Nee	1	2	270		AW	GRIJS					1	0	0	0	1	Reducerend				Fijn lichtgrijs zandig baksel. Uitstaande top	De Winter, N.	6

Vondst	Staal	WP	Vlak	Spoor	Laag	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	O	MAI	Afwerking	Versiering	Baksel	Opmerkingen	Determinatie	Doos
87	Nee	1	2	270		AW	MAAS			850	1400	0	4	0	0	4	Loodglazuur		MV-TG1		De Winter, N.	6
87	Nee	1	2	270		AW	MAAS			850	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG1	Verbrand	De Winter, N.	6
87	Nee	1	2	270		AW	MAAS			850	1400	0	0	0	1	1	Loodglazuur		MV-TG1	Bandoor	De Winter, N.	6
87	Nee	1	2	270		AW	MAAS			1125	1400	0	4	0	0	4			MV-TG3		De Winter, N.	6
87	Nee	1	2	270		AW	MAAS			1125	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG3		De Winter, N.	6
87	Nee	1	2	270		AW	MAAS			1125	1300	0	1	0	0	1	Loodglazuur	Radstempel	MV-TG3	Slordige rechthoekjes	De Winter, N.	6
87	Nee	1	2	270		AW	MAAS	Pot		1075	1175	1	0	0	0	1			MV-TG1	Bovenkant van manchtrand	De Winter, N.	6
87	Nee	1	2	270		AW	MAAS			850	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG2	Witgele oppervlaktelaag, oranjebeige baksel	De Winter, N.	6
87	Nee	1	2	270		AW	MAAS			1125	1400	0	1	0	0	1	Bruine engobe		MV-TG3	Op basis van afwerking, hardheid en dikte zeker Maaslands, bruine engobe aan buitenzijde	De Winter, N.	6
88	Nee	3	2	234		AW	ROOD			1200		1	0	0	0	1	Loodglazuur			Zeer plomp, klein fragment, loodglazuur binnenzijde, mogelijk aanzet rand vetvanger?	De Winter, N.	6
89	Nee	3	2	232		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Kleinvee, snijsporen.	Lees, T.	11
89	Nee	3	2	232		AW	STG	Drinknap	De Groote 2008, fig. 269.6; s1-dri-3	1325	1450	1	0	0	0	1			RY-SI	Afgeronde knik	De Winter, N.	6
90	Nee	3	2	237		MET	FE	Nagel				0	0	0	1	1					Reygel, P.	13
90	Nee	3	2	237		AW	IN					0	2	0	0	2				Verweerd, vermoedelijk Elmpt en MV-TG3. Zou kunnen kloppen want gaat om vulling 14de-eeuwse waterput	De Winter, N.	6
91	Ja	1/3	2	33		ST	KALK					0	0	0	1	1				Sten uit muur genomen als staal.	Lees, T.	16
92	Nee	1	2	265		AW	GRIJS					0	1	0	0	1	Reducierend			Fijn grijs baksel	De Winter, N.	6
92	Nee	1	2	265		AW	GRIJS			850		0	6	6	0	1	Reducierend			Zeer fijn grijs, lensbodem, zou op basis van dikte en afwerking zeker Maaslands kunnen zijn. Geen standvinnen	De Winter, N.	6
93	Nee	3	2	228		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	6				Kleinvee, snijsporen.	Lees, T.	11
93	Nee	3	2	228		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Bruine engobe; Zoutglazuur		RY		De Winter, N.	6
93	Nee	3	2	228		AW	MAAS				1400	0	1	0	0	1			MV-TG1		De Winter, N.	6
93	Nee	3	2	228		AW	STG	Beker	Hurst 1977, 234, fig. 6: 3; De Groote 2008, fig. 268: 8;	1300	1550	1	0	0	0	1	Bruine engobe; Zoutglazuur		RY-LA	Klein formaat, dus vermoedelijk nog MIDL	De Winter, N.	6
93	Nee	3	2	228		AW	MAAS				1400	0	1	0	0	1			MV-TG7		De Winter, N.	6
93	Nee	3	2	228		AW	MAAS	Kookkan?	De Groote 2015, fig. 32, 21?	850	1400	1	0	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG1	Uitstaande en op de top rond verdikte rand. Lichte geul	De Winter, N.	6
94	Nee	3	2	217		ORG	VBLE					0	0	0	2	2				Verbrande leem met gestreepte afdrukkingen (van takken?).	Lees, T.	16
94	Nee	3	2	217		AW	MAAS					0	1	0	0	1			MV-IN	Zeker Maaslands, maar verbrand	De Winter, N.	6
94	Nee	3	2	217		AW	MAAS				1400	0	1	0	0	1			MV-TG2	Beige baksel met lichtoranje kern	De Winter, N.	6
94	Nee	3	2	217		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Zoutglazuur		RY		De Winter, N.	6
94	Nee	3	2	217		AW	MAAS				1300	0	2	0	0	1	Loodglazuur	Radstempel	MV-TG7B	Hard oranje baksel met bruinrijze deklaag. Vier rijen rechthoekjes op de smalle kant	De Winter, N.	6
95	Nee	1	2	246		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	4				Klein en grootvee, snijsporen.	Lees, T.	11

Vondst	Staal	WP	Vlak	Spoor	Laag	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	O	MAI	Afwerking	Versiering	Baksel	Opmerkingen	Determinatie	Doos
95	Nee	1	2	246		MET	FE					0	0	0	1	1				Sterk gecorrodeerd, soort knop/ bevestigingsijzer	Reygel, P.	13
95	Nee	1	2	246		MET	FE	Nagel				0	0	0	3	3					Reygel, P.	13
95	Nee	1	2	246		AW	MAAS			850	1400	1	0	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG1	Op de top verdikte rand. Aan binnenzijde volledig geglazuurd, dus open vorm?	De Winter, N.	6
95	Nee	1	2	246		AW	MAAS	Kan / Kruik		1150	1400	0	0	0	1	1	Loodglazuur		MV-TG3	Worstoor	De Winter, N.	6
95	Nee	1	2	246		AW	ROOD					0	1	0	0	1					De Winter, N.	6
95	Nee	1	2	246		AW	ROOD			1200		1	0	0	0	1	Loodglazuur			Uitstaande en op de top verdikte rand	De Winter, N.	6
96	Nee	3	2	229		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	3				Kleinvee (Varken), snijsporen.	Lees, T.	11
96	Nee	3	2	229		AW	MAAS	Pot of kookkan	De Groote 2015, fig. 35.17, Witvrouw en Witvrouw 1973-74, Pl. 19.1 en 3	12de eeuw	13de eeuw (begin)	1	0	0	0	1			MV-TG2	Undersneden blokvormige rand.	De Winter, N.	6
96	Nee	3	2	229		AW	MAAS					0	1	0	0	1			MV-IN	Afwerking en hardheid is Maaslands, grijs baksel met roodbruine buitenzijde. Variant van très cuite?	De Winter, N.	6
97	Nee	3	2	225		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	8				Kleinvee, snijsporen.	Lees, T.	11
97	Nee	3	2	225		MET	FE	Nagel				0	0	0	1	1					Reygel, P.	13
97	Nee	3	2	225		MET	FE					0	0	0	1	1				Sterk gecorrodeerd, onregelmatige brok.	Reygel, P.	13
97	Nee	3	2	225		AW	MAAS			850	1300	0	1	0	0	1	Loodglazuur	Radstempel	MV-TG2	Lijn met rechthoekjes op de smalle kant. Beige baksel, lichtgrijze kern	De Winter, N.	6
97	Nee	3	2	225		AW	MAAS			850	1400	0	0	1	0	1	Loodglazuur		MV-TG1	Vlakke bodem, klein formaat, mogelijk van bekertje	De Winter, N.	6
97	Nee	3	2	225		AW	MAAS					0	1	0	0	1	Bruine engobe		MV-IN	Beige baksel, lichtoranje kern, bruine engobe op buitenzijde. Mogelijk variant très cuite.	De Winter, N.	6
97	Nee	3	2	225		AW	PSTG			1200	1325	0	1	0	0	1	Reducerend			Grover grijs baksel, dun, hard, lijkt handgevormd. Geen deklaag	De Winter, N.	6
97	Nee	3	2	225		AW	MAAS				1400	0	1	0	0	1			MV-TG2	Beige baksel	De Winter, N.	6
97	Nee	3	2	225		AW	MAAS				1400	0	2	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG7B	Zandiger oranje baksel, bruine deklaag	De Winter, N.	6
97	Nee	3	2	225		AW	MAAS				1400	0	2	0	0	1			MV-TG1	Geen glazuur, maar grijsbruine deklaag op buitenzijde	De Winter, N.	6
97	Nee	3	2	225		AW	MAAS			1125	1400	0	1	1	0	1	Loodglazuur		MV-TG1	Lensbodem met standvin. Witgele laag op buitenzijde	De Winter, N.	6
97	Nee	3	2	225		AW	MAAS			1125	1400	0	0	1	0	1			MV-TG3	Lensbodem met standvin. Spatten glazuur	De Winter, N.	6
97	Nee	3	2	225		AW	GRIJS					0	1	0	0	1	Reducerend			Fijn grijs baksel	De Winter, N.	6
97	Nee	3	2	225		AW	MAAS			1125		0	0	1	0	1	Loodglazuur		MV-IN	Lensbodem. Op basis van afwerking zou het om Maaslands moeten gaan. Grijze kern, bruinrode buitenzijden. Aanzet van standvin. Spatten strooiglazuur	De Winter, N.	6
97	Nee	3	2	225		AW	MAAS			1125	1300	0	1	0	0	1	Loodglazuur	Radstempel	MV-TG3	Lijn met rechthoekjes op de smalle kant	De Winter, N.	6
97	Nee	3	2	225		AW	MAAS			850	1300	0	1	0	0	1	Loodglazuur	Radstempel	MV-TG1	Twee lijnen met rechthoekjes op de smalle kant	De Winter, N.	6
97	Nee	3	2	225		AW	MAAS			850	1400	0	2	0	0	2	Loodglazuur		MV-TG1		De Winter, N.	6
97	Nee	3	2	225		AW	MAAS				1400	0	1	0	0	1			MV-TG1	Verbrand	De Winter, N.	6
98	Nee	3	2	230		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Kleinvee.	Lees, T.	11

Vondst	Staal	WP	Vlak	Spoor	Laag	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	O	MAI	Afwerking	Versiering	Baksel	Opmerkingen	Determinatie	Doos
98	Nee	3	2	230		AW	MAAS			1125	1400	0	1	0	0	1			MV-TG3		De Winter, N.	6
98	Nee	3	2	230		AW	MAAS			850	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG1	Grote open vorm, enkel aan binnenzijde glazuur. Vlakke bodem. Mogelijk vetvanger A4d/b	De Winter, N.	6
98	Nee	3	2	230		AW	MAAS	Kan / Kruik	Borremans 1966 A4d/b: 39. De Grootte 2015, fig. 12, 1, 4 en 8, Lauwerijs 1975-76, Pl. 5.8	1225	1300	1	0	0	0	1			MV-TG3	Niet verdikte bandvormige rand met een uitgeduwde doorn. Bij De Grootte uit 13de-eeuwse context	De Winter, N.	6
98	Nee	3	2	230		AW	PSTG			1200	1325	0	1	0	0	1	Bruine engobe			Al hard gebakken, zand dat door oppervlakte heen steekt. Bruine deklaag	De Winter, N.	6
98	Nee	3	2	230		AW	MAAS				1400	0	1	0	0	1			MV-TG7B	Oranje baksel, met donkerbruine deklaag aan buitenzijde	De Winter, N.	6
99	Nee	3	2	222		AW	MAAS					0	3	0	0	1			MV-IN	Afwerking en hardheid is Maaslands, grijs baksel met roodbruine buitenzijde. Variant van très cuite?	De Winter, N.	6
100	Nee	3	1	220		AW	GRIJS					0	1	0	0	1	Reducerend			Iets grover baksel, hard gebakken	De Winter, N.	6
100	Nee	3	1	220		AW	GRIJS					0	1	0	0	1	Reducerend			Fijn grijs baksel	De Winter, N.	6
100	Nee	3	1	220		AW	MAAS			850	1400	0	0	1	0	1	Loodglazuur		MV-TG1	Lensbodem	De Winter, N.	6
100	Nee	3	1	220		AW	MAAS			1125	1300	0	1	0	0	1	Loodglazuur	Radstempel	MV-TG3	Rij kleine driehoekjes met smalle kant naar beneden	De Winter, N.	6
101	Nee	3	2	216		ORG	VBLE					0	0	0	3	3				Verbrande leem met gestreepte afdrukken (van takken?).	Lees, T.	16
101	Nee	3	2	216		AW	MAAS					0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-IN	Donkeroranje kern, grijze buitenzijde. Zit er op basis van afwerking wel Maaslands uit	De Winter, N.	6
101	Nee	3	2	216		AW	IN					0	1	0	0	1				Iets grover baksel dan TG1, witgele oppervlaktelaag	De Winter, N.	6
101	Nee	3	2	216		AW	MAAS			1125	1400	0	2	0	0	1			MV-TG3		De Winter, N.	6
101	Nee	3	2	216		AW	IN					0	1	0	0	1				Verbrand	De Winter, N.	6
102	Nee	3	2	219		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Kleinvee, snijsporen.	Lees, T.	11
102	Nee	3	2	219		AW	ROOD			1200		0	1	0	0	1	Loodglazuur			Vroeg rood	De Winter, N.	6
102	Nee	3	2	219		AW	ELMPT			1150	1350	0	42	0	0	1	Reducerend			Donkergrijs	De Winter, N.	6
103	Nee	1/3	2	253		AW	PSTG	Kan / Kruik		1200	1325	0	0	0	1	1	Paarse engobe		RY-LA	Worstoor. Groot formaat. Duidelijk nog inclusies zichtbaar	De Winter, N.	6
104	Nee	1/3	2	247		ORG	HOUT					0	0	0	7	7				Hout van ton. Gedateerd met 14C (KIK), dennenhout, geen dendro mogelijk	Lees, T.	16
105	Nee	1	2	244		AW	ROOD			1200		0	3	0	0	3	Loodglazuur			Volledig geglazuurd	De Winter, N.	7
105	Nee	1	2	244		AW	ROOD			1200		0	1	0	0	1	Loodglazuur			Mangaan. Volledig geglazuurd	De Winter, N.	7
106	Nee	1/3	2	249		AW	MAAS			1125	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG3		De Winter, N.	7
107	Nee	1/3	2	248		AW	ROOD			1200		0	1	0	0	1					De Winter, N.	7
107	Nee	1/3	2	248		AW	STG			1300		0	0	0	1	1	Zoutglazuur		RY	Bandoor	De Winter, N.	7
107	Nee	1/3	2	248		AW	ROOD			1200		1	0	0	0	1	Loodglazuur			Te klein fragment, geen determinatie mogelijk	De Winter, N.	7
107	Nee	1/3	2	248		AW	ROOD	Bord		14de eeuw		0	1	0	0	1	Loodglazuur	Sliblijnen		Slibversiering, lijn en bol	De Winter, N.	7
108	Nee	1/3	2	140		AW	STG			1300		0	1	0	0	1	Paarse engobe		RY-LA	Nog zwarte inclusies, lijkt nog zandig onder de engobe	De Winter, N.	7
109	Nee	1/3	2	231		BK						0	1	0	0	1	Loodglazuur			Plat, vermoedelijk tegel, 1,8 cm dik. Strooiglazuur	De Winter, N.	

Vondst	Staal	WP	Vlak	Spoor	Laag	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	O	MAI	Afwerking	Versiering	Baksel	Opmerkingen	Determinatie	Doos
109	Nee	1/3	2	231		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	3				Kleinvee, snijsporen.	Lees, T.	11
109	Nee	1/3	2	231		AW	MAAS			1225	1400	0	2	0	0	2	Loodglazuur		MV-TG4B		De Winter, N.	7
109	Nee	1/3	2	231		AW	MAAS			1225	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG4B	Wand met ribbels en aanzet van bandoor. Vermoedelijk kan	De Winter, N.	7
110	Nee	1/3	2	226		MET	FE	Slak				0	0	0	4	4				één slak heeft verglazing.	Reygel, P.	13
110	Nee	1/3	2	226		AW	MAAS			1125	1400	0	1	0	0	1			MV-TG3	Feloranje	De Winter, N.	7
110	Nee	1/3	2	226		AW	MAAS			850	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG2	Lichtbeige met grijze kern	De Winter, N.	7
111	Nee	3	2	123		AW	STG	Beker	Deventer s2-bek-11	1650	1800	0	1	4	0	1	Zoutglazuur		RY-WW	Kobaltblauw en paars, vlakke bodem, wit baksel.	De Winter, N.	7
112	Nee	1/3	2	239		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Kleinvee, snijsporen.	Lees, T.	11
112	Nee	1/3	2	239		AW	ROOD	Kom	Deventer r-kom-36			1	0	0	0	1	Loodglazuur			Kom met horizontale oren. Aanzet oor juist zichtbaar. Eenvoudige rand, niet ondersneden, niet geribbeld, bovenaan lichtjes verdikt	De Winter, N.	7
112	Nee	1/3	2	239		AW	PSTG			1200	1325	0	1	0	0	1	Paarse engobe		RY-LA	Al versinterd baksel, maar toch nog duidelijk zandig en nog inclusies te zien	De Winter, N.	7
112	Nee	1/3	2	239		AW	ROOD			1200		1	0	0	0	1	Loodglazuur			Rand met geultje, aan buitenzijde glazuur, binnenzijde niks. Vorm niet te bepalen	De Winter, N.	7
112	Nee	1/3	2	239		AW	ROOD			1200		0	0	1	0	1	Loodglazuur			Pootje, veel roet op bodem, scherf door en door verbrand	De Winter, N.	7
112	Nee	1/3	2	239		AW	ROOD			1200		0	1	0	0	1	Loodglazuur				De Winter, N.	7
112	Nee	1/3	2	239		AW	ROOD	Bord	Deventer r-bor-13? R-bor-42?	1200		1	0	0	0	1	Deklaag wit; Loodglazuur			Open vorm, naar boven staande lip. Onder glazuur zit wit slib	De Winter, N.	7
112	Nee	1/3	2	239		AW	ROOD			1200		0	1	0	0	1	Loodglazuur				De Winter, N.	7
112	Nee	1/3	2	239		AW	ROOD			1200	1500	0	0	1	0	1	Loodglazuur			Uitgeknepen standring	De Winter, N.	7
113	Ja	1/3	2	247		ORG	HK					0	0	0	1	1				Staalname van eerste laag in ton. Bevat oa HK, maar mogelijk ook stukjes leer.	Lees, T.	16
114	Ja	1/3	2	247		ORG	HK					0	0	0	1	1				Staalname van tweede laag in ton. Bevat oa Hk, maar kan ook stukjes leer bevatten.	Lees, T.	16
115	Ja	1	2	262		ORG	HK					0	0	0	1	1				Doel: datering.	Lees, T.	15
116	Ja	1	2	264		ORG	HK					0	0	0	1	1				Doel: datering.	Lees, T.	15
117	Ja	1	2	267		ORG	HK					0	0	0	1	1				Doel: datering.	Lees, T.	15
118	Ja	3	3	271	1	ORG	HK					0	0	0	1	1				Doel: datering.	Lees, T.	16
118	Ja	3	3	271	1	ORG	HOUT					0	0	0	3	3				Onderste plank van houten ton. In stukken gezaagd voor dendro. Te weinig bewaarde ringen, wel gedateerd met 14C (KIK)	Lees, T.	16
119	Nee	3	3	272		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	2				Kleinvee, snijsporen, één stuk bot is wit verbrand.	Lees, T.	11
119	Nee	3	3	272		ORG	HOUT					0	0	0	1	1				Deel van een tak.	Lees, T.	16
119	Nee	3	3	272		AW	MAAS				1400	0	2	0	0	2			MV-TG1	Witgele laag aan buitenzijde	De Winter, N.	7
119	Nee	3	3	272		AW	MAAS			850	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG1		De Winter, N.	7
119	Nee	3	3	272		AW	MAAS			850	1400	0	0	1	0	1			MV-TG1	Lensbodem, klein formaat. Zandiger baksel dan normaal	De Winter, N.	7
120	Nee	3	3	285		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	10				Kleinvee, snijsporen.	Lees, T.	11

Vondst	Staal	WP	Vlak	Spoor	Laag	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	O	MAI	Afwerking	Versiering	Baksel	Opmerkingen	Determinatie	Doos
120	Nee	3	3	285		AW	MAAS			850	1400	0	3	0	0	3	Loodglazuur		MV-TG1	Lichtgele oppervlaktelaag	De Winter, N.	7
120	Nee	3	3	285		AW	MAAS			1125	1400	0	0	2	0	1	Loodglazuur		MV-TG7	Lensbodem met standvin	De Winter, N.	7
120	Nee	3	3	285		AW	MAAS			1125	1400	0	0	1	0	1	Loodglazuur		MV-TG3	Lensbodem met standvin	De Winter, N.	7
120	Nee	3	3	285		AW	GRIJS			850		0	0	1	0	1	Reducerend		/	Lensbodem in fijn grijs baksel	De Winter, N.	7
120	Nee	3	3	285		AW	MAAS			850	1400	0	2	0	0	2	Loodglazuur		MV-TG1	Spatten glazuur	De Winter, N.	7
120	Nee	3	3	285		AW	MAAS	Kan / Kruik	Borremans 1966, A8/9: 2. Witvrouw 1973, Pl. 17.2, pl. 18.4 en 18.11 (8)	1175	1225	1	0	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG2	Verdikte rand met geultje op de bovenzijde. Spat glazuur	De Winter, N.	7
120	Nee	3	3	285		AW	MAAS				1400	0	1	0	0	1			MV-TG2	Oranjebeige	De Winter, N.	7
120	Nee	3	3	285		AW	MAAS					0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-IN	Bruin zandig baksel, grijze kern. Afwerking binnenzijde typisch Maaslands	De Winter, N.	7
120	Nee	3	3	285		AW	MAAS			1125	1400	0	2	0	0	2	Loodglazuur		MV-TG3	Spatten glazuur	De Winter, N.	7
120	Nee	3	3	285		AW	MAAS			1125		0	0	1	0	1			MV-IN	Lensbodem met standvin. Lichtbruin baksel met lichtgrijze kern. Afwerking binnenzijde typisch Maaslands	De Winter, N.	7
120	Nee	3	3	285		AW	MAAS	Pot	De Groote 2015, fig.38, 1-12. De Groote en De Winter 2017, fig. 11.3; Borremans 1966 A4/a: 4, A4/b:7, Witvrouw 1973, Pl. 19, 1 en 3	1175	1225	1	6	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG6	Undersneden bandvormige rand met afgeronde top. Paar spatjes loodglazuur, zeer sterk beroet, brokjes chamotte in het oranje baksel, minder groot dan bij V123. bij Witvrouw begin XIIIe eeuw. Ook bij De Groote 2015	De Winter, N.	7
121	Nee	3	3	271	2	ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Kleinvee.	Lees, T.	11
121	Nee	3	3	271	2	ORG	HOUT					0	0	0	1	1				deel van een plank.	Lees, T.	16
121	Nee	3	3	294		AW	MAAS			850	1400	0	0	1	0	1	Loodglazuur		MV-TG1	Lensbodem. Zandiger dan normaal	De Winter, N.	7
121	Nee	3	3	294		AW	MAAS			850	1400	0	0	1	0	1			MV-TG1	Gevlekt geelgrijs	De Winter, N.	7
121	Nee	3	3	294		AW	MAAS	Tuitpot	Borremans 1966 A3/b: 3; A11a/d: 4	1075	1150	3	12	1	1	1	Loodglazuur		MV-TG1	Manchetrand. Gevlekt oranje grijs. Tuit	De Winter, N.	7
121	Nee	3	3	294		AW	MAAS	Tuitpot	Borremans 1966 A3/b: 3; A11a/d: 4	1075	1150	1	0	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG1	Manchetrand. Aanzet lintoer. Hoort zeker niet bij andere tuitpot	De Winter, N.	7
121	Nee	3	3	294		AW	MAAS			850	1400	1	0	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG1	Zandiger dan normaal. Hoort vermoedelijk bij bodem met ribbels. Randje zoals Hofh 55 in Rom. Periode. Geen vergelijking gevonden.	De Winter, N.	7
121	Nee	3	3	294		AW	MAAS					0	3	3	0	1	Loodglazuur		MV-TG1	Kleine vorm. Geribbeld. Zandiger dan normaal	De Winter, N.	7
121	Nee	3	3	294		AW	MAAS			850	1400	0	8	0	0	8	Loodglazuur		MV-TG1	Volledig geglazuurd buitenzijde	De Winter, N.	7
121	Nee	3	3	294		AW	MAAS			850	1400	0	3	0	0	3	Loodglazuur		MV-TG1		De Winter, N.	7
121	Nee	3	3	294		AW	GRIJS					1	0	0	0	1	Reducerend		/	Fijn grijs baksel. Zou ook Maaslands kunnen zijn	De Winter, N.	7
121	Nee	3	3	294		AW	MAAS			850	1400	0	3	4	0	1	Loodglazuur		MV-TG1	Lensbodem. Bruine vlekken	De Winter, N.	7
122	Nee	3	3	291	2	AW	MAAS			1125	1400	0	3	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG3		De Winter, N.	7
123	Nee	3	3	288		MET	FE	Nagel				0	0	0	1	1					Reygel, P.	13
123	Nee	3	3	288		AW	MAAS			850	1400	0	2	0	0	2	Loodglazuur		MV-TG1	Buitenzijde volledig geglazuurd	De Winter, N.	7

Vondst	Staal	WP	Vlak	Spoor	Laag	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	O	MAI	Afwerking	Versiering	Baksel	Opmerkingen	Determinatie	Doos
123	Nee	3	3	288		AW	MAAS	Pot	Borremans 1966 A56/b: 7	1050	1175	1	0	0	0	1			MV-TG6	Oranje buitenzijden, oranjeroze kern, met dikke brokken chamotte. Omgeplooid rand, verdikt, niet ondersneden	De Winter, N.	7
123	Nee	3	3	288		AW	MAAS				1400	0	2	0	0	2			MV-TG1		De Winter, N.	7
123	Nee	3	3	288		AW	MAAS			850	1400	0	2	0	0	2	Loodglazuur		MV-TG1	Spatten glazuur	De Winter, N.	7
123	Nee	3	3	288		AW	MAAS				1400	0	1	0	0	1			MV-TG7B?	Oranjebeige buitenzijden, grijze kern	De Winter, N.	7
123	Nee	3	3	288		AW	MAAS			850	1400	0	0	1	0	1			MV-TG1	Lensbodem	De Winter, N.	7
124	Nee	3	3	286		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	2				Kleinvee.	Lees, T.	11
124	Nee	3	3	286		ORG	VBLE					0	0	0	2	2				Verbrande leem met gestreepte afdrukkingen (van stro?).	Lees, T.	16
124	Nee	3	3	286		AW	MAAS			1125	1400	0	0	3	0	1			MV-TG3	Lensbodem met standvinnen (1 of 2 lobben)	De Winter, N.	7
125	Nee	3	3	293		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Kleinvee, snijsporen.	Lees, T.	11
125	Nee	3	3	293		AW	MAAS			850	1400	0	0	1	0	1			MV-TG1	Lensbodem. Geen voetjes. Recept van klein formaat. Bekertje?	De Winter, N.	7
125	Nee	3	3	293		AW	MAAS			1125	1400	0	0	1	0	1	Loodglazuur		MV-TG3	Lensbodem met standvin. Eén lobbijg	De Winter, N.	7
125	Nee	3	3	293		AW	MAAS				1400	0	5	0	0	5			MV-TG2	Beige baksel met lichtoranje kern	De Winter, N.	7
125	Nee	3	3	293		AW	MAAS			850	1400	0	0	1	0	1	Loodglazuur		MV-TG1	Lensbodem	De Winter, N.	7
125	Nee	3	3	293		AW	MAAS			850	1400	0	2	0	0	2	Loodglazuur		MV-TG1		De Winter, N.	7
125	Nee	3	3	293		AW	MAAS				1400	0	1	0	0	1			MV-TG1		De Winter, N.	7
125	Nee	3	3	293		AW	MAAS			850	1400	1	0	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG1	Top van rand is afgebroken. Mogelijk aanzet van manchtrand	De Winter, N.	7
125	Nee	3	3	293		AW	MAAS			1125	1400	0	3	0	0	3	Loodglazuur		MV-TG3		De Winter, N.	7
126	Nee	3	3	295		AW	IN					0	2	0	0	2			/	Afgeschilferd en klein fragment, beiden zandig, lichtgrijs. Een scherf bruine buitenzijde. Roodbeschilderd?	De Winter, N.	7
126	Nee	3	3	295		AW	MAAS			1125	1300	0	1	0	0	1		Radstempel	MV-TG3	Vijf rijen met vierkantjes	De Winter, N.	7
127	Nee	3	3	284	3	ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Kleinvee, snijsporen.	Lees, T.	11
127	Nee	3	3	284	3	AW	GRIJS		Zoals Borremans A4d/1/d: 1			1	0	0	0	1	Reducerend			Fijn grijs baksel. Rand in gedraaid aardewerk met langerekte driehoekige doorsnede, ondersneden. Zou zeker Maaslands kunnen zijn	De Winter, N.	7
127	Nee	3	3	284	3	AW	MAAS			1125	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG3		De Winter, N.	7
128	Nee	3	3	271	2	AW	STG	Drinknap		1300	1550	0	1	0	0	1			RY-SI	Rode blos, lichtgrijs baksel. Knik nog juist te zien	De Winter, N.	7
128	Nee	3	3	271	2	AW	WIT					0	1	0	0	1	Loodglazuur		/	Mangaan	De Winter, N.	7
129	Nee	3	3	276	3	AW	MAAS			850	1400	0	2	0	0	2	Loodglazuur		MV-TG2		De Winter, N.	7
129	Nee	3	3	276	3	AW	MAAS			850	1400	0	3	0	0	3	Loodglazuur		MV-TG1		De Winter, N.	7
130	Nee	3	3	279		AW	IN					0	2	0	0	2			/	Te verbrand en te beroet voor determinatie. Vermoedelijk Maaslands	De Winter, N.	7
131	Nee	3	3	276	1	AW	MAAS				1400	0	1	0	0	1			MV-TG1		De Winter, N.	7
132	Nee	3	3	283		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	2				Grootvee.	Lees, T.	11

Vondst	Staal	WP	Vlak	Spoor	Laag	Materiaal	Soort	Vorm	Type	Datum begin	Datum eind	R	W	B	O	MAI	Afwerking	Versiering	Baksel	Opmerkingen	Determinatie	Doos
132	Nee	3	3	283		AW	IN					0	1	0	0	1			/	Te sterk verbrand en beroet om te kunnen determineren, op basis van hardheid en dikte vermoedelijk MAAS	De Winter, N.	7
132	Nee	3	3	283		AW	MAAS			1125	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG3		De Winter, N.	7
133	Nee	3	3	270		AW	ELMPT			1150	1350	0	0	1	0	1	Reducerend		/	Lensbodem	De Winter, N.	7
133	Nee	3	3	270		AW	MAAS			850	1400	0	2	0	0	2	Loodglazuur		MV-TG2	Rozebeige en oranjebeige	De Winter, N.	7
133	Nee	3	3	270		AW	MAAS	Beker	Borremans 1966, A3/b: 2	1050	1175	1	0	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG1	/	De Winter, N.	7
133	Nee	3	3	270		AW	MAAS			850	1400	0	0	1	0	1	Loodglazuur		MV-TG1	Witgele oppervlaktelaag. Lensbodem	De Winter, N.	7
133	Nee	3	3	270		AW	MAAS			850	1400	0	2	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG1	/	De Winter, N.	7
133	Nee	3	3	270		AW	MAAS			850	1400	0	2	2	0	1	Loodglazuur		MV-TG1	Witgele oppervlaktelaag. Lensbodem	De Winter, N.	7
133	Nee	3	3	270		AW	MAAS			850	1400	0	7	0	0	7	Loodglazuur		MV-TG1	/	De Winter, N.	7
133	Nee	3	3	270		AW	MAAS			850	1400	0	3	0	0	3	Loodglazuur		MV-TG1	Zandiger dan andere scherven in deze context	De Winter, N.	7
133	Nee	3	3	270		AW	MAAS	Pot	Borremans 1966, A3/b: 3, A4/four: 1, A36/d: 27.1, A56/b: 2, A57b: 3 en 7	1075	1175	1	0	0	0	1			MV-TG1	Manchetrand	De Winter, N.	7
134	Nee	3	3	282		MET	CU	Munt	Dupondius	1e eeuw n. Chr.	1e eeuw n. Chr.	0	0	0	1	1				Geel koper, sterk verweerd, mogelijk Nero of Flavisch.	Reygel, P.	13
135	Nee	3	3	285		MET	CU	Plaatje				0	0	0	1	1				Geel koper, indet. plaatje.	Reygel, P.	13
136	Nee	3	3	270		MET	FE	Plaatje				0	0	0	1	1				dun plaatje.	Reygel, P.	13
137	Nee	3	3	271	1	MET	PB	Plaatje				0	0	0	1	1				loden plaatje (gewicht?).	Reygel, P.	13
138	Nee	1	3	311		ORG	BOT DIER					0	0	0	0	1				Kleinvee.	Lees, T.	11
138	Nee	1	3	311		AW	MAAS			1125	1400	0	2	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG3	Klein spatje glazuur	De Winter, N.	7
138	Nee	1	3	311		AW	MAAS			850	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG1		De Winter, N.	7
138	Nee	1	3	311		AW	MAAS	Kan / Kruik		1150	1400	0	0	0	1	1	Loodglazuur		MV-TG1	Worstoor	De Winter, N.	7
138	Nee	1	3	311		AW	MAAS			850	1400	0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG1	Oranje laag op buitenzijde, klein spatje glazuur	De Winter, N.	7
139	Ja	3	3	297		ORG	HK					0	0	0	1	1				Doel: datering.	Lees, T.	15
140	Nee	1	PR5	324		AW	MAAS	/	/			0	2	0	0	2			MV-TG1	/	De Winter, N.	7
140	Nee	1	PR5	320		AW	MAAS	/	/			0	5	0	0	5			MV-TG3	/	De Winter, N.	7
140	Nee	1	PR5	320		AW	MAAS	/	/			0	1	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG3	/	De Winter, N.	7
140	Nee	1	PR5	320		AW	MAAS	/	/			0	2	0	0	1	Loodglazuur		MV-TG1	/	De Winter, N.	7
												174	816	143	257							

Zoutleeuw Grote Markt AO (2019H124) – Bijlage 5: fotolijst

DRONE

Drone 6 sept 2019:

- WP1 VL 1: 3 foto's
- WP1&3 VL1: 18 foto's
- WP2 VL 1: 25 foto's
- WP3 VL 1: 3 foto's

Drone 12 sept 2019:

- WP1 VL1: 5 foto's
- WP1&3 VL1: 10 foto's
- WP3 VL1: 25 foto's

Drone 18 sept 2019:

- WP4 VL1: 43 foto's

Drone 23 sept 2019:

- WP1 VL2: 11 foto's
- WP1&3 VL2: 19 foto's
- WP 3 VL2: 6 foto's

Drone 25 sept 2019:

- WP1 VL2: 3 foto's
- WP1&3 VL2&3: 8 foto's
- WP3 VL3: 12 foto's

VLAK 1

WP1

- Kelder 1: 19 foto's
- Kelder 2: 26 foto's
- Kelder 3: 16 foto's

Profielen:

- PR1: 14 foto's

Sporen:

- S1: 21 foto's
- S31: 6 foto's
- S32: 5 foto's
- S33: 3 foto's
- S34: 5 foto's
- S36: 1 foto
- S36-38: 1 foto
- S37: 1 foto
- S39: 1 foto
- S40 & S51: 1 foto
- S43: 3 foto's

- Vlak 1: 29 foto's

WP2

Profielen:

- PR2: 14 foto's

Sporen:

- S2-12: 1 foto
- S2-25: 1 foto
- S7: 2 foto's
- S16: 1 foto
- S16 & 17: 2 foto's
- S17: 2 foto's
- S19: 2 foto's
- S22-25: 1 foto
- S25: 1 foto
- S27: 1 foto

- Vlak 1: 23 foto's

WP3:

Boringen:

- B1: 2 foto's
- B2: 2 foto's

Coupes:

- S144: 16 foto's

Profielen:

- PR3: 11 foto's

Sporen:

- S14, S16-17 & S65-69: 3 foto's
- S16-17 & S65-77: 2 foto's
- S65: 5 foto's
- S65-77: 1 foto
- S69: 2 foto's
- S73: 1 foto
- S83-84: 1 foto
- S84: 1 foto
- S91-108: 2 foto's
- S121.1 & S12.2: 1 foto
- S130: 1 foto
- S144: 8 foto's
- S146.2: 2 foto's
- S154.1, S154.2 & S155.1: 2 foto's
- S168: 2 foto's

Vlak 1: 46 foto's

WP 4

Profielen:

- PR4: 10 foto's
- PR5: 11 foto's

Sporen:

- S181-182: 2 foto's
- S183: 3 foto's
- S186-187: 3 foto's
- S188: 2 foto's
- S190-S195: 4 foto's
- S194: 1 foto
- S196-197: 2 foto's
- S196-198: 2 foto's
- S196-202: 2 foto's
- S203-204: 2 foto's
- S208: 2 foto's
- Verstoring: 2 foto's

Vlak 1: 23 foto's

Vlak 2

WP1

Profielen:

- PR1: 4 foto's

Coupes:

- S247: 40 foto's
- S215: 5 foto's

Sporen:

- S31: 1 foto
- S35: 1 foto
- S43 & S260-263: 5 foto's
- S43 & S263-266: 2 foto's
- S244-245: 2 foto's
- S247: 3 foto's
- S254: 1 foto
- S255: 2 foto's

Vlak 2: 24 foto's

WP3

Sporen:

- S33: 3 foto's
- S154-S155: 3 foto's
- S215: 2 foto's
- S219: 2 foto's

- S229: 4 foto's
- S234: 1 foto
- S240: 3 foto's

Vlak 2: 30 foto's

Coupes:

- S215: 5 foto's

WP4

Vlak 2: 5 foto's

Vlak 3

WP1

Profielen:

- PR5: 11 foto's

WP3

Profielen:

- PR6: 6 foto's
- PR7: 7 foto's
- PR8: 4 foto's
- PR9: 4 foto's

Boringen:

- B3: 2 foto's
- B4: 1 foto
- B5: 1 foto

Vlak 3: 70 foto's

Zoutleeuw Grote Markt AO (2019H124) – Bijlage 6: dagrapporten

Dagrapport nr. 1

Projectcode: ZO-19-MA 2019H124	Datum: 2/09/2019
Werkuren: 08u00-16u00	
Weersomstandigheden (Temp, neerslag, bewolking)	
Zonnig 21°C	
Werkzaamheden	
<ul style="list-style-type: none">- Verwijderen puin en begroeiing- Aanleggen van een gedeelte van vlak 1- Zichtbaar maken van contouren kelders- Materiaal halen (Patrick)	
Strategische en praktische keuzes	
Interpretaties	
<ul style="list-style-type: none">- Kelders van voormalig gebouw	
Aanwezigheden/bezoekers	
<ul style="list-style-type: none">- Kraan: Jo (Hertigers)- Archeologen: P. Reygel & T. Lees- Arbeiders: Marian- Specialisten:- Bezoek: Burgemeester en schepenen van Zoutleeuw	
Opmerkingen	

Dagrapport nr. 2

Projectcode: ZO-19-MA 2019H124	Datum: 03/09/2019
Werkuren: 08u00-16u00	
Weersomstandigheden (Temp, neerslag, bewolking)	
Afwisselend zon en wolken, 20°C	
Werkzaamheden	
<ul style="list-style-type: none">-Verder aanleggen vlak 1- Schoonmaken van muren- Materiaal halen en plannen afdrukken door Patrick	
Strategische en praktische keuzes	
Interpretaties	
Aanwezigheden/bezoekers	
<ul style="list-style-type: none">- Kraan: Jo (Hertigers)- Archeologen: P. Reygel & T. Lees- Arbeiders: Marian- Specialisten:- Bezoek: Peter Buelens (projectontwikkelaar)	
Opmerkingen	
/	

Dagrapport nr. 3

Projectcode: ZO-19-MA 2019H124	Datum: 04/09/2019
Werkuren: 08u00-16u00	
Weersomstandigheden (Temp, neerslag, bewolking)	
Afwisselend weer, 20°C	
Werkzaamheden	
<ul style="list-style-type: none">- Proper maken van profielen, muren, waterput en kookvuur- Aanleggen vlak 1 aan W-zijde	
Strategische en praktische keuzes	
Interpretaties	
Aanwezigheden/bezoekers	
<ul style="list-style-type: none">- Kraan: Jo (Hertigers)- Archeologen: P. Reygel & T. Lees- Arbeiders: Marian- Specialisten:- Bezoek:	
Opmerkingen	

Dagrapport nr. 4

Projectcode: ZO-19-MA 2019H124	Datum: 05/09/2019
Werkuren: 08u00-16u00	
Weersomstandigheden (Temp, neerslag, bewolking)	
Afwisselend 18°C, soms lichte neerslag	
Werkzaamheden	
Profiel en vlak schaven van WP 2	
Strategische en praktische keuzes	
Interpretaties	
Aanwezigheden/bezoekers	
- Kraan: Jo (Hertigers) - Archeologen: P. Reygel & T. Lees - Arbeiders: Marian - Specialisten: - Bezoek: Peter (aannemer)	
Opmerkingen	

Dagrapport nr. 5

Projectcode: ZO-19-MA 2019H124	Datum: 06/09/2019
Werkuren: 08u00-16u00	
Weersomstandigheden (Temp, neerslag, bewolking)	
Zon/wolken, 18°C	
Werkzaamheden	
<ul style="list-style-type: none">- Opkuisen WP1 & 2 VL 1- Luchtfoto maken- Inkrassen sporen- Opkuisen beerputten	
Strategische en praktische keuzes	
Interpretaties	
Aanwezigheden/bezoekers	
<ul style="list-style-type: none">- Kraan: /- Archeologen: P. Reygel & T. Lees- Arbeiders: Marian- Specialisten: J. Steegmans inmeten en plan maken, E. Wesemael, Hc Create drone- Bezoek:	
Opmerkingen	

Dagrapport nr. 6

Projectcode: ZO-19-MA 2019H124	Datum: 9/9/2019
Werkuren: 08u00-16u00	
Weersomstandigheden (Temp, neerslag, bewolking)	
Zon/wolken, 18°C	
Werkzaamheden	
<ul style="list-style-type: none">- Opkuis VL1 WP3- Beschrijven WP 1 en 2 VL1- Vondsten inzamelen en registreren	
Strategische en praktische keuzes	
Hertigers zal pas donderdag terugkomen	
Interpretaties	
Sporen onder woning tonen minstens 4 woonfases aan.	
Aanwezigheden/bezoekers	
<ul style="list-style-type: none">- Kraan: /- Archeologen: P. Reygel, T. Lees & M. Polmans- Arbeiders: Marian- Specialisten:- Bezoek:	
Opmerkingen	

Dagrapport nr. 7

Projectcode: ZO-19-MA 2019H124	Datum: 10/9/2019
Werkuren: 08u00-16u00	
Weersomstandigheden (Temp, neerslag, bewolking)	
Zon/wolken, 19°C	
Werkzaamheden	
<ul style="list-style-type: none">- Opkuis kelder- Teken en profiel + beschrijving- Opkuis vlak WP3 VL1	
Strategische en praktische keuzes	
Hertigers komt vandaag en donderdag	
Interpretaties	
Aanwezigheden/bezoekers	
<ul style="list-style-type: none">- Kraan: Jo (Hertigers)- Archeologen: Patrick R., T. Lees & M. Polmans- Arbeiders: Marian, Cornelius, Vasil- Specialisten:- Bezoek:	
Opmerkingen	

Dagrapport nr. 8

Projectcode: ZO-19-MA 2019H124	Datum: 11/9/19
Werkuren: 08u00-16u00	
Weersomstandigheden (Temp, neerslag, bewolking)	
Lichte regen, 18°C	
Werkzaamheden	
Opkrabben VL1 WP 3	
Strategische en praktische keuzes	
Interpretaties	
Aanwezigheden/bezoekers	
- Kraan: / - Archeologen: P. Reygel & M. Polmans - Arbeiders: Marian, Vasil & Cornelius - Specialisten: J. Steegmans inmeten - Bezoek:	
Opmerkingen	

Dagrapport nr. 9

Projectcode: ZO-19-MA 2019H124	Datum: 12/5/2019
Werkuren: 08u00-16u00	
Weersomstandigheden (Temp, neerslag, bewolking)	
Zon, 22°C	
Werkzaamheden	
<ul style="list-style-type: none">- Inkrassen, inmeten, beschrijven, vondsten verzamelen- Opkuis kelder	
Strategische en praktische keuzes	
<ul style="list-style-type: none">- Vlak 2 wordt kleiner thv beerput	
Interpretaties	
Aanwezigheden/bezoekers	
<ul style="list-style-type: none">- Kraan: Jo- Archeologen: Patrick, M. Polmans & T. Lees- Arbeiders: Marian, Vasil & Cornellius- Specialisten: J. Steegmans inmeten, Hc Create drone, E. Wesemael- Bezoek:	
Opmerkingen	

Dagrapport nr. 10

Projectcode: ZO-19-MA 2019H124	Datum: 13/9/19
Werkuren: 08u00-16u00	
Weersomstandigheden (Temp, neerslag, bewolking)	
Zon, 19°C	
Werkzaamheden	
<ul style="list-style-type: none">- Registreren kelder 1 & 2- Omzetten grond- Opkuisen kelders- Opkuisen, couperen en registreren beerput- Verdiepen lokale zones	
Strategische en praktische keuzes	
Interpretaties	
Aanwezigheden/bezoekers	
<ul style="list-style-type: none">- Kraan:- Archeologen: Patrick R., M. Polmans & T. Lees- Arbeiders: Marian, Vasil & Cornelius- Specialisten:- Bezoek:	
Opmerkingen	

Dagrapport nr. 11

Projectcode: ZO-19-MA 2019H124	Datum: 16/9/19
Werkuren: 08u00-16u00	
Weersomstandigheden (Temp, neerslag, bewolking)	
Bewolkt 18°C	
Werkzaamheden	
<ul style="list-style-type: none">- Aanleg VL 1 WP4 + omzetten grond- Verdiepen kelder 1- 2de helft beerput er uit halen	
Strategische en praktische keuzes	
Interpretaties	
Aanwezigheden/bezoekers	
<ul style="list-style-type: none">- Kraan: Jo- Archeologen: P. Reygel & M. Polmans- Arbeiders: Marian, Vasile, Costica- Specialisten:- Bezoek:	
Opmerkingen	

Dagrapport nr. 12

Projectcode: ZO-19-MA 2019H124	Datum: 17/9/2019
Werkuren: 08u00-16u00	
Weersomstandigheden (Temp, neerslag, bewolking)	
Bewolkt 18°C	
Werkzaamheden	
- Opkuisen VL1 WP4 + fotograferen vlak	
Strategische en praktische keuzes	
Interpretaties	
Aanwezigheden/bezoekers	
- Kraan: - Archeologen: P. Reygel & M. Polmans - Arbeiders: Marian, Costica & Vasile - Specialisten: - Bezoek: Peter Buelens (projectontwikkelaar)	
Opmerkingen	

Dagrapport nr. 13

Projectcode: ZO-19-MA 2019H124	Datum: 18/9/19
Werkuren: 08u00-16u00	
Weersomstandigheden (Temp, neerslag, bewolking)	
Zon, 19°C	
Werkzaamheden	
<ul style="list-style-type: none">- Opkuisen VL2 WP2- Drone foto's maken- Inmeten vlak- Sporen beschrijven- 2de helft beerput uithalen	
Strategische en praktische keuzes	
Interpretaties	
Aanwezigheden/bezoekers	
<ul style="list-style-type: none">- Kraan:- Archeologen: P. Reygel & M. Polmans- Arbeiders: Marian, Costica & Vasil- Specialisten: J. Steegmans inmeten, Hc Create drone- Bezoek:	
Opmerkingen	
Klasbezoek school	

Dagrapport nr. 14

Projectcode: ZO-19-MA 2019H124	Datum: 19/9/19
Werkuren: 08u00-16u00	
Weersomstandigheden (Temp, neerslag, bewolking)	
Zon, 19°C	
Werkzaamheden	
<ul style="list-style-type: none">- Aanleg VL2 WP4 & 3+1- Beschrijven sporen- Teken profiel- Opkuis VL2	
Strategische en praktische keuzes	
Interpretaties	
Aanwezigheden/bezoekers	
<ul style="list-style-type: none">- Kraan: Jo- Archeologen: P. Reygel, M. Polmans & T. Lees- Arbeiders: Marian, Costica, Vasile- Specialisten:- Bezoek:	
Opmerkingen	

Dagrapport nr. 15

Projectcode: ZO-19-MA 2019H124	Datum: 20/9/19
Werkuren: 08u00-16u00	
Weersomstandigheden (Temp, neerslag, bewolking)	
18 °C, wisselvallig	
Werkzaamheden	
- Opkuis vlak 2	
Strategische en praktische keuzes	
Interpretaties	
Aanwezigheden/bezoekers	
- Kraan: Jo - Archeologen: Patrick. R. & M. Polmans - Arbeiders: Marian, Costica & Vasile - Specialisten: - Bezoek:	
Opmerkingen	

Dagrapport nr. 16

Projectcode: ZO-19-MA 2019H124	Datum: 23/9/19
Werkuren: 08u00-16u00	
Weersomstandigheden (Temp, neerslag, bewolking)	
18°C, wisselvallig	
Werkzaamheden	
- Beschrijven VL 2	
Strategische en praktische keuzes	
Interpretaties	
Aanwezigheden/bezoekers	
- Kraan: Jo - Archeologen: P. Reygel - Arbeiders: Marian - Specialisten: J. Steegmans inmeten, E. Wesemael, Hc Create drone - Bezoek:	
Opmerkingen	

Dagrapport nr. 17

Projectcode: ZO-19-MA 2019H124	Datum: 24/9/2019
Werkuren: 08u00-16u00	
Weersomstandigheden (Temp, neerslag, bewolking)	
18°C, wisselvallig	
Werkzaamheden	
<ul style="list-style-type: none">- Registreren vondsten en sporen op VL2- Aanleg vlak 3 + profiel kuisen	
Strategische en praktische keuzes	
Interpretaties	
Aanwezigheden/bezoekers	
<ul style="list-style-type: none">- Kraan: Jo- Archeologen: P. Reygel & T. Lees- Arbeiders: Marian- Specialisten:- Bezoek:	
Opmerkingen	

Dagrapport nr. 18

Projectcode: ZO-19-MA 2019H124	Datum: 25/9/2019
Werkuren: 08u00-16u00	
Weersomstandigheden (Temp, neerslag, bewolking)	
18°C, wisselvallig	
Werkzaamheden	
<ul style="list-style-type: none">- Kuisen VL3 WP 3- Wassen van vondsten	
Strategische en praktische keuzes	
Interpretaties	
Aanwezigheden/bezoekers	
<ul style="list-style-type: none">- Kraan:- Archeologen: P. Reygel & T. Lees- Arbeiders: Marian- Specialisten: Hc Create drone- Bezoek:	
Opmerkingen	

Dagrapport nr. 19

Projectcode: ZO-19-MA 2019H124	Datum: 26/09/2019
Werkuren: 08u00-16u00	
Weersomstandigheden (Temp, neerslag, bewolking)	
18°C, wisselvallig	
Werkzaamheden	
<ul style="list-style-type: none">- Wassen vondsten- Vlak registratie, profiel tekenen- Materiaal naar bureau brengen	
Strategische en praktische keuzes	
Interpretaties	
Aanwezigheden/bezoekers	
<ul style="list-style-type: none">- Kraan:- Archeologen: P. Reygel & T. Lees- Arbeiders: Marian- Specialisten: J. Steegmans inmeten- Bezoek:	
Opmerkingen	

Dagrapport nr. 20

Projectcode: ZO-19-MA 2019H124	Datum: 27/09/2019
Werkuren:	
Weersomstandigheden (Temp, neerslag, bewolking)	
18°C, wisselvallig	
Werkzaamheden	
- Kuisen en opruimen van werf	
Strategische en praktische keuzes	
Interpretaties	
Aanwezigheden/bezoekers	
- Kraan: - Archeologen: P. Reygel - Arbeiders: - Specialisten: - Bezoek:	
Opmerkingen	

Dagrapport nr. 21

Projectcode: ZO-19-MA 2019H124	Datum: 30/10/2019
Werkuren: 08u00-16u00	
Weersomstandigheden (Temp, neerslag, bewolking)	
18°C, wisselvallig	
Werkzaamheden	
Werfvergadering	
Strategische en praktische keuzes	
Interpretaties	
Aanwezigheden/bezoekers	
- Kraan: - Archeologen: P. Reygel - Arbeiders: - Specialisten: E. Wesemael - Bezoek: Peter Buelens (projectontwikkelaar)	
Opmerkingen	

Dagrapport nr. 22

Projectcode: ZO-19-MA 2019H124	Datum: 13/03/2020
Werkuren:	
Weersomstandigheden (Temp, neerslag, bewolking)	
9°C, bewolkt	
Werkzaamheden	
Werfbezoek	
Strategische en praktische keuzes	
Interpretaties	
Aanwezigheden/bezoekers	
- Kraan: - Archeologen: P. Reygel - Arbeiders: - Specialisten: E. Wesemael - Bezoek:	
Opmerkingen	

Zoutleeuw Grote Markt AO (2019H124) – Bijlage 7: Het assessmentrapport

Patrick Reygel

INLEIDING: WAT IS EEN ASSESSMENT?

Een assessment is een beargumenteerde inschatting van het potentieel voor kennisvermeerdering van een terrein en de aanwezige archeologische site, én van de vondsten, stalen, sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren die deel uitmaken van die archeologische site. De inschatting van het potentieel is daarbij zowel gebaseerd op wetenschappelijke waarnemingen als op interpretatie.

Door deze inschatting is het assessment tegelijk ook een motivering voor de selectie van onderzoek: het bepaalt welk onderzoek zinvol is als exploitatie van het aanwezige potentieel, en tegelijk de kaders waarbinnen dit onderzoek moet plaatsvinden. Een assessment beoogt dus niet het uitkiezen van archeologische sites of delen van een archeologisch ensemble op zich, maar wel het selecteren van onderzoek dat daarop moet of kan gebeuren.

Het doel van het assessment is te onderbouwen wat er verder qua onderzoek moet gebeuren op het ingezamelde archeologisch ensemble. Dat kan niets zijn, of een gedeeltelijke of volledige verwerking met het oog op het beantwoorden van de vraagstellingen. Het kan ook neerkomen op het aanduiden van onderzoekspotentieel dat niet past binnen het kader van het project maar eventueel wel in een ander, toekomstig kader. Op basis van deze onderbouwing wordt de uiteindelijke onderzoeksaanpak binnen het archeologisch project bepaald.

Het assessment gebeurt op drie niveaus: dat van de vondsten en stalen, in relatie met de sporen, dat van de archeologische structuren, en dat van de archeologische site als geheel.

Het assessment van de vondsten en de stalen gebeurt in continue wisselwerking met het assessment van de sporen. De vondsten bepalen bv. voor een deel of het spoor dateerbaar is (terminus post quem). Ook is de kwaliteit van de vondsten (voldoende aantal, tafonomische duiding, onderlinge samenhang, ...) bepalend voor de mogelijkheid tot interpretatie van het spoor. De harmonie of dissonantie van de verschillende materiaalcategorieën bepaalt voor een groot deel het potentieel van elk individueel spoor. Omgekeerd bepalen de kwaliteiten van het spoor (goede aflijning, afwezigheid van verstoring, mogelijkheid tot functionele interpretatie, ...) het wetenschappelijk potentieel van de vondsten die erin vervat zitten.

Eenmaal die stap is gezet, gaat het assessment naar het niveau van de structuren waarbij opnieuw sporen met veel potentieel ervoor zullen zorgen dat bepaalde structuren hoog worden ingeschat (of net andersom). Ook hier is het echter mogelijk dat interessante structuren sporen met weinig potentieel bevatten, en omgekeerd. Dezelfde redeneringen gelden op het niveau van het geïntegreerde assessment van de structuren en de archeologische site op zich.

Uit deze drie niveau's van assessment ontstaat een overzicht van het kennispotentieel van het archeologisch ensemble. Dan kan worden beslist binnen welk kader dit potentieel moet geëxploiteerd worden. Vervolgens wordt in functie van vraagstellingen een onderzoeksstrategie opgesteld die wordt uitgevoerd via een selectieve analyse van de structuren, de sporen en de vondsten, en uiteindelijk leidt tot een antwoord op de gestelde vragen.¹

Onderstaande tekst is een geschreven weerslag van het assessment dat na de opgraving werd uitgevoerd.

¹ Eryvnc et al 2015, 11-15.

1. HET ASSESSMENT VAN DE SPOREN

1.1 TERREINMETHODIEK EN OMGEVINGSFACTOREN

Voor een uitgebreide beschrijving van de methodiek gehanteerd bij de opgraving verwijzen we naar de desbetreffende paragraaf in de hoofdtekst.

Kort samen gevat werden er drie vlakken vlakdekkend aangelegd waarbij de oppervlakte van de vlakken af nam met de diepte, om een zo minimaal mogelijke impact te veroorzaken op de bodem en de stabiliteit van de Sint-Leonarduskerk. Omwille van dezelfde reden werden de aangetroffen sporen na registratie ook niet gecoupeerd, met uitzondering van beerput S144, kuil S215 en de houten ton S247, wegens hun archeologische waarde en potentieel belang voor de interpretatie van de site. Zoals verwacht, kon op geen enkele locatie de natuurlijke bodem aangetroffen worden. De dieperliggende sporen blijven bijgevolg *in situ* bewaard onder de huidige nieuwbouw.

Het feit dat de site in de kern van het stadscentrum was gelegen en tot voor kort bebouwd was, maakte dat de bodemconditie met vele verstoringen minder gunstig was voor de bewaring van het archeologisch bodemarchief. Anderzijds valt een dergelijke complexere stratigrafie ook te verwachten in een stadscontext. Over de dieper liggende *in situ* bewaarde sporen kan geen uitspraak gedaan worden.

1.2 INVENTARIS

De opgraving bracht 324 sporen aan het licht waarvan er 123 sporen vondsten bevatten. Verdere verwerking van de vondsten zal uitmaken hoeveel van de sporen en contexten ook werkelijk gedateerd kunnen worden. 26 sporen konden als muren of funderingen geïnterpreteerd worden. De kelders van de 'Dry Croonen' woning zijn allen apart beschreven zonder spoornummers (zie bijlage).

De bewaringstoestand van de sporen is matig tot goed te noemen. Hoewel soms verstoord, bleken de sporen in het vlak matig leesbaar en afgelijnd te zijn. De muren en funderingen waren beter bewaard en duidelijker afgelijnd. Gezien de complexe stratigrafie en veelheid aan sporen kunnen we niet spreken van specifieke concentraties van sporen. Wel zijn er meer steenbouwmuren aangetroffen aan de oostzijde, ter hoogte van de woning aan de marktzijde.

Omwille van de ligging binnen de kern van het historisch centrum is de grens van de site dan ook niet bereikt. Ook in diepte werd de ondergrens niet bereikt.

1.3 POTENTIEEL OP KENNISWINST

Alle dateerbare sporen met aardewerkfragmenten en/of andere dateerbare vondsten beschikken over een potentieel op kenniswinst. De sporen betreffen gesloten contexten die slechts matig verstoord zijn. Het ingezamelde aardewerk laat toe de sporen te dateren en zo uitspraken te doen over de ouderdom van de site. De sporen zijn ook van dien aard dat ze ons toe laten om uitspraken te doen over de aard van de site. Bijkomend beschikken ook enkele sporen zonder vondsten over een kennispotentieel. Het betreft muurrestanten of sporen die op basis van vorm en vulling bij dateerbare contexten aansloten.

Ook de site beschikt over een potentieel op kenniswinst. Het stadscentrum van Zoutleeuw is nooit grondig archeologisch onderzocht en laat- en postmiddeleeuwse stadsarcheologie concentreerde zich in het verleden vaker op kerken en kastelen dan op woningen en bijhorende achterbouw.

Er werden geen zwarte laag, geen graven en geen restanten van wegen/straten aangetroffen.

1.4 VERDERE ANALYSE

De sporen met dateerbaar vondsten worden opgenomen in de studie evenals de muurresten of sporen die op basis van vorm en vulling bij dateerbare contexten aansloten.

2. HET ASSESSMENT VAN DE VONDSTEN

De aangetroffen vondsten worden in wat volgt niet per spoor of spoorcombinatie behandeld, maar op het niveau van de archeologische site op zich (2019H124). De structuur van dit rapport volgt de indeling zoals opgenomen in hoofdstuk 22.3.2 van de Code Goede Praktijk: Assessment van vondsten.

2.1 TERREINMETHODIEK EN OMGEVINGSFACTOREN

Alle vondsten werden met de hand ingezameld tijdens de vlakdekkende opgraving waarbij drie vlakken werden aangelegd. Er werden 140 vondstnummers uitgeschreven. Er werden dertien stalen genomen, van contexten die nuttig waren om te bemonsteren. De vondsten werden meestal aangetroffen in archeologische sporen tijdens de aanleg van het vlak of aan de oppervlakte van een spoor. Het feit dat de meeste sporen niet mochten gecoupeerd worden wegens stabiliteitsredenen, maakte dat er slechts een selectie aan vondsten per spoor kon worden ingezameld. Een selectie metaalvondsten werden aangetroffen door middel van een metaaldetector.

Het grootste deel van het handverzamelde materiaal komt uit afvalcontexten (beerput, afvalkuil, opgevulde waterput,...) of secundaire deposities van consumptieresten (ophogingslagen, destructielagen, etc.). Opvallende vondsten waren de grote hoeveelheid lederfragmenten en een volledige houten ton. Verder werden ook twee potten op hun kop aangetroffen, hetgeen mogelijk een rituele betekenis had.

Zoals in alle stadscontexten met een complexe stratigrafie moet rekening gehouden worden met een eventuele herwerking van de archeologische deposities door jongere activiteiten. Ook de problematiek van residualiteit en hergebruik moet steeds voor ogen gehouden worden. De verschillende bouwfases van de postmiddeleeuwse woning volgen immers in korte tijd op elkaar. Enerzijds kan ouder materiaal in jongere contexten terecht komen, anderzijds kunnen objecten soms meerdere generaties meegaan of hergebruikt worden.

Na de opgraving werden alle vondsten gewassen en gedroogd, uitgesorteerd per materiaalcategorie en verpakt en voorzien van de in de CGP vastgelegde identificatiegegevens op een watervast label. Vervolgens werd per materiaalcategorie een assessment van de ingezamelde vondsten gemaakt.

Onderstaande assessment bespreekt het aardewerk, glas, metaal, dierlijk botmateriaal, ledervondsten en de overige organische vondsten. Er werd slechts drie fragmenten bouwkeraamiek aangetroffen. Voor deze categorie werd geen assessment uitgevoerd.

2.2 ASSESSMENT VAN HET AARDEWERK

Natasja De Winter

2.2.1 METHODEN EN TECHNIEKEN

Het aardewerk werd met water gereinigd, langzaam gedroogd aan de lucht, en verpakt in vondstzakjes voorzien van een watervast label. Vervolgens werden alle vondstzakjes gesorteerd op spoornummer, zodat alle aardewerkvondsten afkomstig uit dezelfde context duidelijk gegroepeerd lagen.

2.2.2 INVENTARIS

In totaal gaat het om een duizendtal fragmenten aardewerk (7 kartonnen dozen A3- formaat). Het betreft uitsluitend gedraaid, (post)middeleeuws aardewerk.

Het oudste aardewerk is Maaslands (vanaf 11de-12de eeuw) en Elmpster aardewerk. Roodbeschilderd aardewerk ontbreekt. De best vertegenwoordigde aardewerksoorten zijn Maaslands aardewerk en roodbakkend aardewerk. Het jongste aardewerk bestaat uit Chinees porselein, faïence, steengoed uit het Westerwald en enkele fragmenten van kleipijpen. Industrieel witbakkend aardewerk was in geen enkele context aanwezig.

Uit de sporen in WP3 VL3, het diepste vlak dat kon aangelegd worden, werd bijna uitsluitend Maaslands aardewerk ingezameld. De grootste hoeveelheid aardewerk werd ingezameld uit tonput S144 in WP3. Dit is te dateren in de 17de en 18de eeuw. Vaak gaat het hier om fragmenten die te verlijmen zijn, soms tot quasi volledige recipiënten.

2.2.3 CONSERVATIEPROBLEMATIEK

Het aardewerk is over het algemeen wel gefragmenteerd, maar goed bewaard. Enkel de oudste vondsten (Elmpster aardewerk en Maaslands aardewerk) zijn meer verweerd en vertonen grijze vlekken door langdurig verblijf in een natte ondergrond. Soms is er sprake van een aangekoekte laag, vooral bij het oudere materiaal. Er is geen preventieve of stabiliserende conservatie nodig voor deze materiaalgroep.

2.2.4 POTENTIEEL OP KENNISWINST

Het aardewerk biedt vooral potentieel voor datering van de site en de contexten. Meestal gaat het om scherven, enkel in S144 zijn archeologisch volledige recipiënten aanwezig die kunnen verlijmd worden.

2.2.5 VERDERE ANALYSE

Omdat er sprake is van relatief weinig fragmenten aardewerk, die bovendien grotendeels ingezameld werden uit niet-verstoorde contexten, werd besloten om al het bij de opgraving ingezamelde aardewerk te analyseren.

Het aardewerk zal worden gesorteerd per spoor en per vondstnummer. Het zal worden ingedeeld naar soort, baksel, vorm, type en versiering. Binnen elke groep die op deze manier ontstaat, zal het aardewerk tot op bakselniveau beschreven worden en het aantal fragmenten (R=Rand, W=Wand, B=Bodem, O=Overig) geteld. De determinatie van de baksels gebeurt enkel op basis van de macroscopische kenmerken van de fragmenten.

Scherven van hetzelfde individu uit verschillende vondstnummers van éénzelfde context worden aan elkaar gelinkt en als één individu geteld.

Scherven die verlijmd kunnen worden, worden verlijmd. Dit kan de determinatie van het aardewerk vergemakkelijken.

2.3 ASSESSMENT VAN HET GLAS

Natasja De Winter

2.3.1 METHODEN EN TECHNIEKEN

Het glas werd voorzichtig met water gereinigd, langzaam gedroogd aan de lucht, en verpakt in vondstzakjes voorzien van een watervast label. Vervolgens werden alle vondstzakjes gesorteerd op spoornummer, zodat alle aardewerkvondsten van één context duidelijk gegroepeerd lagen.

2.3.2 INVENTARIS

In totaal gaat het een honderdtal fragmenten glas. Er was enkel glas aanwezig in S22 (één fragment van een bodem met hoge ziel in donkergroen glas) en in beerput S144. Bij dit laatste spoor gaat het om enkele fragmenten vensterglas, en fragmenten van bekens en kelken, overwegend in kleurloos glas (façon de Venise en enkele fragmenten Boheems glas). Dit glas is zeker postmiddeleeuws.

2.3.3 CONSERVATIEPROBLEMATIEK

Het glas is over het algemeen goed bewaard, slechts in een paar gevallen is er sprake van beginnende corrosie (iriserend oppervlak). Het glas zal worden bewaard in lichtdichte containers met silicagel. Er is geen verdere preventieve of stabiliserende conservatie nodig voor deze materiaalgroep.

2.3.4 POTENTIEEL OP KENNISWINST

Het glas biedt vooral potentieel voor datering van de site en de contexten.

2.3.5 VERDERE ANALYSE

Omdat er maar weinig glas op opgravingen wordt aangetroffen, werd besloten om al het bij de opgraving ingezamelde aardewerk te analyseren.

Het glas zal worden gesorteerd per spoor en per vondstnummer. Het zal worden ingedeeld naar kleur, vorm, type en versiering. Binnen elke groep die op deze manier ontstaat, zal het glas beschreven worden en het aantal fragmenten (R=Rand, W=Wand, B=Bodem, O=Overig) geteld. Scherven van hetzelfde individu uit verschillende vondstnummers van éénzelfde context worden aan elkaar gelinkt en als één individu geteld.

Er worden geen scherven gemonteerd of verlijmd.

2.4 ASSESSMENT VAN HET METAAL

Patrick Reygel

2.4.1 METHODEN EN TECHNIEKEN

De fragmenten werden gewassen, gedroogd en verpakt per vondstnummers. Tijdens het assessment werden de vondstzakjes gesorteerd op spoornummer, zodat de metaalfragmenten van één context duidelijk gegroepeerd lagen.

Per context werden de fragmenten geteld. Tijdens de *quick scan* werd gelet op de aanwezigheid van specifieke voorwerpen, objecten of opvallende vormen, voornamelijk uit niet ferro-metalen.

2.4.2 INVENTARIS

Het onderzoek leverde 78 fragmenten metaal op: vier koperlegeringen, één loodfragment en 73 ijzeren objecten. Het betrof 33 nagels, vijftien metaalslakfragmenten, veertien onbekende objecten, vijf plaatfragmenten, twee buisfragmenten, twee naalden, twee munten, twee schupfragmenten, één haak, één schaar en één sleutel.

Opvallend was de vondst van een Romeinse munt uit messing.

2.4.3 CONSERVATIEPROBLEMATIEK

Alle metalen voorwerpen zijn sterk gecorrodeerd en hadden een vrij slechte bewaringstoestand. Dit werd veroorzaakt door de natte bodem, de hoge zuurtegraad en de intrinsieke eigenschap van metaal om naar zijn oorspronkelijke toestand terug te keren door zich te binden aan allerlei stoffen (zuurstof, chloriden,...). Door voortdurende corrosie van het metaal was het vaak ook fragmentarisch bewaard. Omdat het echter voornamelijk om nagels en metaalslakken gaat, werd besloten deze niet bijkomend te reinigen of te conserveren. Na de studie zullen de metaalvondsten bewaard worden in luchtdichte dozen met silicagel om verder verval zoveel mogelijk tegen te gaan.

Ook de Romeinse munt is zeer sterk gecorrodeerd maar in stabiele toestand waardoor er geen verdere reiniging of conservatie nodig is.

2.4.4 POTENTIEEL OP KENNISWINST

Het metaal biedt vooral potentieel voor datering of voor de herkenning van specifieke objecten die gerelateerd kunnen worden aan een ambacht of gebruiksvoorwerp die een mogelijke interpretatie kunnen geven aan een spoor of onderdeel van de site. Voornamelijk de metaalslakken zouden dan ook een hoger potentieel op kenniswinst kunnen hebben. De meerderheid van de slakken was echter afkomstig uit de breed voorkomende laag S270 en niet specifiek geconcentreerd.

2.4.5 VERDERE ANALYSE

Wegens het beperkt potentieel op kenniswinst voor deze site zal er voor het metaal enkel een basisdeterminatie gebeuren.

2.5 ASSESSMENT VAN HET DIERLIJK BOT

Patrick Reygel

2.5.1 METHODEN EN TECHNIEKEN

Het dierlijk botmateriaal werd gescheiden van de overige materiaalcategorieën. Vervolgens werden de kistjes of de voor kleinere contexten zakjes met botmateriaal uitgesteld in een grote ruimte en werd een snelle visuele inspectie van het botmateriaal uitgevoerd. Per vondstnummer werd het aantal fragmenten geteld/geschat en in de vondstenlijst genoteerd. Bij contexten met minder dan tien vondsten werd het exacte aantal in de vondstenlijst ingegeven, bij grotere aantallen werd de hoeveelheid geschat. Daarbij werd nog het onderscheid gemaakt tussen 10 tot 25 en fragmenten en 25 tot 100 fragmenten. De aanwezige taxa en opvallendheden werden genoteerd in het veld 'Opmerkingen'.

2.5.2 INVENTARIS

Het onderzoek leverde meer dan 200 botfragmenten op afkomstig uit 59 verschillende contexten. Het gaat in het overgrote deel van de gevallen om minder dan vijf fragmenten per context. Vijf contexten bevatten meer dan tien fragmenten bot, één context meer dan 25 en één context tussen de 50 en 100 fragmenten. Deze laatste twee contexten waren S208 en S230: twee breed uitgestrekt lagen die over het algemeen erg rijk waren aan vondsten.

Het botmateriaal betrof groot en klein vee, waarbij zowel schaap, geit, rund, varken, gevogelte of paard konden herkend worden. Wild of vis werd niet aangetroffen, wel één mosselschelp. Veel van het botmateriaal toont fragmentatie en de aanwezigheid van snijsporen, die overeenkomen met het resultaat van voedselbereiding. Geen enkel spoor bevat een selectie van botmateriaal dat op een artisanale toepassing zou kunnen wijzen. Het overgrote deel van het dierlijk materiaal blijkt dus uit keuken- en tafelafval te bestaan. Concentraties van artisaan afval zijn niet aanwezig, net zomin als ensembles die duidelijke sporen van begraven kadavers vertegenwoordigen. Menselijk botmateriaal of bewerkt bot was niet aanwezig.

2.5.3 CONSERVATIEPROBLEMATIEK

Het bot is over het algemeen vrij goed bewaard. Er is geen preventieve of stabiliserende conservatie nodig voor deze materiaalgroep.

2.5.4 POTENTIEEL OP KENNISWINST

De vondsten zouden in het kader van een ruimer onderzoek een beeld geven van de voedselconsumptie en ander gebruik van dieren in de vol- tot laatmiddeleeuwse periode. Echter, gezien het meestal om slechts enkele botfragmenten per context gaat, is het potentieel op dit vlak eerder laag. Op zich bieden alle dierlijke vondsten de mogelijkheid tot absolute datering (radiokoolstofdatering), hierbij moet echter afgewogen worden of de daarmee bereikte precisie en nauwkeurigheid een meerwaarde bieden tegenover de archeologische, contextuele gegevens.

2.5.5 VERDERE ANALYSE

Wegens het beperkt potentieel op kenniswinst voor deze site zal er voor het dierlijk bot enkel een basisdeterminatie gebeuren.

2.6 ASSESSMENT VAN DE LEDERVONDSTEN

Patrick Reygel

2.6.1 METHODEN EN TECHNIEKEN

De fragmenten werden per vondstnummer licht gespoeld en nat bewaard in afwachting van verdere conservatie. Tijdens de assessment werden de vondstzakjes gesorteerd op spoornummer, zodat de lederfragmenten van één context duidelijk gegroepeerd lagen.

Per context werden de fragmenten geteld. Tijdens de *quick scan* werd gelet op de aanwezigheid van specifieke voorwerpen, objecten of opvallende vormen.

2.6.2 INVENTARIS

Het onderzoek leverde 102 lederfragmenten op: vermoedelijk allen fragmenten van schoeisel en allen afkomstig uit beerput S144.

2.6.3 CONSERVATIEPROBLEMATIEK

De meeste fragmenten zijn in redelijk goede staat. Sommige kleinere fragmenten zijn erg dun en gefragmenteerd maar de meeste zolen en grotere fragmenten bleven goed bewaard. De fragmenten bevatten talrijke ijzerconcreties. Gezien het gevaar op uitdroging en de fragiliteit van deze vondstcategorie zodra deze uit zijn stabiele context verwijderd is, werden alle fragmenten gereinigd, gestabiliseerd en verpakt door *Natalie Cleeren Archeologische Conservering*.

2.6.4 POTENTIEEL OP KENNISWINST

Aan de hand van de lederfragmenten kunnen specifieke schoenmodellen herkend worden, die op hun beurt aan gedateerd kunnen worden.

2.6.5 VERDERE ANALYSE

Na reiniging en stabilisering zal het lederensemble ter identificatie aan een lederspecialist voorgelegd worden voor een interpretatie en datering.

2.7 ASSESSMENT VAN DE HOUTVONDSTEN

Patrick Reygel

2.7.1 METHODEN EN TECHNIEKEN

De fragmenten werden gewassen en met plasticfolie verpakt per vondstnummers. Tijdens de assessment werden de vondsten gesorteerd op spoornummer, zodat de fragmenten van één context duidelijk gegroepeerd lagen.

Per context werden de fragmenten geteld. Tijdens de *quick scan* werd gelet op de aanwezigheid van specifieke voorwerpen, objecten of opvallende vormen.

2.7.2 INVENTARIS

Het onderzoek leverde vijftien fragmenten hout op waarvan zeven planken van éénzelfde houten ton.

2.7.3 CONSERVATIEPROBLEMATIEK

De meeste fragmenten waren oorspronkelijk in redelijk goede staat. Echter, ondanks de verpakking zijn de houtfragmenten in contact gekomen met zuurstof waarna de fragmenten snel degradeerden. Gezien geen van de objecten het waard was om specifiek te reinigen en conserveren, werden alleen enkele kleinere houtstalen bijgehouden in het archeologisch archief.

2.7.4 POTENTIEEL OP KENNISWINST

De houtfragmenten bieden vooral een potentieel op het vlak van absolute datering (radiokoolstofdatering en/of dendrochronologie), hierbij moet echter afgewogen worden of de daarmee bereikte precisie en nauwkeurigheid een meerwaarde bieden tegenover de archeologische, contextuele gegevens.

2.7.5 VERDERE ANALYSE

Enkel van de houten ton (V104) zal getracht worden om een fragment te dateren via radiokoolstofdatering en dendrochronologie.

3 HET ASSESSMENT VAN DE STALEN

Patrick Reygel

De aangetroffen stalen worden in wat volgt niet per spoor of spoorcombinatie behandeld, maar op het niveau van de archeologische site op zich (2019H124). De structuur van dit rapport volgt de indeling zoals opgenomen in hoofdstuk 22.3.3 van de Code Goede Praktijk: Assessment van stalen.

3.1 TERREINMETHODIEK

De stalen bestonden uit houtfragmenten, een steenfragment en diverse houtskoolstalen. Alle fragmenten van een houten ton werden ingezameld, van één muur werd een steen met mortelresten ingezameld, van een waterput werd een fragment van een houten beschoeiingsbalk bemonsterd en van acht contexten werden een kleiner houtskoolstaal genomen. Ook uit de inhoud van een houten ton en een beerput werden stalen genomen.

Alle stalen werden handmatig ingezameld, luchtdicht verpakt en voorzien van een watervast label.

3.2 OMGEVINGSFACTOREN

Voor de houtskoolstalen kunnen natuurlijke, antropogene en post-positionele processen binnen het onderzoeksgebied voor een verplaatsing van het organisch materiaal zorgen. Voor dendrochronologie of ¹⁴C-dateringen specifiek kan de relatie tussen materiaal en gebeurtenis verstoord zijn door fenomenen zoals het oud-hout effect, residualiteit, intrusiviteit en de complexe depositiegeschiedenissen. Ook voor de houtfragmenten die duidelijk nog in situ bewaard waren, kunnen sommige van deze elementen voor een verkeerde datering zorgen. Verschillende elementen kunnen hier weer soelaas brengen zoals het dateren van meerdere stalen per context, stalen met een verwaarloosbare eigen leeftijd gebruiken (zaden, botmateriaal), het bepalen van de houtsoort of dendrochronologie uitvoeren op fragmenten met spinthout.

Qua omgevingsfactoren is het ook belangrijk de impact van de lokale bodemcondities voor ogen te houden. De natheid van de bodem zorgde in dit geval voor een betere bewaring van de organische resten.

Voor de mortelresten op de steenfragment is een goede uitharding van belang voor het bekomen van een correcte datering.

3.3 METHODEN EN TECHNIKEN

Alle op het terrein genomen stalen werden na beëindigen van het veldwerk opgenomen in de vondstendatabank.

De kleinere stalen werden nog niet uitgezeefd, omdat het hier enkel ging om stalen die werden ingezameld indien houtskool uit de stalen in de toekomst nodig zou zijn voor datering.

De houtfragmenten werden allen apart met plasticfolie omwikkeld om ze te behoeden tegen uitdroging en contact met zuurstof.

3.4 INVENTARIS

Er werden in totaal veertien stalen genomen:

- Elf houtskoolmonsters, met het oog op radiokoolstofdatering
- Eén kalksteen voor mortelanalyse
- Twee houtfragmenten voor radiokoolstofdatering en/of dendrochronologie

Stalen houtskool:

Vondst	Spoor	Werkput	Vlak	Context	Soort	Wijze inzameling
16	16	2	1	Laag op haard	HK	Handverzameld
22	45	1	1	Verharde leemvloer	HK	Handverzameld
46	69	3	1	Opvulling in stookruimte	HK	Handverzameld
68	144.3	3	1	Beerput	HK	Handverzameld
113	247	1/3	2	Ton	HK	Handverzameld
114	247	1/3	2	Ton	HK	Handverzameld
115	262	1	2	Brandlaag	HK	Handverzameld
116	264	1	2	Brandlaag	HK	Handverzameld
117	267	1	2	Brandlaag	HK	Handverzameld
118	271.1	3	3	Waterput	HK	Handverzameld
139	297	3	3	Brandlaag	HK	Handverzameld

Staal mortelanalyse:

Vondst	Spoor	Werkput	Vlak	Context	Soort	Wijze inzameling
91	33	1/3	2	Muur	Steen	Handverzameld

Stalen hout:

Vondst	Spoor	Werkput	Vlak	Context	Soort	Wijze inzameling
104	247	1/3	2	Ton	Hout	Handverzameld
118	271	3	3	Beschoeiing waterput	Hout	Handverzameld

3.5 CONSERVATIEPROBLEMATIEK

Er is geen preventieve of stabiliserende conservatie nodig voor deze materiaalgroep. Alle stalen worden droog, koel en donker bewaard in luchtdichte dozen.

3.6 POTENTIEEL OP KENNISWINST

Zowel de steen/mortel, het hout als de houtskoolmonsters werden genomen om contexten indien nodig nauwkeuriger te kunnen dateren.

3.7 SELECTIE UIT TE VOEREN ONDERZOEK

De stalen werden allen ingezameld met het oog op het dateren van de sporen. De meerderheid van de bemonsterde sporen konden echter reeds via de aanwezige vondsten gedateerd worden. Twee houtmonsters werden voor dendrochronologisch onderzoek opgestuurd naar het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK) om de ouderdom van een waterput (V118 uit S271) en een houten ton (V104 uit S247) te bepalen (groen gemarkeerd in bovenstaande tabel). Na expertise bleek de dendrochronologische kwaliteit van de monsters onvoldoende voor analyse. In overleg werd uiteindelijk de houtsoorten van beide structuren geïdentificeerd en werden beiden gedateerd via de radiokoolstofmethode. Kalibratie van de dateringen gebeurde met behulp van het Oxcal 4.4.4-programma², aan de hand van de IntCal20-kalibratiecurve.³

² Bronk Ramsey 2009, updated 24/8/2020 (© Bronk Ramsey 2020)

³ Reimer et al. 2020.

Zoutleeuw Grote Markt AO (2019H124) – Bijlage 8: afbeeldingenlijst

Afb. 1: Orthofoto met afbakening van het onderzochte gebied in het rood (QGIS/Geopunt). Schaal 1:2000.

Afb. 2: Projectie van de aangetroffen sporen op het Grootchalig Referentie Bestand (QGIS/Geopunt). Schaal 1:300.

Afb. 3: Projectie van de aangetroffen sporen op de bouwplannen en het Grootchalig Referentie Bestand (QGIS/Geopunt). Schaal 1:300.

Afb. 4: Overzichtsplan van de geplande werken en bodemingrepen met bijhorende verstoringsdieptes. Schaal 1:200.

Afb. 5: Overzichtsplan met de locatie van de archeologische werkputten. Schaal 1:150.

Afb. 6: Middenschalige orthofotomozaïek (2019) met afbakening van het onderzoeksgebied (QGIS/Geopunt). Schaal 1:500.

Afb. 7: het braakliggend onderzoeksgebied bij aanvang van de opgraving

Afb. 8: DHM Vlaanderen II met de aanwezige waterlopen en het onderzoeksgebied (QGIS/Geopunt). Schaal 1:7500.

Afb. 9: Quartair profieltypekaart kaartblad 33: Sint-Truiden. Rood: onderzoeksgebied, blauw: Holocene rivierafzettingen (Formatie van Arenberg); lichtgroen: colluvium, groen: zandleem, roze: beekalluvium (QGIS/Geopunt). Schaal 1:7500.

Afb. 10: Bodemkaart geprojecteerd op het Grootchalig Referentie Bestand (GRB). Rood: onderzoeksgebied. (QGIS/Geopunt). Schaal 1:7500

Afb.11: Zoutleeuw ca. 1560, naar Jacob van Deventer. (<http://uurl.kbr.be/1043818>)

Afb. 12: Detail uit de Villaretkaart (1745-1748) met situering van het onderzoeksgebied in het rood, bij benadering (QGIS/Geopunt). Schaal 1:1500.

Afb. 13: Detail uit de Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgesteld op initiatief van Graaf de Ferraris (1771-1778) met situering van het onderzoeksgebied in het rood (QGIS/Geopunt). Schaal 1:1500.

Afb. 14: Primitief kadaster (1828) met aanduiding van het onderzoeksgebied in het rood (QGIS/Geopunt). Schaal 1:1500.

Afb. 15: Popkaart (1842-1879) met aanduiding van het onderzoeksgebied in het rood (QGIS/Geopunt). Schaal 1: 500.

Afb. 16: Kleurenorthofoto uit 2009 met situering van het onderzoeksgebied in het rood (QGIS/Geopunt). Schaal 1:500.

Afb. 17: (links) Het ondertussen afgebroken pand Grote Markt 28. Foto Kris Vandevorst, 12-10-2006. <https://id.erfgoed.net/afbeeldingen/35169>.

Afb. 18: (rechts) Het pand Grote Markt 29, waarvan nu enkel nog de voorgevel en de zuidelijke zijgevel bewaard zijn. Foto Kris Vandevorst, 12-10-2006. <https://id.erfgoed.net/afbeeldingen/35170>.

Afb. 19: Detail uit de Centrale Archeologische Inventaris met aanduiding van de omliggende vindplaatsen (lichtblauw), gebeurtenissen (groen), het projectgebied (blauw) (QGIS/Geopunt). Schaal 1:2000.

Afb. 20: Boring met natuurlijke donkergrijze kleiige bodem vanaf 50 cm diepte onder vlak 3.

Afb. 21 (links): Op de voorgrond werkput 3, vlak 3 met de oudste laag S270, te dateren in de 12de eeuw, doorsneden door enkele jongere sporen.

Afb. 22 (boven): V134MD: zeer sterk verweerde Romeinse dupondius uit de 1ste eeuw n. Chr., uit S282.

Afb. 23: De sporen in WP3, vlak 3. 12de eeuw: grijs, 12-13de eeuw: blauw.

Afb. 24: Werkputten 1 en 3, vlak 2. (Lichtgroenblauw: 12de-13de eeuw, blauw: 13de eeuw, donkerblauw: 13de of begin 14de eeuw)

Afb. 25: 12de en 13de-eeuwse lagen in werkput 3, vlak 2.

Afb. 26: Paalkuilen in werkput 1, vlak 2, aan de zijde van de Grote Markt.

Afb. 27: Contexten uit de 14de en 15de eeuw in vlak 1. (Geelgroen: nivelleringslaag, vermoedelijk uit de 14de eeuw. Groen: 14de eeuw. Oranje: 14de of 15de eeuw).

Afb. 28: WP4, VL1. De donkergrijze lagen in dit vlak zijn overwegend 14de-eeuws. De sporen die doorheen deze lagen zijn gegraven zijn veel jonger.

Afb. 29: Steengoed uit S200.

Afb. 30: Maaslands très cuite aardewerk uit S200.

Afb. 31: De beige nivelleringslaag S14 in het eerste opgravingsvlak van werkputten 1 en 3.

Afb. 32: S130, een verharding op laag S14.

Afb. 33: Beige nivelleringslaag S14 met twee rijen paalkuilen. Achteraan op de foto de kerk.

Afb. 34: Houten beschoeiing van de 14de-eeuwse waterput S271, met een jongere waterput rechts ervan.

Afb. 35: Gekalibreerde radiokoolstofdatering van de laatste jaarring van V118M, wilgenhout uit waterput S271.

Afb. 36: S1 in WP1: Centrale hardvloer met brandsporen.

Afb. 37: Afbeelding uit het laatmiddeleeuwse Tacuinum Sanitatis (f.97v), een handboek over gezond leven. Deze versie dateert uit de 14de eeuw. Afbeelding van een luxe centrale vuurplaats met primitief rookkanaal, waar de aanwezigen zich omheen hebben verzameld.

Afb. 38: Centrale haard in Bayleaf Wealden House (15de eeuw – uit Chiddingstone / Kent) in Weald and Downland Open Air Museum. (www.wealddown.co.uk)

Afb. 39: Kuil S215 met twee op zijn kop geplaatste potten.

Afb. 40-41: Grape (links) en kookkan (rechts) afkomstig uit kuil S215.

Afb. 42: Postmiddeleeuwse sporen in vlak 2. Donkerrood: 16-17de eeuw. Paars: 18de eeuw.

Afb. 43: Postmiddeleeuwse sporen in vlak 1. Rood: 15B-16A. Donkerrood: 16-17de eeuw. Lichtpaars: 16de-18de eeuw. Paars: 18de eeuw.

Afb. 44: Vlak 2, met op de voorgrond de oudere fundering in natuursteen.

Afb. 45: Luchtfoto van de nog gedeeltelijk bewaarde woning op het hoekperceel (rood) gebouwd op de funderingen van een oudere voorganger (geel). Rechts op de foto de kerk

Afb. 46: Fundering S43 (rechts). Deze loopt duidelijk niet verder door richting marktzijde (links op foto), en maakt geen hoek. Daarachter is nog de aanzet van een gelijkaardige fundering te zien, met daarnaast een recentere fundering in baksteen.

Afb. 47: WP1, vlak 2, met bakstenen put S245/246 (links) en tonput S247 (centraal).

Afb. 48: Restanten van houten ton S247.

Afb. 49: Gekalibreerde radiokoolstofdatering van V104, dennenhout van tonput S247.

Afb. 50: Put S121.

Afb. 51: Zicht op werkput 1 met de bakstenen beerput met tongewelf achter het gebouw op het hoekperceel (rode pijl). Op de foto is ook aangeduid waar de beerput waarvan sprake is in 2.3.3.2 zich bevond (groene pijl).

Afb. 52: beerput S144, met een doorsnede van de opvulling.

Afb. 53: Schoenzolen uit S144.3

Afb. 54: Restanten van schoenen uit S144.3.

Afb. 55: Gemoderniseerde kelder van woning nr. 29.

Afb. 56: Vlak 1, werkput 4 gezien vanuit het zuiden met smeerputten, kuilen en uitbraaksporen..

Afb. 57 uitbraakspoor S229 in WP3 VL2.

Afb. 58: ovenstructuur en haard in WP3 VL1.

Afb. 59: Waterput S154 in WP3 VL1

Afb. 60: Pot met manchetrans en beker uit S270.

Afb. 61: Rand van kom met haaks uitstaande rand uit S51.

Afb. 62: Tuitpotten uit S294.

Afb. 63: Verdikte rand van kan / kruik met geultje uit S285.

Afb. 64: Kan / kruik met bandvormige rand en doorn uit S230.

Afb. 65: Rand van kogelpot in verweerd Elmpeter aardewerk.

Afb. 66: Doorsnede van rand van kogelpot in Elmpeter waar.

Afb. 67: Protosteengoed uit S230.

Afb. 68: Kannen Langerwehetype I uit S200.

Afb. 69: Biconische beker uit S228.

Afb. 70: Kan uit Raeren uit S144.3.

Afb. 71: Rand van kan uit het Westerwald uit S144.1.

Afb. 72: Bodem van kan uit het Westerwald uit S144.1.

Afb. 73: Fragmenten van kan uit het Westerwald uit S144.1.

Afb. 74: Kannetje in witbakkend steengoed uit S144.3.

Afb. 75: Detail kannetje in witbakkend steengoed uit S144.3.

Afb. 76: Bord met slijblijversiering uit S144.7

Afb. 77: Bord met sliblijversiering uit S144.7

Afb. 78: Kopje in capucijnerwaar uit S39.

Afb. 79: Plooischotel in faïence uit S144.3.

Afb. 80: Vergiet in witbakkend aardewerk uit S144.7

Afb. 81: Detail rand vergiet uit S144.7.

Afb. 82: Fragmenten van kelken en bekers uit S144.7.

Afb. 83: Projectie van enkele van de aangetroffen sporen op het primitief kadaster van 1828. Blauw: uitbraaksporen. Rood: funderingen. Paars: bakstenen beerputten. Groen: oven. (QGIS/Geopunt). Schaal 1: 500

Afb. 84: Projectie van enkele van de aangetroffen sporen op de middenschalige orthofotomozaïek uit 2012. Blauw: uitbraaksporen. Rood: funderingen. Paars: bakstenen beerputten. Groen: oven. (QGIS/Geopunt). Schaal 1: 500.

Afb. 85: Luchtfoto uit de jaren '90. Duidelijk zichtbaar is de tuinzone met achterbouw op het hoekperceel en de loods met het rode dak. (Delcampe.net).

Afb. 86: Garageloods met het rode dak bij het onderzoek in 2010. (Foto van Studiebureau Archeologie).

ZOUTLEEUW | Leder- en houtvondsten

ZO-19-GR

OBJECT: schoenfragmenten

MATERIAAL: leder en hout

CONDITIE VOOR CONSERVERING:

De meeste fragmenten zijn in redelijk goede staat. Sommige kleinere fragmenten zijn erg dun en gefragmenteerd maar de meeste zolen en grotere fragmenten bleven goed bewaard. Talrijke ijzerconcreties.

BEHANDELING:

De objecten zijn gereinigd in gedemineraliseerd water. Corrosie en (metaal)concreties werden verwijderd met EDTA (complexvormer).

De objecten werden geïmpregneerd met een PEG2000 oplossing (polyethyleen glycol) wat dient als vulstof voor de deels 'lege' interne structuren.

Vervolgens zijn de objecten gevriesdroogd. De PEG vult de structuur opnieuw op en bij het vriesdrogen wordt het aanwezige water 'gesublimeerd' – het gaat over van vaste vorm (ijs) naar gasvorm. Hierdoor wordt droogtestress vermeden (de trekkracht die maakt dat celwanden in elkaar klappen)

De vervangende vulstof (PEG) en het veilig drogen (vriesdrogen) zorgen ervoor dat de objecten slechts minimaal krimpen en vervormen.

VERPAKKING: de vondsten zijn in PE-minigrapzakjes, in een kunststof doos.

CONDITIE NA CONSERVERING:

De objecten zijn stabiel en kunnen gehanteerd worden (met handschoenen).

VERDERE BEWARING:

De objecten worden best bewaard in een zuurvrije omgeving met vochtigheidsgraad rond de 50%.

OBJECTEN VOOR BEHANDELING

Sp 144-2

NA CONSERVERING

NA CONSERVERING

Sp 144 Lg 7 – VOOR CONSERVERING

Hout

Hout

OBJECTEN NA BEHANDELING

0 cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25

0 cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 2

Sp 247 - 2 Lg 3 – NA CONSERVING

Sp 247 - 3 Lg 3 – NA CONSERVING

Zoutleeuw (Grote Markt 29) / ZO-19-GR

Verslag van dendrochronologische expertise

Verslag van houtsoortidentificatie: ID069

Verslag van radiokoolstofdatering

Gemeente: Zoutleeuw
Instelling of verzameling: Grote Markt 29
Type van object: /
Titel van het object: Waterput en ton

© ARON bvba

Aanvrager: ARON bvba
Archeologisch Projectbureau
– *Erkend Archeologisch Bedrijf* –
Neremweg 110
3700 Tongeren

Contactpersoon: Patrick Reygel < patrick.reygel@aron-online.be >
ARON bvba
Tel: +32 (0) 12/225.250
Gsm: 0494/399.199

Dossiernummer KIK: 2020.14367

Betrokken cel(len) van het KIK: Dendrochronologie en Radiokoolstofdatering (C14)

Contactpersoon KIK: Armelle Weitz < armelle.weitz@kikirpa.be > (houtsoortidentificatie)
Sarah Cremer < sarah.cremer@kikirpa.be > (dendrochronologie)
Mathieu Boudin < mathieu.boudin@kikirpa.be > (C14)

Datum van het eindrapport (FR): 25/02/2020 (houtsoortidentificatie)
21/04/2020 (dendrochronologie)
06/03/2020 (C14)

Vertaling uit het Frans: 16/03/2020 – Simons Laevers (houtsoortidentificatie)
30/04/2020 – Simons Laevers (dendrochronologie)

Objectbeschrijving

Gemeente	Zoutleeuw
Instelling	Grote Markt 29
Type van object	/
Titel van het object	Waterput en ton
Datum	Waterput: geschat rond 1200-1600 AD (hypothese) Ton: Deel van de bodem, geschat rond 1600 AD, maar mogelijk is de ton ouder (hypothese)
Materiaal	Hout
Opmerkingen	Projectcode ZO-19-GR

Historiek van de studie

Aanvraag	18/10/2019 (aanvraag voor dendrochronologische analyse)
Goedkeuring van de prijsopgave	25/11/2019 (voor een samengesteld rapport van datering; dendro en C14; en houtsoortidentificatie)
Eindrapport (FR)	22/04/2020
Eindrapport (NL)	30/04/2020
Dendrochronologie	
Expertise	12/11/2019
Communicatie van de resultaten	12/11/2019
Houtsoortidentificatie	
Microscopische waarnemingen	25/02/2020
Datum van het eindrapport (FR)	25/02/2020
Vertaling uit het Frans	16/03/2020
C14	
Levering van het monster	25/02/2020
Verslag van de analyse	06/03/2020

Samenvatting

1.	Verslag van dendrochronologische expertise	4
1.1.	Context van de studie	4
1.2.	Expertise	4
1.3.	Conclusie	6
	Bibliografie	7
2.	Verslag van houtsoortidentificatie: ID069	8
2.1.	Monstername en analysemethode	8
2.2.	Context van de studie en monstername	10
2.3.	Identificatie van de houtsoort	10
2.4.	Conclusie	13
	Bibliografie	13
3.	Verslag van radiokoolstofdatering	14
4.	Algemene conclusie	15

1. Verslag van dendrochronologische expertise

1.1. CONTEXT VAN DE STUDIE

Dit hoofdstuk stelt de resultaten voor van de dendrochronologische expertise van een ton en een waterput die werden aangetroffen bij opgravingen in Zoutleeuw, die nu zijn beëindigd (Grote markt 29. Projectcode ZO-19-GR). De aanvraag werd ingediend door Patrick Reygel (*ARON bvba*). Volgende monsters werden geleverd aan het KIK :

- Vier stukken van een ton (ZO-19-GR S.247.1 V104 1/4, ZO-19-GR S.247.1 V104 2/4, ZO-19-GR S.247.1 V104 3/4 et ZO-19-GR S.247.1 V104 4/4). Volgens de opdrachtgever zou de bodem van de ton moeten dateren van omstreeks 1600 AD, maar zou ze ook ouder kunnen zijn.
- Een monster van de waterput (ZO-19-GR S.271 V.118M) dat zou moeten dateren van 1200-1600AD

1.2. EXPERTISE

Om te bepalen of er een dendrochronologische analyse kan worden uitgevoerd, moet de dendrochronoloog rekening houden met verschillende parameters. De gekozen elementen moeten **representatief** zijn voor de te bestuderen feiten en de **houtsoort** moet zich lenen voor dendrochronologie. In het noordwesten van Europa streken is dat het geval voor eik (*quercus robur* L. of *petraea* L.), beuk (*Fagus sylvatica* L.), grove den (*Pinus sylvestris* L.), gewone spar (*Picea sp.*) en lork (*Larix sp.*); deze houtsoorten zijn over het algemeen gevoelig voor klimaatvariaties. Het klimaatsignaal is daarentegen moeilijker waar te nemen in de groei van populier (*Populus sp.*), berk (*Betula sp.*), hazelaar (*Corylus sp.*), notelaar (*Juglans sp.*) of linde (*Tilia sp.*).

Vervolgens moeten de monsternames van een **goede dendrochronologische kwaliteit** zijn. Dit hangt in de eerste plaats af van de sterkte van het door de boom opgenomen **klimaatsignaal**. De kwaliteit van de monsternames heeft ook grotendeels te maken met het **aantal groeiringen** aanwezig op de monsters. Zo is, onafhankelijk van houtsoort, een reeks van een dertigtal jaren over het algemeen statistisch te kort voor een betrouwbare datering omdat meerdere voorstellen van synchronisme kunnen worden bekomen voor verschillende datums. Met reeksen van ongeveer 50 ringen, en idealiter 70 tot 80 ringen, kan een resultaat verschijnen, alhoewel men voor grove den minstens 80 tot 100 ringen nodig heeft voor een zeker resultaat¹. Over het algemeen geldt: hoe meer ringen, hoe betrouwbaarder de datering².

Het aantal ringen aanwezig op de te dateren stukken is voornamelijk gebonden aan drie parameters:

- De leeftijd: een jonge boom heeft slechts een beperkt aantal ringen.
- Het groeiritme: voor hout met een identieke diameter geldt dat men bij een trage³ groei dunne en dus veel ringen aantreft, terwijl een snelle⁴ groei wordt gekenmerkt door brede en dus minder ringen.
- De verwerking door de ambachtsman: hoe meer materie wordt verwijderd bij het kantrechten van de boomstam, hoe minder ringen er zullen overblijven. De hoeveelheid ringen varieert ook naargelang de oriëntatie en de wijze van verzaging tot planken.

Uiteraard hangt de kwaliteit van de monsters ook af van de **bewaartoestand** van het te analyseren hout. Aantasting van het hout, schade door houtvretende insecten, nagels, barsten... zijn allemaal factoren die enerzijds de kwaliteit van het monster bepalen – en dus ook het aantal opneembare ringen – en anderzijds de aanwezigheid van spinthout⁵ of cambium⁶.

¹ Persoonlijke communicatie, C. TYERS, 30/01/2012.

² FRAITURE P., 2009a.

³ Een trage groei wordt gekenmerkt door ringen dunner dan een millimeter (FRAITURE P., 2007; BEUTING M., 2011).

⁴ Een snelle groei wordt gekenmerkt door ringen dikker dan twee millimeter (FRAITURE P., 2007; BEUTING M., 2011).

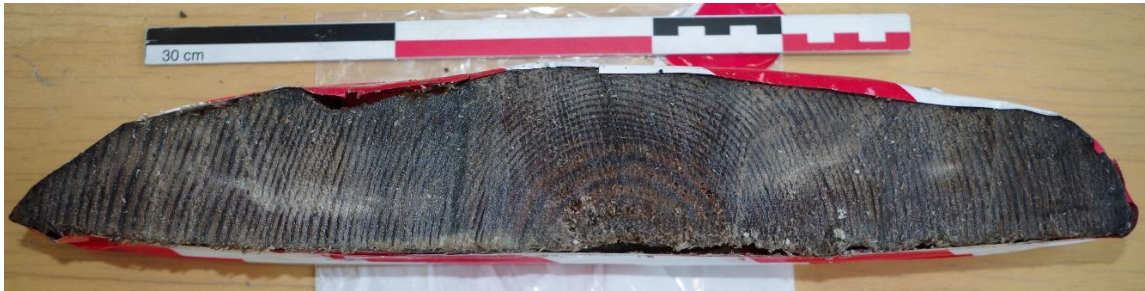
⁵ Het *spinthout* is de buitenste rand van de stam langs dewelke de anorganische sapstroom van de wortels naar de takken vloeit. Ze bevat de meest recent gevormde jaarringen

⁶ In het *cambium* worden de nieuwe houtcellen gevormd, aan de buitenzijde van de stam, net onder de schors

De ton

De vier elementen van de ton waarover we beschikten werden uitgepakt en waren in een goede bewaringstoestand. Ze werden oppervlakkig gereinigd met een scheermesje om de houtsoort te identificeren en het groeiritme te bepalen, om vervolgens het aantal ringen op het monster in te schatten⁷.

De vier monsters zijn afkomstig van naaldbomen (compatibel met dendrochronologie) maar bevatten te weinig ringen voor een betrouwbare datering (het minimum is 80 à 100 ringen). **Ze zijn dus niet van een voldoende dendrochronologische kwaliteit om te worden geanalyseerd.**

ZO-19-GR S.247.1 V104 2/4: Naaldhout. Verzaging *sur dosse*. Het vijftigtal aanwezige ringen kon zonder enige voorbereiding worden ingeschat.

ZO-19-GR S.247.1 V104 2/4: Naaldhout. Verzaging *sur dosse*. Na voorbereiding zijn er op het monster een dertigtal ringen zichtbaar.

ZO-19-GR S.247.1 V104 3/4: Naaldhout. Verzaging *sur dosse*. Na voorbereiding zijn er op het monster minder dan 40 ringen zichtbaar.

⁷ Doorgaans is een oppervlakkige voorbereiding van het hout nodig om de ringen goed te kunnen zien.

ZO-19-GR S.247.1 V104 4/4: Naaldhout. Na voorbereiding zijn er minder dan 40 ringen zichtbaar op het monster.

De waterput

Het stuk hout geleverd aan het KIK en afkomstig van de waterput werd uitpak en bleek in een aanvaardbare bewaringstoestand. Het werd eveneens oppervlakkig gereinigd met een scheermesje om de houtsoort te kunnen identificeren en het aantal aanwezige ringen in te schatten⁸.

In dit geval gaat het om loofhout. Om te achterhalen of het gaat om loofhout dat compatibel si met dendrochronologie zou er eerst een houtsoortidentificatie uitgevoerd moeten worden. Het monster vertoont echter een te snelle groei en bevat, te meer omdat het een klein stuk hout is, dus zeker te weinig ringen voor een betrouwbare datering (daar is het minimum 70 tot 80 ringen). **Het is dus van onvoldoende dendrochronologische kwaliteit om te worden geanalyseerd.**

ZO-19-GR S.271 V.118M: Loofhout. Na voorbereiding bleek het te gaan om hout met een zeer snelle groei.

1.3. Conclusie

Vijf houten elementen ontdekt bij opgravingen in Zoutleeuw werden aan het KIK geleverd voor datering door middel van dendrochronologie. Vier waren afkomstig van een ton en werden macroscopisch geïdentificeerd als zijnde naaldhout (ZO-19-GR S.247.1 V104). Het laatste element, afkomstig van een waterput, is afkomstig van loofhout (ZO-19-GR S.271 V.118M). Uit expertise van de dendrochronologische kwaliteit van de monsters blijkt dat geen ervan voldoende ringen bevat voor analyse (het minimum is 50 ringen). In dit stadium van de studie blijven ze dus alle vijf **niet-gedateerd**. In overleg met de opdrachtgever werd vervolgens van een monster van elke structuur de houtsoort geïdentificeerd (zie punt 2). Dit werd uitgevoerd door Armelle Weitz van het labo dendrochronologie en het monster afkomstig van de waterput werd gedateerd met de **C14-methode** door het labo radiokoolstofdatering van het KIK (zie punt 3).

⁸ Doorgaans is er een oppervlakkige voorbereiding nodig van het hout om de ringen goed zichtbaar te maken.

BIBLIOGRAFIE

- BEUTING M., 2011. Dendro-organology? The dendrochronological method applied to musical instruments, *in*: FRAITURE P. (dir.), *Tree Rings, Art, Archaeology*, Proceedings of the conference, Brussels, Royal Institute for Cultural Heritage, 10-12 February 2010 (*Scientia Artis* 7), Brussels, p. 273-283.
- FRAITURE P., 2007. *Les supports de peintures en bois dans les anciens Pays-Bas méridionaux de 1450 à 1650 : analyses dendrochronologiques et archéologiques*, Thèse de doctorat, Université de Liège, 3 vol., 447 p., 347 p. et 491 fig.
- FRAITURE P., 2009a. Dendrochronological Analysis of Pre-Eyckian Paintings, *in* DENEFFE D., PETERS F. & FREMOUT W., *Pre-Eyckian Panel Painting in the Low Countries, 1. Catalogue* (Contributions to Fifteenth-Century Painting in the Southern Netherlands and the Principality of Liège), Brussel (Stroo Cyriel & Vanwijnsberghe Dominique eds), p. 47–69.

2. Verslag van houtsoortidentificatie: ID069

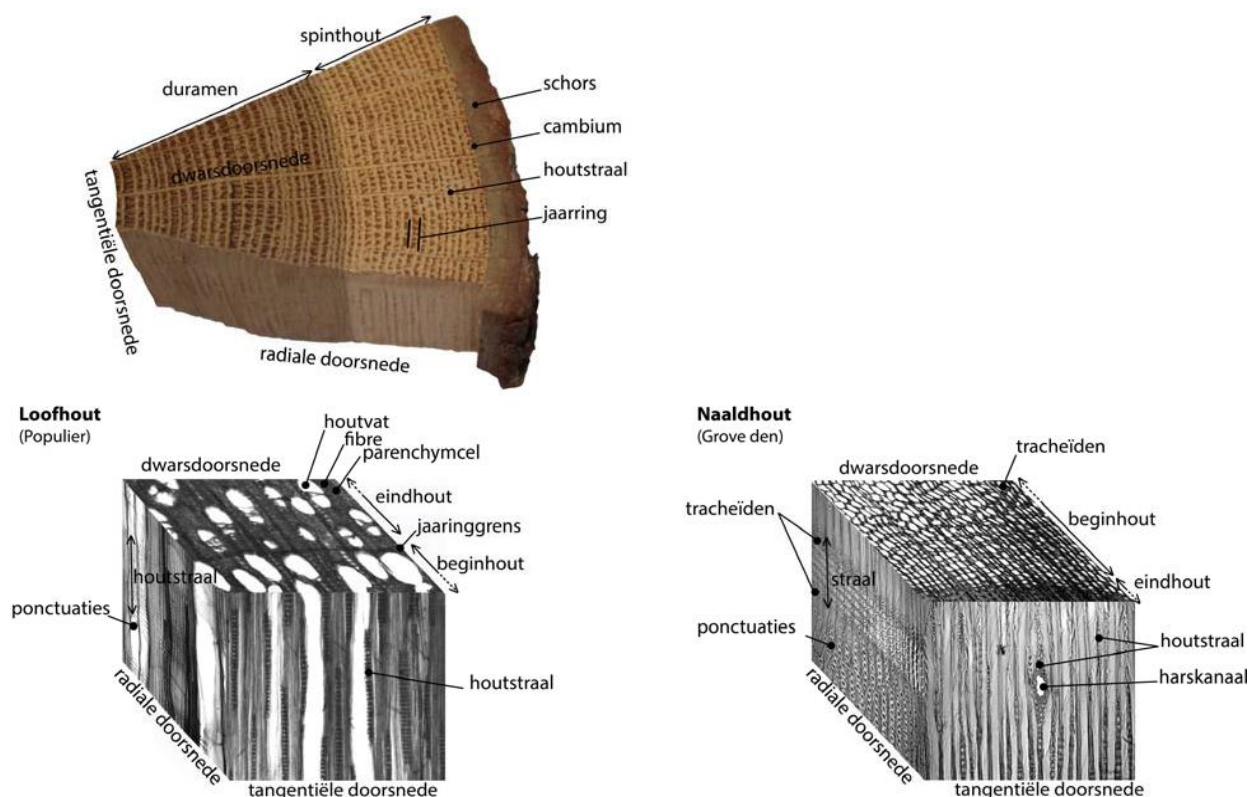
2.1. MONSTERNAME EN ANALYSEMETHODE

Principe van de analyse

De exacte houtsoort van het merendeel van de gymnospermen (naaktzadigen) en angiospermen (bedektzadigen) kan worden bepaald op basis van de grote verschillen in de anatomische structuur van de houtige gewassen. De eigenheid van de organisatie van de weefsels (verdeling van de vaten, vorm van de stippelmembranen en doorboringen, aantal cellen in de houtstralen, aan- of afwezigheid van harskanalen, van spiraalvormige verdikkingen, van tracheïden of van houtstralen, ...) laat toe om de structuur van de verschillende houtsoorten te karakteriseren.

Werkwijze

De analysemethode steunt op de observatie van de microscopische structuur van het hout volgens drie verschillende plans: het transversale plan, het overlangse radiale plan en het overlangse tangentiële plan.

Belangrijkste kenmerken van de houtanatomie waargenomen onder microscopie © A. Weitz, 2017. (Vertaald - Simon Laevers, KIK-IRPA)

• Voor niet-verkoold hout

Monsters waarvan men de houtsoort wil bepalen worden eerst georiënteerd en vervolgens worden er met een scheermesje dunne doorsnedes van gemaakt volgens de drie anatomische plans.

Voor een goede leesbaarheid worden de dunne doorsnedes achtereenvolgens in verschillende baden behandeld om de poriën te ontstoppen en de structuur te kleuren voor een beter contrast. De doorsnedes worden vervolgens geobserveerd met optische microscopie en de houtsoort wordt geïdentificeerd aan de hand van vakliteratuur. Als de monsters te klein zijn voor manipulatie of als het houtachtig materiaal wijzigingen heeft ondergaan (gemineraliseerd hout...) kan observatie van de micromorfologie van het hout gebeuren met een elektronenmicroscop (MEB9).

Werkrimte waar de dunne doorsnedes worden voorbereid en geobserveerd met een transmissie microscoop © werkfoto, A.Weitz, 2019.

- Voor verkoold hout

Verkoling leidt niet tot wijzigingen in de anatomische structuur van het hout. Tijdens het proces van verkoling worden vocht en bepaalde organische elementen evenwel uitgestoten. Dat laat de structuur van het hout min of meer intact, maar reduceert het in volume. De vasculaire en parenchymatische weefsels vervormen over het algemeen minder dan de vezels (PRIOR J., ALVIN K.-L., 1983).

Afhankelijk van de temperatuur en de aard van het vuur, kunnen bepaalde kenmerken verloren gaan. We denken bijvoorbeeld aan de multi-series houtstralen van eik die 'ontploft' kunnen lijken vanaf 310-370°C. Boven 600°C kan de anatomie vervormd zijn, een fenomeen dat toeneemt met de temperatuur. Rond de 800 °C kan er verglazing ontstaan en boven 1200 °C kan de anatomie niet meer worden geïdentificeerd vanwege de vervormingen en versmelting van de verschillende structuren (BRAADBAART F., POOLE I., 2008).

Houtskool uit de context van archeologische opgravingen kan bros of compact zijn of zelfs verglaasd. Het houtskool kan afzettingen van slib bevatten als het werd blootgesteld aan een schommelend waterpeil (ALLOTT L., 2014).

Als de toestand van de anatomische structuur van het houtskool dit toelaat, kan de identificatie van de houtsoort worden uitgevoerd volgens dezelfde principes als voor niet-verkoold hout.

Monsters van houtskool waarvan men de houtsoort wil bepalen worden eerst georiënteerd. De drie anatomische plans (transversaal, radiaal en tangentieel) worden voorbereid met een scheermesje zodat men fijne doorsnedes bekomt waarop de anatomische kenmerken duidelijk zichtbaar zijn.

Afhankelijk van welke analyse precies werd gevraagd, kunnen er observaties worden uitgevoerd met een optische microscoop of met een scanning elektronenmicroscoop (SEM). De houtsoort wordt geïdentificeerd aan de hand van vakliteratuur.

Over het algemeen wordt gesteld dat de transversale en radiale doorsnede van het houtskool minstens 1 tot 2 mm lang moeten zijn om de houtsoort te kunnen bepalen.

Scanning elektronenmicroscoop (SEM), KIK-IRPA, Brussel © werkfoto, A.Weitz, 2020.

Presentatie van de resultaten

Om de resultaten te illustreren worden er foto's van de doorsnedes gemaakt met een optische microscoop of met SEM. Het resultaat van de identificatie van de houtsoort wordt voorgesteld in de vorm van een tabel met de beschrijving van het object, de geïdentificeerde houtsoort, een korte beschrijving van de geobserveerde anatomische kenmerken en de foto's die ervan werden gemaakt.

2.2. CONTEXT VAN DE STUDIE EN MONSTERNAME

Twee structuren maken het voorwerp uit van een studieaanvraag van Patrick Reygel, *ARON bvba*:

- een ton die dateert van rond 1600 n.C., waarvan 4 elementen aan het KIK werden geleverd: ZO-19-GR S.247.1 V104.

De vier houten elementen behoren tot de naaktzadigen (*Gymnospermae*). Van het stuk hout 4/4 werd een staal genomen om de soort ervan te bepalen (ID069/01/001).

- een waterput die dateert van rond 1200-1600 n.C., waarvan 1 element aan het KIK werd geleverd: ZO-19-GR S.271 V.118M. Er werd ook een staal genomen om de soort te identificeren (ID069/02/001). Aangezien een dendrochronologische datering niet mogelijk is, werd voor dit stuk hout gevraagd aan Mathieu Boudin (KIK) om een radiokoolstofdatering uit te voeren.

2.3. IDENTIFICATIE VAN DE HOUTSOORT

De tabel hieronder geeft een overzicht van de bestudeerde monsters, hun identificatie en de detailfoto's gemaakt door het KIK.

Monsternr. : ID069/01/001

ZO-19-GR S.247.1 V104 (4/4)

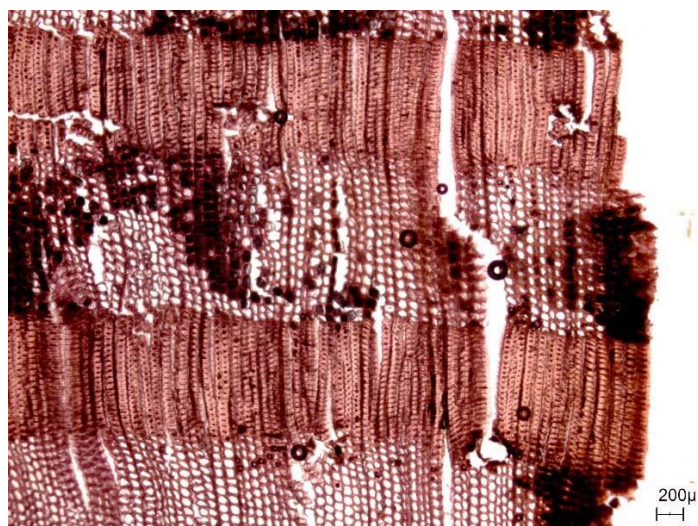
Identificatie : *Pinus sylvestris* L. ou *laricio*

In het transversale vlak is er een abrupte overgang tussen begin- naar eindhout. De in het transversale vlak waargenomen harskanalen hebben een diameter tussen 100 en 150 μm en bevinden zich in het eindhout. Er zijn er slechts weinig waarneembaar in het tangentieel vlak en lijken in de straal te zijn gecentreerd.

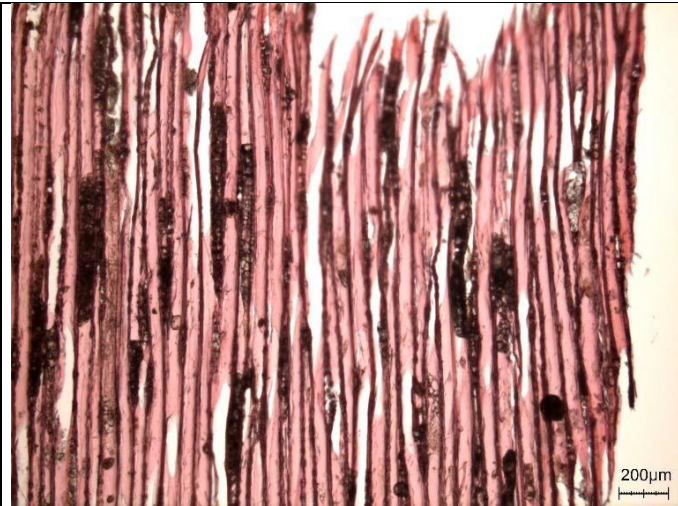
Tijdens onze waarnemingen hebben we vastgesteld dat de punctuaties van de verticale tracheïden gespleten, soms wijde, eerder schuine openingen hebben.

De punctuaties in de kruisingsvelden hebben dan weer verticale kloven die de punctuaties nooit overschrijden.

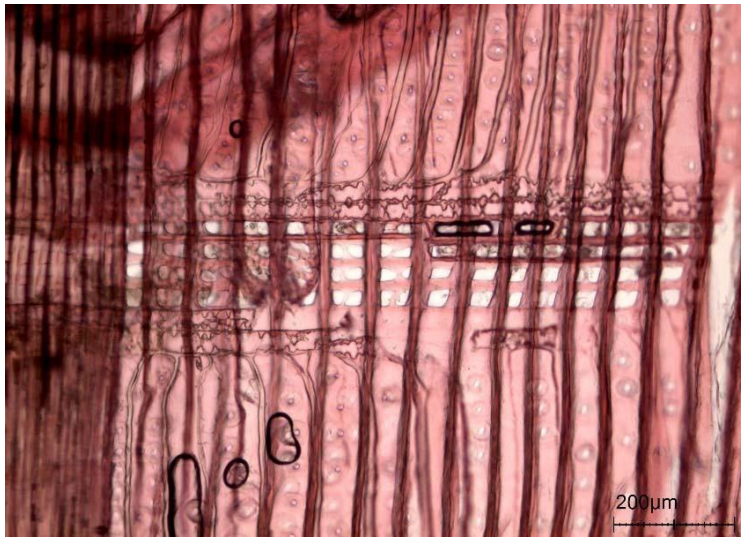
Op basis van de waargenomen kenmerken is het niet mogelijk om de *Pinus sylvestris* van de *Pinus laricio* te onderscheiden, die anatomisch nauw met elkaar verwant zijn. Het verspreidingsgebied van de *Pinus sylvestris* is Europa, Klein-Azië en de Kaukasus. De *Pinus laricio* groeit in de Krim en Klein-Azië.

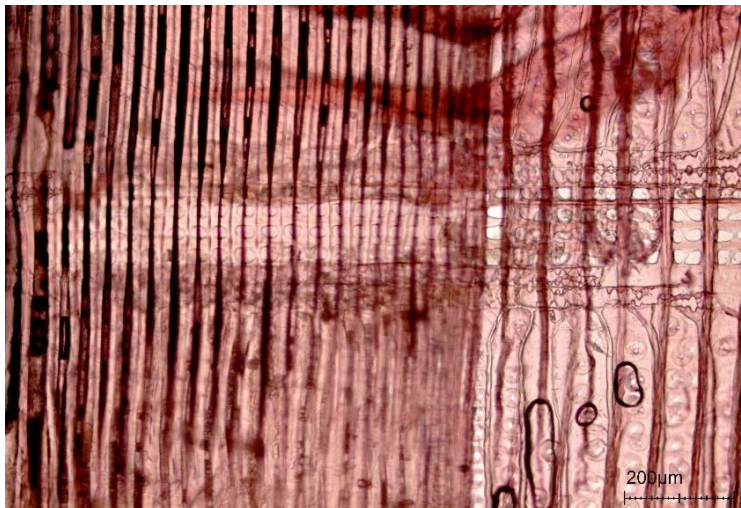
Dwarsdoorsnede in doorvallend licht.

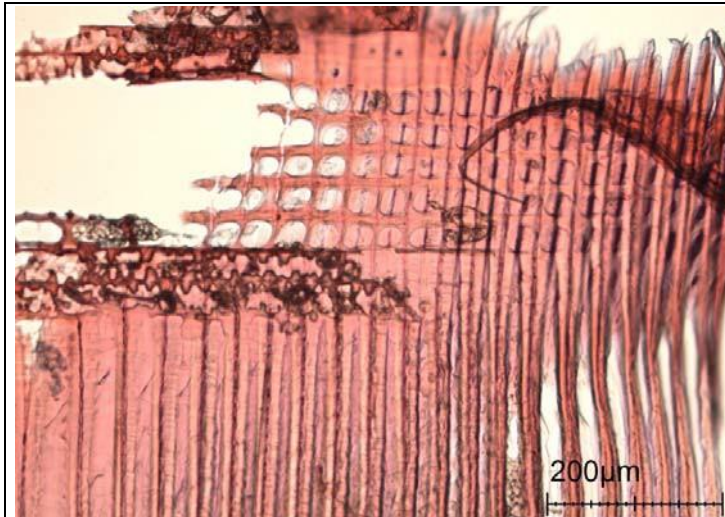
Tangentiële doorsnede in doorvallend licht.

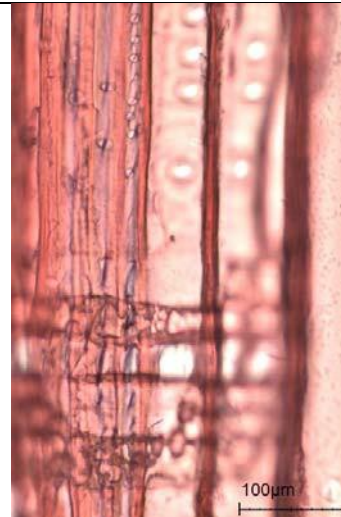
Radiale doorsnede in doorvallend licht.

Radiale doorsnede in doorvallend licht.

Radiale doorsnede in doorvallend licht.

Radiale doorsnede in doorvallend licht.

Monsternr. : ID069/02/001

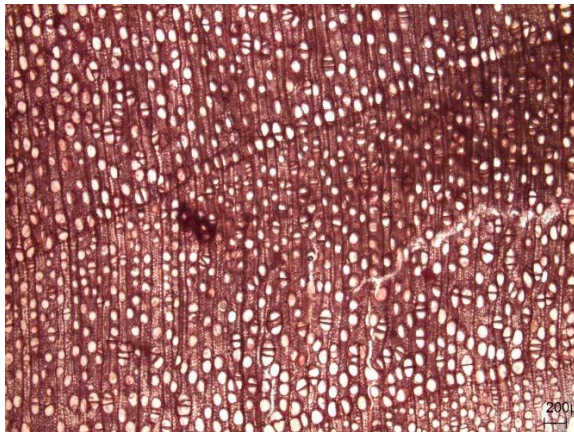
ZO-19-GR S.271 V.118M

Identificatie : Wilgenhout (*Salix* sp.)

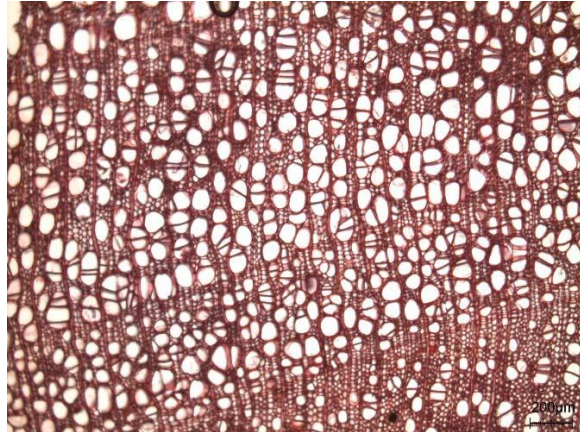
Hout met diffuse tot semiporeuze poriën. Talrijke poriën die zijn geïsoleerd of tegen elkaar in groepjes van 2 à 3 kunnen liggen.

Eenrijige, heterogene houtstralen, 5 tot 30 cellen hoog.

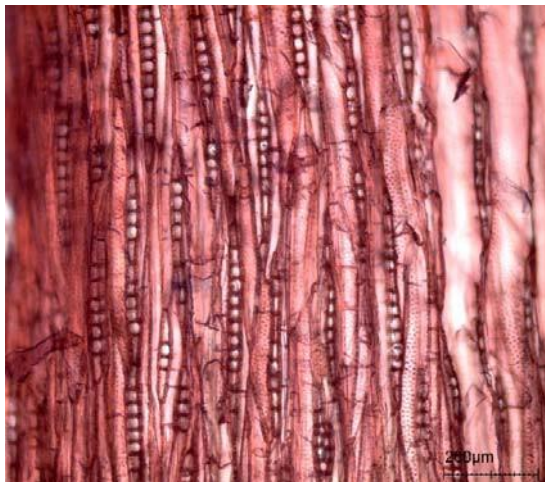
Enkelvoudige perforaties. Aanwezigheid van grote punctuaties op de straal- en vatintersecties.

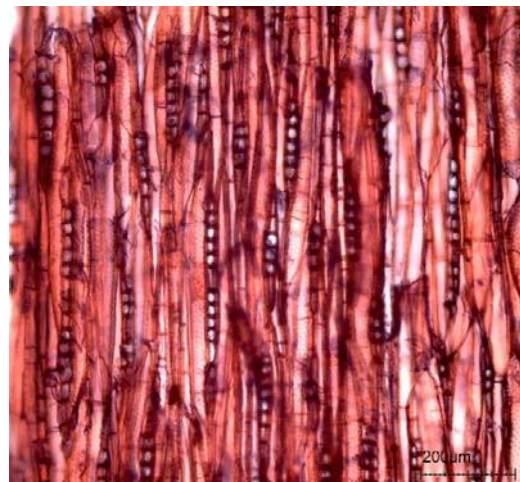
Dwarsdoorsnede in doorvallend licht.

Dwarsdoorsnede in doorvallend licht.

Tangentiële doorsnede in doorvallend licht.

Tangentiële doorsnede in doorvallend licht.

Radiale doorsnede in doorvallend licht.

Radiale doorsnede in doorvallend licht.

2.4. CONCLUSIE

De twee houtsoorten konden worden geïdentificeerd. Het gaat om den (*Pinus*) voor ID069/01/001 (ZO-19-GR S.247.1 V104 (4/4)). Op basis van de waargenomen kenmerken is het niet mogelijk om *Pinus sylvestris* van *Pinus laricio* te onderscheiden, die anatomisch nauw met elkaar verwant zijn. Het verspreidingsgebied van de *Pinus sylvestris* is Europa, Klein-Azië en de Kaukasus. De *Pinus laricio* groeit in de Krim en Klein-Azië. Het andere staal ID069/02/001 (ZO-19-GR S.271 V.118M) is een wilg (*Salix* sp.).

BIBLIOGRAFIE

- ALLOTT L., GASSON P., 2014. Wood Identification Course, Handbook, Kew Gardens.
- BENOIT Y., DIROL D., *Le guide de reconnaissance des bois de France*, CTBA, Paris, Eyrolles, 2000.
- BRAADBAART F., POOLE I., 2008. *Morphological, chemical and physical changes during charcoalification of wood and its relevance to archaeological contexts*, Journal of Archaeological Science 35, p. 2434-2445.
- FRITTS H. C., *Tree Rings and Climate*, Londres, Academic Press, 1976.
- GERARDS T., DAMBLON F., WAUTHOZ B., GERRIENNE P., 2007. *Comparison of cross-field pitting in fresh, dried and charcoalified softwoods*, in IAWA Journal 28 (1), p.49-60.
- GREGUSS P., *Identification of living gymnosperms on the basis of xylogamy*, Budapest, Akadémiai Kiado, 1955.
- GUILLETTE A., *Eléments de physique du bois*, Laval, éditions FM, 1982.
- HOUGH R. B., *The Woodbook*, Köln, Taschen, 2007.
- JACQUIOT C., *Atlas d'anatomie des bois des conifères*, Paris, Centre technique du bois, 1955.
- JACQUIOT C., TRENARD Y., DIROL D., *Atlas d'anatomie des bois des angiospermes (essences feuillues)*, Paris, Centre technique du bois, 1973.
- LIEUTAGHI P., *Le livre des arbres, arbustes et arbrisseaux*, Actes Sud, Arles, 2004.
- PRIOR J., ALVIN K.L., 1983. *Structural changes on charring woods of Dichrostachys and Salix from southern Africa*, IAWA Bulletin 4 (4), p.197-206.
- SCHWEINGRUBER F., *Anatomie microscopique du bois*, Institut fédéral de recherches sur la forêt, la neige et le paysage, 3e édition, Birmensdorf, 1990.
- SCHWEINGRUBER F., *Anatomy of European woods*, Verlag Kessel, Remagen-Oberwinter, 1990.
- TEISSIER DU CROS (dir.), *Le Hêtre*, Institut National de la Recherche Agronomique Département des recherches forestières, Paris, 1981.

Digitale bronnen:

- SCHWEINGRUBER F., <http://www.wsl.ch/land/products/dendro/>, laatste raadpleging 02/2020.
- InsideWood. 2004-onwards. Published on the Internet. <http://insidewood.lib.ncsu.edu/search>, laatste raadpleging 02/2020.

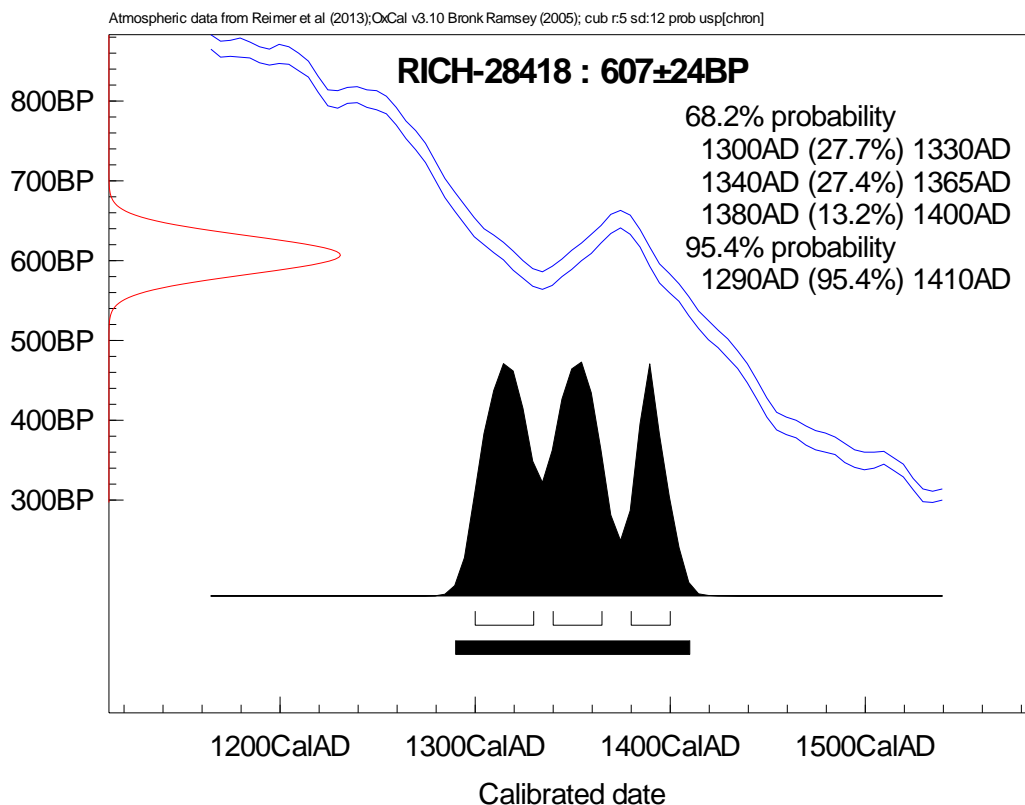
3. Verslag van radiokoolstofdatering

Laboratoire de dendrochronologie
KIK-IRPA

6/03/2020

RADIOCARBON DATING REPORT

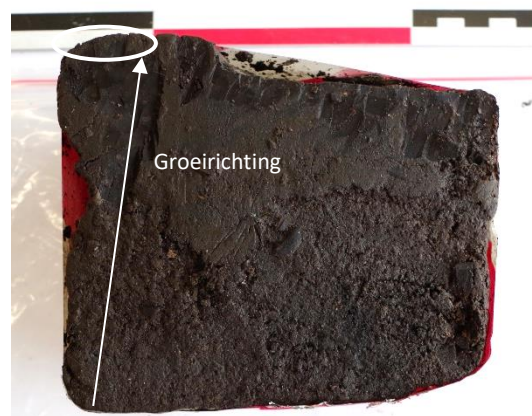
ZO-19-GR S27 V118M youngest tree ring

Pretraitement: AAA (acide-alkali-acide)

Amicalement,
Mathieu Boudin

Mathieu.boudin@kikirpa.be

Lokalisering van de monsternamen voor C14-analyse du prélèvement pour l'analyse C14 (in overleg met de dendrochronoloog): laatste groeiing zichtbaar in het duramen (zonder spinthout kan niet worden ingeschat of het monster zich al dan niet dicht bij het oppervlak van de stam bevindt)

4. Algemene conclusie

Vijf houtmonsters afkomstig van een ton (ZO-19-GR S.247.1 V104) en een waterput (ZO-19-GR S.271 V.118M) opgegraven in Zoutleeuw werden geleverd aan het KIK voor datering via dendrochronologie. Na expertise bleek de dendrochronologische kwaliteit van de monsters onvoldoende voor analyse. In overleg met de opdrachtgever identificeerde het KIK dan de houtsoorten van beide structuren en dateerde de waterput met de radiokoolstofmethode.

De elementen afkomstig van de ton vertonen een zeer goede bewaringstoestand. Ze werden verzaagd op dosse, tellen minder dan 50 houtringen (wat te weinig is voor een betrouwbare dendrochronologische datering) en zijn in **dennenhout** - *Pinus silvestris* L. of *laricio* (monstername op ZO-19-GR S.247.1 V104 (4/4), nr. ID069/01/001).

Het stuk hout van de waterput vertoonde een slechtere bewaringstoestand en na oppervlakkige reiniging van het monster bleek het te gaan om hout met een snelle groei (te snel om een dendrochronologische datering uit te voeren). De houtsoortidentificatie wees uit dat dit element in **wilgenhout** is (*Salix* sp.) en met de C14-datering kon de hypothese van de archeoloog worden gepreciseerd (geschatte periode: 1200-1600AD) : **1290-1410AD** met 95.4% probabilliteit. Voor deze beide analyses werden de monsters gelicht van ZO-19-GR S.271 V.118M (nr. ID069/02/001 voor de houtsoortidentificatie)

ARON bvba
Neremweg 110
3700 Tongeren

2/9/2021

RADIOCARBON DATING REPORT

Zoutleeuw

RICH-30256 (ZO-19-GR-S 247.1 -V104) : 334±24BP

68.2% probability

1490AD (19.9%) 1530AD

1550AD (35.2%) 1600AD

1610AD (13.1%) 1640AD

95.4% probability

1480AD (95.4%) 1640AD

Met vriendelijke groeten,
Mathieu Boudin

A handwritten signature in blue ink that reads 'Mathieu Boudin'.

Mathieu.boudin@kikirpa.be

Zoutleeuw Grote Markt AO (2019H124) – Bijlage 11: Beschrijvingen van de kelders van het hoekpand aan de Grote Markt

Patrick Reygel

Afb. 1: Zicht op de binnenkant van het pand met de opgevulde en begroeide kelders voorafgaand aan de opgraving.

Afb. 2: Zicht op de vrijgelegde kelders vanuit het westen.

Kelder 1

Afb. 3: Zicht op kelder 1 met aanzet van tongewelf.

Afb. 4: Bodem van kelder 1.

- Afmetingen: L x B: 4,6 m x 3,75 m
- Hoogte: 1,9 m in het midden van de kelder (op het hoogste punt) t.o.v. aangelegd vlak.
- Hoogte aanzet van gewelf: 1,05 m t.o.v. aangelegd vlak.
- Hoogte vloerniveau t.o.v. aangelegd vlak: 18 cm
- Eén tongewelf (nu deels afgebroken) overspande de kelder.
- De zijmuren zijn gemetst met een kops-bakstenen patroon.
- De muur aan de straatkant heeft een onregelmatig patroon.
- Twee ramen aan de straatkant waarvan één dichtgemetseld is.
- Muren zijn bepleisterd en beschilderd in een witte kleur.
- Aan onderzijde van de muur aan de straatkant is een kleine bakstenen verhoging.
- Deze verhoging vertoont brandsporen.
- Het aangelegd vlak heeft gele, bruine en donkerbruine sporen in diverse vormen met bijmenging van baksteen en houtskool. Sommige sporen zijn veroorzaakt door de recente afbraakwerken. Een deel is afkomstig van de stabilisatie van de tegels.
- Bevatte oorspronkelijk vermoedelijk een vloer van hardsteen (idem aan kelder 3).
- De bakstenen meten gemiddeld 23 x 11 x 5,5 cm

Kelder 2 (gang)

Afb. 5: Zicht op kelder 2 (gang) met intact tongewelf.

Afb. 6: Vloer van kelder 2 (gang) met recent gemaakte opening.

- Afmeting: L x B: 3,7 m x 1,5 m
- Hoogte: 1,8 m t.o.v. bestaande vloer (op het hoogste punt).
- Hoogte start gewelf: 1,45 m t.o.v. bestaande vloer
- Metselwerk is identiek aan kelder 1: de bakstenen steken kops met uitzondering van de muur aan de straatkant (Grote Markt) waar er maar enkele streks staan.
- Eén nog aanwezig tongewelf over de kelder
- Muren zijn bepleisterd en in witte verf beschilderd.
- Vloer bestaat deels uit bakstenen onder het gewelf en cementtegels er buiten. Tussen de twee soorten vloeren staat een restant van een bakstenen muur.
- Onder de bakstenen vloer is een holle ruimte met een bakstenen draagmuur in het midden van de vloer. Deze muur is dezelfde als de muur met spoornummer S34 (zie opgraving), dewelke vermoedelijk van een oudere bouwfase is.
- Twee holtes in de bakstenen vloer voor sanitaire leidingen.
- Uit het dak van het gewelf komen langs twee kanten aan de straatkant ijzeren leidingen uit.
- Een lamp bevindt zich in het midden van het gewelf over de kelder.
- Alle bakstenen zijn gemiddeld 23 x 11 x 5,5 cm van afmeting

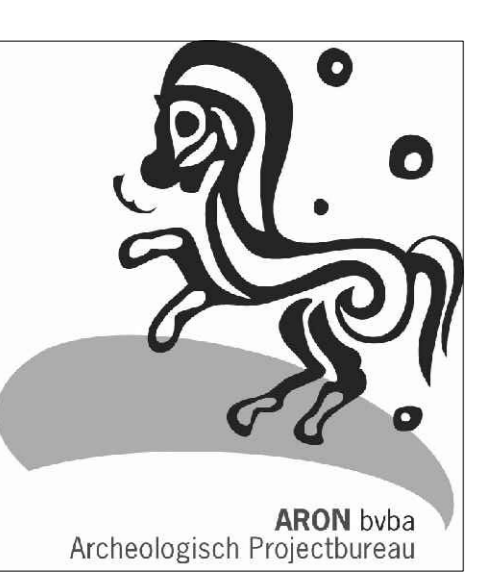
Kelder 3

- Quasi dezelfde beschrijving als kelder 1
- Afmeting: L x B: 3,43 m x 5,1 m
- Oorspronkelijke vloer van hardsteen werd grotendeels uitgebroken maar er zijn nog resten van blauwe hardsteen en baksteen zichtbaar.
- Hoogte: 1,9 m tv aangelegd vlak.

- Aan de westelijke zijde was een dorpel aanwezig van een bakstenen dwarsmuur die vermoedelijk ook doorliep thv. Kelder 1.
- Deze muur bevat drie insprongen in de vloer (50x35cm) (mogelijk gewelf ondersteuning?)
- Alle bakstenen zijn gemiddeld 23 x 11 x 5,5 cm van afmeting
- Naast de recente leidingen zijn er naderhand ook 6 vakken als opslagplaats bijgebouwd (wijnkelder?).

Afb. 7: Zicht op kelder 3 met wijnrek.

2019H124
ZO-19-GR

Zoutleeuw -
Markt

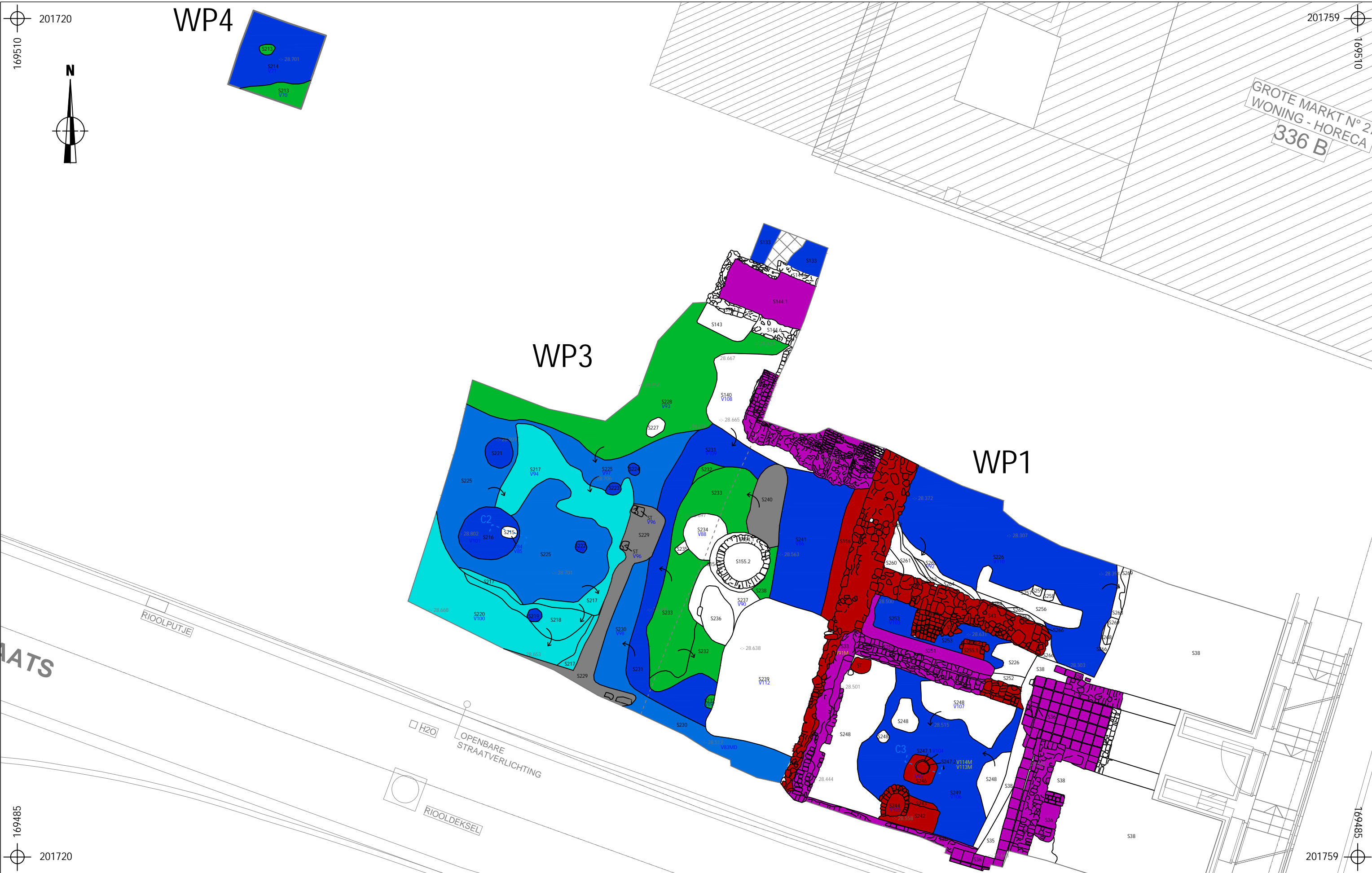
Onderwerp
Bijlage 12: overzichtsplan vlak 1

Schaal
1 : 50

Datum
Januari 2022

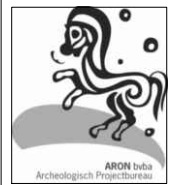
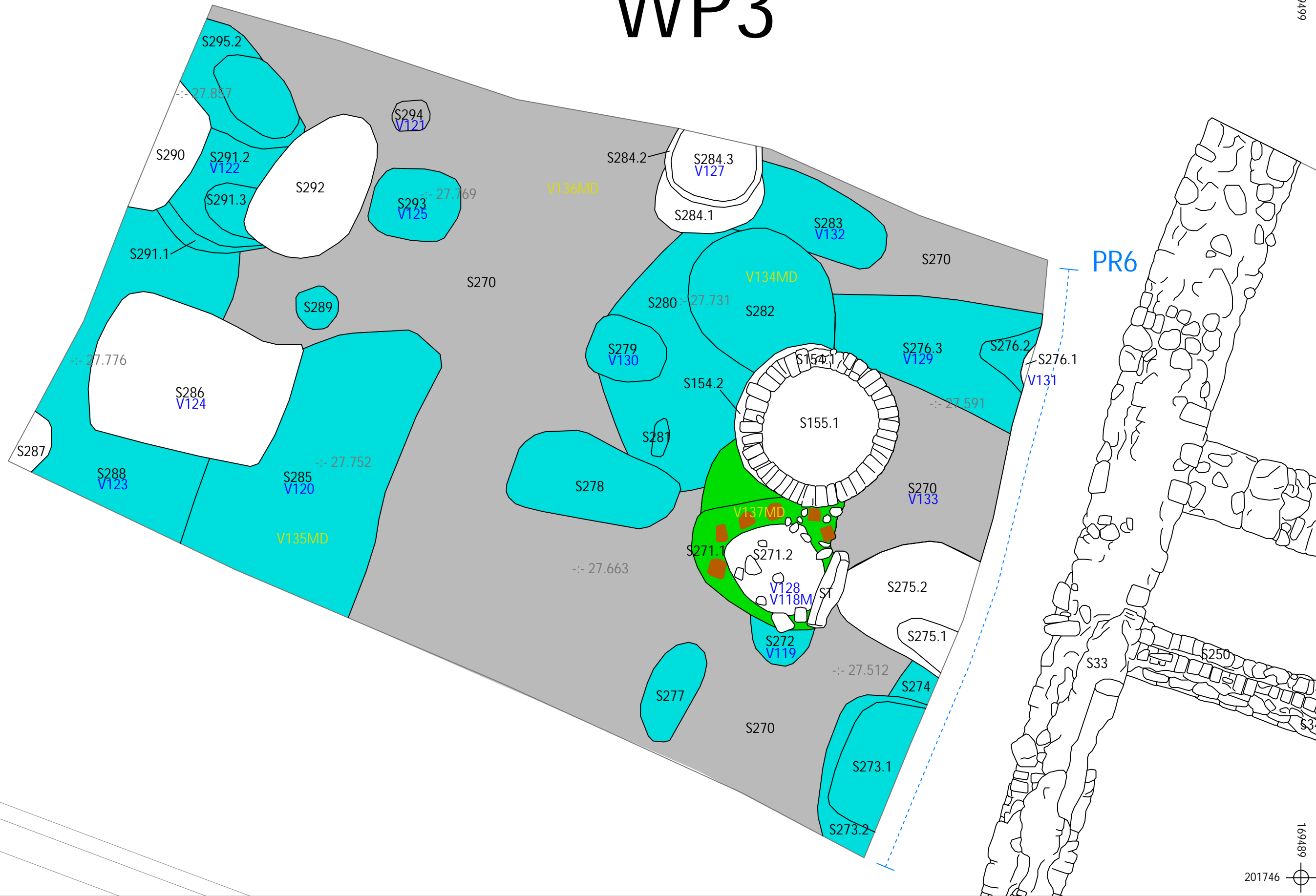
0 7,5 m

Legende	
	Spoorcontouren
	Spoornummer
	Laagnummer
	Verstoring
	Vondstnummer
	Monsternummer
	Coupe
	Profiel
	Absolute hoogte (in m TAW)
	Egalisatielaag
	Uitbraakspoor
	14de eeuw
	14de-15de eeuw
	15de-16de eeuw
	16de-17de eeuw
	16de-18de eeuw
	18de eeuw
	Recent

 2019H124 ZO-19-GR Zoutleeuw - Markt	Onderwerp	Datum	Legende									
	Bijlage 13: overzichtsplan vlak 2	Januari 2022	○	Spoorcontouren	▨	Verstoring	29.174	Absolute hoogte (in m TAW)	■	12de-13de eeuw	■	14de eeuw
	Schaal 1 : 100	0	5 m	S1	Spoornummer	V1	Vondstnummer		Coupe	■	13de eeuw	■
			.1	Laagnummer	V1M	Monsternummer	■	Uitbraakspoor	■	13de-14de eeuw	■	18de eeuw

WP3

2019H124
ZO-19-GR

Zoutleeuw -
Markt

Onderwerp

Bijlage 14: overzichtsplan vlak 3

Datum

Januari 2022

Schaal

1 : 40

0

2 m

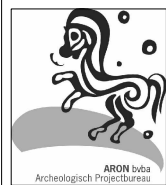
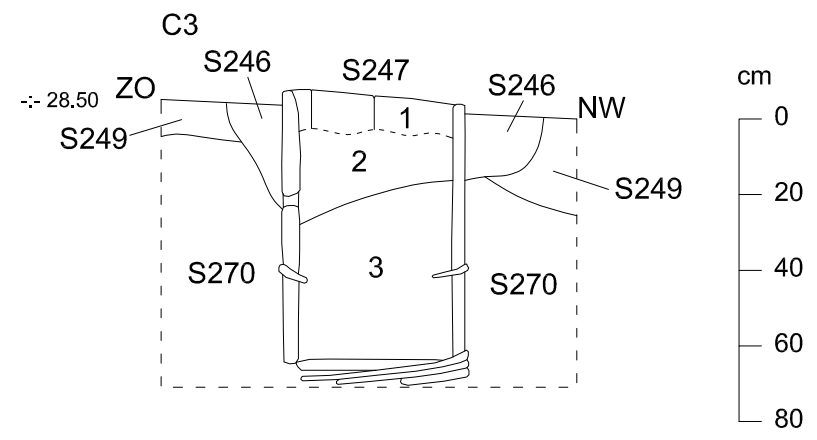
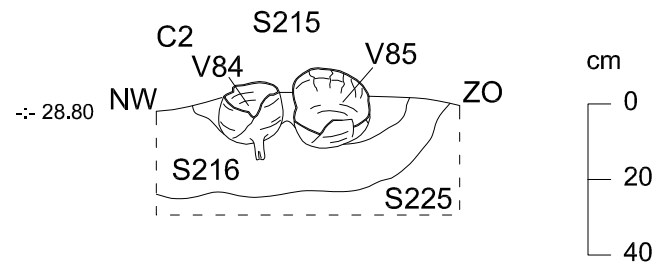
Legende

- Spoorcontouren
- S1 Spoornummer
- .1 Laagnummer

- V1 Vondstnummer
- V1MD Vondstnummer metaatdetectie
- PR6 Profiel

- 29.174 Absolute hoogte (in m TAW)
- Hout
- 12de eeuw

- 12de-13de eeuw
- 14de eeuw

2019H124
ZO-19-GR

Zoutleeuw -
Markt

Onderwerp

Bijlage 15: Coupes

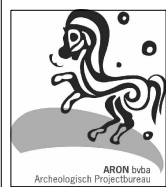
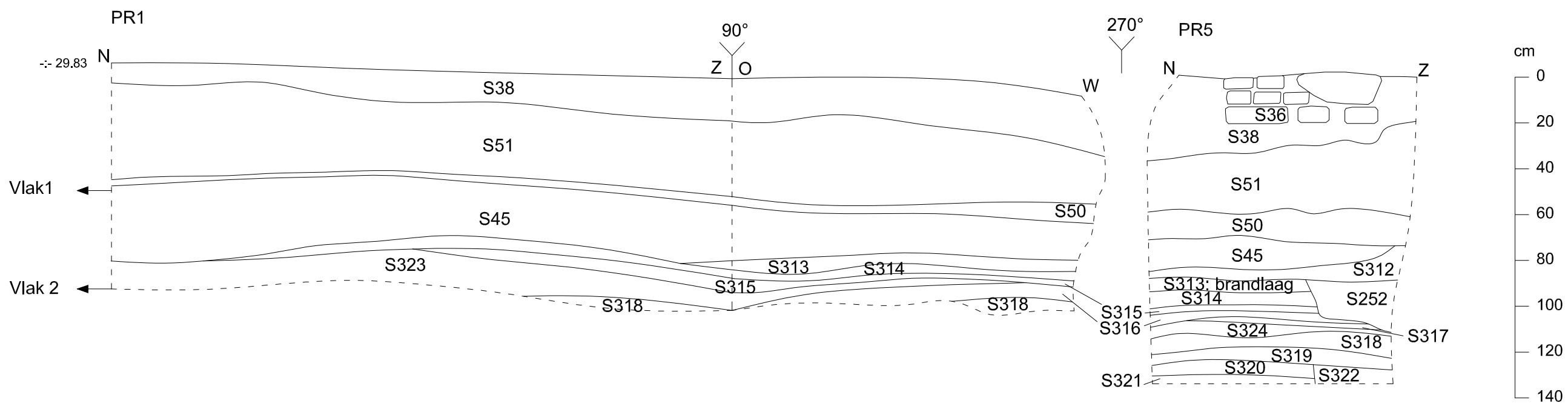
Datum

Januari 2022

Schaal 1 : 20

Legende

	Rand coupe	Le	Moederbodem	V1	Vondstnummer
-28.50	Absolute hoogte (in m TAW)	S1	Spoornummer	V1M	Monsternummer
	Verstoring	1	Laagnummer		

2019H124
ZO-19-GR

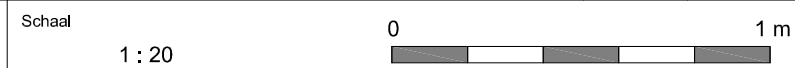
Zoutleeuw -
Markt

Onderwerp

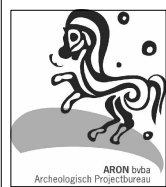
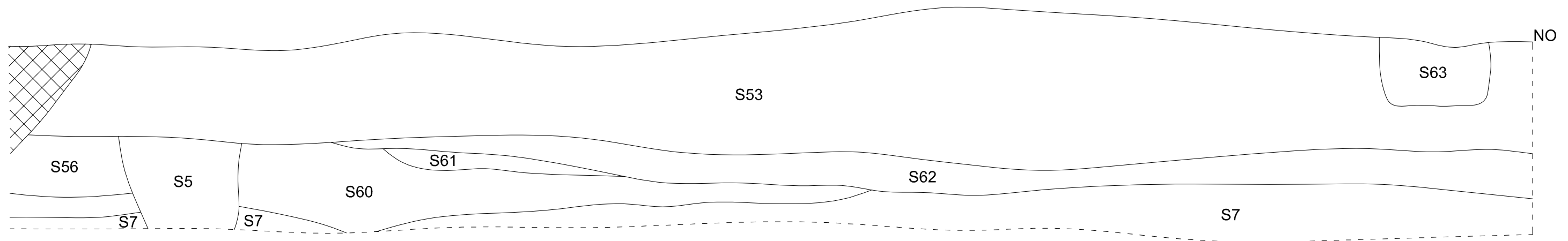
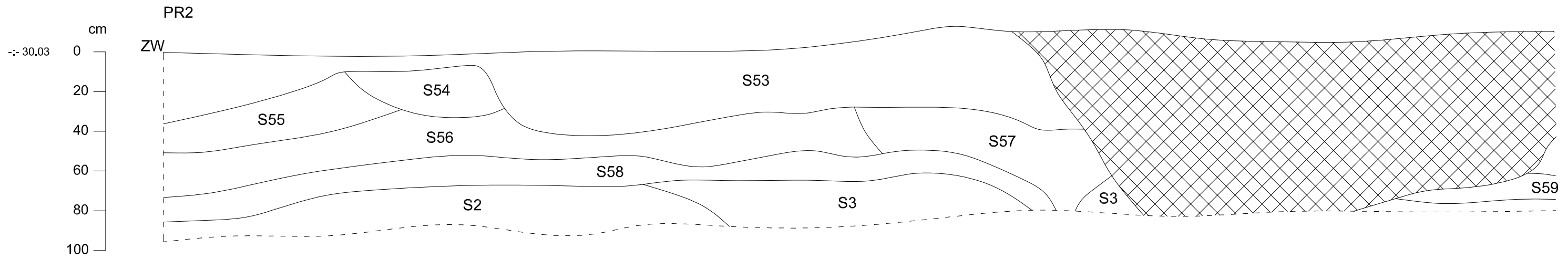
Bijlage 15: Profielen

Datum

Januari 2022

Legende		Le	Moederbodem	V1	Vondstnummer
---	Rand coupe	S1	Spoornummer	V1M	Monsternummer
-29.83	Absolute hoogte (in m TAW)	1	Laagnummer		
XXXX	Verstoring				

2019H124
ZO-19-GR

Zoutleeuw -
Markt

Onderwerp

Bijlage 15: Profielen

Datum

Januari 2022

Legende

---	Rand coupe	Le	Moederbodem	V1	Vondstnummer
-30.00	Absolute hoogte (in m TAW)	S1	Spoornummer	V1M	Monsternummer
XXXX	Verstoring	1	Laagnummer		

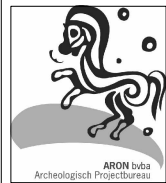
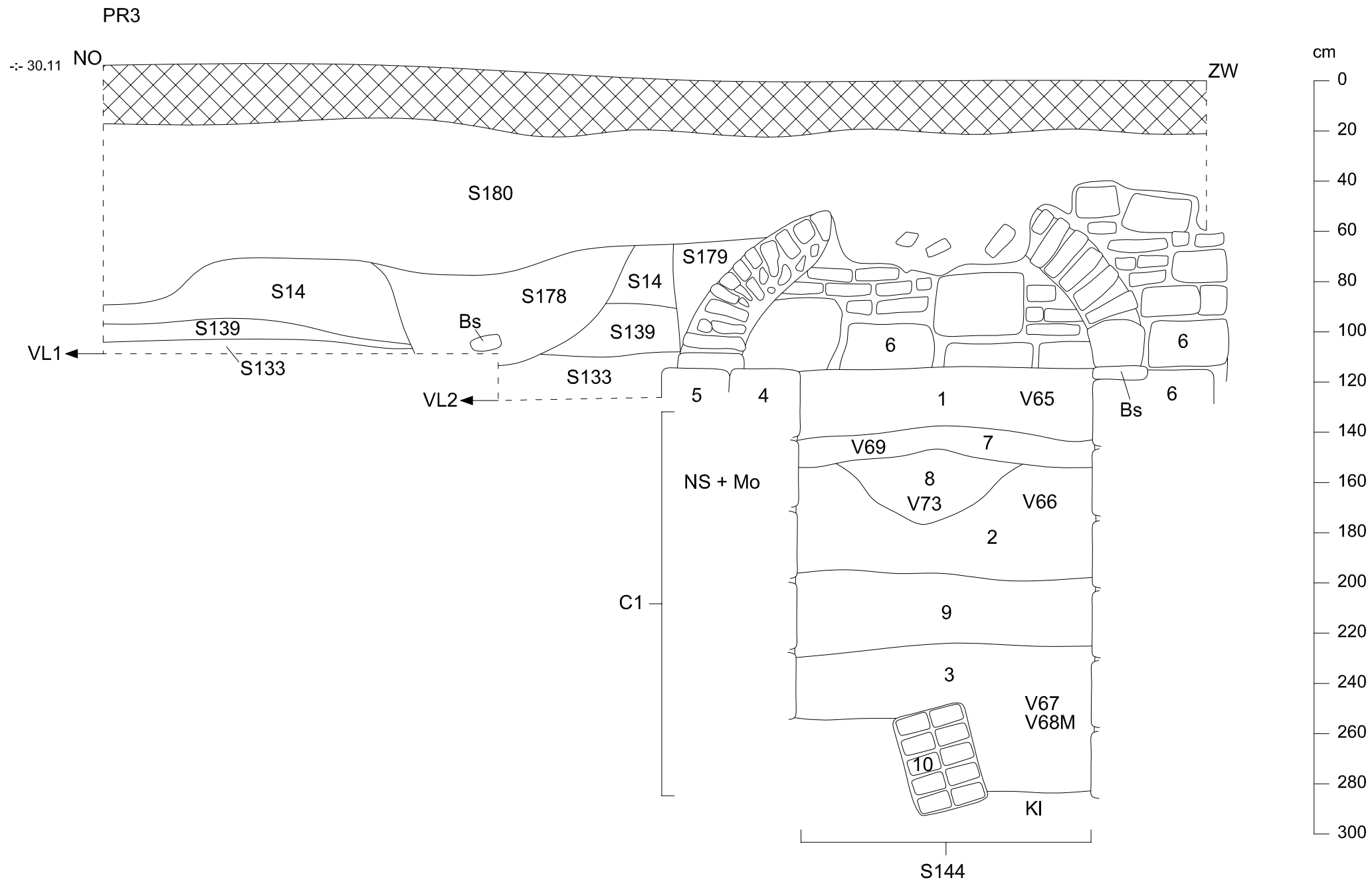
Schaal

1 : 20

0

1 m

2019H124
ZO-19-GR

Zoutleeuw -
Markt

Onderwerp

Bijlage 15: Profielen

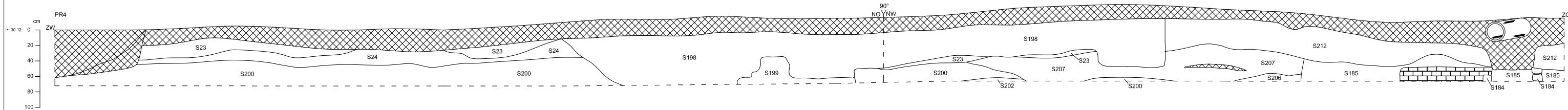
Datum

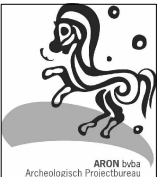

Januari 2022

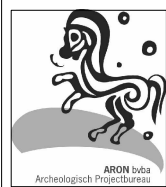
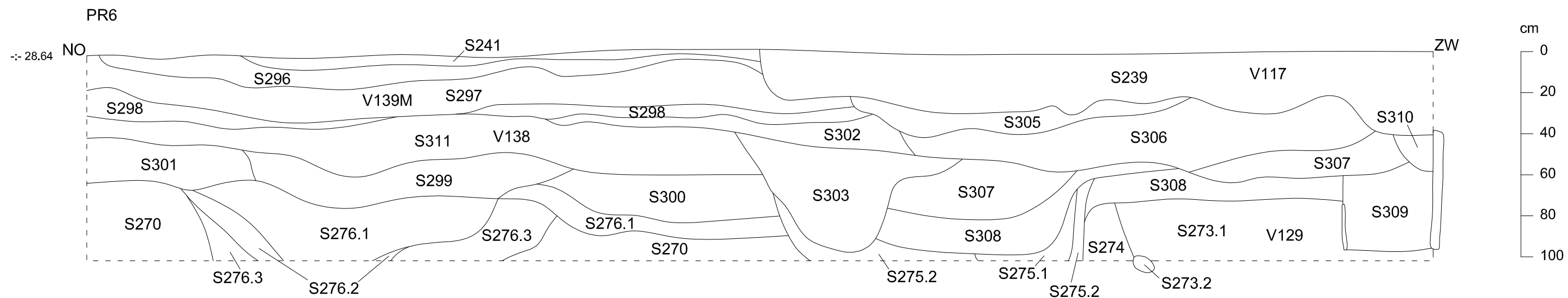
Schaal 1 : 20

Legende		Le	Moederbodem	V1	Vondstnummer
- - -	Rand coupe	S1	Spoornummer	V1M	Monsternummer
- - - 30.00	Absolute hoogte (in m TAW)	1	Laagnummer		
▨	Verstoring				

	2019H124 ZO-19-GR	Onderwerp	Datum	Legende					
	Zoutleeuw - Markt	Bijlage 15: Profielen	Januari 2022	 Rand coupe -30.00 Absolute hoogte (in m TAW) Verstoring	Le	Moederbodem	V1	Vondstnummer	
	Schaal 1 : 50			S1	Spoornummer	V1M	Monsternummer		
				1	Laagnummer				

2019H124
ZO-19-GR

Zoutleeuw -
Markt

Onderwerp

Bijlage 15: Profielen

Datum

Januari 2022

Legende

---	Rand coupe	Le	Moederbodem	V1	Vondstnummer
-:- 30.00	Absolute hoogte (in m TAW)	S1	Spoornummer	V1M	Monsternummer
▣	Verstoring	1	Laagnummer		

Schaal

1 : 20

0

1 m

2019H124
ZO-19-GR

Zoutleeuw -
Markt

Onderwerp
Bijlage 16: Overzichtsplan van de dieptes TAW tot waarop werd opgegraven, op ontworpen toestand.

Datum
Januari 2022

Schaal
1 : 200

